RADA MIEJSKA w Kłobucku
ul. 11 Listopada 6
42-100 KŁOBUCK

UCHWAŁA NR 393/XXXVIII
RADY MIEJSKIEJ W KŁOBUCKU

z dnia 20 lutego 2018 r.

w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2017, poz. 1875, zm. poz. 2232) i art.12 ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017, poz. 1073, zm. poz. 1566) oraz w związku z uchwałą Rady Miejskiej w Kłobucku Nr 177/XX/2016 z dnia 30 marca 2016 r., zmienioną uchwałą Nr 263/XXVIII/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r.,

po rozpatrzeniu wniosku Burmistrza Kłobucka,

Rada Miejska w Kłobucku uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uchwala się zmianę "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck", przyjętego uchwałą Nr 52/IX/2015 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 29 kwietnia 2015 r.

2. Załacznikami do niniejszej uchwały - integralnymi częściami studium - są:

1) załącznik nr 1: "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck" - część tekstowa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;

2) załącznik nr 2: "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck - Uwarunkowania" - część graficzna studium - rysunek w skali 1 : 10 000;

3) załącznik nr 3: "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck - Kierunki zagospodarowania przestrzennego" - część graficzna studium - rysunek w skali 1 : 10 000.

3. Załącznikami do uchwały niebędącymi integralną częścią studium są:

1) załącznik nr 4: "Zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck na podstawie uchwały nr 177/XX/2016 Rady Miejskiej w Kłobucku zmienionej uchwałą Nr 263/XXVIII/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r." - rysunek w skalach 1 : 10 000 i 1 : 20 000;

2) załącznik nr 5: "Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych uwag wniesionych do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego".

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kłobucka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Kłobucku
Danuta Gosławska

BURMISTRZ KŁOBUCKA

ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY NR 393 / XXXVIII / 2018
RADY MIEJSKIEJ W KŁOBUCKU
Z DNIA 20 LUTEGO 2018 R.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK

KŁOBUCK 2018

NAZWA OPRACOWANIA:

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK

ZLECENIODAWCA: **Gmina Kłobuck**

WYKONAWCA: **BUDPLAN Sp. z o.o.04-390 Warszawa,**
ul. gen. Ludwika Kickiego 26B/10

ZESPÓŁ AUTORSKI:

główny projektant:	**mgr inż. arch. Anna Olbromska-Matusiak**
zastępca głównego projektanta:	**mgr inż. Anna Bereś**
zagospodarowanie przestrzenne:	**mgr inż. Michał Babicki** **inż. Dorota Mamczak** **inż. Monika Nasiłowska** **mgr Ewelina Skirzyńska**
dziedzictwo kulturowe:	**mgr inż. Anita Najdyhor**
środowisko przyrodnicze:	**mgr inż. Magdalena Smoczyńska**
komunikacja:	**mgr inż. Jerzy Dubowski**
infrastruktura techniczna:	**inż. Anna Januszko** **mgr inż. Tomasz Jedynak**

ZMIANA NA PODSTAWIE UCHWAŁY
NR 177/XX/2016 (Z PÓŹN. ZMIANAMI) **mgr Stefan Zaleski**
RADY MIEJSKIEJ W KŁOBUCKU

CZĘŚCI SKŁADOWE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGODSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK

(Załączniki do uchwały Nr 393 / XXXVIII / 2018.Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 20 lutego 2018 r.)

Załącznik nr 1 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck - tekst studium - zeszyt

Załącznik nr 2 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck - Uwarunkowania. Rysunek na mapie topograficznej w skali 1 : 10 000

Załącznik nr 3 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck - Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Rysunek na mapie topograficznej w skali 1 : 10 000

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE 8

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ O ZNACZENIU PONADLOKALNYM 10

II.1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju 10

II.2. Plan zagospodarownia przetrzennego województwa śląskiego 11

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ O ZNACZENIU LOKALNYM 14

III.1. Plan rozwoju lokalnego 14

III.2. Lokalny program rewitalizacji 15

III.3. Plany odnowy miejscowości 19

IV. WYBRANE INFORMACJE O GMINIE RZUTUJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE JEJ POLITYKI PRZESTRZENNEJ 20

IV.1. Położenie i charakterystyka 20

IV.2. Zarys historii i przemian struktury przestrzennej gminy 20

IV.3. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy 24

IV.4. Demografia 28

IV.5. Zasoby mieszkaniowe 34

IV.6. Usługi publiczne 38

IV.7. Gospodarka 44

IV.8. Rolnictwo i leśnictwo 54

IV.9. Kultura i sport 58

IV.10. Turystyka 60

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 61

V.1. Rzeźba terenu 61

V.2. Budowa geologiczna 63

V.3. Złoża surowców naturalnych 65

V.4. Gleby 66

V.5. Wody powierzchniowe 68

V.6. Wody podziemne 71

V.7. Warunki klimatyczne 75
V.8. Szata roślinna 77
V.9. Zwierzęta 80
V.10. Ochrona przyrody i krajobrazu 81
V.11. Powiązania ekologiczne 86
V.12. Zagrożenia środowiska przyrodniczego 89
VI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 92 90
VI.1. Zasoby dziedzictwa kulturowego 90
VI.1.1. Zespoły dworsko-parkowe 93
VI.1.2. Obiekty sakralne 95
VI.1.3. Układ urbanistyczny miasta 97
VI.2. Zasoby archeologiczne 97
VII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SYSTEMU KOMUNIKACJI 105
VII.1. Układ drogowo-uliczny oraz kolejowy 105
VII.2. Analiza ruchu 112
VII.3. Układ komunikacji zbiorowej 113
VIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ 113
VIII.1. Zaopatrzenie w wodę 113
VIII.2. Odprowadzanie ścieków i wód opadowych 117
VIII.3. Gospodarka odpadami 119
VIII.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną 120
VIII.5. Zaopatrzenie w gaz 121
VIII.6. Ciepłownictwo 122
VIII.7. Telekomunikacja 123
VIII.8. Melioracje i urządzenia wodne 123
IX. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW 125
IX.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy 125
IX.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego 128
IX.3. Decyzje o warunkach zabudowy 131
X. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY 132
XI. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA 133

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

XII. POLITYKA PRZESTRZENNA JAKO ELEMENT POLITYKI ROZWOJU GMINY KŁOBUCK 136
XIII. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA WYODRĘBNIONYCH TERENÓW 140
XIV. TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY 154
XV. KIERUNKI OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 155
XV.1. Polityka ochrony przyrody i krajobrazu 155
XV.2. Polityka eksploatacji surowców i rekultywacji 158
XV.3. Polityka ochrony gleb 159
XV.4. Polityka ochrony wód powierzchniowych i podziemnych 160
XV.5. Polityka ochrony powietrza atmosferycznego i ochrony przed hałasem 162
XV.6. Polityka ochrony terenów leśnych 164
XVI. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 165
XVI.1. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego 165
XVI.2. Zasady ochrony stanowisk archeologicznych 171
XVII. KIERUNKI ROZWOJU TURYSTYKI 171
XVIII. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACJI 173
XVIII.1. Układ drogowo-uliczny oraz kolejowy 173
XVIII.2. Zasady kształtowania parametrów sieci drogowo-ulicznej 176
XIX. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ 179
XIX.1. Zaopatrzenie w wodę 179
XIX.2. Odprowadzanie ścieków i wód opadowych 180
XIX.3. Gospodarka odpadami 181
XIX.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną 182
XIX.5. Zaopatrzenie w gaz 182
XIX.6. Ciepłownictwo 183
XIX.7. Telekomunikacja 183
XX. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM 184
XXI. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM 185
XXII. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ 185
XXIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH 186

XXIV. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 186
XXV. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW 187
XXVI. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ 189
XXVII. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH 191
XXVIII.OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY 192
XXIX. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH 192
XXX. OBSZARY WYMAGĄJCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI 192
XXXI. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH 192
XXXII. ZABEZPIECZENIE WARUNKÓW OBRONNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ 193
XXXIII.INTERPRETACJA ZAPISÓW STUDIUM 193
XXXIV.WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 194
XXXV.UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM 195

ZESTAWIENIE SCHEMATÓW DO TEKSTU

1. Struktura przestrzenna – stan obecny – skala 1:50 000
2. Najcenniejsze tereny zieleni – skala 1:50 000
3. Dziedzictwo kulturowe – skala 1:50 000
4. Układ drogowy – kategorie – skala 1:50 000
5. Sieci wodociągowe i kanalizacyjne – skala 1:50 000
6. Sieci elektroenergetyczne i gazowe – skala 1:50 000
7. Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin sąsiednich – skala 1:60 000
8. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – skala 1:50 000
9. Struktura przestrzenna – kierunki – skala 1:50 000

I. WPROWADZENIE

Podstawę sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck stanowi Uchwała Nr 172/XVI/2012 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 24 lutego 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck. Niniejszy projekt jest realizacją tej uchwały.

Zgodnie z powyższą uchwałą zmiana studium ma obejmować teren zawarty w granicach administracyjnych gminy Kłobuck. Zmiana dotyczy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck, przyjętego Uchwałą Nr 129/XV/2008 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 12 lutego 2008 roku, zmienionego Uchwałą Nr 317/XXXIII/2013 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 20 sierpnia 2013 r.

Zmian w studium dokonano w zakresie aktualizacji części dotyczącej uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Rysunek zmiany studium został uzupełniony o nowo wyznaczone tereny inwestycyjne wynikające z napływających wniosków osób prywatnych oraz zaobserwowanego zapotrzebowania w gminie Kłobuck na tereny o danej funkcji. Ponadto w studium wyznaczono obszar przeznaczony pod realizację inwestycji polegającej na budowie autostrady A1 wraz z węzłem w miejscowości Lgota oraz obwodnicy w ciągu drogi krajowej nr 43. Wskazano również obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych, jednak ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 roku jednoznacznie stwierdza w art. 9 ust. 4 „Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych", a w art. 20 ust. 1 „Plan miejscowy uchwala rada gminy, po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium..."

Cytowana ustawa podnosi, więc znacznie rangę studium, jako aktu kierownictwa wewnętrznego w stosunku do zapisu ustawy z 1994 roku, według której wymagano jedynie spójności pomiędzy studium, a planem miejscowym. Zasadność dokonania zmiany studium wynika z:

1. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
2. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
3. potrzeby posiadania przez Radę Gminy aktualnej wersji studium, służącej, jako podstawa do opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy lub jej fragmentów, nie naruszających aktualnej wersji studium.

Na podstawie u chwały Nr 177/XX/2016 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 30 marca 2016 r., zmienionej uchwałą Nr 263/XXVIII/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r., w roku 2018 wprowadzono zmiany polegające na wyznaczeniu terenów dla działalności gospodarczej w miejscowości Libidza, po południowej stronie drogi krajowej nr 43 oraz na wykreśleniu projektowanego alternatywnego przebiegu rurociągu paliwowego Koluszki - Boronów na odcinku od węzła autostradowego, w kierunku północnym, do granicy gminy.

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

II.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

II.1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju stanowi podstawę systemu aktów planistycznych kraju, będąc tym samym najważniejszym dokumentem strategicznym, kształtującym politykę przestrzenną kraju, sporządzanym obligatoryjnie dla całego jego obszaru.

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, przyjęta w grudniu 2011 r., definiuje wizję Polski w 2030 r., jako kraju o ugruntowanych warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju, dobrze zagospodarowanego, sprawnie zarządzanego i bezpiecznego. Stan ten ma być rezultatem procesów gospodarczych, społecznych, przestrzennych oraz cywilizacyjnych. Cechą kraju ma być spójność społeczno-gospodarcza i terytorialna – silne regiony, których rozwój oparty będzie na endogenicznym potencjale i przewagach konkurencyjnych, kreować mają ogólnokrajowe impulsy rozwojowe, przyczyniając się do osiągania celów ogólnych polityki regionalnej i przestrzennej.

Wizja Polski w 2030 r. opiera się na pięciu pożądanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym.

Obszar województwa śląskiego w Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju scharakteryzowany jest głównie jako obszar unikatowy ze względu na występowanie ośrodków o podstawowym znaczeniu dla systemu osadniczego kraju, jakim są Katowice i Aglomeracja Górnośląska. Tego typu obszar związany jest z występowaniem szeregu zjawisk wymagających umiejętnego gospodarowania przestrzenią.

Katowice w dokumencie wyrażającym politykę przestrzenna kraju zostały określone jako obszar metropolitarny o znaczeniu europejskim. Występowanie tak dużych ośrodków miejskich jest silnym bodźcem rozwojowym dla obszarów słabszych pod względem ekonomicznym i społecznym.

Ze względu na przemysłowy charakter województwa śląskiego, szczególne znaczenie dla perspektyw rozwoju regionalnego w ramach programów krajowych, będą miały prowadzone działania interwencyjne o wieloletnim charakterze inwestycyjnym, które obejmują przede wszystkim obszary zdegradowane o wysokiej skali problemu, jakim jest obszar Aglomeracji Górnośląskiej. Będą to głównie działania z zakresu rewitalizacji przestrzennej i społeczno-gospodarczej oraz działania służące rekultywacji poprzemysłowej, umożliwiające zmianę pełnionych funkcji na określone w strategiach rozwoju danego obszaru.

W koncepcji zwrócono szczególna uwagę na potrzebę rozwoju systemu policentrycznej sieci głównych miast o znaczeniu krajowym, regionalnym i subregionalnym poprzez zintegrowanie systemu transportu publicznego, systemu inwestycyjnego, szczególnie w zakresie infrastruktury drogowej i komunalnej. Ośrodki lokalne, w tym miasto Kłobuck, zostały oznaczone jako ośrodki pełniące rolę uzupełniającą w stosunku do ośrodków subregionalynych. Mają szczególne znaczenie dla rozwoju obszarów wiejskich, głównie jako centra tworzenia funkcji pozarolniczych, zaplecze usługowe oraz jako inkubatory przedsięwzięć aktywizujących te tereny. Umożliwiają dobre funkcjonowanie sieci osadniczej kraju, która jest bazą dla rozprzestrzeniania się rozwoju z ośrodków wyższego do ośrodków niższego szczebla. Dodatkowo funkcjonalne obszary wiejskie uczestniczą w procesach rozwojowych kraju poprzez integrację funkcjonalną z ośrodkami o przemysłowej

i gospodarczej specjalizacji jak np. sąsiedztwo obszarów gminy Kłobuck z miastem Częstochowa.

Dla zwiększenia mobilności przestrzennej mieszkańców obszarów wiejskich, w tym gminy Kłobuck, niezbędne jest skoordynowanie planowania rozwoju infrastruktury transportowej na szczeblu regionalnym, powiatowym i gminnym, utrzymanie oraz tworzenie nowych połączeń drogowych, kolejowych, wzmocnienie regionalnego transportu w relacjach zamiejskich, umożliwiającego bezpośrednie powiązanie z obszarem metropolitalnym przyległych obszarów wiejskich. Należy tworzyć powiązania lokalnej sieci drogowej z siecią dróg krajowych, ekspresowych i autostrad oraz wspierać tworzenie infrastruktury i rozbudowę węzłów przesiadkowych transportu kołowego i kolejowego na obszarach wiejskich. Ponadto należy podwyższyć atrakcyjność obszarów wiejskich poprzez wyznaczanie miejsc lokowania inwestycji gospodarczych, w szczególności dzięki skoordynowaniu lokalnych i regionalnych inwestycji infrastrukturalnych z budową sieci dróg.

Stan i jakość środowiska przyrodniczego w bardzo istotny sposób wpływają na stan i perspektywy rozwoju przestrzennego kraju i poszczególnych regionów województwa śląskiego. Planowanie przestrzenne, uwzględniając wzajemne relacje komponentów środowiska, oddziałuje na procesy zarządzania zasobami przyrody ożywionej i krajobrazu, czym przyczynia się do zmniejszenia izolacji siedlisk oraz stabilizacji ekosystemów ważnych dla zachowania istotnych w skali kontynentu polskich obszarów przyrodniczo cennych np. Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, Park Krajobrazowy Beskidu Małego i Śląskiego. Przekształcenia obszarów wiejskich związane z rozwojem społeczno-gospodarczym powinny uwzględniać zachowanie bogactwa przyrodniczego użytków rolnych i lasów stanowiących bezpośrednie otoczenie korytarzy ekologicznych i obszarów chronionych. Istnieje konieczność stworzenia systemu zmierzającego do zahamowania postępującej degradacji środowiska kulturowego oraz rozwoju z zachowaniem wartościowych elementów struktur obszarów poprzemysłowych i miejskich zdegradowanych oraz mniej eksponowanych krajobrazów.

II.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego jest podstawą formułowania zasad realizujących politykę przestrzenną województwa i organizujących jego strukturę przestrzenną w sposób uwzględniający założenia polityki przestrzennej państwa, określone w dokumencie pt. „Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju" oraz tworzący warunki przestrzenne do realizacji ustaleń strategii rozwoju województwa, przedstawionych w dokumencie pt. „Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2015".

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa stworzono wizję przyszłości przestrzeni województwa, proponując rozwijanie się „zwycięskich dziedzin i lokalizacji" wspierając strategię „inwestowania w sukces", promowanie działań w sektorach innowacyjnych, promowanie idei metropolii, wielofunkcyjności, spójności i synergii. Plan zakłada takie podejście do zarządzania przestrzenią, które pozwoli na pozyskiwanie niezbędnych funduszy na realizację inwestycji pomocnych w dążeniu województwa śląskiego do osiągnięcia:

- trwałej i wysokiej konkurencyjnej pozycji jako jednego z kilku centrów rozwoju cywilizacyjnego Polski XXI wieku, ważnego i atrakcyjnego regionu Środkowej Europy,
- wizerunku regionu o przestrzennych warunkach realizujących zasady zrównoważonego rozwoju, sprawiedliwości i efektywności oraz bezpieczeństwa,

- przestrzeni o wysokich walorach estetycznych architektury i krajobrazu oraz indywidualnym wyrazie, czerpiących z dziedzictwa przyrody i kultury.

Wizja ta ma być osiągalna po spełnieniu wyznaczonych w planie sześciu głównych celów, wywodzących się z priorytetów „Strategii rozwoju województwa śląskiego na lata 2000–2015". Są nimi:

I. Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa;

II. Wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej;

III. Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych;

IV. Rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury;

V. Stymulowanie innowacji w regionalnym systemie zarządzania przestrzenią;

VI. Rozwój współpracy międzyregionalnej w zakresie planowania przestrzennego.

Przestrzenna struktura osadnictwa województwa śląskiego składa się z gęstej sieci osiedli o zróżnicowanej wielkości, stosunkowo dobrze ze sobą powiązanych transportowo i charakteryzuje się wysokim stopniem urbanizacji. Jako taka wyróżnia województwo w skali Polski oraz upodabnia do najbardziej cywilizacyjnie rozwiniętych regionów Europy. Głównymi elementami systemu osadniczego województwa śląskiego są aglomeracje: Górnośląska, Rybnicka, Bielska i Częstochowska, predysponowane do dalszego rozwoju jako centra obszarów metropolitalnych.

Głównym kierunkiem rozwoju struktury miejskiej tego obszaru jest znalezienie równowagi pomiędzy konkurencyjnością i współpracą tworzących go miast. Zostanie to osiągnięte poprzez rehabilitację i restrukturyzację przestrzeni miejskich, poprawę ich wewnętrznej struktury przestrzennej, ekonomicznej i społecznej oraz realizację brakujących powiązań komunikacyjnych. Ważnym aspektem jest również zapobieganie degradacji przestrzeni oraz zachowanie w obszarach aglomeracji ładu przestrzennego, zakłócanego rozpraszaniem zabudowy w wyniku migracji mieszkańców miast na obszary podmiejskie i wiejskie, wycofywanie się handlu z centrum miast itp.

W planie przyjęto, że strukturę przestrzenną województwa będą tworzyć cztery obszary metropolitarne tożsame z centrami w Aglomeracji Górnośląskiej, Częstochowskiej, Rybnickiej i Bielskiej, tworzące wspólnie Skonsolidowany Śląski Obszar Metropolitarny. Kształtowane będą pasma rozwoju (korytarze transportowo-osiedleńcze), składające się z jednostek osadniczych wzdłuż głównych ciągów infrastruktury technicznej oraz centrów obszarów metropolitarnych. Powstaną specjalne strefy wielofunkcyjne o charakterze rolniczo-mieszkaniowym, rekreacyjno-leśnym z lokalnym ośrodkami równomiernie rozmieszczonymi na całym Obszarze Metropolitalnym.

Kierunki polityki przestrzennej dla rejonu gminy Kłobuck, wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, zostały przedstawione na rysunku nr 1.

Rysunek 1. Wyrys z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – Kierunki polityki przestrzennej.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, uchwalony Uchwałą Nr II/21/2/2004 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 czerwca 2004 roku.

Gmina Kłobuck zlokalizowana jest w zasięgu Aglomeracji Częstochowskiej, w strefie wzrastającej koncentracji potencjału gospodarczego i umacniania związków między ośrodkami. Kierunki rozwoju wyznaczone w planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego w odniesieniu do gminy Kłobuck obejmują m.in.:

- w zakresie osadnictwa i gospodarki: rozwój społeczno-ekonomiczny Kłobucka jako strefy aktywizacji gospodarczej, pełniącej funkcję ośrodka ponadlokalnego, powiązanego z Aglomeracją Częstochowską;
- w zakresie komunikacji: budowę autostrady A1 wraz z węzłem w miejscowości Lgota oraz budowę obwodnicy Kłobucka w ciągu drogi krajowej nr 43, mającej na celu segregację ruchu samochodowego tranzytowego i lokalnego z wyprowadzeniem przejazdów tranzytowych poza tereny o gęstej zabudowie;
- w zakresie infrastruktury technicznej: rozbudowę systemu gazowniczego, w tym realizację gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Bąków–Kłobuck.

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ O ZNACZENIU LOKALNYM

III.1. Plan rozwoju lokalnego

Plan rozwoju lokalnego gminy Kłobuck został przyjęty przez Radę Miejską Uchwałą Nr 222/XVIII/2004 z dnia 5 sierpnia 2004 roku. Zawiera główne założenia rozwojowe określone dla gminy. Podstawą stworzenia dokumentu były przede wszystkim konsultacje społeczne z przedstawicielami społeczności gminy, a w szczególności analiza Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck.

Plan rozwoju lokalnego gminy Kłobuck jest dokumentem określającym działania strategiczne zmierzające do osiągnięcia głównego celu jakim jest:

„Stymulowanie trwałego rozwoju społecznego i gospodarczego, wzrostu konkurencyjności gminy w skali powiatu i województwa, przy zachowaniu wysokiej jakości życia mieszkańców.”

Osiągnięcie celu główne będzie możliwe poprzez realizację wyznaczonych kierunków działań z uwzględnieniem:

a) zmian w strukturze gospodarczej gminy, polegających na:
   - rozbudowie infrastruktury na terenach o walorach przyrodniczo-krajobrazowych, w tym budowie bazy usługowej turystyki pielgrzymkowej, gospodarstw agroturystycznych oraz modernizacji istniejących ośrodków sportowo-rekreacyjnych,
   - rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego poprzez tworzenie grup producenckich, rozwój rzemiosła,

b) zmian w sposobie użytkowania terenów polegających na:
   - przeznaczeniu nowych terenów pod inwestycje lub pod budownictwo wielorodzinne,
   - zalesianiu gruntów rolnych niskich klas,

c) rozwoju infrastruktury turystycznej polegającym na:
   - budowie i modernizacji infrastruktury technicznej w zakresie: sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej oraz sieci elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej,

d) rozwoju systemu transportowego i komunikacyjnego polegającym na:
   - modernizacji istniejących dróg różnych kategorii oraz budowie nowych,

e) poprawy stanu środowiska naturalnego polegającej na:
   - zmniejszeniu ilości zanieczyszczeń odprowadzonych do wód gruntowych poprzez modernizację i rozbudowę kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz oczyszczalni ścieków,
   - polepszaniu jakości środowiska przyrodniczego poprzez promocję wykorzystywania alternatywnych źródeł energii oraz przekształceniu istniejących systemów ogrzewania,

f) poprawy stanu środowiska kulturowego polegającej na:
   - odpowiednim zagospodarowaniu „tkanki” urbanistycznej oraz odnowie infrastruktury urbanistycznej,
   - rewitalizacji obiektów dziedzictwa kulturowego,

- ustanowieniu prawnych form ochrony w MPZP,

g) poprawy warunków i jakości życia mieszkańców polegającej na:

- wyrównaniu szans w dostępnie do edukacji,
- zwiększeniu dostępu społeczności do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
- rozwoju budownictwa wielorodzinnego,
- działaniach na rzecz powstania nowych miejsc pracy.

Osiągnięcie celu głównego wyznaczonego w Planie rozwoju lokalnego gminy Kłobuck odbywa się w oparciu uchwalone przez Radę Miejską i wdrażane przez gminne jednostki organizacyjne plany i programy sektorowe.

III.2. Lokalny program rewitalizacji

Lokalny program rewitalizacji miasta Kłobuck na lata 2008-2015 został przyjęty Uchwałą Nr 209/XXIV/08 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 28 października 2008 roku. Dokument stanowi kontynuację Programu rewitalizacji miasta Kłobuck, przyjętego Uchwałą Nr 304/XXIV/2005 Rady Miejskiej w Kłobucku w dniu 22 marca 2005 roku.

Generalnym celem programu jest

„Ożywienie społeczno-gospodarcze osiągnięte poprzez rewitalizację w wybranych obszarach miasta działań dotyczących: pobudzenia aktywności społeczności lokalnej, rozwijania nowych form aktywności gospodarczej, generując w ten sposób nowe miejsca pracy oraz przywrócenia bądź nadania obiektom nowych funkcji.”

W ramach programu na terenie miasta Kłobuck zostały wyróżnione trzy obszary:

- Obszar A – Śródmieście,
- Obszar B – Tereny rekreacyjne,
- Obszar C – Zagórze, tereny przemysłowe.

Wyznaczenie tych obszarów nastąpiło na podstawie następujących kryteriów:

- identyfikacja problemów w oparciu o diagnozę sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej miasta Kłobuck,
- identyfikacja terenów i obiektów rewitalizacji,
- zgodność z zapisami dotyczącymi aspektów rewitalizacji w dokumentach o znaczeniu strategicznym,
- ocena dotychczasowych realizacji poszczególnych projektów w ramach Programu rewitalizacji miasta Kłobuck.

Każdy z obszarów jest terenem w przeszłości zagospodarowanym, na którym w wyniku wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań doszło do eskalacji problemów przestrzennych, społecznych bądź gospodarczych. W związku z tym dotychczasowe funkcje, jakie spełniały te obszary, wymagają wsparcia bądź ponownego zdefiniowania. Głównym atutem obszarów objętych rewitalizacją są walory dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, dające możliwość stworzenia nowych produktów i usług miejskich. Tereny objęte programem rewitalizacji posiadają potencjał strategiczny, pozwalający na wykreowanie nowych funkcji o zasięgu ponadlokalnym:

- Obszar A – Śródmieście: administracja, kultura, handel, usługi, turystyka,
- Obszar B – tereny rekreacyjne: rekreacja, sport, wypoczynek, turystyka,
- Obszar C – Zagórze, tereny przemysłowe: przemysł, usługi turystyka.

Ustalonymi w planie celami strategicznymi rewitalizacji są:

- dla obszaru A – Śródmieście obszarem wzmacniającym znaczenie miasta Kłobuck jako ośrodka ponadlokalnego, o unikatowych walorach historycznych oraz funkcjach kultury, handlu i usług,
- dla obszaru B – tereny parkowe i sportowe wzdłuż rzeki Białej Okszy oraz zbiornik wodny „Zakrzew" miejscem wypoczynku i rekreacji mieszkańców powiatu kłobuckiego oraz Częstochowy,
- dla obszaru C – Zagórze jako obszar oferujący wysokiej jakości udogodnienia infrastrukturalne i instytucjonalne, sprzyjające nowoczesnym formom aktywności gospodarczej.

Rysunek 2. Obszary objęte Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Kłobuck na lata 2008-2015.

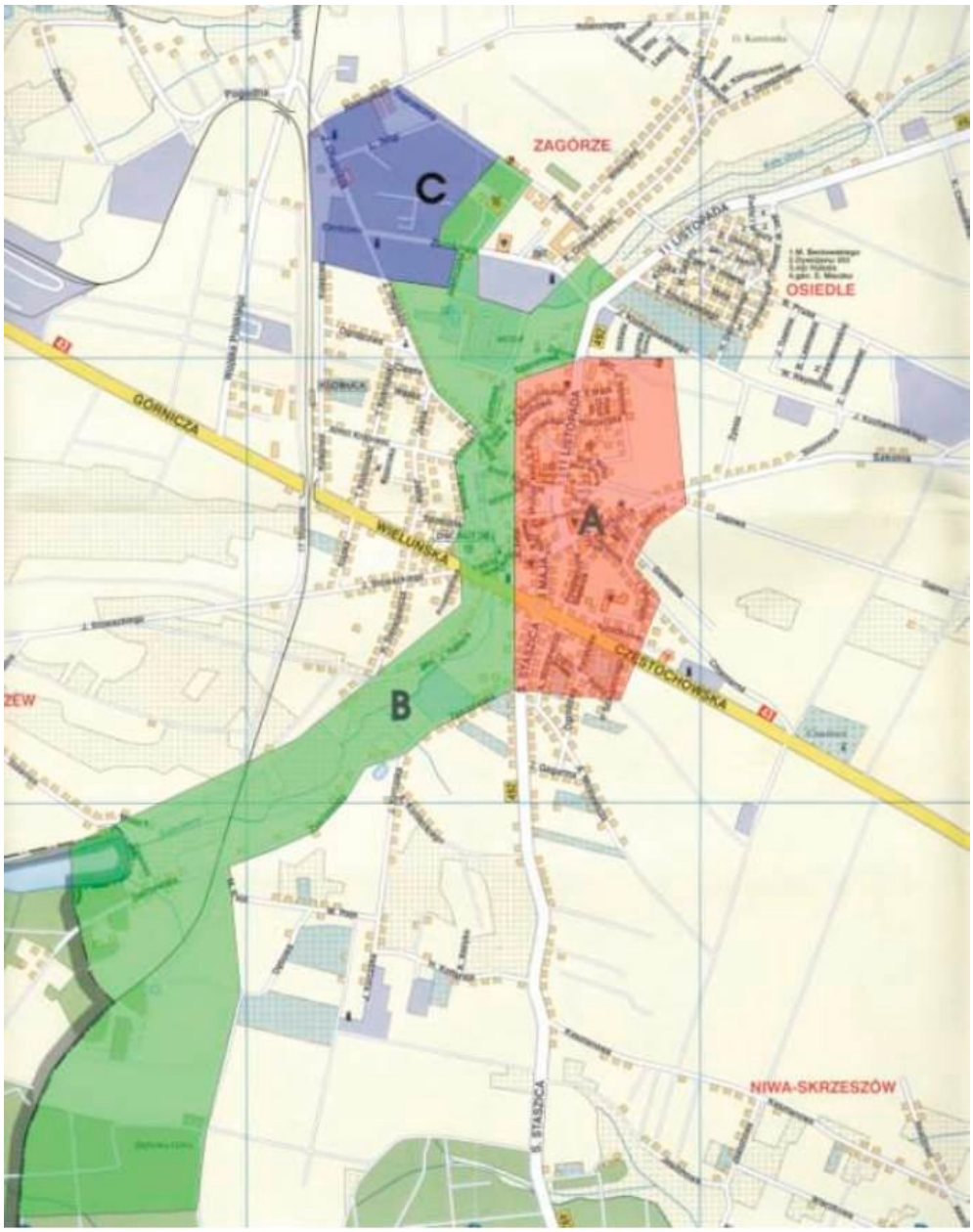

Źródło: Lokalny program rewitalizacji miasta Kłobucka na lata 2008-2015 przyjęty Uchwałą Nr 209/XXIV/08 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 28 października 2008 roku.

W skład obszaru A – Śródmieście, wchodzą tereny zlokalizowane w centrum miasta, wzdłuż głównych osi komunikacyjnych tj. ulic: 11 Listopada, 3 Maja, Staszica oraz Częstochowskiej. Do obszaru śródmiejskiego wymagającego podjęcia działań rewitalizacyjnych należy zaliczyć przede wszystkim Rynek im. Jana Pawła II wraz z bezpośrednio otaczającym je terenami, przeznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowani przestrzennego na cele mieszkaniowe i usługowe. Rynek został już poddany rewitalizacji, obecnie stanowi zagospodarowany i zadbany plac stanowiący wizytówkę miasta. Celem rewitalizacji tego obszaru jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej w centrum miasta, co przyczyni się do zwiększenia zainteresowania potencjalnych inwestorów nieruchomościami zlokalizowanymi przy rynku oraz stanie się miejscem spotkań lokalnej społeczności i miejscem ważnych wydarzeń w życiu miasta.

Zdjęcia 1, 2. Rynek im. Jana Pawła II w Kłobucku.

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013)

W skład obszaru B – Tereny rekreacyjne, wchodzą tereny zespołu pałacowo-parkowego w Zagórzu, teren OSiR oraz zbiornik wodny w Zakrzewie. Wspólnym mianownikiem dla wytyczenia granic obszaru B była możliwość wykreowania funkcji turystycznej, rekreacyjnej i sportowej na terenach położonych wzdłuż rzeki Białej Okszy. Zbiornik wodny w Zakrzewiu został już poddany rewitalizacji i pełni funkcję rekreacyjno-turystyczną. Celem rewitalizacji tego obszaru jest wykreowanie kompleksowego, ponadlokalnego „produktu turystyczno-rekreacyjnego".

Zdjęcia 3, 4. Zbiornik wodny w Zakrzewie oraz zespół pałacowo-parkowy w Zagórzu.

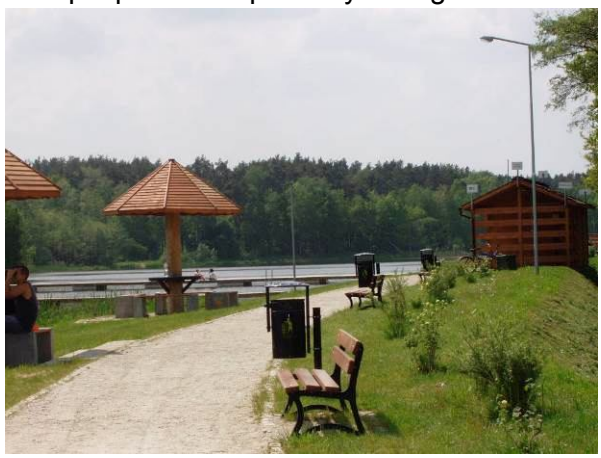

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013)

W skład obszaru C – Zagórze wchodzą obszary przemysłowe zlokalizowane w rejonie ulic Poprzeczna, Teligi, Długosza oraz Zamkowa. Celem rewitalizacji tego obszaru jest ożywienie gospodarcze. Kluczowym elementem będzie tutaj ocena wpływu proponowanych do realizacji projektów na poprawę warunków ekonomicznych i atrakcyjności inwestycyjnej obszaru oraz tworzenie miejsc pracy.

Zdjęcia 5, 6. Obszary przemysłowe w północnej części Kłobucka – Zagórze.

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013)

Dla każdego wyróżnionego obszaru zostały określone na podstawie wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań kierunki działań oraz propozycje projektów. Ze względu na fakt, że każdy z terenów objętych rewitalizacją charakteryzują się odmiennym „pakietem" funkcji, możliwa jest dywersyfikacja kierunków rozwoju miasta. Jedynie funkcja turystyczna jest wspólnym mianownikiem rozwoju obszarów zarówno A jak i B. Istnienie zabytków sakralnych w Śródmieściu (obszar A) oraz zespołu pałacowo-parkowego i zbiornika wodnego (obszary B i C), stwarza szansę wykreowania produktu turystycznego, który może być jednym z głównych czynników rozwoju gminy, powiatu jak i subregionu północnego. Wdrożenie lokalnego programu rewitalizacji powinno wywierać pozytywne skutki również na obszarach nie objętych bezpośrednio niniejszym opracowaniem i przez to przyczynić się do rozwoju gminy Kłobuck oraz powiatu kłobuckiego.

III.3. Plany odnowy miejscowości

Plan odnowy miejscowości zostały uchwalone dla 3 miejscowości gminy Kłobuck – Łobodno, Gruszewnia i Lgota. Dokumenty zostały sporządzone na lata 2009-2025. Plany odnowy miejscowości zostały opracowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Plany odnowy miejscowości zakładają realizację wielu działań ze sfery społeczno-kulturowej i gospodarczej życia mieszkańców. Celem planowych zadań i przedsięwzięć jest przede wszystkim:

- poprawa stanu bezpieczeństwa i poziomu życia mieszkańców,
- polepszenie warunków aktywnego wypoczynku mieszkańców,
- aktywizacja i integracja lokalnej społeczności,
- organizacja imprez o charakterze kulturalnym oraz rekreacyjnym: koncerty, spotkania środowiskowe, festyny.

W związku z realizacją określonych zadań, w planach odnowy zostały wyszczególnione wspólne cele strategiczne dla wyżej wymienionych miejscowości, do których należą m.in.:

- budowa placów zabaw,
- budowa kanalizacji sanitarnej,
- poprawa spójności komunikacyjnej poprzez budowę dróg i chodników,
- organizacja festynów integracyjnych i promujących walory sołectw.

Ponadto dla poszczególnych miejscowości zostały określone specjalne cele strategiczne, dotyczące tylko tych miejscowości, które dotyczą:

- w Łobodnie – rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej, w tym budowy budynku sportowo-rekreacyjnego, odwodnienia boisk, utworzenia boiska do siatkówki plażowej, budowy zadaszenia sceny,
- w Lgocie – sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie miejscowości, termomodernizacji budynków użyteczności publicznej.

IV.WYBRANE INFORMACJE O GMINIE RZUTUJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE JEJ POLITYKI PRZESTRZENNEJ

IV.1. Położenie i charakterystyka

Gmina Kłobuck jest gminą miejsko-wiejską, położoną w północno-zachodniej części województwa śląskiego. Graniczy od północy z gminą Miedźno, od wschodu z gminą Mykanów, od południowego-wschodu z Częstochową, od południa z gminą Wręczyca Wielka oraz od zachodu z gminą Opatów. Powierzchnia gminy wynosi 13 040 ha, co stanowi 14,67% powierzchni powiatu kłobuckiego oraz 1,6% powierzchni województwa śląskiego. Powierzchnia miasta to 4 700 ha. Kłobuck zlokalizowany jest na przecięciu istotnych traktów komunikacyjnych – drogi krajowej nr 43 relacji Wieluń – Rudniki – Krzepice – Opatów – Kłobuck – Częstochowa oraz drogi wojewódzkiej nr 492 relacji Ważne Młyny – Kuźnica – Ostrowy nad Okszą – Łobodno – Kłobuck – Grodzisko – Wręczyca Wielka – Blachownia.

W zachodniej części gminy położone jest miasto Kłobuck stanowiące siedzibę gminy miejsko-wiejskiej Kłobuck. Miasto Kłobuck jest także siedzibą powiatu, w skład którego wchodzą gminy: Kłobuck, Krzepice, Lipie, Miedźno, Panki, Popów, Przystajń, Opatów oraz Wręczyca Wielka. W skład gminy wchodzi 9 osiedli i 5 sołectw w granicach administracyjnych miasta (Brody Malina, Niwa Skrzeszów, Przybyłów, Smugi, Zakrzew) oraz 10 sołectw poza granicami administracyjnymi miasta (Biała, Borowianka, Gruszewnia, Kamyk, Kopiec, Lgota, Libidza, Łobodno, Nowa Wieś oraz Rybno).

Miasto Kłobuck leży w odległości 89 km od stolicy województwa śląskiego – Katowice. Ponadto w odległości 14 km od miasta w kierunku południowym zlokalizowana jest Częstochowa, 165 km w kierunku południowym Kraków, 180 km w kierunku zachodnim Wrocław oraz 235 km w kierunku północno-wschodnim Warszawa. W związku z faktem, iż Kłobuck zlokalizowany jest w bardzo bliskiej odległości od Częstochowy, jest miastem wspierającym rozwój aglomeracji częstochowskiej. Ponadto odległość z Kłobucka do najbliższych, większych drogowych przejść granicznych wynosi: Czechy (Chałupki) – 175 km, Słowacja (Chyżne) – 260 km, Niemcy (Olszyna) – 340 km.

Rysunek 3. Położenie gminy Kłobuck na tle województwa śląskiego i powiatu kłobuckiego.
Źródło: opracowanie własne.

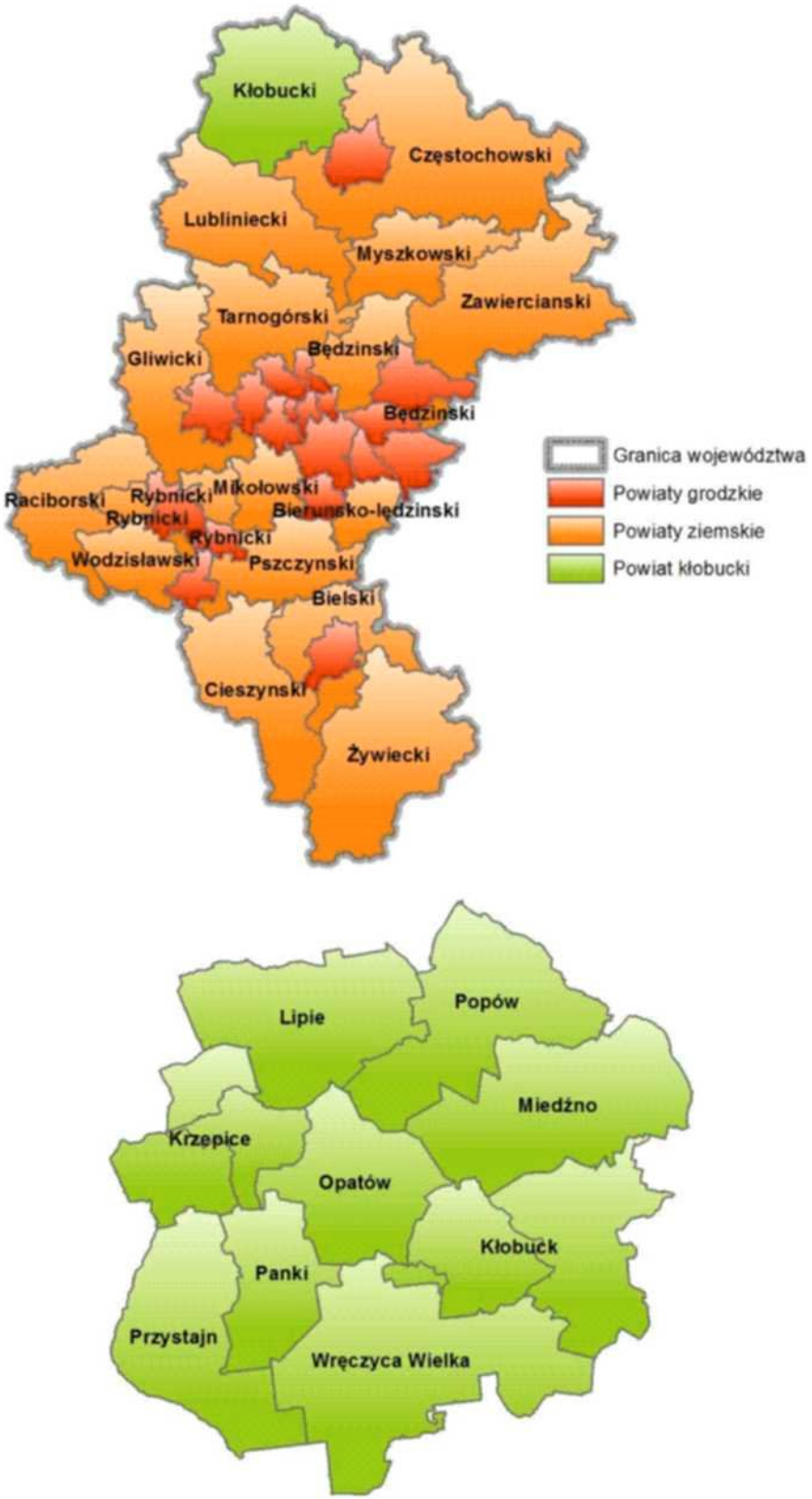

Rysunek 4. Podział gminy na sołectwa.

Źródło: opracowanie własne.

IV.2. Zarys historii i przemian struktury przestrzennej gminy

Początki Kłobucka, leżącego przy dawnej drodze handlowej z Krakowa do Wielkopolski (prawdopodobnie stanowiącej fragment „szlaku bursztynowego") sięgają czasów wczesnego średniowiecza. Osada, która mogła powstać w pobliżu książęcego gródka warownego, o czym świadczy dzisiaj sąsiednie grodzisko stanowiące pierwotnie warowny gródek monarszy, miała charakter ulicówki z poszerzeniem drogi spełniającej rolę placu targowego w miejscu rozwidlenia dróg. W II połowie XIII wieku była ośrodkiem lokalnej administracji, siedzibą parafii, przy której funkcjonowała szkoła wraz z ośrodkiem łowieckim książąt krakowskich. Już wówczas w Kłobucku istniała komora celna, w której pobierano myto (opłata pobierana za przejazd drogą). Nie jest znana data nadania Kłobuckowi praw miejskich, ponieważ dokument lokacyjny zaginął. Przyjmuje się, że lokacji na prawie magdeburskim, dokonał Kazimierz Wielki w 1339 roku. Dokument z 1344 roku wymienia wójta Kłobucka (advocatus Clobuczensis), którym był Prutenus.

Miasto powstało na północ od pierwotnej osady, która stała się jego przedmieściem. Przed nieproszonymi gośćmi broniły je urządzenia obronne (otaczający je szeroki wał z palisadą), które rozebrano w II połowie XVI wieku z powodu rozrostu miasta. W 1370 roku Ludwik Węgierski nadał Kłobuck wraz z innymi terenami jako lenno Władysławowi Opolczykowi. Na początku XIV wieku musiały także powstać wsie Zawada i Zagórze. We wsi Zawada do dziś zachował się układ przypominający łańcuchówkę. Źródła z XIII i XIV wieku poświadczają tu funkcjonowanie rozwiniętej i ludnej osady parafialnej, przy której lokowano średniowieczne

miasto. Jego centralnym punktem został rynek, obudowany z czterech stron, a z każdego naroża wybiegała jedna ulica – w układzie „wiatraczkowym”. Następnie miasto rozrastało się w kierunku północnym od pierwotnej osady, która z czasem stała się jego przedmieściem i praktycznie nigdy nie straciła swojego znaczenia. Podobnie przedmieściem stała się wieś Zawada. Równocześnie z lokacją powstał ok. 1 km od miasta, obok wsi Zagórze, dwór królewski, a w późniejszym okresie folwark.

Na początku XV wieku proboszczem kłobuckim był ksiądz Bartłomiej Długosz, który w 1434 roku przekazał parafię swojemu bratankowi Janowi – autorowi dziejów Polski. W 1454 roku Jan Długosz ufundował klasztor, do którego z Krakowa sprowadził kanoników regularnych. Trudne chwile przeżyli Kłobuczanie w XV wieku. Kilkakrotnie nękały ich nieprzyjacielskie najazdy, a w 1469 roku pożar zniszczył całe miasto. W okolicy Kłobucka funkcjonowały kopalnie rudy żelaznej, rozwijał się przemysł żelazny. Już w 1472 roku założono "Kuźnię Herburtowską" w Pankach oraz "Kuźnię Starą" we wsi Przystajń. Na przełomie XVI i XVII wieku starosta krzepicki, marszałek wielki koronny Mikołaj Wolski, kuźnice zmodernizował. Ponadto zbudował specjalne piece tzw. vasernie, czyli odlewnie, blachownie i drutarnie. W zakładach tych odlewano działa, moździerze i kule, wyrabiano kotły. Wokół zakładów powstawały nowe osady, rozwijało się rzemiosło i handel. W XVII w. w mieście istniały cechy: szewski, rzeźnicki, piekarski, krawiecki, kowalski i sukienniczy. Rozwinęła się produkcja wina i gorzałki.

W 1658 roku Sejm Warszawski ustanowił Kłobuck siedzibą starostwa, które następnie nadał w wieczyste posiadanie klasztorowi paulinów na Jasnej Górze. Po "potopie szwedzkim" miasto podupadało. W 1689 r. zostało całkowicie spalone. W wyniku drugiego rozbioru Polski Kłobuck znalazł się w zaborze pruskim. Władze pruskie odebrały starostwo paulinom i włączyły je do dóbr rządowych. Po 1815 roku Kłobuck znalazł się w Królestwie Polskim i wraz z przyległymi ziemiami należał do uposażenia carskiego. Wskutek postępującej agraryzacji w 1870 roku utracił prawa miejskie, które odzyskał w 1917 roku. Stan miasta był jednak bardzo zły. Poprawa gospodarcza nastąpiła dopiero po II wojnie światowej.

Po II wojnie światowej powstało osiedle zabudowy wielorodzinnej na północ od dotychczasowego centrum. W późniejszym czasie pojawiła się zabudowa jednorodzinna na północy i zachodzie miasta. Obecnie zachowany został w dość dobrym stanie układ przedlokacyjny tj. ulica 3 Maja – obustronnie obudowana oraz fragmenty dawnej wsi Zawada i wsi Zagórze. Z XIX i XV wieku zachował się dawny folwark w Zagórzu, ulica Nadrzeczna, Przemysłowa i Słowackiego, ulica Wały, Powstańców Śląskich i Mickiewicza wraz z zabudowaniami. Wymienione fragmenty można określić jako „Stare Miasto” i „Zagórze”. Poza tym zachowała się bogata sieć dróg i ulic z różnych okresów.

W 1952 roku Kłobuck stał się siedzibą władz powiatowych. Miasto uporządkowano. Rozpoczął się rozwój przemysłowy całego regionu. W sąsiednich gminach powstały kopalnie rud żelaza, a na przedmieściach Kłobucka zakład wzbogacania rudy. Uruchomiono wówczas między innymi Zakład Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych "ERG", zakład odzieżowy. Rozwojowi przemysłu towarzyszył rozrost miasta: powstanie nowej dzielnicy mieszkaniowej oraz centrum administracyjnego i kulturalnego. Po reformie administracyjnej kraju w 1975 roku oraz likwidacji kopalni rud żelaza rozwój i rozbudowa Kłobucka zostały zahamowane. Wówczas to zakłady górniczo-hutnicze przekształcono w Zakłady Budowy Maszyn. W latach 90-tych zakłady te zmieniły właściciela, utrzymując profil produkcji: wytwarzanie maszyn i urządzeń dla przemysłu wydobywczego i hutniczego. Po 1980 roku wybudowano Bank Gospodarki Żywnościowej i PZU, szpital i nowoczesną oczyszczalnię ścieków. W ostatnich latach rozpoczęto rozbudowę kanalizacji sanitarnej i sieci ciepłowniczej. Dziś Kłobuck jest miastem powiatowym i stanowi centrum administracyjne powiatu, w skład którego wchodzi

9 gmin (Kłobuck, Krzepice, Lipie, Miedźno, Panki, Popów, Przystajń, Opatów oraz Wręczyca Wielka). Jest nieco ponad 13-tysięcznym miastem, stanowiącym ważny węzeł handlowo-usługowy oraz ośrodek administracyjno-gospodarczy. Usytuowanie gminy w regionie jest korzystne. Wpływ na to ma szczególnie położenie geograficzne oraz przebiegające przez Kłobuck ważne szlaki transportowe: drogowe i kolejowe.

IV.3. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Kłobuck została ukształtowana w wielowiekowym procesie osadnictwa. Działalność człowieka spowodowała zmiany w krajobrazie. Ukształtowana przez wieki struktura zagospodarowania determinuje w pewnym stopniu dalszy rozwój gospodarczy gminy. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne – grunty orne oraz łąki (64% powierzchni) oraz lasy (27%). Tereny zabudowane stanowią 9% powierzchni gminy.

W strukturze przestrzennej gminy można wyróżnić następujące obszary funkcjonalne:

- Śródmieście – pozostałość średniowiecznego układu przestrzennego, ze stanowiącymi punkty centralne miasta kościołem pw. św. Marcina oraz rynkiem wraz z przylegającą do niego zabudową mieszkaniową oraz usługową. W tym rejonie zlokalizowana jest większość najważniejszych urzędów administracji publicznej, usług zdrowia, kultury, oświaty, handlu;
- Tereny mieszkaniowe – w mieście przeważają osiedla zabudowy jednorodzinnej, istnieją dwa osiedla zabudowy wielorodzinnej, po zachodniej i wschodniej stronie ul. 11 Listopada, na terenach wiejskich osadnictwo jest rozproszone;
- Tereny przemysłowe – zlokalizowane w zachodniej części miasta (w rejonie ul. Górniczej), w północnej części miasta (w rejonie ul. Zamkowej, Długosza i Poprzecznej) oraz w rejonie ul. Korczaka i Kołłątaja;
- Tereny rekreacyjne – kompleks sportowy, w którego skład wchodzi m.in. stadion piłkarski, hala sportowa, kryta pływalnia (rejonie ul. Sportowej i Zamkowej); zlokalizowany w jego sąsiedztwie Park na Zagórzu; zbiornik wodny Zakrzew w Kłobucku wraz z otoczeniem; parki i tereny zieleni wzdłuż rzeki Białej Okszy; zbiornik rekreacyjny Borówka w Kamyku;
- Obszary rolne i leśne.

Zdjęcia 7,8,9,10. Śródmieście Kłobucka.

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013)

Osadnictwo na terenach wiejskich jest obecnie rozproszone, nie spotyka się tu zwartych układów przestrzennych jak ma to miejsce np.: na Dolnym i Górnym Śląsku. Początkowo, prawdopodobnie wsie były lokowane jako typowe, średniowieczne ulicówki, owalnice, a także łańcuchówki jak wieś Zawada. Jednak późniejszy rozwój osadnictwa typowy dla XIX wiecznego Królestwa Polskiego spowodował rozproszenie zabudowy wiejskiej, która obecnie swym układem przestrzennym przypomina raczej wielodrożnice.

Gmina Kłobuck to teren bardzo atrakcyjny dla rozwoju zabudowy mieszkalnej, na co ma wpływ wiele czynników. Gmina zlokalizowana jest w bliskiej odległości od Częstochowy, posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg oraz sieci infrastruktury technicznej. Podstawę obecnego układu przestrzennego gminy tworzą: droga krajowa nr 43 i drogi wojewódzkie nr 491 oraz 492. Zwarta zabudowa mieszkaniowa występuje głównie na terenie miasta Kłobuck, gdzie zgrupowana jest także zabudowa usług w tym usług publicznych. Poza dwoma osiedlami zabudowy wielorodzinnej zabudowa w Kłobucku w zdecydowanej większości ma charakter niskiej zabudowy wolnostojącej, często z usługami w parterze budynków, na niewielkich działkach. W centrum miasta zlokalizowany jest rynek, a w jego południowej części znajduje się zespół kościelny, z kościołem pw. św. Marcina, stanowiącym dominantę zespołu urbanistycznego, na który składają się układ urbanistyczny rynku i zespół kościoła.

Zdjęcia 11,12. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w Kłobucku.

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013)

Oddalając się od miasta, zabudowa rozluźnia się. We wschodniej części gminy występuje zabudowa jednorodzinna i zagrodowa. Największymi miejscowościami są Biała i Kamyk,

położone w rejonie drogi wojewódzkiej nr 491 (do Częstochowy) oraz Łobodno zlokalizowane na przecięciu dróg wojewódzkich nr 491 oraz 492 (do Kłobucka). Niektóre z miejscowości zlokalizowanych w granicach administracyjnych gminy mają charakter typowych ulicówek, należą do nich między innymi Borowianka, Nowa Wieś, Lgota, Gruszewnia, Libidza, Kopiec. Niekorzystnym zjawiskiem jest fakt, iż są one w większości pozbawione obszaru o charakterze centrum lokalnego z pełnym programem usług podstawowych. Centrum lokalnym wschodniej wiejskiej części gminy jest miejscowość Kamyk, gdzie zlokalizowane są najważniejsze instytucje użyteczności publicznej. Miejscem spotkań jest usytuowany w centrum miejscowości plac z niewielkim parkiem.

Fragmentami krajobrazu otwartego o kluczowym znaczeniu dla gminy Kłobuck są doliny rzek Biała Oksza i Czarna Oksza (Kocinka), które płyną przez gminę z południowego zachodu na północny wschód. Ponadto do obszarów o naturalnym charakterze należy zaliczyć tereny otwarte, które stanowią grunty orne, łąki i pastwiska oraz tereny lasów i zadrzewień. Grunty leśne zlokalizowane są w północnej i zachodniej części gminy. Rozległe obszary wolne od zabudowy stanowią ponad 90% obszaru gminy.

Zdjęcie 13. Zbiornik wodny Zakrzew w Kłobucku.

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013)

Zdjęcia 14,15. Zbiornik rekreacyjny Borówka i park w centrum Kamyka.

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013)

Grunty na obszarze gminy Kłobuck są własnością przede wszystkim gminy, powiatu, województwa, Skarbu Państwa oraz osób fizycznych i prawnych. Większość gruntów to grunty stanowiące własność osób fizycznych (ponad 55% powierzchni miasta i ponad 58% powierzchni części wiejskiej gminy). Znaczne powierzchnie zajmują również grunty Skarbu Państwa, w większości pozostające w Zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz tereny kolejowe (ponad 23% powierzchni miasta i ponad 34% powierzchni części wiejskiej gminy). Dość duże tereny pozostają również własnością spółdzielni. Gmina jest właścicielem m.in. gruntów pod obiektami jednostek jej podległych (administracja, kultura, sport, oświata, infrastruktura techniczna) oraz gruntów pod drogami gminnymi.

Tabela 1. Struktura własności gruntów w – miasto Kłobuck – stan na 01.01.2013 r.

Własność	Powierzchnia	% powierzchni gminy
Skarb Państwa	1128 ha	23,77
Województwo	6 ha	0,14
Powiat	17 ha	0,36
Gmina	187 ha	3,94
Osoby fizyczne i prawne	2628 ha	55,38
Spółdzielnie	720 ha	15,17
Inne	59 ha	1,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Tabela 2. Struktura własności gruntów – obszar wiejski gminy Kłobuck– stan na 01.01.2013 r.

Własność	Powierzchnia	% powierzchni gminy
Skarb Państwa	2834 ha	34,35
Województwo	-	-
Powiat	10 ha	0,12
Gmina	51 ha	0,62
Osoby fizyczne i prawne	4843 ha	58,70
Spółdzielnie	442 ha	5,36
Inne	70 ha	0,85

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Tabela 3. Grunty będące własnością gminy w podziale na obręby – stan na 31.12.2012 r.

Lp.	Obręb	Powierzchnia
1	Biała Górna	4,6345 ha
2	Biała Dolna	0,3559 ha
3	Borowianka	0,0713 ha
4	Brody Malina	3,7503 ha
5	Gruszewnia	1,2775 ha
6	Kamyk	7,7238 ha
7	Kłobuck	70,8892 ha
8	Kopiec	0,7647 ha
9	Lgota	2,2232 ha
10	Libidza	5,2547 ha
11	Łobodno	20,6355 ha
12	Niwa Skrzeszów	1,3060 ha
13	Nowa Wieś	3,6765 ha
14	Osoki Pustkowie	0,5554 ha
15	Przybyłów	1,8601 ha
16	Rybno	0,9964 ha
17	Smugi	0,1217 ha
18	Zagórze	72,8013 ha
19	Zakrzew	25,5122 ha
Łącznie		224,4102 ha

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

IV.4. Demografia

Podstawowymi miernikami charakteryzującymi zbiorowość ludzką jest jej liczebność i rozmieszczenie. Gmina miejsko – wiejska Kłobuck w 2012 roku liczyła 20735 mieszkańców (w tym miasto 13281). Zamieszkiwało ją 10072 mężczyzn oraz 10663 kobiet (w mieście odpowiednio: 6361 i 6920). Współczynnik feminizacji (to jest stosunek liczby kobiet na 100 mężczyzn) wynosił 105,9 i był wyższy od średniej dla powiatu kłobuckiego – 103,1 oraz niższy od średniej charakteryzującej województwo śląskie – 107,2. Na 1 km² powierzchni gminy przypada 159 mieszkańców (w mieście 282). Gęstość zaludnienia jest więc 1,5 razy większa od średniej dla powiatu i 2,5 krotnie mniejsza od średniej dla województwa (odpowiednio 96 i 374 osób / km²). Współczynnik występujący w gminie Kłobuck jest jednak charakterystyczny dla gmin miejsko – wiejskich, które charakteryzują się przeciętną gęstością zaludnienia.

Tabela 4. Gmina Kłobuck – współczynnik feminizacji i gęstość zaludnienia w 2012 r.

Wyszczególnienie	Gmina Kłobuck	Powiat Kłobucki	Województwo Śląskie
Współczynnik feminizacji	105,9	103,1	107,2
Gęstość zaludnienia	159,5	96,44	374,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 5. Gmina Kłobuck – zaludnienie w latach 1950–2012.

Rok	Liczba ludności
1950	6656
1955	7685
1960	8580
1970	12597
1975	12847
1980	13746
1990	20647
1991	20702
1992	20813
1993	20779
1995	20732
1996	20816
1997	20886
1998	20928
1999	20879
2000	20889
2001	20487
2002	20494
2003	20471
2004	20414
2005	20404
2006	20416
2007	20363
2008	20402
2009	20445
2010	20725
2011	20721
2012	20735

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Rysunek 5. Gmina Kłobuck – zaludnienie w latach 1950 – 2012.

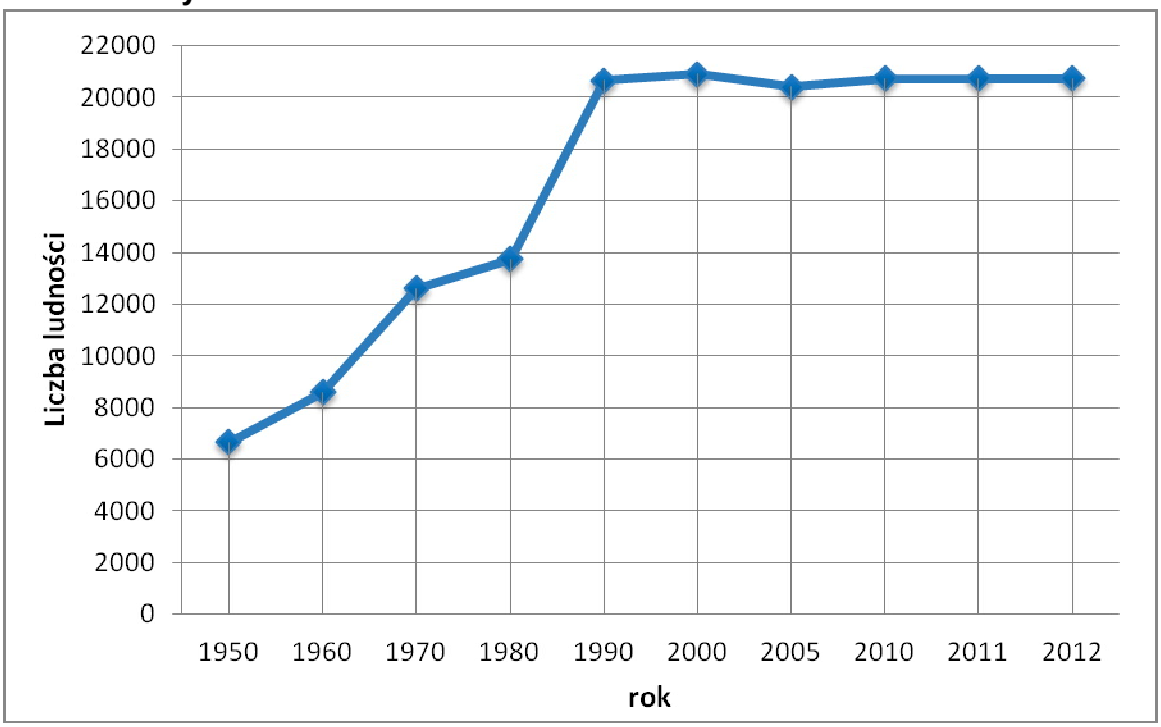

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Dane zawarte w powyższym rysunku oraz tabeli, dotyczące lat 1950 – 1980 odnoszą się tylko do liczby ludności miasta Kłobuck, natomiast dane za lata 1990 – 2012 dotyczą terenu całej gminy, w jej obecnych granicach administracyjnych. Zmiany w demografii miasta i gminy związane są z ruchem naturalnym i wędrówkowym ludności, a przede wszystkim odzwierciedlają sytuację polityczną, jak również społeczno – ekonomiczną ostatnich 60 lat. Okres powojenny to czasy wielkich ruchów migracyjnych, które miały związek z repatriacją, szybkim rozwojem przemysłu oraz budownictwa mieszkaniowego. W latach 50 – tych XX wieku miasto Kłobuck stało się siedzibą władz powiatowych. W kolejnych latach zaczęły powstawać kopalnie rud żelaza i zakłady wzbogacania rudy. Wskutek rozwoju przemysłu i funkcji administracyjnych rozpoczął się rozwój miasta. Powstawały nowe dzielnice mieszkaniowe, centrum administracyjne i kulturalne. Wraz z rozwojem przestrzennym zaczęła napływać ludność z okolicznych miast i wsi. Był to okres największego napływu ludności. W okresie od 1950 do 1980 roku liczba ludności miasta Kłobuck wzrosła z 6656 do 13746 mieszkańców, czyli nastąpił przeszło dwukrotny wzrost liczby ludności. Począwszy od 1990 roku liczba ludności gminy Kłobuck ustabilizowała się na poziomie około 20500 mieszkańców. Natomiast obecna liczba mieszkańców miasta Kłobuck (13281 osób) jest zbliżona do tej z 1980 roku.

Tabela 6. Gmina Kłobuck – rozkład zaludnienia według sołectw w 2008 r.

Miejscowość	Liczba mieszkańców
miasto Kłobuck	13493
Biała	1451
Borowianka	471
Gruszewnia	338
Kamyk	1249
Kopiec	233
Lgota	521

Libidza	710
Łobodno	1805
Nowa Wieś	326
Rybno	182

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Najludniejszą miejscowością w gminie poza miastem Kłobuck jest położona na północny – wschód od Kłobucka wieś Łobodno – 1805 mieszkańców. Powyżej 1000 obywateli liczą jeszcze 2 wsie: Biała (1451) i Kamyk (1249). Pomiędzy 500 a 1000 osób zamieszkuje wsie: Libidza (710) i Lgota (521). Pozostałe miejscowości liczą poniżej 500 mieszkańców: Borowianka (471), Gruszewnia (338), Nowa Wieś (326), Kopiec (233) i Rybno (182).

Struktura wieku mieszkańców

Na liczbę ludności decydujący wpływ mają dwa czynniki: ruch naturalny oraz wędrówkowy ludności. Te z kolei determinowane są przez strukturę ludności według wieku i płci. Struktura ludności według wieku określa proces starzenia się ludności, definiowany najogólniej jako zmiany stanu i struktury według wieku ludności, polegające na wzroście w ogólnej liczbie udziału osób starszych. Za granicę starości przyjmuje się umownie wiek 60 lat. Obecnie ludność województwa śląskiego, podobnie jak całej Polski starzeje się. Jednak w małych miastach udział dzieci i młodzieży jest większy, co powoduje, że pod względem struktury wieku mieszkańców gminę Kłobuck obecnie możemy określić jako jednostkę młodą.

Tabela 7. Gmina Kłobuck – ludność według wieku w 2012 r.

Grupa wieku	Liczba ludności	Struktura (%)
0 – 4	1025	4,94
5 – 9	957	4,62
10 – 14	1033	4,98
15 – 19	1189	5,73
20 – 24	1379	6,65
25 – 29	1542	7,44
30 – 34	1533	7,39
35 – 39	1687	8,14
40 – 34	1457	7,03
45 – 49	1395	6,73
50 – 54	1498	7,22
55 – 59	1538	7,42
60 – 64	1395	6,73
65 – 69	993	4,79
70 i więcej	2114	10,20
18 – 64 mężczyźni oraz 18 – 59 kobiety	13161	63,47
65 i więcej mężczyźni oraz 60 i więcej kobiety	3877	18,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 8. Gmina Kłobuck – struktura ludności według wieku w 2012 r.

Grupa wieku	Powiat Kłobucki (%)	Województwo Śląskie(%)
0 – 4	4,90	5,06
5 – 9	4,67	4,47
10 – 14	5,11	4,42
15 – 19	6,17	5,28

20 – 24	7,22	6,64
25 – 29	7,64	8,04
30 – 34	7,47	8,20
35 – 39	7,68	7,52
40 – 34	6,92	6,48
45 – 49	6,58	6,50
50 – 54	7,31	7,54
55 – 59	7,06	7,96
60 – 64	6,10	6,91
65 i więcej	15,17	14,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

20,27% mieszkańców zameldowanych w gminie, to jest 4204 osoby, liczy poniżej 19 roku życia. Natomiast 14,54% obywateli – 3015 osób nie ukończyło jeszcze 14 roku życia. Struktura mieszkańców gminy Kłobuck według wieku jest bardzo zbliżona do wartości charakteryzujących zarówno populację powiatu kłobuckiego jak i województwa śląskiego. W stosunku do porównywanych wartości prezentuje się nieco korzystniej w najmłodszych (0–19) kategoriach wiekowych.

Rysunek 6. Gmina Kłobuck – struktura ludności według wieku w 2012 r.

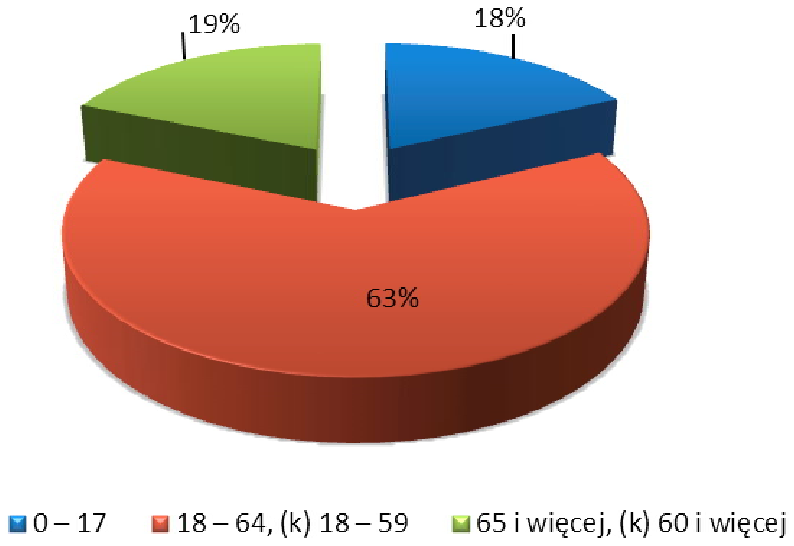

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Korzystny rozkład demograficzny ludności potwierdza struktura mieszkańców w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, a dla kobiet 18–59 lat.

Tabela 9. Gmina Kłobuck – ludność wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego w 2012 r.

Ludność w wieku	Gmina Kłobuck	Gmina Kłobuck (%)	Powiat Kłobucki (%)	Województwo Śląskie (%)
Przedprodukcyjnym	3697	17,83	18,26	16,96
Produkcyjnym	13161	63,47	63,36	64,34
Poprodukcyjnym	3877	18,70	18,38	18,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Obywatele wieku nieprodukcyjnego (przedprodukcyjni i poprodukcyjni) stanowią 36,53% całej zbiorowości. Od kilku lat rośnie, także w ujęciu relatywnym, zbiorowość mieszkańców zdolnych do pracy. Wpływ na to ma wejście w wiek dorosły osób z wyżu demograficznego,

urodzonych na początku lat 80-tych XX wieku. Jednocześnie zmniejsza się tak zwane „obciążenie" ludności jej nieprodukcyjną częścią. Struktura wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego mieszkańców gminy Kłobuck nieznacznie odbiega od średnich wartości przyporządkowanych dla powiatu i województwa.

Rysunek 7. Gmina Kłobuck – ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w 2004 r. (l w pp – ludność w wieku przedprodukcyjnym, l w p – ludność w wieku produkcyjnym, l w pop – ludność w wieku poprodukcyjnym).

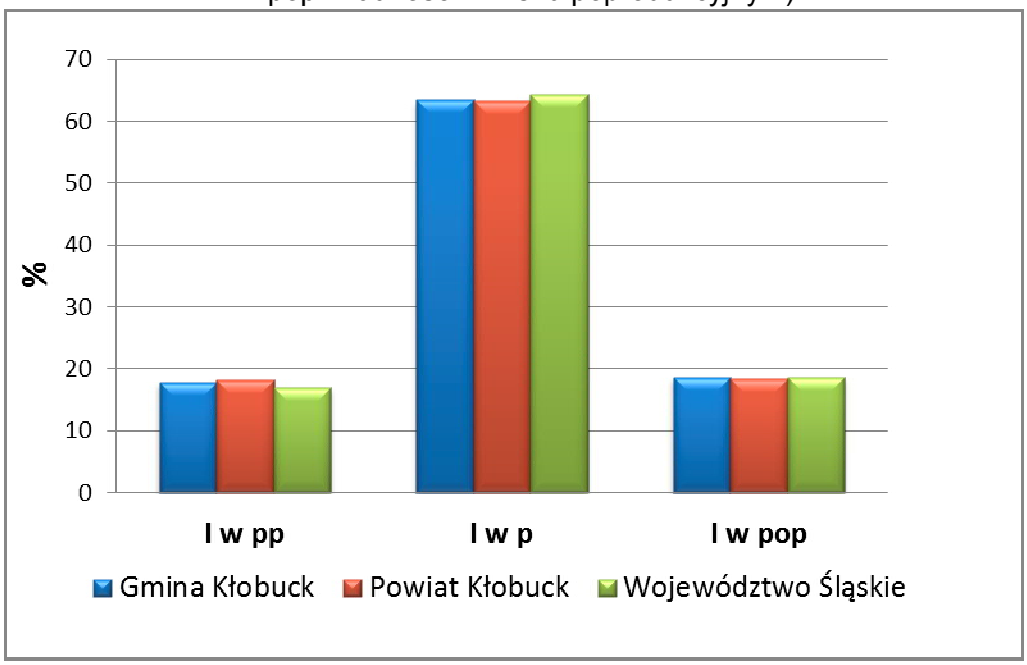

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Współczynnik obciążenia demograficznego, ustalony jako stosunek ludności nieprodukcyjnej do liczebności wieku produkcyjnego, dla gminy Kłobuck wynosi 0,58 i jest równy średniej w powiecie kłobuckim (0,58) oraz wyższy od średniej w województwie śląskim (0,55). Jego wartość w gminie Kłobuck rozkłada się niekorzystnie, ponieważ wśród obywateli „nieprodukcyjnych" jest 1,04 razy więcej osób „poprodukcyjnych" niż „przedprodukcyjnych". Odnotowując jednak zmiany struktury mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym oraz rosnącą liczebność roczników poprodukcyjnych, za kilkanaście lat można przewidywać odwrócenie dotychczasowych tendencji wskaźników „obciążenia".

Ruch naturalny i wędrówkowy ludności

Na przyrost naturalny ludności składają się zmiany w jej liczbie, powodowane przez urodzenia i zgony. Charakteryzujące go wartości określają nie tylko strukturę populacji według płci i wieku, ale także liczbę zawartych małżeństw, osób w wieku rozrodczym oraz zgonów. Wartości charakteryzujące ruch naturalny gminy Kłobuck w 2012 roku rozkładają się nieco korzystniej od średniej dla powiatu i województwa. Wpływ na to ma szczególnie niższy wskaźnik zgonów oraz wyższy wskaźnik urodzeń w stosunku do powiatu i województwa. Jednak z drugiej strony należy wziąć pod uwagę fakt stosunkowo niskiej populacji gminy Kłobuck powodującej, że nawet jednostkowe przypadki mogą wpłynąć na końcowy obraz poszczególnych wskaźników statystycznych.

Obecnie przeciętna stopa przyrostu naturalnego w średniej wielkości gminach miejsko-wiejskich jest niższa niż w dużych aglomeracjach. Ta tendencja utrzymuje się także w gminie Kłobuck. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2012 roku wyniósł (-0,3 ‰) i był wyższy od średniej dla powiatu kłobuckiego (-1,2 ‰) oraz całego województwa (-1,0 ‰).

Tabela 10. Gmina Kłobuck – ruch naturalny ludności w 2012 r.

Ruch naturalny	Wartości bezwzględne dla:	
	Gmina Kłobuck	W tym miasto Kłobuck
Małżeństwa	124	75
Urodzenia żywe	195	140
Zgony	202	123
Przyrost naturalny	-7	17
Saldo migracji	56	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Współczynnik małżeństw, to jest liczba zawartych małżeństw na 1000 ludności ogółem, w 2012 roku w gminie Kłobuck wyniósł 4,98 i był niższy od wartości dla powiatu (5,86) i województwa (5,39). Współczynnik rodności, określający liczbę urodzeń żywych badanego okresu na 1000 ludności ogółem, wyniósł w 2012 roku 9,4 i był wyższy od średniej dla powiatu (9,1) oraz niższy od średniej województwa (9,7). Natomiast umieralność społeczeństwa, mierzona współczynnikiem zgonów (liczba zgonów na 1000 ludności), wyniosła w 2012 roku 9,7 i była niższa od wartości charakteryzującej powiat kłobucki (10,2) oraz województwo śląskie (10,6).

Tabela 11. Gmina Kłobuck – podstawowe współczynniki (na 1000 ludności) określające ruch naturalny ludności w 2012 r.

Współczynnik	Gmina Kłobuck	Powiat Kłobucki	Województwo Śląskie
Małżeństwa	4,98	5,86	5,39
Urodzenia żywe	9,4	9,1	9,7
Zgony	9,7	10,2	10,6
Przyrost naturalny	-0,3	-1,2	-1,0
Saldo migracji	2,7	1,2	-1,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Migracje są drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem wpływającym bezpośrednio na liczbę ludności oraz jej rozmieszczenie. Obecna tendencja przemieszczania się, szczególnie młodych mieszkańców, z mniejszych do większych ośrodków osiedleńczych z jednej strony oraz znaczny napływ ludności z większych aglomeracji na tereny wiejskie z drugiej strony powoduje, że saldo migracji na terenie powiatu kłobuckiego jest dodatnie i w 2012 roku wyniosło +103.

Tabela 12. Powiat Kłobuck – ruch wędrówkowy ludności w 2012 r.

Napływ				Odpływ				Saldo migracji
ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
536	368	158	10	433	297	115	21	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Saldo migracji stałej liczone na 1000 ludności wyniosło w 2012 roku na terenie powiatu kłobuckiego +1,2 i było zdecydowanie wyższe od średniej dla województwa śląskiego (-1,3).

IV.5. Zasoby mieszkaniowe

Przeciętne wskaźniki dotyczące mieszkalnictwa w gminie Kłobuck są zbliżone do poziomu występującego w skali kraju i województwa śląskiego. Podobnie kształtuje się problematyka związana z gospodarką mieszkaniową, to jest:

- wysoki odsetek mieszkań o niskim standardzie;
- ograniczone fundusze na remonty bieżące;
- niezaspokojone potrzeby kwaterunkowe ludności;
- wysoka przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie;
- mała powierzchnia użytkowa w m² na 1 osobę;
- wysoka przeciętna liczba osób na 1 izbę.

Warunki zamieszkania na terenie gminy są uzależnione od wieku i standardu zabudowy. Zabudowa sprzed 1945 roku została w znacznym stopniu zmodernizowana i uzupełniona o nowe obiekty. Na poprawę warunków zamieszkiwania wpłynęła budowa budynków spółdzielczych, komunalnych oraz zakładowych, dominująca do końca lat 80-tych XX wieku, a także realizacja zabudowy indywidualnej. Po tym okresie stworzono podstawy prawne do prywatyzacji mieszkań komunalnych, nastąpiła również intensywna sprzedaż działek budowlanych, co zaowocowało wzrostem jednorodzinnego budownictwa mieszkaniowego.

Spośród 6362 mieszkań zlokalizowanych na terenie gminy w 2010 r. zaledwie 10% wybudowano przed 1945 rokiem, z czego 24% powstało przed 1918 rokiem. Większość z nich wymaga kapitalnych remontów.

Tabela 13. Gmina Kłobuck – zasoby mieszkaniowe w 2010 r.

Wyszczególnienie	Gmina Kłobuck	W tym miasto
Liczba mieszkań	6362	4451
Liczba izb	26914	18057

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 14. Gmina Kłobuck – struktura zasobów mieszkaniowych według wieku.

Okres budowy mieszkania	Ilość mieszkań	Struktura w %
przed 1918 rokiem	150	2,36
1918 – 1944	476	7,48
1945 – 1970	2463	38,71
1971 – 1978	1080	16,98
1979 – 1988	869	13,66
1989 – 2002	556	8,74
2002 - 2010	722	11,35
nie ustalono	37	0,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku, Głównego Urzędu Statystycznego.

Zabudowa mieszkaniowa o wysokiej intensywności zlokalizowana jest przede wszystkim w centralnej i północno-wschodniej części miasta. Na zabudowę wymienionych osiedli

składa się historyczne centrum miasta oraz modernistyczna zabudowa blokowa, powstała w latach 60-, 70- i 80-tych XX wieku. Jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana jest przeważnie na obrzeżach zainwestowania miejskiego. Zabudowa zagrodowa dominuje na terenach wiejskich. Tutaj powierzchnie działek w zależności od typu zabudowy wahają się od 500 do 2000 m². Przeciętna wysokość zabudowy jednorodzinnej wynosi 2, a maksymalnie 3 kondygnacje, natomiast w centralnych i północno – wschodnich rejonach miasta zabudowa wielorodzinna ma od 3 do 5 kondygnacji.

Całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań wyniosła w 2010 roku 554,4 tys. m², w tym w mieście 359,5 tys. m².

Tabela 15. Gmina Kłobuck – wskaźniki charakteryzujące warunki zamieszkania w 2010 r.

Przeciętna:	Gmina Kłobuck	Powiat Kłobucki	Województwo Śląskie
Powierzchnia użytkowa w m² 1 mieszkania	87,1	90,3	67,9
Powierzchnia użytkowa w m² 1 izby	20,60	21,14	18,63
Liczba izb w 1 mieszkaniu	4,23	4,27	3,64
Powierzchnia użytkowa w m² na 1 osobę	26,8	27,2	25,2
Liczba osób w 1 mieszkaniu	3,26	3,33	2,7
Liczba osób w 1 izbie	0,77	0,78	0,74

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Powyższe wskaźniki statystyczne dotyczące warunków zamieszkania w gminie Kłobuck są charakterystyczne dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Wskaźniki te odznaczają się bowiem korzystniejszymi uwarunkowaniami na tle województwa (zawarte są tutaj także dane ze wszystkich gmin miejskich) w zakresie powierzchni użytkowej oraz liczby izb, a z drugiej strony mniej korzystniejszymi uwarunkowaniami w kontekście przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie oraz 1 izbę. Powodem tego stanu jest przede wszystkim znacznie większa kubatura przeciętnego mieszkania na wsi i w małym mieście od mieszkań w dużych miastach, a z drugiej strony fakt, że liczebność przeciętnego gospodarstwa domowego na terenach wiejskich jest większa od tego w dużym mieście. Nie bez znaczenia jest również standard mieszkań, a zwłaszcza wiek substancji mieszkaniowej. Między innymi te powody decydują o tym, że przedstawione powyżej wskaźniki charakteryzujące warunki zamieszkania są w większości kategorii korzystniejsze od przeciętnych uwarunkowań w województwie.

Rysunek 8. Gmina Kłobuck – wybrane wartości charakteryzujące warunki zamieszkania w 2010 r. (I)

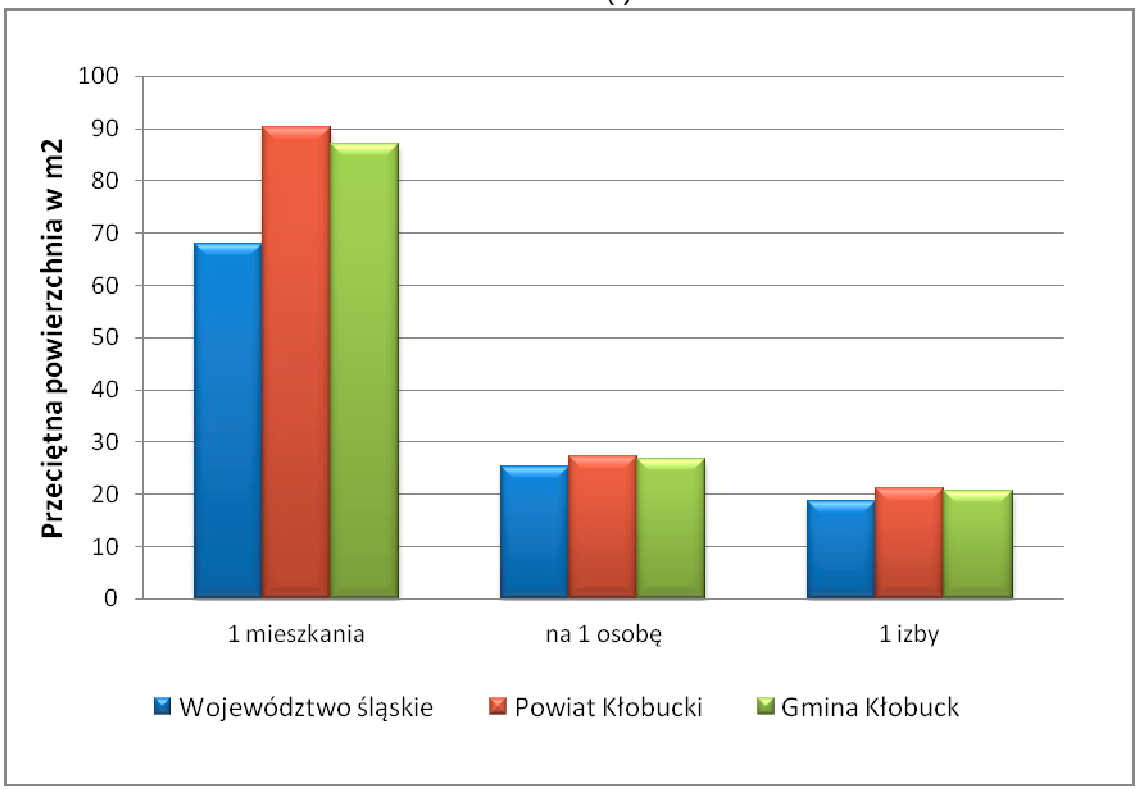

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Rysunek 9. Gmina Kłobuck – wybrane wartości charakteryzujące warunki zamieszkania w 2010 r. (II)

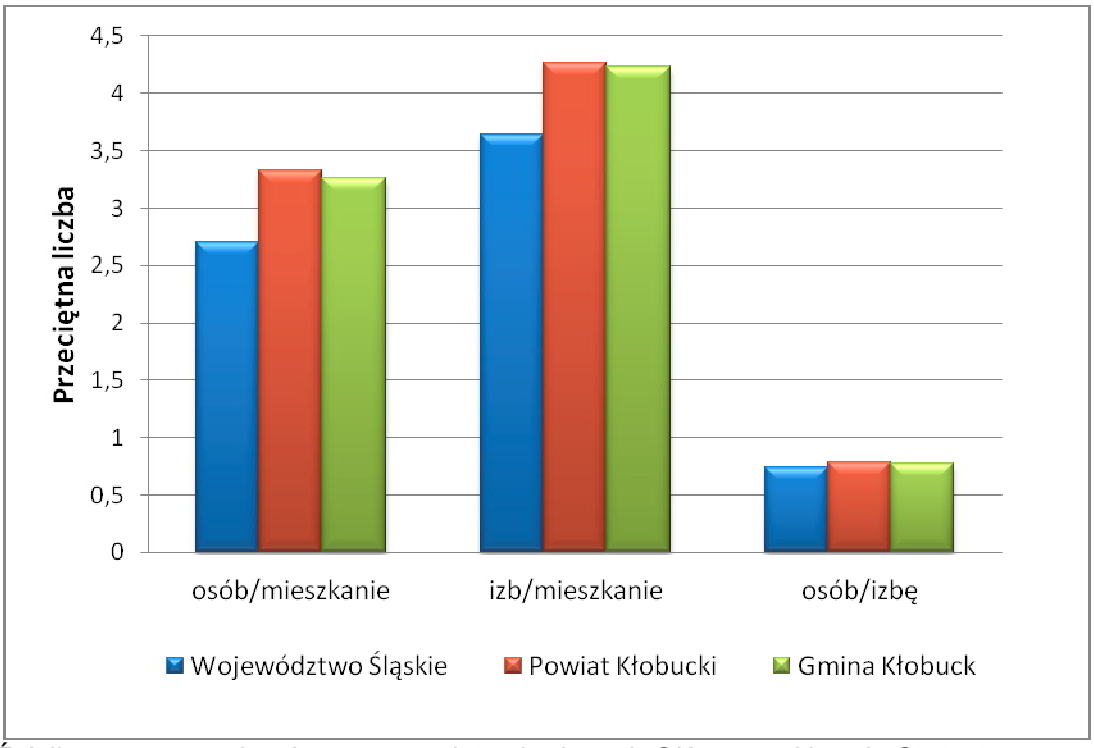

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Budownictwo mieszkaniowe

Gmina Kłobuck jest atrakcyjnym miejscem pod względem budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza dla osadników spoza terenu gminy. Wpływ na to ma głównie bliskość aglomeracji częstochowskiej, atrakcyjny krajobraz, relatywnie niskie ceny gruntów oraz wizerunek Kłobucka i okolic jako czystej i zadbanej gminy. Należy więc w dalszym ciągu promować tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe, licząc głównie na dopływ osadników spoza terenu gminy i uniknięcie odpływu własnej społeczności. Jednocześnie powinno się prowadzić wyważoną politykę w zakresie wyznaczania miejsc pod budownictwo mieszkaniowe. Zbytnie nasycenie zabudową mieszkaniową, szczególnie na atrakcyjnych do zamieszkania peryferiach miasta, może spowodować odwróceniem popytu na działki budowlane w tym rejonie.

Na etapie niniejszej diagnozy nadmienić można, że perspektywiczne potrzeby mieszkaniowe są ściśle powiązane ze skalą rozwoju ludności, istniejącym deficytem mieszkań samodzielnie zamieszkiwanych, jakością zasobów mieszkaniowych (wiek i stopień zużycia technicznego) oraz aspektami ekonomicznymi wynikającymi z polityki społeczno-gospodarczej państwa (zamożność społeczeństwa, dostępność do tanich kredytów hipotecznych, itp.). W przypadku gminy Kłobuck czynnikami decydującymi w głównej mierze o potrzebie wyznaczenia i rezerwowania terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej, pomimo prognozowanej malejącej liczby ludności, będącej konsekwencją dotychczasowych procesów demograficznych są:

- przewidywane dążenie do modelu gospodarstw rodzinnych mieszkających samodzielnie – szacowany deficyt wynosi minimum kilkaset mieszkań;
- konieczność wymiany zużytej technicznie zabudowy na nową – szacowany deficyt kolejne kilkaset mieszkań.

Rozwój osadnictwa w gminie powinien sprowadzać się do:

- uzupełniania istniejących luk w zabudowie;
- podnoszenia wartości użytkowych istniejącej substancji mieszkaniowej poprzez wykonywanie remontów, modernizacji oraz rozbudowy;
- wymianę zużytej zabudowy w obrębie dotychczasowego siedliska;
- realizację zabudowy na nowych działkach budowlanych.

Za jednostki rozwojowe w gminie Kłobuck uznać należy miejscowości największe i zarazem koncentrujące już wykształcone funkcje usługowe. Dla terenów preferowanego rozwoju funkcji mieszkaniowych należy przyjmować zasadę wyposażania ich w niezbędne obiekty i urządzenia infrastruktury społecznej, dopuszczając realizację usług podstawowych w formie urządzeń wbudowanych lub wolnostojących.

Realizacja zadań własnych gminy w zakresie gospodarki przestrzennej, określonych w ustawie
o samorządzie terytorialnym, następuje na drodze stanowienia przepisów gminnych, jakimi są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz ich praktycznego egzekwowania. Podstawą do ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, a w rezultacie wydania pozwolenia na budowę, są ustalenia ww. planów.

IV.6. Usługi publiczne

Urząd Miejski w Kłobucku, zlokalizowany w miejscowości Kłobuck przy ul. 11 Listopada 6, nadzoruje aktywności społeczno-gospodarcze w mieście. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym na czele urzędu gminy miejsko-wiejskiej stoi Burmistrz. Jest on kierownikiem Urzędu i zwierzchnikiem służbowym pracowników Urzędu oraz kierowników miejskich jednostek organizacyjnych.

Urzędowi Gminy w Kłobucku podlegają następujące jednostki organizacyjne:

- Miejski Ośrodek Kultury, Kłobuck;
- Biblioteka Publiczna Gminy, Kłobuck;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Kłobuck;
- Ośrodek Sportu i Rekreacji, Kłobuck;
- Zarząd Dróg i Gospodarki Komunalnej, Kłobuck;
- Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Oświaty Samorządowej, Kłobuck;
- Przedszkole Gminne nr 1, Kłobuck;
- Przedszkole Gminne nr 2, Kłobuck;
- Przedszkole Gminne nr 4, Kłobuck;
- Przedszkole Gminne nr 5, Kłobuck;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łobodnie;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kamyku;
- Szkoła Podstawowa nr 1, Kłobuck;
- Szkoła Podstawowa nr 2, Kłobuck;
- Zespół Szkół w Białej;
- Zespół Szkół w Libidzy;
- Gimnazjum im. Jana Pawła II, Kłobuck.

Miasto Kłobuck jest również siedzibą władz powiatowych. W związku z powyższym na terenie miasta funkcjonuje szereg jednostek administracyjnych, będących w gestii powiatu kłobuckiego. Należą do nich:

- Starostwo Powiatowe;
- Zespół Opieki Zdrowotnej;
- Szpital Rejonowy;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Powiatowy Zarząd Dróg;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;
- Dom Dziecka;
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego;

- Powiatowy Rzecznik Konsumentów;
- Komenda Powiatowa Policji;
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej;
- Zespół Szkół nr 1;
- Zespół Szkół nr 2;
- Zespół Szkół nr 3.

Ponadto na terenie miasta funkcjonują następujące jednostki administracji państwowej:

- Sąd Rejonowy;
- Urząd Skarbowy;
- Inspektorat Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Powyższe decyduje, że nasycenie siecią placówek usług nierynkowych (publicznych) oraz zakres ich funkcjonowania jest wystarczający z punktu widzenia potrzeb lokalnej społeczności. Z punktu widzenia gospodarki przestrzennej nie przewiduje się dodatkowych potrzeb terenowych związanych z funkcjonowaniem administracji samorządowej, powiatowej i państwowej.

Na terenie gminy Kłobuck funkcjonuje 5 cmentarzy parafialnych w następujących miejscowościach:

- Kłobuck;
- Biała;
- Kamyk;
- Libidza;
- Łobodno.

W Kłobucku zlokalizowany jest ponadto nieczynny cmentarz żydowski.

Oświata

W roku szkolnym 2012 / 2013 sieć oświatowa na terenie gminy składała się z:

- Przedszkole Gminne nr 1, Kłobuck, ul. Przedszkolna 6;
- Przedszkole Gminne nr 2, Kłobuck, ul. Wyszyńskiego 7;
- Przedszkole Gminne nr 4, Kłobuck, ul. Orzeszkowej 44;
- Przedszkole Gminne nr 5, Kłobuck, ul. Rommla 9;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łobodnie, ul. Sienkiewicza 69;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kamyku, ul. Szkolna;
- Szkoła Podstawowa nr 1, Kłobuck, ul. Baczyńskiego 2;
- Szkoła Podstawowa nr 2, Kłobuck, ul. Szkolna 2;
- Zespół Szkół w Białej, ul. Częstochowska 73;

- Zespół Szkół w Libidzy, ul. Olszyńskiego 2;
- Gimnazjum im. Jana Pawła II, Kłobuck, ul. Bohaterów Bitwy pod Mokrą 4;
- Zespół Szkół nr 1, Kłobuck, ul. Zamkowa 6;
- Zespół Szkół nr 2, Kłobuck, ul. 3 Maja 33;
- Zespół Szkół nr 3, Kłobuck, ul. Ks. Ignacego Skorupki 46;
- Szkoła Podstawowa i Gimnazjum Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich, Kłobuck, ul. Witosa;
- Szkoła Podstawowa i Gimnazjum Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich, Lgota, ul. Południowa.

Ogółem w 2011 roku z gminnej sieci oświatowej korzystało:

- 717 dzieci w przedszkolach;
- 1242 uczniów w szkołach podstawowych;
- 656 uczniów w gimnazjum.

Młodzież z gminy Kłobuck korzysta również z bogatej sieci placówek zlokalizowanych poza granicami gminy, głównie w Częstochowie, a także w Katowicach oraz innych miastach Górnego Śląska. Dotyczy to pobierania nauki w szkołach średnich o innych specjalizacjach niż w miejscowych placówkach, a przede wszystkim na wyższych uczelniach.

Obecnie gminna sieć oświatowa jest wystarczająca z punktu widzenia potrzeb i nie przewiduje się w najbliższych latach budowy nowej bądź likwidacji żadnej z funkcjonujących obecnie placówek. Jednakże w dłuższej perspektywie, w związku z postępującym niżem demograficznym, należy rozważyć możliwość dalszego uszczuplenia sieci przedszkoli i szkół podstawowych.

Policja

Stan bezpieczeństwa w gminie w znacznym stopniu jest zdeterminowany przez funkcjonowanie stosownych jednostek powołanych w tym celu. W Kłobucku przy ul. Bohaterów Bitwy pod Mokrą 5 zlokalizowana jest Komenda Powiatowa Policji. Do obsługi poszczególnych rejonów gminy oddelegowana jest właściwa liczba funkcjonariuszy. Policjanci obsługujący obszar miasta i gminy dysponują pojazdami służbowymi.

Tabela 16. Gmina Kłobuck – przestępczość w latach 2010–2012.

Zdarzenie	Ilość zdarzeń		
	2010	2011	2012
Przestępstwa wszczęte ogółem	493	543	513
Przestępstwa wszczęte przeciwko mieniu – kradzieże	82	78	82
Przestępstwa wszczęte przeciwko mieniu – kradzieże z włamaniem	28	24	45
Przestępstwa wszczęte przeciwko mieniu – kradzież i kradzież z włamaniem do samochodu	3	6	5
Przestępstwa wszczęte przeciwko mieniu – rozbój	5	4	2
Przestępstwa wszczęte przeciwko mieniu – przywłaszczenie	3	10	11
Przestępstwa wszczęte przeciwko mieniu – oszustwo	39	30	5

Przestępstwa wszczęte przeciwko mieniu – zniszczenie mienia	37	31	40
Przestępstwa wszczęte przeciwko życiu i zdrowiu – uszkodzenie ciała	6	12	8
Przestępstwa wszczęte przeciwko życiu i zdrowiu – bójka i pobicie	5	8	4
Przestępstwa wszczęte przeciwko życiu i zdrowiu – namowa lub pomoc w samobójstwie	1	2	4
Przestępstwa wszczęte przeciwko życiu i zdrowiu – nieumyślne spowodowanie śmierci	4	6	4
Przestępstwa wszczęte przeciwko życiu i zdrowiu – groźby	14	14	15
Przestępstwa wszczęte przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – naruszenie zakazu sądowego	18	7	4
Inne	79	91	112

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Kłobucku.

Według analizy przedstawionej przez Komendę Powiatową Policji w Kłobucku, biorącej pod uwagę ilość przestępstw wszczętych w 2012 r. w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, powiat kłobucki plasuje się w najniższych skalach zagrożenia w województwie (wskaźnik dla powiatu – 192,92, średnia dla województwa – 276,57, najniższy wskaźnik w województwie dla powiatu lublinieckiego – 161,06, najwyższy dla Chorzowa – 453,07). W 2012 r. w powiecie kłobuckim stwierdzono 1830 przestępstwa (średnia wojewódzka – 5237). Najwięcej przestępstw odnotowano w kategoriach: kradzieże, kradzieże z włamaniem, zniszczenie mienia. Od 2009 r. zagrożenie przestępczością w powiecie ma trend spadkowy, choć w porównaniu do 2011 r. zaznaczył się nieznaczny wzrost. Największe zagrożenie koncentruje się w obszarach najgęściej zaludnionych, w tym w gminach Kłobuck (40,5%), Wręczyca Wielka, Krzepice. Istotnym elementem zagrożenia są kradzieże na targowisku w Kłobucku, dokonywane w czasie zakupów (torby, portfele, telefony komórkowe).

Na terenie powiatu kłobuckiego w 2012 r. ujawniono ogółem 9216 wykroczeń, czyli o 1456 więcej niż w 2011 r. Za popełnione wykroczenia nałożono 7666 mandatów karnych. Najwięcej wykroczeń ujawniono przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości, urządzeniom użytku publicznego, obyczajowości publicznej.

W zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym największe zagrożenie zdarzeniami drogowymi w powiecie występuje w gminach Kłobuck, Wręczyca Wielka oraz Krzepice. W Kłobucku w 2012 r. odnotowano 18 wypadków oraz 212 kolizji, w których było 3 zabitych i 23 rannych. Miejscami szczególnie zagrożonymi w ruchu drogowym są droga krajowa oraz drogi wojewódzkie.

Z punktu widzenia gospodarki przestrzennej nie przewiduje się dodatkowych potrzeb terenowych związanych z funkcjonowaniem Policji.

Straż Pożarna

W zakresie ochrony przeciwpożarowej rejon gminy Kłobuck podlega Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej (PSP) zlokalizowanej przy ul. Częstochowskiej 45 w Kłobucku. Sprzęt Komendy Powiatowej Straży Pożarnej, który może być użyty do działania na terenie gminy to między innymi:

- 2 ciężkie samochody gaśnicze;

- pojazdy ratownictwa technicznego;
- sprzęt operacyjny.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje 5 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP). Zlokalizowane są w miejscowościach:

- Biała;
- Kamyk;
- Libidza;
- Łobodno;
- Nowa Wieś

Każda jednostka dysponuje samochodem gaśniczym oraz motopompami. Liczba zdarzeń na terenie miasta i gminy Kłobuck, podczas których interweniowały jednostki ochrony przeciwpożarowej wyniosła w 2012 roku 298. Najwięcej interwencji miało miejsce w marcu oraz w lipcu. Najczęstszymi przyczynami zagrożeń miejscowych w gminie w 2012 r. były nietypowe zachowania się zwierząt, owadów stwarzające zagrożenie, niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków transportu, silne wiatry i gwałtowne opady atmosferyczne. Najczęstszą przyczyną pożarów była nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym (dane Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kłobucku).

Z punktu widzenia gospodarki przestrzennej nie przewiduje się dodatkowych potrzeb terenowych związanych z funkcjonowaniem jednostek PSP i OSP.

Służba zdrowia

Potrzeby mieszkańców miasta i gminy w zakresie ochrony zdrowia pokrywają istniejące placówki służby zdrowia. Głównym elementem systemu opieki zdrowotnej w gminie Kłobuck jest Szpital Rejonowy w Kłobucku zlokalizowany przy ul. Wyszyńskiego 7, składający się między innymi z:

- oddziału chorób wewnętrznych;
- oddziału dziecięcego;
- izby przyjęć;
- ambulatorium ogólnego przy izbie przyjęć.

Ponadto na terenie gminy w 2011 r. funkcjonowały 4 publiczne placówki opieki zdrowotnej:

a) Przychodnia Specjalistyczna w Kłobucku, świadcząca następujący zakres usług:

- Poradnia Alergologiczna dla Dzieci;
- Poradnia Diabetologiczna;
- Poradnia Kardiologiczna;
- Poradnia Reumatologiczna;
- Poradnia Chirurgii Ogólnej;
- Poradnia Chirurgii Dziecięcej;
- Poradnia Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej;
- Poradnia Okulistyczna;

- Poradnia Otolaryngologiczna;
- Poradnia Alergologiczna dla dorosłych;

b) Przychodnia Rejonowa nr 1 w Kłobucku, świadcząca następujący zakres usług:

- Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc;
- Poradnia Ginekologiczna;
- Poradnia Dermatologiczna;

c) Przychodnia Rejonowa nr 2 w Kłobucku, świadcząca następujący zakres usług:

- Poradnia Neurologiczna;
- Poradnia Zdrowia Psychicznego;
- Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu;
- Poradnia Ginekologiczna;

d) Wiejski Ośrodek Zdrowia w Kamyku.

Infrastrukturę publicznej służby zdrowia uzupełniają placówki niepubliczne (wg danych GUS w 2011 r. było ich 11) w postaci: przychodni lekarskich, poradni lekarskich, gabinetów specjalistycznych oraz praktyk lekarzy rodzinnych.

Szpital oraz publiczne i niepubliczne przychodnie zapewniają mieszkańcom gminy podstawową i specjalistyczną opiekę medyczną. Korzystanie z pozostałych specjalistycznych usług medycznych odbywa się w placówkach zlokalizowanych poza miastem, głównie w Częstochowie. Na terenie miasta funkcjonuje 5 aptek.

Powyższe parametry występujące w gminie Kłobuck prezentują się korzystniej od przeciętnych uwarunkowań charakteryzujących powiat kłobucki i województwo śląskie. Powodem tego stanu jest fakt, że Kłobuck jako miasto powiatowe skupia na swoim terenie zdecydowaną większość palcówek służby zdrowia w regionie. Zlokalizowana w mieście sieć placówek służby zdrowia i zakres usług jakie świadczą jest wystarczająca z punktu widzenia potrzeb.

Pomoc społeczna

Opieką społeczną na terenie gminy zarządza Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłobucku z siedzibą przy ul. 11 Listopada 26.

Tabela 17. Gmina Kłobuck – liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2008–2011.

Rok	Liczba osób korzystających z pomocy
2008	1315
2009	1326
2010	1384
2011	1363

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Powyższe dane odzwierciedlają dynamikę kształtowania się bezrobocia na terenie gminy, ponieważ głównym powodem ubiegania się o pomoc społeczną jest brak pracy zarobkowej.

Infrastrukturę związaną z pomocą społeczną uzupełniają:

- Dom Dziecka im. J. Korczaka w Kłobucku;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kłobucku.

W najbliższej przyszłości nie przewiduje się rozbudowy infrastruktury związanej z gminną pomocą społeczną.

IV.7. Gospodarka

Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON

Kłobuck jest ośrodkiem przemysłowo-usługowym o zrównoważonym udziale funkcji miejsca pracy i mieszkaniowej. Rynek pracy opiera się głównie na największych zakładach przemysłowych. Pozostała część mieszkańców znajduje zatrudnienie w kilkuset miejscowych podmiotach gospodarczych, zwłaszcza produkcyjnych i usługowych, które rozwijają się stosownie do nowych realiów gospodarki rynkowej. Są to firmy zajmujące się głównie handlem, usługami rynkowymi i publicznymi oraz zakłady rzemieślnicze. Ponadto znaczna część mieszkańców gminy Kłobuck pracuje we własnych gospodarstwach rolnych, których według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku było 1514. Na koniec 2012 roku zarejestrowanych było 2129 podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON.

Tabela 18. Gmina Kłobuck – formy własności podmiotów gospodarczych będących w rejestrze REGON w 2012 r.

Forma własności	Ilość podmiotów:	
	Gmina Kłobuck	W tym miasto Kłobuck
Zakłady publiczne	59	45
Spółki handlowe	97	71
Spółki cywilne	139	102
Spółdzielnie	13	11
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	44	28
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1694	1085

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Własnością publiczną jest 59, natomiast prywatną 2070 przedsiębiorstw, to jest 97,22% ogółu. Spośród firm prywatnych 1694 to zakłady należące do osób fizycznych, co stanowi 81,83% ogółu podmiotów sektora prywatnego. Należy nadmienić, że spośród 97 spółek prawa handlowego 18 posiada kapitał zagraniczny.

Tabela 19. Gmina Kłobuck – struktura podmiotów gospodarczych według form własności w 2012 r.

Forma własności	Gmina Kłobuck (%)	Powiat Kłobucki (%)	Województwo Śląskie (%)
Zakłady publiczne	2,77	2,87	3,6
Spółki handlowe	4,5	3,56	8,14
Spółdzielnie	0,61	0,5	2,5
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	2,06	2,68	2,2
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	79,56	83,4	74,0
Inne	6,52	6,9	11,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Powyższe uwarunkowania w gminie Kłobuck tylko nieznacznie różnią się od przeciętnej dla powiatu i województwa. Wśród przedsiębiorstw prywatnych na terenie gminy Kłobuck jest stosunkowo najwięcej zakładów osób fizycznych kosztem spółek handlowych w ogólnej strukturze przedsiębiorstw, w stosunku do porównywanych wartości.

Poniższa tabela przedstawia rozkład podmiotów gospodarczych, będących w rejestrze REGON według wybranych sekcji PKD. Dokonano w niej także dodatkowego pogrupowania, np. ujmując pod pojęciem przemysł: górnictwo i kopalnictwo, działalności produkcyjne i przetwórstwo przemysłowe. W skład sekcji handel i naprawy wchodzą: handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego.

Tabela 20. Gmina Kłobuck – podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON według wybranych sekcji w 2012 r.

Wybrane sekcje według PKD	Ilość podmiotów	
	Gmina Kłobuck	W tym miasto Kłobuck
Ogółem	2129	1410
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	90	23
Przemysł	381	201
Budownictwo	217	142
Handel i naprawy	604	528
Hotele i restauracje	52	34
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	144	112
Finansowa działalność usługowa	60	43
Obsługa nieruchomości i firm; nauka	142	116
Pozostałe sekcje	439	211

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Spośród wymienionych sekcji najwięcej firm (604) prowadzi działalność handlową związaną z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawami. 381 podmiotów zajmuje się przemysłem i przetwórstwem przemysłowych, a 217 budownictwem. Te trzy grupy stanowią łącznie 57% wszystkich zarejestrowanych firm. Uwarunkowania te prezentuje poniższa rycina oraz tabela.

Rysunek 10. Gmina Kłobuck – struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w REGON według wybranych sekcji w 2012 r.

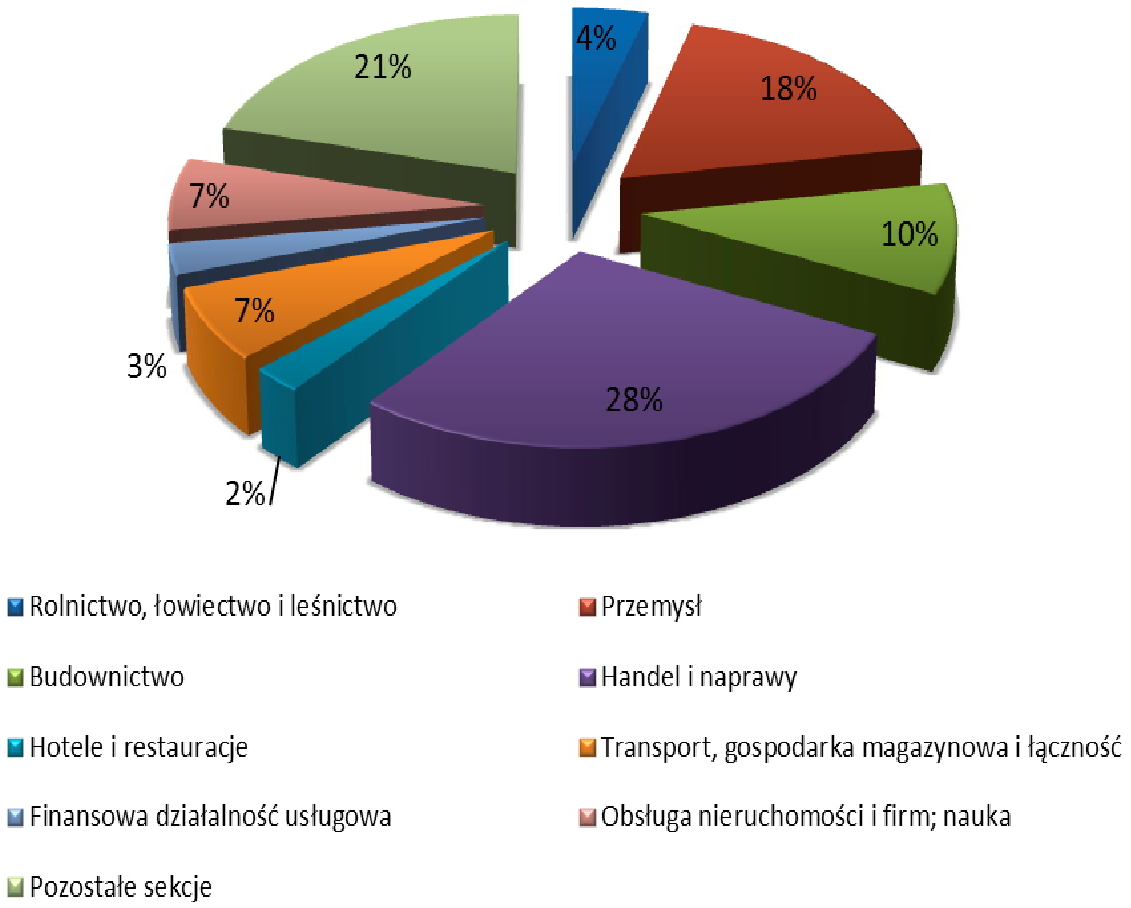

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 21. Gmina Kłobuck – struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w REGON według wybranych sekcji w 2012 r.

Wybrane sekcje według PKD	Gmina Kłobuck (%)	Powiat Kłobucki (%)	Województwo Śląskie (%)
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	4,22	4,84	1,14
Przemysł	17,90	17,30	9,43
Budownictwo	10,19	14,54	11,43
Handel i naprawy	28,37	28,76	29,29
Hotele i restauracje	2,44	1,76	3,25
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	6,76	6,44	6,47
Finansowa działalność usługowa	2,81	2,69	3,60
Obsługa nieruchomości i firm; nauka	6,67	6,55	13,46
Pozostałe sekcje	20,64	17,12	21,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Udział sekcji: budownictwo, handel i naprawy, hotele i restauracje, finansowa działalność usługowa oraz pozostałe sekcje jest zbliżony do przeciętnych uwarunkowań charakteryzujących powiat kłobucki oraz województwo śląskie. Zdecydowanie mniejszy odsetek przedsiębiorstw z sekcji obsługa nieruchomości i firm w gminie miejsko-wiejskiej Kłobuck w stosunku do średniej w województwie jest zjawiskiem naturalnym, bowiem statystyka dla województwa obejmuje również duże gminy miejskie, w których takie firmy mają przeważnie swoje siedziby. Natomiast kilkukrotnie wyższy odsetek podmiotów zajmujących się rolnictwem w gminie i powiecie Kłobuck w stosunku do całego województwa odzwierciedla uwarunkowania, charakteryzujące północną, głównie rolniczą część województwa śląskiego.

Górnictwo i przetwórstwo kopalin

Górnictwo i przetwórstwo kopalin w rejonie Kłobucka istniało już w XVIII wieku, kiedy to z inicjatywy Staszica w rejonie wsi Panki (poza terenem gminy) rozwinęło się hutnictwo związane z występującymi tam rudami żelaza. Ponadto dla celów budowlanych pozyskiwano takie kopaliny jak: wapienie i margle, głównie dla celów wapienniczych, kopaliny ilaste do produkcji cegły, kruszywa naturalne, rzadziej również torf. Na większą skalę górnictwo rozwinęło się w latach 1946–1982 (Ratajczak, 1997) i związane było głównie z górnictwem podziemnym i przetwórstwem rudy żelaza, którą wydobywano w trzech kopalniach: „Czesław", „XX-lecie PRL", „Wręczyca" (poza terenem gminy). Rudę żelaza prażono w zakładzie przeróbczym w Kłobucku.

Po zlikwidowaniu kopalń rud żelaza pod koniec lat osiemdziesiątych, działalność górnicza i przetwórstwo kopalin, związane są głównie z górnictwem odkrywkowym surowców skalnych. Obecnie na terenie gminy Kłobuck, zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2012 r., udokumentowanych jest 5 złóż kopalin. Są to złoża: „Lgota", „Lgota 2", „Łobodno", „Rybno", „Wręczyca-Grodzisko".

Z udokumentowanych złóż zagospodarowane było złoże piasków budowlanych "Lgota 2". Złoże to działalnością górniczą objęte było od 2009 r. do 2013 r. Użytkownik złoża posiadał koncesję na wydobywanie kopaliny, w zatwierdzonym obszarze i terenie górniczym "Lgota 2-Pole A" oraz "Lgota 2-Pole B", która wygasła z dniem 19 grudnia 2013 r. na podstawie decyzji Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 21 lutego 2014 r. Do lat 90-tych XX wieku eksploatowano także małe złoże piasków budowlanych „Lgota". Obecnie wydobycie zostało zaniechane. Pozostałe udokumentowane złoża do chwili obecnej nie są zagospodarowane. Na obszarze gminy Kłobuck istnieje kilka, sezonowo czynnych, punktów eksploatacji kopalin, w których prowadzona jest „dzika" eksploatacja kruszyw naturalnych.

Pozostałe działalności produkcyjne

Miasto Kłobuck należy do głównych ośrodków przemysłowych w powiecie kłobuckim. Nie ma tutaj wyraźnego, dominującego profilu produkcji. Miejscowe zakłady produkcyjne charakteryzują się różnorodnością branżową. Lokalne zakłady przemysłowe dotkliwie odczuły zmiany, związane z transformacją ustrojową, które nastąpiły pod koniec stulecia. Na przełomie XX i XXI wieku wiele zakładów mimo wieloletnich tradycji zaprzestało lub zmieniło profil produkcji. Jednocześnie zaczęły powstawać i odradzać się firmy zatrudniające od kilkunastu do kilkudziesięciu osób. Generalnie, na koniec 2012 roku na terenie gminy funkcjonowało 381 podmiotów zajmujących się przetwórstwem przemysłowym, z czego 201 w mieście. Zdecydowana większość z nich to małe zakłady zajmujące się rzemiosłem produkcyjnym.

Tabela 22. Gmina Kłobuck – wykaz większych zakładów produkcyjnych.

Nazwa zakładu	Adres	Opis działalności
Przedsiębiorstwo Tworzyw Sztucznych „ERG”	Kłobuck	Produkcja sprzętu medycznego i chirurgicznego oraz przyrządów ortopedycznych
Olip Polska Sp. z o.o.	Kłobuck	Produkcja obuwia
„Inpako” PPHU Zakład produkcyjny s.c.	Kłobuck	Produkcja mebli
„Drewbet” PPHU s.c.	Kłobuck	Produkcja wyrobów z betonu dla budownictwa
„Bahpol” s.c. – Zakład Produkcyjno – Handlowy	Kłobuck	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
„Energopol” Sp. z o.o.	Kłobuck	Towarowy transport drogowy
„Cymes” s.c.	Kłobuck	Produkcja herbatników i sucharów, produkcja ciast i ciasteczek o przedłużonej trwałości
Spółdzielnia Inwalidów „Rozwój”	Kłobuck	Produkcja wyrobów z betonu dla budownictwa, produkcja metalowych wyrobów gotowych
Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska	Kłobuck	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
Plimet PPHiT	Kłobuck	Produkcja metalowych wyrobów gotowych
DELICPOL Sp. z o.o.	Kamyk	Wyroby cukiernicze

Źródło: opracowanie własne.

Obszary przeznaczone pod funkcje przemysłowe stanowią znaczący element w strukturze zagospodarowania miasta. Tereny, na których prowadzona jest działalność produkcyjna położone
są przede wszystkim na zachód i północny-zachód od centrum (ulice: Górnicza, Wojska Polskiego, Długosza, Poprzeczna). Rozwój działalności produkcyjnych w skali odpowiedniej dla obecnych potrzeb wymaga wprowadzenia inwestycji zewnętrznych. Rezerwy lokalizacyjne pod działalności gospodarcze zlokalizowane są na terenie nieczynnych zakładów przemysłowych oraz przede wszystkim w rejonie planowanego przebiegu autostrady A1 (węzeł „Lgota” – skrzyżowanie dróg A1 i 43). Na wyżej wymienionych terenach oczekuje się rozwoju nowoczesnych i zaawansowanych technologicznie inwestycji związanych z działalnościami produkcyjnymi.

Charakterystyczny w ostatnich 30 latach XX wieku dla krajów rozwiniętych proces serwicyzacji gospodarki postępuje w Polsce od 17 lat. Rośnie odsetek zatrudnionych w III sektorze gospodarki narodowej. Dogodne położenie geograficzne gminy Kłobuck oraz jej obecna struktura gospodarcza powoduje, że pożądany staje się dalszy rozwój sektora produkcyjnego oraz usług: handlowych, gastronomicznych, sportowych i rekreacyjnych.

Handel

Ogółem w 2012 roku na terenie gminy Kłobuck funkcjonowały 374 podmioty gospodarcze zajmujące się handlem detalicznym, w tym 270 na terenie miasta, 104 na terenie gminy. Większość sklepów, poza nielicznymi wyjątkami, to placówki małe i średnie, o powierzchni sprzedaży nie przekraczającej 300 m². W 2011 r. na terenie gminy funkcjonowały 3 supermarkety (wszystkie w mieście). Dostępność placówek handlowych oraz stacji paliw dla mieszkańców gminy Kłobuck jest korzystna. Większość obiektów handlowych zlokalizowana jest w mieście Kłobuck. Miejscowy handel to głównie zakłady osób fizycznych oraz firmy rodzinne.

Gastronomia

Niezbędnym elementem współtworzącym prestiż danego rejonu jest świadcząca wysoki poziom gastronomia. Należy rozwijać sieć tego typu placówek. W tym celu należy wykorzystać obecne rezerwy lokalizacyjne, zwłaszcza partery zabudowań położonych wzdłuż głównych ulic handlowych miasta oraz w centralnych rejonach miejscowości wiejskich. Obecnie obiekty gastronomiczne i gastronomiczno-rozrywkowe reprezentuje 44 placówki (w tym 30 na terenie miasta) i są to przede wszystkim: bary, restauracje i lokale rozrywkowe.

Pozostałe placówki usługowe i rzemiosło

Oferta zakładów rzemieślniczych jest bogata i zróżnicowana. W szczególności świadczą one usługi: budowlane, transportowe, gastronomiczne, mechaniki pojazdowej, pośrednictwo oraz inne czynności związane z sektorem produkcyjnym, budownictwem czy obsługą rolnictwa. W Kłobucku i Kamyku zlokalizowane są Urzędy Pocztowe. Łącznie na terenie gminy poza handlem, funkcjonuje kilkadziesiąt placówek usługowych. Są to, między innymi: zakłady fryzjerskie, naprawy sprzętu AGD i RTV, wulkanizacyjne, itp.

Pośrednictwo finansowe

W Kłobucku działalność prowadzą między innymi: Bank PKO BP SA, Bank Ochrony Środowiska SA (BOŚ SA), Banki Spółdzielcze (Kłobuck i Kamyk). Funkcjonują także liczne agencje ubezpieczeniowe oraz inne placówki związane z pośrednictwem finansowym (kantory walutowe, lombardy, kasy oszczędnościowo-kredytowe, itp.). Obecność banków pozytywnie wpływa na prestiż miasta i gminy. Zarówno klienci detaliczni jak i przedsiębiorcy mogą korzystać z pełnego wachlarza nowoczesnych usług finansowych. Na miejscu można zapoznać się z ofertą bardzo ważnych w nowoczesnej gospodarce rynkowej kredytów konsumpcyjnych lub inwestycyjnych.

W Kłobucku główne ulice handlowo-usługowe (usługi publiczne i rynkowe) zlokalizowane są w centrum miasta i należą do nich przede wszystkim ulice: Rynek, 3 Maja, 11 Listopada oraz przyległe do nich ulice: Wyszyńskiego, Targowa, itd. Generalnie nasycenie siecią usługową jest wystarczające z punktu widzenia potrzeb mieszkańców miasta i gminy. Dodatkowo należy rozważyć zasadność ewentualnej lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej przekraczającej 300 m², a także przekształcić wybrane ulice w centrum miasta na pasaże handlowo-usługowe (deptaki) z wyłączeniem na nich ruchu pojazdów, zgodnie z przyjętym Uchwałą Nr 304/XXIV/2005 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 22 marca 2005 roku Programem Rewitalizacji Miasta Kłobuck.

Z pozostałych usług, zwłaszcza ponadpodstawowych, związanych między innymi z: handlem, kulturą, szkolnictwem, służbą zdrowia, pośrednictwem finansowym, administracją wojewódzką, itd., mieszkańcy miasta korzystają w pobliskiej Częstochowie oraz w stolicy województwa Katowicach.

Zatrudnienie

Według danych z końca 2011 roku liczba pracujących w gospodarce narodowej na obszarze gminy Kłobuck wyniosła 5058 osób, w tym 2617 kobiet (51,74%). Na obszarze miasta Kłobuck liczba pracujących wyniosła 3542 osoby.

Dla 2011 r. brak jest danych dotyczących struktury pracujących w gminie Kłobuck. Natomiast zgodnie z danymi dla powiatu kłobuckiego, ponad 40% pracujących znajduje zatrudnienie w

sektorze rolniczym, 30% w przemyśle i budownictwie, 8% w handlu. Niniejsze statystyki nie odzwierciedlają faktycznej struktury zatrudnienia na terenie gminy. Odsetek pracujących w sektorze przemysłowym i budownictwie osiąga znaczną wartość ze względu na fakt, że duża ilość lokalnych firm zatrudniających powyżej 9 osób stanowią właśnie firmy produkcyjne. Duża liczba zatrudnionych w sektorze rolniczym odzwierciedla rolniczy charakter północnej części województwa śląskiego.

Bezrobocie

Jednym z ważniejszych kryteriów oceny warunków bytu mieszkańców jest możliwość uzyskania zatrudnienia. Zjawiskiem, które nieustannie wywiera istotny wpływ na poziom życia ludności jest bezrobocie. W 2012 r. roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kłobucku zarejestrowanych było 1239 bezrobotnych z terenu gminy Kłobuck. Oznacza to, że na 100 osób w wieku produkcyjnym 9,41 zarejestrowano jako bezrobotne. Współczynnik obliczany w stosunku do 100 osób czynnych zawodowo jest wyższy, jednakże kształtuje się na zbliżonym poziomie w stosunku do innych gmin miejsko-wiejskich województwa śląskiego.

Tabela 23. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie kłobuckim i województwie śląskim w 2012r.

Wyszczególnienie	Powiat Kłobucki	Województwo Śląskie
Stopa bezrobocia w %	14,4	11,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Rysunek 11. Dynamika kształtowania się bezrobocia w latach 1990 – 2012 w powiecie kłobuckim.

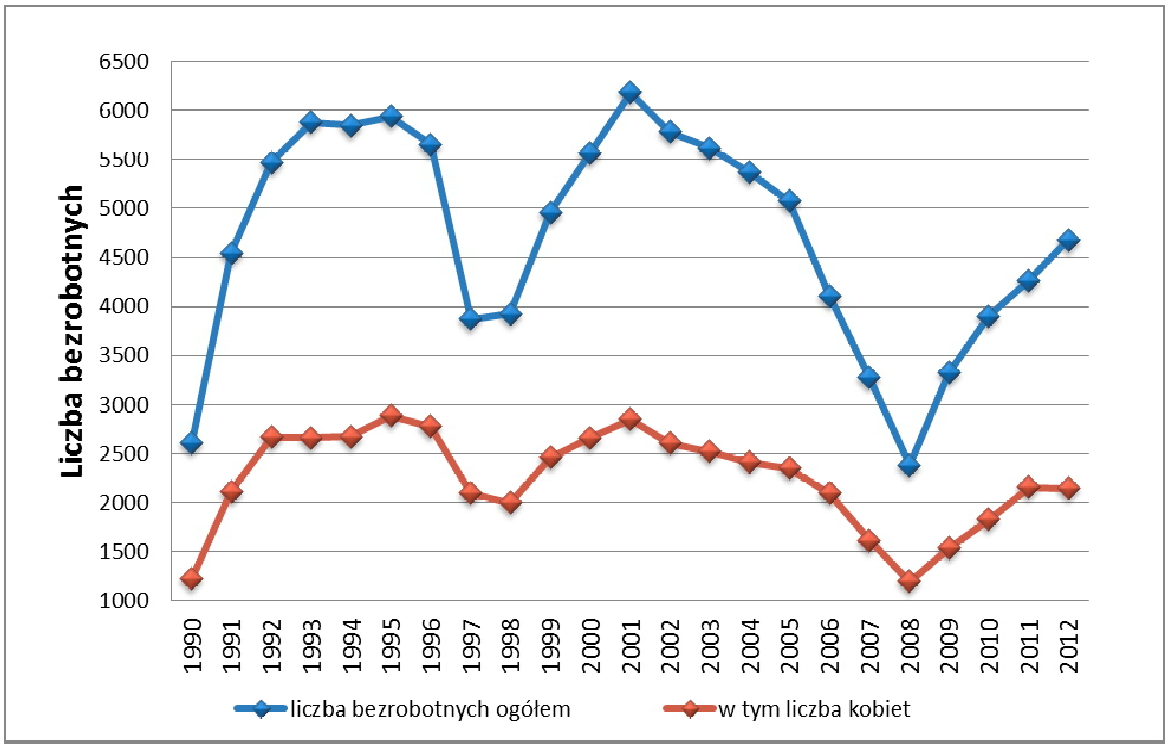

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na przestrzeni ubiegłych lat (1990–2012) największe bezrobocie w Polsce jak i w powicie kłobuckim występowało w latach 1992–1995 oraz 2000–2005. Wyraźnie zarysował się spadek liczby bezrobotnych na 1997 rok w stosunku do lat 1995–1996. Spowodowane to było między innymi zmianą klasyfikacji statystycznej bezrobotnych, wprowadzonej na początku 1997 roku. Wpływ na to miała także koniunktura gospodarcza obserwowana w latach 1995–1997. Zaznaczający się w latach 1999–2002 wzrost bezrobocia należy przypisać między innymi dekoniunkturze oraz innym niekorzystnym wynikom makroekonomicznym, notowanym w tych latach. Proces ten przełożył się na liczne zwolnienia grupowe. Począwszy od 2002 roku bezrobocie w powiecie zaczęło systematycznie spadać, jednak od roku 2009 znów obserwujemy jego wzrost. W przeciągu całego analizowanego okresu udział kobiet wśród ogółu bezrobotnych wynosił około 50%. Obecnie współczynnik ten wynosi 45,82%.

Tabela 24. Bezrobocie w latach 1990 – 2012 w powiecie kłobuckim.

Rok	Liczba bezrobotnych ogółem	W tym kobiety	Udział kobiet w %
1990	2613	1226	46,92
1991	4547	2111	46,43
1992	5468	2667	48,77
1993	5880	2660	45,24
1994	5850	2676	45,74
1995	5941	2887	48,59
1996	5654	2779	49,15
1997	3873	2094	54,07
1998	3924	2000	50,97
1999	4962	2459	49,56
2000	5568	2664	47,84
2001	6183	2847	46,05
2002	5781	2609	45,13
2003	5618	2524	44,93
2004	5366	2411	44,93
2005	5078	2352	46,32
2006	4106	2095	51,02
2007	3278	1617	49,33
2008	2382	1196	50,21
2009	3324	1538	46,27
2010	3899	1826	46,83
2011	4268	2157	50,54
2012	4679	2144	45,82

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 25. Powiat kłobucki – bezrobotni zarejestrowani według wieku w 2012 r.

Grupa wieku	Liczba bezrobotnych ogółem	Struktura (%)	W tym liczba kobiet
24 i mniej	1002	21,41	431
25 – 34	1380	29,49	748
35 – 44	885	18,91	440
45 – 54	907	19,38	399
55 i więcej	505	10,79	126

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Rysunek 12. Powiat kłobucki – bezrobotni zarejestrowani według wieku w 2012 r.

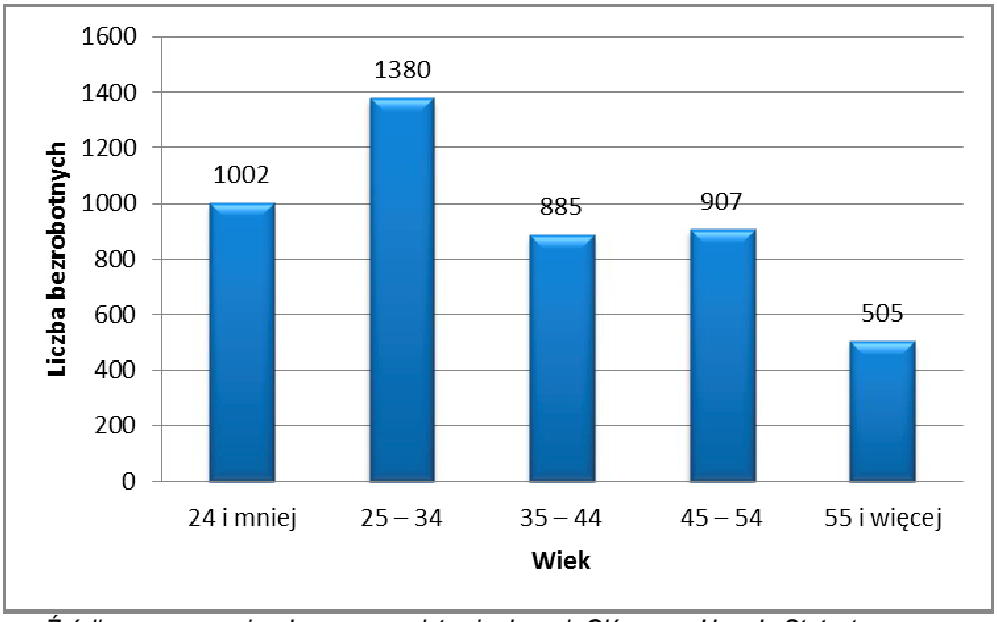

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Struktura bezrobotnych według wieku jest zróżnicowana. Niepokojące jest zjawisko, że bardzo liczna rzesza bezrobotnych, ponad 20%, to osoby najmłodsze w wieku 24 lat i mniej. Natomiast aż ponad 50% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby do 34 roku życia. Blisko 40% to ludzie w wieku 35–54 lata. Jedynie grupa bezrobotnych powyżej 55 roku życia jest nieliczna, między innymi ze względu wcześniejszego przejścia na emeryturę lub systemu zasiłków i świadczeń przedemerytalnych.

Tabela 26. Powiat kłobucki – bezrobotni zarejestrowani wg poziomu wykształcenia w 2012 r.

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych ogółem	Struktura (%)	W tym liczba kobiet
Wyższe	558	11,92	373
Policealne i średnie zawodowe	1189	25,41	670
Średnie ogólnokształcące	312	6,66	187
Zasadnicze zawodowe	1570	33,55	523
Gimnazjalne i poniżej	1050	22,44	391

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Rysunek 13. Powiat kłobucki - bezrobotni zarejestrowani wg poziomu wykształcenia w 2012r.

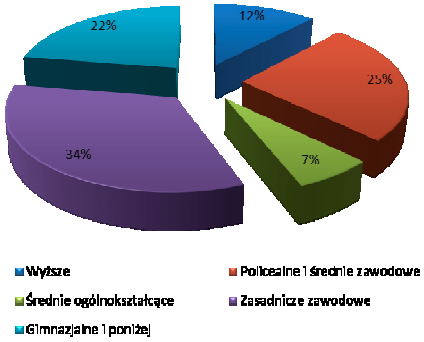

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym stanowią 56% ogółu zarejestrowanych. Natomiast osoby pozostające bez pracy i legitymujące się wykształceniem wyższym stanowią blisko 12% ogółu bezrobotnych. Wskaźnik ten, podobnie jak powyższe odpowiadają średnim wartościom charakteryzującym kraj oraz region.

Tabela 27. Powiat kłobucki – bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy w 2012 r.

Staż pracy w latach	Liczba bezrobotnych ogółem	Struktura (%)	W tym liczba kobiet
Bez stażu	710	15,17	392
1 rok i mniej	588	12,26	337
1 – 5	1161	24,81	516
5 – 10	711	15,19	312
10 – 20	762	16,28	334
20 – 30	523	11,17	194
30 lat i więcej	224	4,78	59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Rysunek 14. Gmina Kłobuck – bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy w 2012 r.

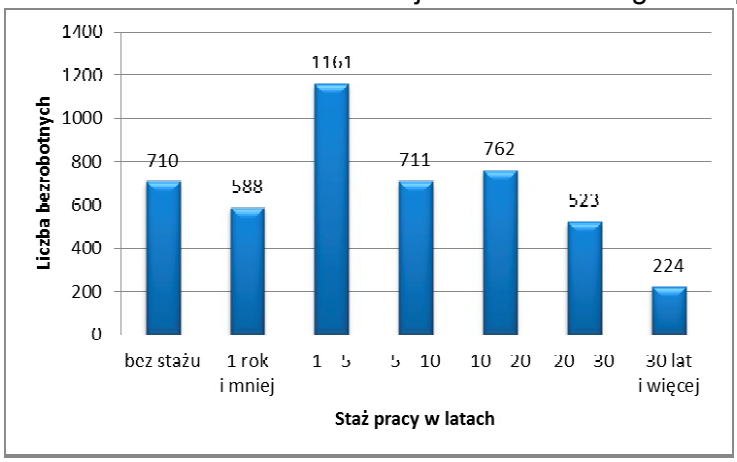

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Ponad 32% zarejestrowanych bezrobotnych ma za sobą staż pracy dłuższy niż 10 lat. Liczną grupę stanowią także bezrobotni, którzy nie podejmowali jeszcze pracy bądź mają staż do 1 roku. Społeczność ta stanowi łącznie aż 27% ogółu zarejestrowanych. Niekorzystnym zjawiskiem jest fakt, że w tej drugiej grupie są głównie ludzie młodzi, absolwenci średnich szkół technicznych oraz liceów. Powyższe wskaźniki charakteryzujące strukturę bezrobotnych według stażu pracy w gminie Kłobuck przedstawiają się mniej korzystnie od średniej w województwie, szczególnie ze względu na krótszy staż pracy obecnie bezrobotnych.

Tabela 28. Gmina Kłobuck – bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy w 2012 r.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Liczba bezrobotnych ogółem	Struktura (%)	W tym liczba kobiet
3 i mniej	1574	33,64	593
3 – 6	791	16,90	370
6 – 12	909	19,42	395
12 – 24	820	17,52	445
24 i więcej	585	12,50	341

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Rysunek 15. Pow. kłobucki - bezrobotni zarejestrowani wg czasu pozostawania bez pracy w 2012 r.

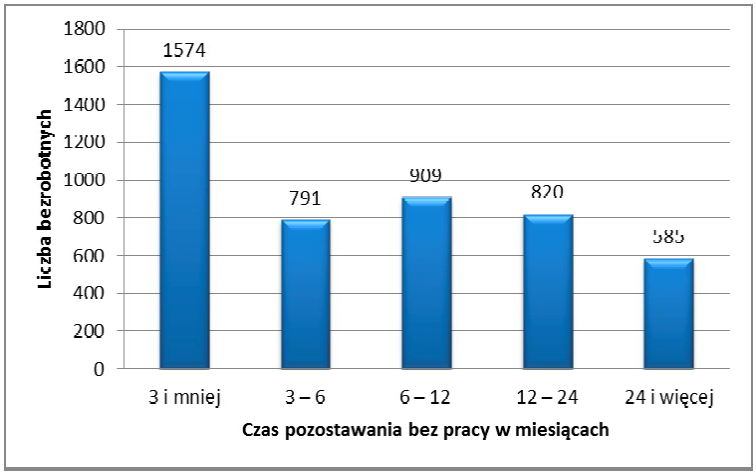

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Blisko 70% bezrobotnych pozostaje bez pracy nie dłużej niż 24 miesiące. Jest to grupa osób objęta zwolnieniami w latach 2011–2012 oraz dodatkowo zasilona absolwentami szkół średnich, zwłaszcza zawodowych i technicznych. Natomiast za negatywny należy uznać fakt, że ponad 12% bezrobotnych pozostaje bez pracy dłużej niż 2 lata. Jest to jeden z symptomów bezrobocia strukturalnego.

Niepokojącym zjawiskiem jest brak ofert pracy. Problematykę tę potęguje wchodzący w wiek produkcyjny i zawodowy wyż demograficzny z pierwszej połowy lat 80-tych XX wieku oraz restrukturyzujące i modernizujące się zakłady pracy w mieście, które z roku na rok potrzebują mniejszą ilość siły roboczej. Natychmiastowe stworzenie kilkuset miejsc pracy, oparte tylko o środki własne samorządu, jest praktycznie niemożliwe. Szansę na poprawę sytuacji upatruje się w znalezieniu grupy inwestorów strategicznych, mogących zatrudnić po kilkuset pracowników każdy. Gmina posiada tereny i warunki infrastrukturalne do przyjęcia inwestorów. Ważnym atutem jest również bliskość jednego z największych miast regionu śląskiego – Częstochowy oraz korzystne położenie geograficzne (bliska odległość do Górnego Śląska i centralnej Polski). Nie bez znaczenia są również obecne, dobre połączenia komunikacyjne, a zwłaszcza planowane – w postaci autostrady A1.

IV.8. Rolnictwo i leśnictwo

Na możliwości rozwoju rolnictwa i leśnictwa mają wpływ warunki przyrodnicze (głównie, jakość gleb) oraz struktura rolnicza użytkowania ziemi. Gmina Kłobuck jest obszarem o dominacji rolnictwa w strukturze zagospodarowania. Powierzchnia użytków rolnych stanowi 64%, natomiast lasy i zadrzewienia zajmują 27% powierzchni gminy. Pozostałe tereny gminy stanowią obszary zabudowane, infrastruktura komunikacyjna oraz nieużytki.

Rolnictwo

Sektor rolniczy stanowi ważną funkcję w strukturze gospodarczej gminy. Przeważają małe gospodarstwa rolne o areale około 5 ha, zajmujące się głównie uprawą ziemi oraz hodowlą. Współpracują na terenie miasta i gminy z licznymi podmiotami gospodarczymi.

Użytkowanie gruntów w rolnictwie

Tabela 29. Gmina Kłobuck - użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2010 r (ha).

Powierzchnia ogólna	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty i nieużytki
	Razem	W tym					
		grunty orne	sady	łąki	pastwiska		
6048,92	5507,11	4958,19	12,36	508,85	27,71	202,53	339,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Powszechny Spis Rolny).

Gospodarstwa rolne stanowią 62,30% ogólnej powierzchni gminy. Użytki rolne stanowią 91,03% ogólnej powierzchni gruntów gospodarstw rolnych, lasy i grunty leśne 3,35%, a pozostałe ziemie oraz nieużytki 5,61%. Natomiast struktura użytków rolnych będących we władaniu gospodarstw rolnych kształtuje się w następujący sposób:

- grunty orne – 90,03%;
- sady – 0,22%;
- łąki – 9,24%;
- pastwiska – 0,5%.

Rysunek 16. Gmina Kłobuck – struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2010 r.

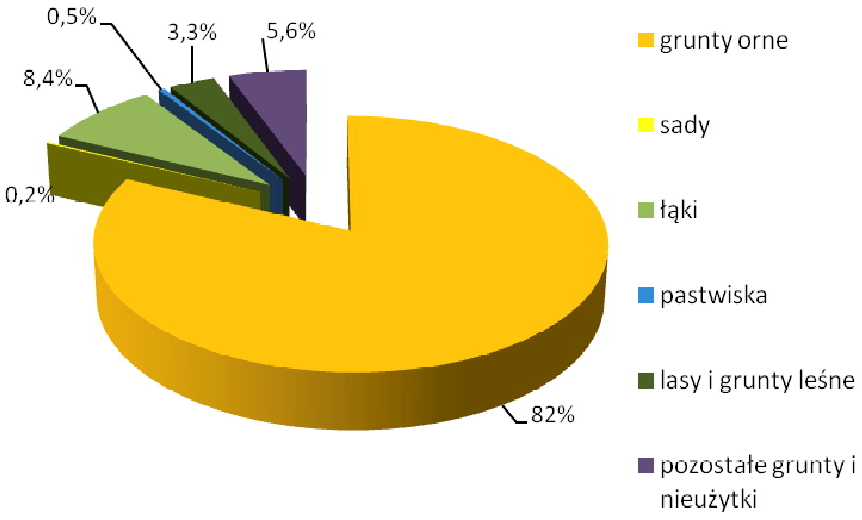

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Powszechny Spis Rolny).

Charakterystyka gospodarstw rolnych

Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 roku na terenie gminy Kłobuck funkcjonowały 1514 gospodarstwa rolne. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego zajmuje areał około 5 ha i jest zbliżona do przeciętnej wartości występującej w powiecie kłobuckim oraz województwie śląskim.

Tabela 30. Gmina Kłobuck – struktura powierzchni gospodarstw rolnych w 2010 r.

Powierzchnia gospodarstwa w ha	liczba gospodarstw	Struktura (%)
do 1 ha	483	31,88
1 – 5	804	53,07
5 – 10	178	11,75
10 i więcej	50	3,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Powszechny Spis Rolny).

Rysunek 17. Gmina Kłobuck – struktura powierzchni gospodarstw rolnych w 2010 r.

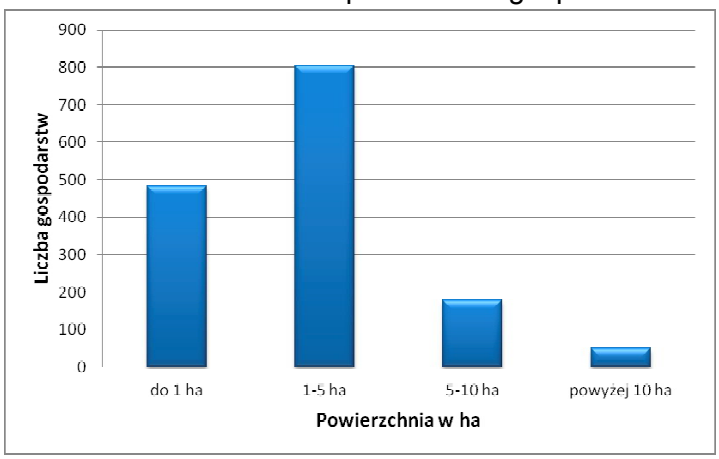

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Powszechny Spis Rolny).

Gospodarstwa bardzo małe (działki rolne), to jest o areale do 1 ha, stanowią aż 31,88% ogólnej liczby gospodarstw w gminie. Gospodarstwa małe, to jest o areale od 1 do 5 ha stanowią ponad 53%, natomiast gospodarstwa średnie, jak na polskie warunki, czyli o powierzchni od 5 ha do 10 ha to 11,75% ogółu, a gospodarstwa duże o areale powyżej 10 ha stanowią zaledwie 3,3% ogółu. Generalnie liczba gospodarstw o areale do 5 ha stanowi w gminie Kłobuck aż 84,95% całości. Należy więc przyjąć, że struktura obszarowa gospodarstw rolnych jest bardzo rozdrobniona. Większość małych gospodarstw poszukuje i będzie poszukiwać dodatkowych, pozarolniczych źródeł dochodu. Aby sprostać realiom współczesnej gospodarki rynkowej należy przyspieszyć tempo restrukturyzacji sektora rolniczego, celem poprawy struktury agrarnej gospodarstw. Należy nadmienić, że na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku 1154 gospodarstwa (76,22% ogółu) prowadziło działalność rolniczą.

Tabela 31. Gmina Kłobuck – rozmieszczenie indywidualnych gospodarstw rolnych według obrębów w 2012 r.

Obręb	Ilość gospodarstw	Powierzchnia gospodarstw w ha	Powierzchnia gruntów rolnych w ha
Biała	288	1.096,5668	1.061,6961
Borowianka	90	258,6818	254,2382
Brody Malina	81	189,2783	165,9843
Gruszewnia	76	205,4323	203,6763
Kamyk	188	641,6910	629,3822
Kłobuck	438	1.111,2560	1.075,7921
Kopiec	38	92,3122	88,9882
Lgota	113	375,8323	356,9207
Libidza	117	344,2867	336,1939
Łobodno	298	1,010,1248	938,1135
Niwa Skrzeszów	48	153,82	150,8298

Nowa Wieś	65	136,8561	129,8868
Przybyłów	19	46,4204	46,1184
Rybno	58	216,9901	209,3043
Smugi	83	218,6560	215,2193
Zakrzew	76	199,1023	183,7622
Razem	2077	6,250,8834	5.999,9879

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Jakość gleb, uprawy, hodowla i ceny gruntów

Pod względem jakości gleb wyrażonej klasyfikacją według klas bonitacyjnych, gmina Kłobuck posiada bardzo przeciętne warunki do produkcji rolniczej. Na terenie gminy nie występują grunty orne i użytki zielone najlepszych klas bonitacyjnych (I i II). Udział gleb dobrych (grunty orne), będących w III klasie bonitacyjnej wynosi zaledwie 3,5%. Gleby średnie IV klasy bonitacyjnej to 54,4% ogółu, zaś gleby słabe i bardzo słabe V i VI klasy bonitacyjnej stanowią aż 42,1%. Natomiast udział użytków zielonych, będących w III klasie bonitacyjnej wynosi 2%, w IV klasie – 52% zaś najsłabsze V i VI klasy to łącznie 46%. Gleby o najwyższym wskaźniku bonitacji (III – IVa) położone są przede wszystkim wokół miasta Kłobuck, a ponadto w północnej (wieś Łobodno) i południowo-wschodniej (wsie: Kamyk i Biała) części gminy.

Powyższe uwarunkowania decydują, że głównym kierunkiem w produkcji rolniczej jest uprawa roślinna dostosowana przede wszystkim na potrzeby rolno-spożywczego przemysłu przetwórczego oraz hodowla zwierząt.

Leśnictwo

Gmina Kłobuck charakteryzuje się znacznym zalesieniem. Lasy i grunty leśne stanowią 26,8% powierzchni gminy, to jest 3554,7 ha. Jest to wskaźnik niższy od średniej dla powiatu kłobuckiego – 29,50% i województwa śląskiego – 31,80%.

Tabela 32. Gmina Kłobuck – wskaźnik lesistości w 2012 r.

	Gmina Kłobuck	Powiat Kłobucki	Województwo Śląskie
Lesistość (%)	26,8	29,4	31,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Lasami i gruntami leśnymi Skarbu Państwa znajdującymi się na terenie gminy (ok. 3246 ha) zarządza Nadleśnictwo Kłobuck, należące do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Pozostała część lasów (ok. 304 ha) pozostaje w rękach prywatnych. Rozmieszczenie terenów leśnych jest nierównomierne. Można tutaj wydzielić trzy główne kompleksy: rejon rezerwatu „Dębowa Góra” oraz na południe od wsi Rybno, na północ od Kłobucka – Zagórze oraz zwarty kompleks leśny na wschód od wsi Łobodno i na północ od wsi Kamyk i Nowa Wieś.

Na terenie gminy Kłobuck, podobnie jak w województwie śląskim i w całej Polsce nie ma od dawna lasów naturalnych. Ponad 70% powierzchni leśnych stanowią w gminie siedliska borowe (głównie: bór mieszany świeży, bór świeży i bór mieszany wilgotny) o bardzo niskiej produkcyjności. Siedliska żyźniejsze z drzewostanami liściastymi spotyka się rzadko, głównie w południowo-zachodniej części gminy w rejonie rezerwatu przyrody „Dębowa Góra”.

Na podstawie ustawy o lasach ochroną objęto 15383 ha lasów wchodzących w skład Nadleśnictwa Kłobuck w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, co stanowi 80,97% lasów Nadleśnictwa. 9309 ha lasów ochronnych leży w obrębie leśnym

Kłobuck, 3192 ha w obrębie leśnym Pajęczno i 2882 ha w obrębie leśnym Parzymiechy. Większość z tych lasów stanowią lasy wodochronne. Ponadto 279 ha to lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody i wyłączone z użytkowania rębnego.

W lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę leśną zapewniającą utrzymanie spełnianych funkcji ochronnych. Istnienie takich form ochronnych na terenie lasów położonych w granicach gminy Kłobuck w zasadniczy sposób wpływa na możliwości ich wykorzystywania dla celów rekreacyjnych. Racjonalna gospodarka leśna zapewnia: ochronę gleb i terenów szczególnie narażonych na zniszczenie lub uszkodzenie oraz ochronę wód powierzchniowych i głębinowych. Właściwa gospodarka leśna pozwala miejscowym lasom na spełnianie różnych funkcji, które można podzielić na dwie podstawowe grupy: funkcja produkcyjna i pozaprodukcyjna. Funkcje produkcyjne (gospodarcze) lasu polegają na zdolności do produkcji biomasy i ciągłego powtarzania tego procesu, co umożliwia trwałe użytkowanie drewna i surowców niedrzewnych pozyskiwanych z lasu, w tym użytków gospodarki łowieckiej. Do funkcji pozaprodukcyjnych zaliczyć należy: funkcje ekologiczne i społeczne. Funkcje ekologiczne wyrażają się między innymi korzystnym wpływem lasów na kształtowanie: klimatu, atmosfery, regulacji obiegu wody w przyrodzie, ochronę gleb przed erozją i krajobrazu przed stepowieniem, zachowanie potencjału biologicznego (różnorodność gatunków i ekosystemów) i różnorodności krajobrazu. Funkcje społeczne lasu kształtują głównie korzystne warunki: zdrowotne, rekreacyjne, turystyczne i edukacyjne dla społeczeństwa.

Nadrzędnym celem ochrony ekosystemów leśnych jest utrzymanie i odtwarzanie ich charakteru, zbliżonego do pierwotnego oraz naturalnego, a także prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej związanej z pozyskiwaniem drewna. Ponadto zgodnie z tendencją zwiększania lesistości kraju wskazane byłoby przeznaczenie pod zalesienie nie użytkowanych produkcyjnie i rolniczo gruntów rolnych i użytków zielonych V i VI klasy bonitacyjnej.

IV.9. Kultura i sport

Kultura

Na terenie gminy funkcjonuje rozwinięta sieć placówek kulturalnych. Rozpowszechnianiem kultury zajmuje się Miejski Ośrodek Kultury im. Władysława Sebyły (MOK) zlokalizowany przy ul. Targowej 1. MOK prowadzi działalność kulturalną, edukacyjną i usługową. MOK wychodzi z szeroką i zróżnicowaną ofertą inicjatyw kulturalnych. Przy MOK funkcjonują liczne zespoły i sekcje zainteresowań. Prowadzone przez MOK koła zainteresowań skupiają aktywnych kulturalnie mieszkańców gminy, a poziom prezentowanych działań artystycznych wykracza poza ramy ruchu amatorskiego w przypadku działań teatralnych czy muzycznych. Do najpopularniejszych sekcji zainteresowań należą:

- grupa artystyczna „Małe Formy Teatralne”;
- Kapela Podwórkowa „u Andrzeja”;
- Klub Tańca Nowoczesnego „Ciało i Ruch”;
- Klub Tańca Towarzyskiego „Pionier”;
- Koło plastyczne;
- Koło plastyków nieprofesjonalnych;
- Miejska Orkiestra Dęta;

- Zespół Śpiewaczy „Kłobuczanie”;
- Dziecięcy Zespół Instrumentalno-Wokalny „Fortissimo”;
- Młodzieżowy Zespół Rockowy „Creek of Blood”;
- Zespół Muzyczny „Murphy Blues”;
- Koło Brydża Sportowego.

Zaangażowani w prace sekcji młodzi artyści są często laureatami konkursów i przeglądów na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim. Dom Kultury aktywnie uczestniczy w działaniach integrujących lokalne środowisko biorąc udział w różnych projektach i przedsięwzięciach takich jak np.: „Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy''. Coroczny plan imprez kulturalnych organizowanych przez MOK obejmuje minimum kilkanaście pozycji.

Integralną częścią gminnych instytucji kultury są Biblioteka Publiczna Gminy im. Jana Długosza zlokalizowana przy ul. Okólnej 3 oraz kino. Działalność biblioteki służy zaspokajaniu potrzeb czytelniczych społeczeństwa, jego wychowaniu i upowszechnianiu oraz rozwojowi kultury i wiedzy. Biblioteka Publiczna w Kłobucku wraz z filiami posiada księgozbiór liczony na ponad 76 tysięcy woluminów. Korzysta z niej rocznie ponad 3,3 tysięcy czytelników. W 2011 roku wypożyczenia na 1 czytelnika wyniosły 15 woluminów.

Tabela 33. Gmina Kłobuck – uwarunkowania charakteryzujące usługi kultury w 2011 r.

Wyszczególnienie	Gmina Kłobuck	Powiat Kłobucki	Województwo Śląskie
Liczba mieszkańców na 1 bibliotekę	5180	3576	5456
Księgozbiór w woluminach na 1000 mieszkańców	3063	3252	3615
Wypożyczenia w woluminach na 1 czytelnika	15	17,4	19,8
Liczba mieszkańców na 1 kino	20735	42867	87091
Liczba mieszkańców na 1 muzeum	-	-	80980

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Ze wskaźników statystycznych wynika, że dostępność do podstawowych instytucji kulturalnych (za wyjątkiem muzeów) jest w gminie Kłobuck korzystniejsza od porównywanych jednostek. Z usług kultury wyższego rzędu (np.: teatry, opery, galerie, wystawy, itp.) mieszkańcy gminy korzystają poza jej granicami, głównie w Częstochowie i Katowicach.

Obecna sieć i zakres usług kultury jest wystarczająca z punktu widzenia potrzeb. Władze samorządowe zamierzają nadal utrzymywać i kontynuować działalność istniejących placówek kulturalnych. Ponadto przyszłe działania powinny prowadzić do zachęcenia uczestnictwem w życiu kulturalnym miasta coraz większej liczby mieszkańców. Osiągnąć to można między innymi poprzez szersze dostosowanie oferty w kierunku potrzeb różnych grup wiekowych, między innymi wzbogacając obecną ofertę oraz łącząc działalność instytucji kulturalnych z innymi rodzajami aktywności, szczególnie w dziedzinach: sportu, rekreacji, gastronomii czy rozrywki. W najbliższym czasie nie przewiduje się likwidacji żadnej z placówek kulturalnych.

Sport

Działania klubów i licznych sekcji sportowych oraz urozmaicona infrastruktura sportowa to podstawowa możliwość rozwoju kultury fizycznej wśród mieszkańców miasta, a szczególnie dzieci i młodzieży. Organizacją aktywności związanych ze sportem zajmuje się Ośrodek

Sportu i Rekreacji w Kłobucku (OSIR) z siedzibą przy ul. Sportowej 14. Do głównych celów i zadań OSIR zgodnie ze statutem należy:

- zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie sportu, rekreacji i turystyki ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych;
- udostępnienie posiadanych obiektów stanowiących bazę sportową i rekreacyjną na rzecz: klubów i związków sportowych, organizacji kultury fizycznej, innych organizacji i stowarzyszeń oraz osób indywidualnych;
- organizowanie zleconych imprez z zakresu kultury fizycznej;
- prowadzenie w ramach usług komunalnych działalności gospodarczej, a w szczególności: działalności usługowej i handlowej, gastronomicznej, turystycznej i rekreacyjnej, wypożyczanie sprzętu sportowego, rekreacyjnego i turystycznego, organizowanie w ramach usług: imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, działalność propagandowa i reklamowa służąca upowszechnianiu kultury fizycznej.

Infrastrukturę sportową w Kłobucku tworzą między innymi:

- kryta pływalnia;
- letni basen kąpielowy;
- korty tenisowe;
- strzelnica sportowa;
- hala sportowa OSIR w Kłobucku;
- boiska sportowe.

Powyższą infrastrukturę uzupełniają hala sportowa, sale gimnastyczne i liczne place sportowe zlokalizowane przy obiektach szkolnych oraz boiska na terenach wiejskich, w tym bazy sportowo-rekreacyjne w Łobodnie (przy ul. Prusa) i w Libidzy (przy ul. Pokrzyńskiego). Popularnym miejscem wypoczynku i rekreacji jest zbiornik wodny Zakrzew, zlokalizowany na rzece Biała Oksza w Kłobucku, a także zbiornik wodny Borówka w Kamyku. Wszystkie obiekty są ogólnodostępne. Ponadto z wyżej wymienionej infrastruktury sportowej korzystają liczne zespoły, stowarzyszenia i sekcje sportowe, do których należą:

- MLKS Znicz Kłobuck;
- Pogoń Kamyk;
- Błękitni Libidza;
- Oksza Łobodno;
- sekcje sportowe przy OSIR: tenisa stołowego, koszykówki, siatkówki.

IV.10. Turystyka

Główne atrakcje turystyczne

Gmina Kłobuck jest przeciętnie atrakcyjnym miejscem z punktu widzenia funkcjonowania oraz rozwoju potencjału turystycznego. Odzwierciedleniem tego jest fakt, że usługi te stanowią śladowy udział w lokalnej gospodarce. Atrakcje turystyczne gminy to przede wszystkim zabytkowe zespoły zabudowy oraz tereny leśne. Natomiast bazę sportowo-rekreacyjną gminy wzbogacają obiekty przedstawione w rozdziale „Kultura i sport". Należy nadmienić, że obecna i potencjalna oferta turystyczna gminy Kłobuck nie jest w stanie konkurować ze zlokalizowaną w niedalekiej odległości od wschodnich granic gminy Częstochową oraz atrakcyjnymi ośrodkami turystyczno-wypoczynkowymi, bazującymi na walorach krajobrazowych Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd czy innymi elementami Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych.

Znakowane trasy turystyczne

Przez teren gminy Kłobuck przebiegają 2 znakowane piesze szlaki turystyczne. Są to szlaki:

- **niebieski** – Szlak Rezerwatów Przyrody o długości 67,5 km. Prowadzi przez rezerwaty: "Zamczysko", "Dębowa Góra" (w granicach gminy), miejscowość Truskolasy (zabytkowy kościół) i Panki, rezerwat "Modrzewiowa Góra" (około 20 km od Kłobucka), Krzepice (zabytki architektury) i Dankowo (kompleks zabytków i mury zamku) do Lipia (dworek);
- **zielony** – Szlak Kłobucki biegnie z Kłobucka przez Mokrą (pomnik ku czci żołnierzy poległych w bitwie z początku września 1939 roku), Zawady nad Liswartą (miejscowość wypoczynkowa) do wsi Wąsosz (na cmentarzu zbiorowa mogiła powstańców z 1863 roku).

Z punktu widzenia potrzeb konieczne są inwestycje w kolejne ścieżki piesze, a zwłaszcza rowerowe. W planach inwestycyjnych na najbliższe lata przewiduje się budowę ścieżek rowerowych.

Baza noclegowa

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2011 roku baza noclegowa na terenie gminy Kłobuck składała się z 1 całorocznego turystycznego obiektu zbiorowego zakwaterowania. W 2012 r. baza noclegowa gminy wzbogaciła się o kolejny obiekt z 50 miejscami noclegowymi.

Potencjał turystyczny i sportowo – rekreacyjny

Pomimo istniejących rzeczywistych i potencjalnych możliwości rozwoju turystyki na obszarze gminy, funkcja ta nie była dotychczas należycie rozwijana. W związku ze zmieniającymi się uwarunkowaniami społeczno-gospodarczymi w skali kraju i gmin, a także zważywszy na niewykorzystane walory oraz zasoby przyrodnicze gminy Kłobuck, wydaje się być zasadne organizowanie tej dochodowej działalności. Obszar gminy wskazany jest do umiarkowanego ruchu turystycznego, który może wspomagać rozwój ekonomiczny poszczególnych miejscowości i gospodarstw rolnych. Bliskość Częstochowy może warunkować rozwój turystyki związanej z obiektami dziedzictwa kulturowego, przyciągając miłośników architektury dworskiej i kościelnej.

Zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju należy promować inwestycje sportowe i turystyczne oparte na koncepcji ekorozwoju, harmonijnie wpisanego w struktury przyrodnicze, gospodarcze oraz społeczne regionu.

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

V.1. Rzeźba terenu

Gmina miejsko – wiejska Kłobuck położona jest na wysokości od 213 do 284 m n.p.m. Najwyżej położonym punktem w gminie jest zlokalizowane w jego południowo – zachodniej części wzniesienie „Dębowa Góra” o wysokości 284,6 n.p.m., zaś najniżej usytuowany jest obszar położony w północno – wschodniej części gminy wzdłuż koryta rzeki Białej Okszy – 213,1 m n.p.m. Współrzędne geograficzne wynoszą 51□ szerokości geograficznej północnej oraz 19□ długości geograficznej wschodniej.

Według fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego gmina Kłobuck umiejscowiona jest w następujących jednostkach:

- megaregion – Europa Środkowa (3);
- prowincja – Wyżyny Polskie (34);
- podprowincja – Wyżyna Śląsko – Krakowska (341);
- makroregion – Wyżyna Woźnicko – Wieluńska (341.2);
- mezoregion – Wyżyna Wieluńska (341.21) i Obniżenie Krzepickie (341.26) oraz północny fragment w granicach Niecki Włoszczowskiej (341.14).

Granica pomiędzy dwoma mezoregionami przebiega na osi NW – SE i biegnie mniej więcej wzdłuż drogi krajowej nr 43.

Mezoregiony Wyżyny Wieluńskiej i Obniżenia Krzepickiego graniczą bezpośrednio z:

- Wysoczyzną Złoczewską – od północy;
- Kotliną Szczercowską – od północy;
- Wysoczyzną Bełchatowską – od północnego-wschodu;
- Niecką Włoszczowską – od wschodu;
- Obniżeniem Górnej Warty – od południa;
- Progiem Herbskim – od zachodu;
- Wysoczyzną Wieruszowską – od północnego-zachodu.

Rysunek 18. Położenie gminy Kłobuck na tle mezoregionów wg Kondrackiego.

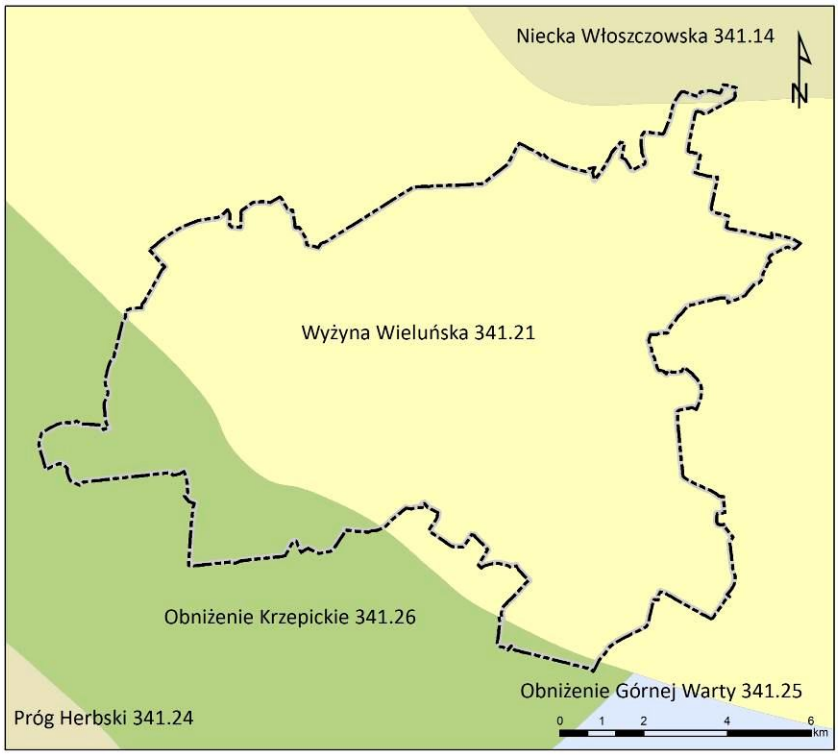

Źródło: opracowanie własne na podstawie fizyczno-geograficznej regionalizacji Polski J.Kondrackiego.

Wyżyna Wieluńska rozciąga się pomiędzy Wieluniem a Częstochową i stanowi część płyty górnojurajskiej, dochodzącej do okolic Krakowa, ale jest pozbawiona tych cech

krajobrazowych, które są typowe dla części położonej na południowy – wschód od Częstochowy. Stopień denudacyjny (kuesta) jest tutaj częściowo zatarty, wysokości nad poziomem morza są znacznie mniejsze (od 220 do 280 m n.p.m.), skały podłoża odsłaniają się spod zasypania czwartorzędowego tylko miejscami, przy czym niektóre wzniesienia są pochodzenia akumulacyjnego, inne zaś tektonicznego i są zbudowane nie z wapieni górnojurajskich lecz z mniej odpornych skał jury środkowej, a nawet górnego triasu (Tomalkiewicz, 1975). Z. Czeppe podzielił Wyżynę Wieluńską na trzy mikroregiony: Wysoczyznę Wieluńską, Wysoczyznę Działoszyńsko-Lindowską i Równinę Kłobucką, którą K. Klimek (1966) nazwał Pagórami Kłobuckimi. Pagóry Kłobuckie są pojedynczymi wzniesieniami wapiennymi, między którymi występują zasypane piaskami obniżenia. Wysoczyznę Wieluńską kilkakrotnie rozcinają doliny rzeczne. Na terenie gminy Kłobuck są to rzeki: Biała Oksza i Czarna Oksza (dopływ Listwarty), które biorą swój początek w subsekwentnym Obniżeniu Krzepickim. W wapiennym podłożu wyżyny występują leje i szczeliny pochodzenia krasowego (Kondracki, 1998).

Obniżenie Krzepickie to nowo wprowadzona jednostka mezoregionalna stanowiąca przedłużenie Obniżenia Górnowarciańskiego i traktowana poprzednio jako jego część, ma jednak odmienne cechy. Dno Obniżenia Krzepickiego wypełniają piaski i gliny czwartorzędowe znacznej miąższości, tworząc osobliwe stoliwa, wały i pagórki kemowe: np.: stoliwo w Truskolasach (na południe od Kłobucka) o powierzchni 12 km² i wysokości 290–300 m n.p.m. Granica pomiędzy Obniżeniem Krzepickim a Wyżyną Wieluńską (Pagórami Kłobuckimi) jest niezbyt wyraźna (Kondracki, 1998).

Generalnie rejon gminy Kłobuck jest obszarem zróżnicowanym morfologicznie. W południowo-wschodniej części gmina charakteryzuje się występowaniem bardzo urozmaiconej rzeźby polodowcowej. Tworzy ją szereg morenowych pagórów wznoszących się na wysokość 240–260 m n.p.m., rozciętych licznymi obniżeniami. Towarzyszą im liczne wyniesienia zbudowane z wapieni górnojurajskich, miejscami o charakterze ostańców jak np.: w rejonie Białej. Północną część gminy stanowi płaska, wyrównana powierzchnia, położona na wysokości 215–220 m n.p.m. pocięta wąskimi dolinami rzek: Białej Okszy i Czarnej Okszy.

V.2. Budowa geologiczna

Budowę geologiczną i hydrologię obszaru gminy Kłobuck opracowano na podstawie Objaśnień do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50000, arkusze: Kłobuck nr 808 i Ostrowy nr 809 (PIG, 2004).

Obszar gminy Kłobuck leży w obrębie monokliny śląsko – krakowskiej. Na powierzchni terenu widoczne są liczne wychodnie utworów jury dolnej, środkowej i górnej. Podłoże podczwartorzędowe budują utwory: karbonu, permu, triasu, jury, trzeciorzędu, kredy i czwartorzędu. Natomiast najstarszymi odsłaniającymi się na powierzchni są utwory jury środkowej i górnej (Rühle, 1986).

Utwory paleozoiczne nawiercono tylko jednym otworem wiertniczym (Rzeki JG-1), w którym stwierdzono występowanie ciemnoszarych wapieni, iłowców i mułowców karbonu dolnego oraz zlepieńców, piaskowców, iłowców piaszczystych i mułowców permu. Utwory te podścielają niezgodnie na nich leżące utwory triasu dolnego, wykształcone jako pstre iły i piaski oraz wapienie margliste i dolomity. Powyżej nich leży seria wapieni marglistych, krynoidowych, falistych oraz dolomitycznych i dolomitów triasu środkowego. Nadbudowują ją utwory w postaci szarych iłowców i mułowców zawierających wkładki zlepieńców, piaskowców i dolomitów, należące do triasu górnego. Przykrywa je seria utworów

piaszczysto-żwirowych jury dolnej, nad którymi zalega kompleks ciemnoszarych, prawie czarnych iłowców i mułowców z przewarstwieniami piaskowców oraz syderytów należących do jury środkowej.

W południowo-zachodniej części arkusza Kłobuck (poza terenem gminy) występują utwory jury dolnej reprezentowane przez piaskowce i żwiry warstw olewińskich, iły, iłowce i mułowce warstw wieluńskich oraz iły, iłowce i mułowce z przewarstwieniami piaskowców należących do warstw łysieckich. W centralnej części terenu arkusza (na terenie gminy) występują utwory jury środkowej. Najstarszym ogniwem jury środkowej są utwory warstw kościeliskich reprezentowane przez kompleks piaskowcowy zaliczany do aalenu i dolnej części bajosu. Obocznie warstwy kościeliskie przechodzą w osady ilaste z wkładkami rud żelaza określane jako iły rudonośne. Na iłach rudonośnych lokalnie występują wapienie piaszczyste lub wapienie dolomityczne z przewarstwieniami margli. Utwory te zaliczane są do keloweju. Północną i północno-wschodnią część arkusza Kłobuck (na terenie gminy) pokrywają osady jury górnej. Ich wychodnie przebiegają z południowego wschodu na północny zachód od linii Częstochowa – Kłobuck – Danków. Jura górna reprezentowana jest przez wapienie margliste i margle cienkoławicowe (tzw. warstwy jasnogórskie – oksford dolny), wapienie ławicowe, gąbkowo-tuberolitowe z przewarstwieniami marglistymi i krzemieniami (warstwy zawodziańskie – oksford środkowy) oraz wapienie ławicowe i wapienie kredowate oksfordu górnego. Wapienie oksfordu dolnego to cienkoławicowe i margliste wapienie, barwy jasnoszarej lub żółtoszarej z liczną fauną gąbek, amonitów i ramienionogów. Są one na powierzchni niedostępne. Występują jedynie w progu strukturalnym w południowo-zachodniej części arkusza Ostrowy (południowa część gminy), gdzie przykryte są miąższą pokrywą osadów czwartorzędowych. Mają małą grubość i złą jakość (Kutek i inni, 1977). Powyżej wymienionych wapieni zalega seria jasnoszarych, uławiconych, niezbyt zwięzłych i porowatych wapieni zawierających płaskury krzemieni, warstewki margli, faunę amonitów i ramienionogów oraz wapieni skalistych będących zwięzłą, twardą, nieporowatą odmianą wapieni gąbkowo-tuberolitowych. Zaliczane są one do oksfordu środkowego. Na tych wapieniach funkcjonowały niegdyś małe łomy gospodarskie rozlokowane w południowo-zachodniej części obszaru arkusza Ostrowy (południowa część gminy). Obecnie wapienie te, jak i wapienie oksfordu dolnego, nie mają znaczenia surowcowego. Najwyższą część profilu oksfordu (oksford górny) budują wapienie skaliste oraz wapienie mikrytowe, margliste, litograficzne i kredowate o znacznych grubościach, tworzące liczne wychodnie na całym omawianym obszarze. Wapienie tego wieku były przedmiotem eksploatacji w licznych nieczynnych łomach na obszarze objętym arkuszami Kłobuck i Ostrowy.

Utwory trzeciorzędu znane są wyłącznie z wierceń. W rejonie Cykarzewa (poza terenem gminy) stanowi je kilkunastometrowa seria burowęglowa zbudowana z czarnych iłów przewarstwionych piaskami i węglem brunatnym. W rejonie Kamyka, Libidzy, Białej i Rudnik są to drobnoziarniste i średnioziarniste piaski, wypełniające szczeliny i kieszenie krasowe rozwinięte w wapieniach jurajskich oraz rumosze wapieni i krzemieni przemieszane z piaskiem. Rumosze te występują na stokach jurajskich lub w obniżeniach między nimi, a także u podnóża krawędzi strukturalnych i tektonicznych.

Utwory czwartorzędowe przykrywają prawie cały obszar gminy. Miąższość utworów czwartorzędowych ze względu na silne urozmaicenie rzeźby podłoża i współczesnej powierzchni morfologicznej jest bardzo zróżnicowana i zmienia się od 0,5 do 75 m. Największe miąższości osady czwartorzędowe osiągają w dolinie Pankówki oraz w północnej części gminy. W zdecydowanej większości czwartorzęd stanowią plejstoceńskie utwory lodowcowe, wykształcone w postaci glin, piasków i żwirów oraz utwory holoceńskie wykształcone w postaci: piasków, piasków ze żwirem, mułków, pyłów i sporadycznie torfów

występujących w dolinach rzecznych oraz piasków wydmowych i eolicznych występujących w rejonie Piły (poza terenem gminy).

V.3. Złoża surowców naturalnych

Na terenie gminy Kłobuck, zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2012 r., udokumentowanych jest 5 złóż kopalin. Są to złoża: „Lgota", „Lgota 2", „Łobodno", „Rybno", „Wręczyca – Grodzisko".

Kruszywa naturalne

Złoże „Lgota" posiada zasoby zarejestrowane (Stolarski, 1981). Występują w nim głównie piaski z domieszką żwirów przydatne dla celów budowlanych. Zaklasyfikowane zostało ze względu na powszechność występującej w nim kopaliny i ochronę środowiska do klas 4 i A. Złoże to posiada 1,01 ha powierzchni. Przy średniej grubości nadkładu 0,2 m i miąższości złoża wynoszącej 6,20 m. Złoże jest suche, a parametry jakości określają: punkt piaskowy – 91%, średnia zawartości pyłów mineralnych wynosi 6%. Złoże eksploatowano do lat 90-tych XX wieku. Obecnie wydobycie zostało zaniechane.

„Lgota 2" – złoże piasków budowlanych, eksploatowane metodą odkrywkową od 28 lipca 2009 r. do 19 grudnia 2013 r. (koncesja wygasła na podstawie decyzji Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 21 lutego 2014 r.) Zgodnie z dokumentacją geologiczną złoża (uwzględniającą Dodatek nr 3, zatwierdzony decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 870/OS/2014, zawierający rozliczenie zasobów złoża), powierzchnia złoża wynosi obecnie 1,86 ha, średnia głębokość spągu – 9,73 m, średnia miąższość – 9,20 m, średnia grubość nakładu – 0,20 m, a zasoby bilansowe 285 760 ton. Koncesję na wydobycie złoża posiadało Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe i Usługowe „Adimex" Sp. z o.o. w Częstochowie. Dla eksploatacji kruszywa naturalnego ustanowione były dwa tereny i obszary górnicze – "Lgota 2-Pole A" oraz "Lgota 2-Pole B".

„Łobodno" to złoże piasków, udokumentowanych wstępnie w kategorii C_2 w ilości 20336 tys. ton (Stolarski, 1990). Piasek przebadano pod kątem przydatności dla drogownictwa. Złoże piasków „Łobodno" zakwalifikowane zostało jako złoże powszechne (klasa 4) i bardzo konfliktowe (klasa C), niemożliwe do eksploatacji ze względu na strefę ochronną wielootworowego ujęcia wód podziemnych „Łobodno" oraz obszar najwyższej ochrony wód podziemnych (ONO) GZWP nr 326 Częstochowa E. Złoże jest suche i nie było dotychczas eksploatowane. Złoże ma powierzchnię 104,4 ha, a miąższość średnią 11 m. Średnia grubość nadkładu wynosi 1,8 m, co w stosunku do miąższości złoża N/Z wynosi 0,16. Podstawowe parametry jakościowe kopaliny, uśrednione przedstawiają się następująco: zawartość ziaren do 2 mm – 96,6%, wskaźnik piaskowy – 75,9, zawartość pyłów mineralnych – 5,6%.

Surowce ilaste ceramiki budowlanej

„Rybno" to złoże iłów do produkcji cegły pełnej o zarejestrowanych zasobach 54 tys. m^3 (Łęgosz,1981). Z parametrów geologicznych tego niewielkiego złoża (0,53 ha powierzchni) określono: średnią miąższość – 10 m i grubość nadkładu – 0,3 m, nasiąkliwość w wyrobach – 11,9%, wytrzymałość na ściskanie – 24,1 MPa.

„Wręczyca-Grodzisko" to złoże iłów jurajskich udokumentowane w kategorii C_1. Kopalina może mieć zastosowanie w przemyśle cementowym jako surowiec uzupełniający (Mączka, 1958). Złoże określono jako złoże powszechne (klasa 4) i konfliktowe (klasa B) ze względu

na jego położenie na terenie lasów ochronnych. Złoże ma 16 ha powierzchni, średnią miąższość 18,1 m. Stosunek N/Z wynosi 0,25. Złoże jest suche. Wartości średnie jego parametrów jakości są następujące: moduł glinowy – 3, moduł krzemianowy – 4,36, zawartość CaO+MgO – 5,7%, zawartość SiO_2 – 67,1%.

Złoża: „Grodzisko" – iły jurajskie, „Kłobuck I (kop.)", „Kłobuck II (obsz.)", „Kłobuck II (pole rez.)" – rudy żelaza, „Lgota 1", „Łobodno II" – kruszywa naturalne, „Kamyk" – kruszywa naturalne zostały skreślone z bilansu zasobów kopalin (źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2012 r., geoportal.pgi.gov.pl).

Tabela 34. Gmina Kłobuck – charakterystyka złóż kopalin.

Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Stan zagospodarowania złoża	Zastosowanie kopaliny	Zasoby		Przyczyny konfliktowości złoża
				Geologiczne bilansowane	przemysłowe	
Lgota	p	Z	Sb	23	-	-
Lgota 2	p	E/Z	Sb	1 023	461	
Łobodno	p	P	Sd	20 336	-	Gl, W
Rybno	i(ic)	R	Scb	54	-	-
Wręczyca-Grodzisko	i(ir)	R	Sc	5 79800	-	L

rodzaj kopaliny: i(ic) – iły ceramiki budowlanej, i(ir) – iły o różnym zastosowaniu, p – piasek;
stan zagospodarowania: E – złoże eksploatowane, P- złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C2+D);
R – złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C1);
Z – złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane;
zastosowanie kopaliny: Scb – ceramika budowlana, Sc – cementowe, Sd – drogowe, Sb – budowlane;
przyczyny konfliktowości: L – ochrona lasów, Gl – ochrona gleb, W – ochrona wód.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2012 r.

Na terenie gminy Kłobuck nie wyznaczono obszarów prognostycznych jak również perspektywicznych dla występowania kopalin.

V.4. Gleby

Wytworzenie się określonych profilów glebowych oraz ich przydatność rolnicza pozostaje w ścisłym związku z budową geologiczną i morfologią danego obszaru. Natomiast skład mineralny i właściwości gleb są uzależnione przede wszystkim od rodzaju skały macierzystej, panującego klimatu i występującej szaty roślinnej. Na terenie gminy Kłobuck występują następujące typy gleb:

- gleby bielicowe;
- gleby rdzawe;
- gleby płowe;
- gleby brunatne;
- czarne ziemie;
- gleby bagienne (organiczne);
- mady;

- gleby glejowe i pseudoglejowe;
- rędziny (Geobios, 2006).

Na terenie gminy Kłobuck gleby o najwyższych właściwościach dla rolnictwa wytworzyły się głównie na rędzinach brunatnych, glebach brunatnych oraz fragmentarycznie na bielicach wytworzonych na piaskach gliniastych. Gleby te znajdują się najczęściej na stokach w części przywierzchołkowej płaskich wzgórz wapiennych, gdzie duża zawartość węglanu wapnia umożliwiła wytworzenie się znacznej warstwy próchnicy. Zdecydowanie więcej jest gleb wytworzonych z utworów organicznych. Są to gleby zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie rzek (na terenach zalewowych) i wytworzone są jako łąki. Obecnie część z tych gleb ze względu na trudności w ich uprawie (tereny podmokłe) pozostaje w formie ugoru (Geobios, 2006). Szczegółową charakterystykę poszczególnych typów gleb występujących na terenie gminy Kłobuck przedstawia sporządzone w 2006 roku „Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Kłobuck".

Na kształtowanie się rolniczej przydatności gleb poza rzeźbą terenu i klimatu mają również duży wpływ czynniki glebowe takie jak: skład mechaniczny, miąższość poziomu próchnicznego oraz głębokość występowania szkieletu. Rolniczą przydatność gleb na terenie gminy przedstawia tabela.

Tabela 35. Gmina Kłobuck – struktura gleb według kompleksów przydatności rolniczej.

Kompleks przydatności rolniczej		Powierzchnia w ha	Struktura w (%)
1	pszenny bardzo dobry	0	0,00
2	pszenny dobry	157	2,03
3	pszenny wadliwy	319	4,12
4	żytni bardzo dobry	505	6,52
5	żytni dobry	1595	20,60
6	żytni słaby	2360	30,48
7	żytni bardzo słaby	1118	14,44
8	żytni pastewny mocny	862	11,13
9	żytni pastewny słaby	826	10,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Z powyższych danych wynika, że przydatność rolnicza 51% gleb klasyfikuje się w kompleksie żytnim: dobrym i słabym.

Klasyfikacja bonitacyjna ma na celu ustalenie wartości produkcyjnej gleb na podstawie badań terenowych odkrywek. Szczególną uwagę poświęca się cechom morfologicznym profilu glebowego, właściwościom fizycznym gleb i niektórym chemicznym. Uwzględnia się również konfigurację terenu, stosunki wilgotnościowe, położenie, itp.

Tabela 36. Gmina Kłobuck – struktura gruntów ornych według klas bonitacyjnych.

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia w ha	Struktura w (%)
I	-	-
II	-	-
III a	50	0,65
III b	220	2,84
IV a	1233	15,94
IV b	2973	38,43
V	2868	37,07
VI	382	4,94
VIz	10	0,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Tabela 37. Gmina Kłobuck – struktura użytków zielonych według klas bonitacyjnych.

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia w ha	Struktura w (%)
I	-	-
II	-	-
III	18	1,82
IV	511	51,72
V	398	40,28
VI	60	6,07
VIz	1	0,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Z powyższego zestawienia wynika, że na terenie gminy nie występują grunty orne i użytki zielone najlepszych klas bonitacyjnych (I i II). Udział gleb dobrych gruntów ornych, będących w III klasie bonitacyjnej wynosi zaledwie 3,5%. Gleby średnie IV klasy bonitacyjnej to 54,4% ogółu, zaś gleby słabe i bardzo słabe V i VI klasy bonitacyjnej stanowią aż 42,1%. Natomiast udział użytków zielonych, będących w III klasie bonitacyjnej wynosi 2%, w IV klasie – 52% zaś najsłabsze V i VI klasy to łącznie 46%. Gleby o najwyższym wskaźniku bonitacji (III – IVa) położone są przede wszystkim wokół miasta Kłobuck, a ponadto w północnej (wieś Łobodno) i południowo-wschodniej (wsie: Kamyk i Biała) części gminy.

V.5. Wody powierzchniowe

Obecna sieć hydrograficzna nawiązuje do morfologii oraz budowy geologicznej występującej w rejonie gminy Kłobuck. Generalnie obszar miasta charakteryzuje się gęstą i zróżnicowaną siecią hydrograficzną. Gmina Kłobuck należy do zlewni rzeki Liswarty – lewobrzeżnego dopływu Warty. Powierzchniowa sieć hydrograficzna stanowi systemy rzeczne górnych odcinków prawobrzeżnych dopływów Liswarty.

W układzie sieci rzecznej rejonu Kłobucka charakterystyczny jest łamany kształt cieków. Sieć hydrograficzna składa się z odcinków południkowych i poprzecznych do nich odcinków równoleżnikowych. Taki układ sieci rzecznej jest pozostałością po epoce lodowcowej. Podczas zlodowaceń powstawały odcinki równoleżnikowe, a podczas interglacjałów rzeki tworzyły odcinki południkowe.

Hydrograficzną oś obszaru stanowi rzeka Biała Oksza, będąca prawobrzeżnym dopływem Liswarty, której dorzecze ma powierzchnię 1558 km^2. Jej źródła znajdują się poza zachodnią granicą gminy, koło wsi Hutka. Rzeka płynie w kierunku północno-wschodnim przez Rybno, Kłobuck, Łobodno, Ostrowy, a następnie skręca na północ i uchodzi do Liswarty poniżej Władysławowa w gminie Miedźno. Rzeka ta zbiera wody z obszaru ok. 159,6 km^2. Z obu stron zasilana jest przez niewielkie cieki. Największym z nich jest Bród o długości około 8 km, uchodzący do Białej Okszy poniżej Kłobucka. W jego podmokłej dolinie znajduje się staw i kilka sadzawek. Pozostałe dopływy Białej Okszy to bezimienne cieki o długości od 2 do 5 km. Niektóre z nich to dziś rowy melioracyjne czy też cieki prowadzące wodę jedynie okresowo.

Druga pod względem wielkości rzeka w gminie to Czarna Oksza (Kocinka). Wypływa ona między Truskolasami, a Golcami, płynie równoleżnikowo na wschód przez tereny leśne do Grodziska, a następnie skręca na północny-wschód. Pomiędzy miejscowościami: Libidzą i Kamykiem płynie w wąskiej dolinie, o stromych, wysokich około 20–30 m zboczach. Dno doliny jest płaskie, podmokłe, o szerokości około 500 m. Rzeka jest uregulowana o wyprostowanym miejscami biegu. Jej zlewnia zajmuje powierzchnię 257,8 km^2 i obejmuje południowo-wschodnią część gminy. Największym jej dopływem jest rzeka Biała, której przy

ujściu towarzyszą stawy rybne koło wsi Kopiec, a drugim pod względem wielkości rzeka Gruszewnia. Pozostałe dopływy to krótkie cieki prowadzące niewielkie ilości wody.

Wody stojące na terenie gminy Kłobuck reprezentuje stały zbiornik wodny (zalew) na rzece Biała Oksza w Kłobucku-Zakrzewie, oraz zbiornik Borówka na rzece Czarna Oksza (Kocinka) w Kamyku. Obydwa zbiorniki spełniają istotną funkcję rekreacyjną. Poza tym w miejscowościach Kopiec oraz Libidza zlokalizowane są zespoły stawów rybnych.

Rzeki płynące przez rejon Kłobucka charakteryzują się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania. Roczne wahania wodostanów Białej Okszy i Czarnej Okszy wskazują na wezbrania wiosenne i letnie. Wyżówki wiosenne związane są z odprowadzaniem wód roztopowych. Najczęściej przypadają na marzec, jednakże przy krótkiej zimie wystąpienie wezbrań może nastąpić już w styczniu, zaś przy długotrwałej zimie kończy się dopiero na przełomie marca i kwietnia. Wezbrania letnie związane są z gwałtownymi i ciągłymi opadami atmosferycznymi występującymi najczęściej w lipcu. Wyżówka letnia trwa krócej i jest bardziej regularna. Niskie stany wód obserwowane są najczęściej od połowy lipca i trwają przez cały sierpień. Determinują je głównie długotrwałe susze, spowodowane stabilną, suchą i upalną pogodą. Niżówka zimowa pojawia się głównie wraz z okresem suchej oraz mroźnej pogody.

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*, Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) obejmujące swym zasięgiem gminę Kłobuck, a więc JWCP Biała Oksza (PLRW600016181669) – dominująca część gminy, JCWP Górnianka (PLRW6000161816589), JCWP Kocinka (PLRW6000161816899), oznaczono jako naturalne, o stanie umiarkowanym lub dobrym. Ponadto w celu dokonania oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP dokonano w ramach ww. *Planu* identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych. Dla Białej Okszy celem środowiskowym będzie osiągnięcie stanu co najmniej dobrego, a dla Górnianki i Kocinki utrzymanie stanu istniejącego. Dla JCWP obejmujących gminę Kłobuck, nie wyróżniono czynników zagrażających osiągnięciu ww. celów. Dla obszarów chronionych funkcjonujących w dorzeczach nie zostały podwyższone cele środowiskowe.

Rysunek 19. Jednolite Części Wód Powierzchniowych na obszarze gminy Kłobuck.

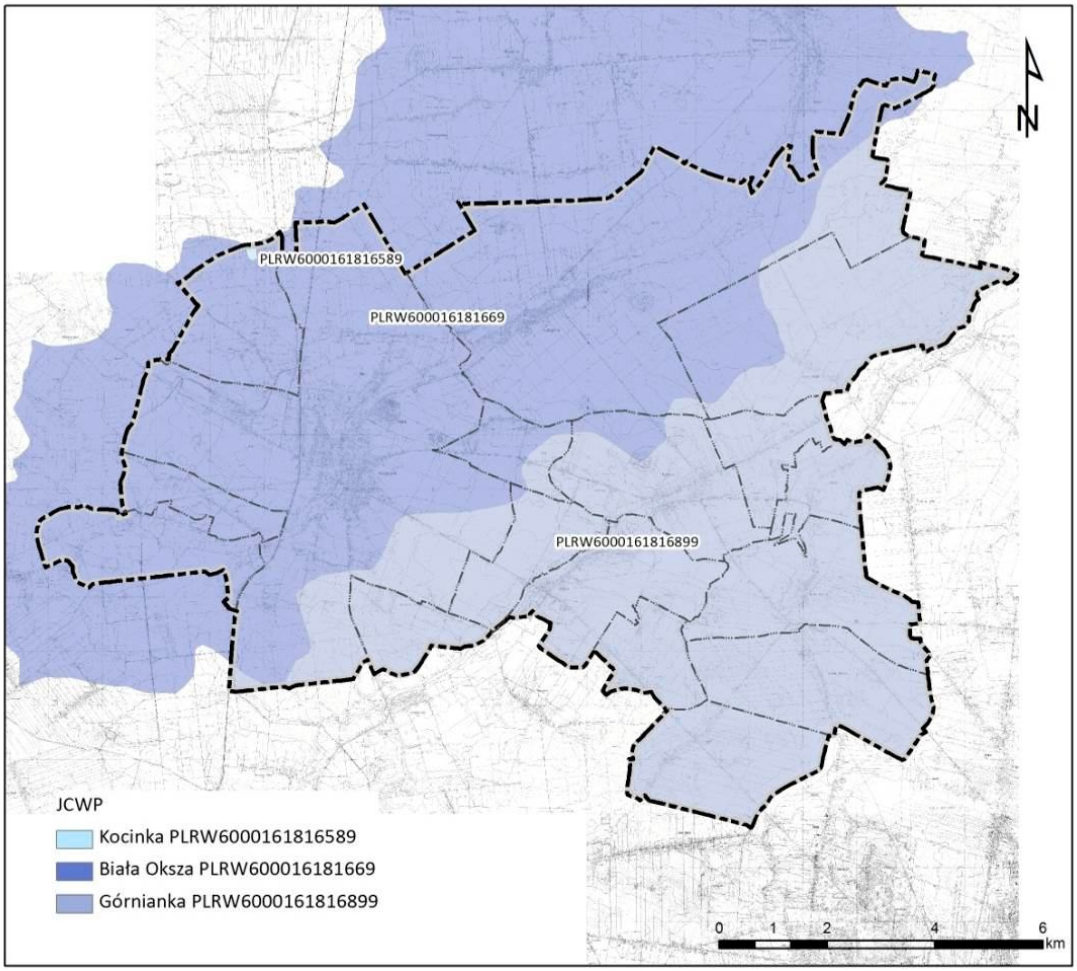

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Tabela 38. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na obszarze gminy Kłobuck.

Jednolita Część Wód Powierzchniowych		Cieki w zlewni JCWP		Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środo-wiskowych
Nazwa JCWP	Europejski kod JCWP	wchodzące w skład JCWP	pozostające poza JCWP				
Biała Oksza	PLRW600016181669	Biała Oksza Bród Dopływ spod Miedźna	Dopływ spod Golców Dopływ spod Kol. Wilkowiecko	Potok nizinny lessowo-gliniasty (16)	naturalna	umiarko-wany	niezagrożona
Górnianka	PLRW6000161816589	Dziunia Górnianka	Dopływ spod Walenczowa Dopływ w Kuźniczce Dopływ ze Złochowic	Potok nizinny lessowo-gliniasty (16)	naturalna	dobry	niezagrożona

Kocinka	PLRW6000161816899	Biała Dopływ poniżej Kocina Starego Dopływ w Grodzisku Dopływ w Gruszewni Kocinka Sękowica Tylinka	Dopływ spod Cykarzewa Południowego Dopływ spod Cykarzewa Starego Dopływ spod Kokawy Dopływ spod Rusinowa	Potok nizinny lessowo-gliniasty (16)	naturalna	dobry	niezagrożona

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (M.P. 2011 r. Nr 40 poz. 451).

V.6. Wody podziemne

Na terenie gminy Kłobuck występują następujące poziomy wodonośne:

- środkowojurajski;
- górnojurajski;
- czwartorzędowy.

Środkowojurajski poziom wodonośny stwierdza się w kilku warstwach wodonośnych, lecz charakter stałego poziomu użytkowego mają wyłącznie warstwy kościeliskie, zbudowane z różnoziarnistych piasków i piaskowców. Występuje on na głębokości kilkunastu metrów w strefie wychodni (poza terenem gminy) do ponad 200 m wzdłuż granicy występowania jury górnej. Miąższość warstwy wodonośnej wzrasta w kierunku północno – wschodnim i osiąga wartość ponad 60 m w okolicy Kłobucka. Wydajności studni kształtują się w granicach od kilku m^3/h w rejonie wychodni do ponad 125 m^3/h w rejonie Kłobucka. Na pozostałym obszarze zalegają one pod kilkuset metrową pokrywą utworów złożonych z młodszych ogniw jury środkowej, wapieni jury górnej i czwartorzędu. Są to wody typu porowego, posiadające często ponadnormatywną zawartość związków żelaza. Funkcjonujące w tej warstwie studnie mają wydajność rzędu 30–70 m^3/h. Warstwy wodonośne występują w młodszych ogniwach jury środkowej. Ze względu na niekorzystne wykształcenie utworów, w których występują i małą ich miąższość posiadają niewielką zasobność. Są eksploatowane tylko lokalnie, a uzyskiwane wydajności nie przekraczają 5–6 m^3/h (Zembal i inni, 2000). Poziom środkowojurajski był do niedawna bardzo silnie odwadniany przez kopalnie rud żelaza. Po zaniechaniu eksploatacji kopalniany lej depresyjny wypełnia się. W obrębie tego leja występują anomalie składu chemicznego wód związane z procesem ługowania związków siarczkowych (Razowska, 1998).

Górnojurajski poziom wodonośny tworzą szczelinowate, skrasowiałe wapienie. Miąższość tych utworów wodonośnych wzrasta od kilku do ponad 130 m w kierunku północno-wschodnim. Przepuszczalność i wodonośność utworów są uzależnione od stopnia szczelinowatości i skawernowania górotworu. Wydajność tego poziomu zmienia się i wynosi od kilku do ponad 120 m^3/h. Zasilanie poziomu górnojurajskiego odbywa się drogą infiltracji wód atmosferycznych poprzez warstwy czwartorzędowe, zwykle o ograniczonej miąższości lub bezpośrednio w strefach występowania wapieni na powierzchni terenu. Zwierciadło wody posiada charakter swobodny lokalnie lekko napięty. Obszar występowania poziomu górnojurajskiego na terenie gminy, stanowi południowo – zachodnią część

udokumentowanych zasobów wód podziemnych północnego rejonu Częstochowy o zasobach w kategorii B w ilości 8 900 m^3/h przy depresji 1–15 m (Dziuk, 1988).

Czwartorzędowy poziom wodonośny występuje tylko lokalnie, głównie w dolinach rzecznych, a jego wartość użytkowa jest bardzo mała. Piętro wodonośne czwartorzędu związane jest z występowaniem piaszczysto-żwirowych osadów czwartorzędu. Jego miąższość zależna jest od miąższości tych utworów. Często tworzy on kilka lokalnych poziomów zawieszonych na glinach zwałowych lub mułkach zastoiskowych. Nie jest to poziom zasobny w wody. Sumaryczne miąższości utworów wodonośnych wahają się od 2 do kilkunastu metrów. Studnie ujmujące ten poziom posiadają wydajność od 2 do 5 m^3/h, sporadycznie do 30 m^3/h. Poziom ten ujmują głównie indywidualne studnie kopane. Jakość wód jest w nim różna. Często są to wody silnie zażelazione lub zaazotowane. Na niską ich jakość wpływa głównie chemizacja rolnictwa oraz skażenie środowiska naturalnego w postaci wielu „dzikich" składowisk odpadów gromadzonych w licznych piaskowniach, żwirowniach, łomach wapiennych, a nawet przydrożnych rowach.

Według Mapy obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) (Kleczkowski, 1990) na omawianym terenie wyróżniono dwa główne zbiorniki wód podziemnych:

- GZWP nr 325 „Częstochowa W": Jest to zbiornik wód środkowojurajskich. Na terenie gminy Kłobuck jego zasięg obejmuje jedynie południowo-zachodnie krańce gminy. Na tym terenie nie wyznaczono obszarów najwyższej ochrony (ONO) i wysokiej ochrony (OWO).
- GZWP nr 326 „Częstochowa E": Wody poziomu górnojurajskiego charakteryzują się bardzo dobrą jakością i należą najczęściej do I klasy jakości. Dla poziomu tego wydzielony został GZWP nr 326 „Częstochowa E" (obecnie dokumentowany), który reprezentuje typ zbiornika szczelinowo-krasowego z wodami czystymi i bardzo czystymi, nadającymi się do użytku bez uzdatniania. GZWP 326 w skali kraju jest czwartym pod względem zasobów wodnych rezerwuarem wód podziemnych, o całkowitej powierzchni 3 257 km^2 i zasobach dyspozycyjnych szacowanych na 1 020 000 m3/dobę.

Jest to jednak zbiornik otwarty zasilany w znacznej mierze bezpośrednio poprzez wychodnie utworów jury górnej, o niskim stopniu izolacji warstwy wodnonośnej w postaci pokrywy skał słaboprzepuszczalnych. Stąd istnieje potencjalne zagrożenie zanieczyszczenia jego wód skażonymi wodami infiltrującymi z powierzchni. Czynnikami, które mają wpływ na pogorszenie się jakości wód zbiornika „Częstochowa E" jest czystość wód w rzekach oraz chemizacja rolnictwa. Przy niewielkich nawet punktowych ogniskach zanieczyszczeń najmniejsze skażenie może być przyczyną wysokiej i długotrwałej degradacji wód podziemnych. Praktycznie cała wschodnia część gminy Kłobuck znajduje się w granicach obszaru najwyższej ochrony (ONO).

Rysunek 20. Położenie gminy Kłobuck na tle GZWP.

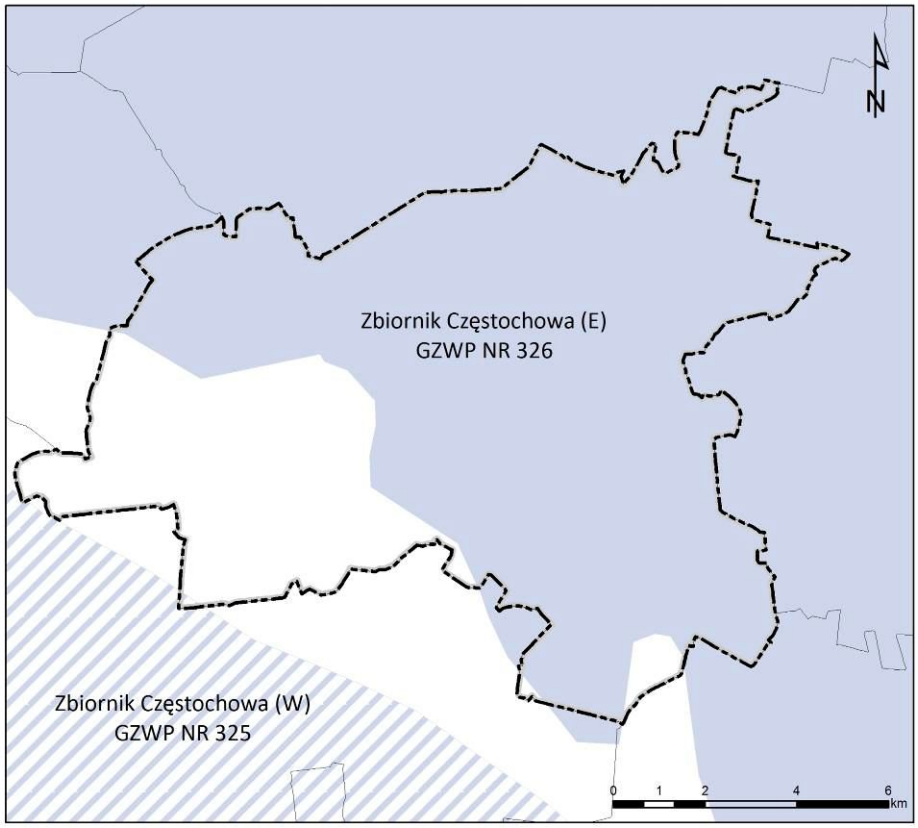

Źródło: opracowanie własne na podstawie Mapy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, PIG 2000.

Na terenie gminy Kłobuck występują dwa podstawowe ujęcia wód – Łobodno i Wierzchowisko, oraz jedno pomocnicze – Kłobuck. Wszystkie ujęcia pobierają wodę z poziomu wodonośnego jury górnej, ze zbiornika o charakterze szczelinowo-krasowym (GZWP 326).

Wody podziemne w zasięgu oddziaływania ujęć charakteryzowały się znakomitymi naturalnymi właściwościami fizykochemicznymi i bakteriologicznymi. Niemniej jednak w przypadku ujęcia Łobodno badania laboratoryjne w 1997 roku wykazały, że nastąpił gwałtowny, skokowy wzrost zawartości azotanów w studni nr 8, a począwszy od 2001 r. nastąpiło przekraczanie stężeń dopuszczalnych tj. 50 mg NO_3/dm^3 w studniach nr 3 i 8. Niepokojąca sytuacja występuje również w studni nr 10, gdzie stężenie azotanów stopniowo zbliża się do wartości dopuszczalnej. Wzmożona antropopresja może spowodować dalsze zanieczyszczenie wód podziemnych eksploatowanych przez studnie nr 3 i 8, co może stać się przyczyną ich wyłączenia z eksploatacji i powodem poważnych problemów w zaopatrzeniu w wodę pitną, gminy i miasta Kłobuck. W roku 2012 w wodach podziemnych w obszarze spływu wód do ujęcia „Łobodno" nie stwierdzono wzrostu stężeń zanieczyszczeń w stosunku do poprzednich lat.

Podobnie w przypadku ujęcia Wierzchowisko badania prowadzone w latach 1995-2005 wykazały, iż w wodach początkowo charakteryzujących się znakomitymi naturalnymi właściwościami, wzrosło stężenie azotów (NO_3). Obserwowany wzrost natężenia azotów stanowił realne zagrożenie dla możliwości wykorzystania ujęcia i skutkował by poważnymi problemami w zaspokojeniu zaopatrzenia w wodę aglomeracji częstochowskiej. Z tego względu wybudowano stację usuwania azotanów.

Wśród głównych źródeł zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego, stanowiących zagrożenie dla obydwu ujęć wody wymienia się.:

- wprowadzane bezpośrednio do ziemi ścieków komunalnych, nieszczelne zbiorniki na nieczystości płynne, co jest konsekwencją znacznego opóźnienia stopnia procesu kanalizacji w stosunku do stopnia zwodociągowania, w obszarze spływu wód podziemnych do ujęcia wód;
- niekontrolowane wysypiska odpadów komunalnych;
- rolnictwo (gnojowica, nawozy).

Celem zminimalizowania zagrożeń dla ww. ujęć wyznaczone zostały strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej.

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*, teren gminy Kłobuck został ujęty w wykazie Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd PLGW650094 oraz PLGW650095) wykorzystywanych do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz, jak cały obszar kraju, w wykazie obszarów wrażliwych na substancje biogenne pochodzenia komunalnego. Nie ujęto terenu gminy w pozostałych wykazach.

Rysunek 21. Jednolite Części Wód Podziemnych na obszarze gminy Kłobuck.

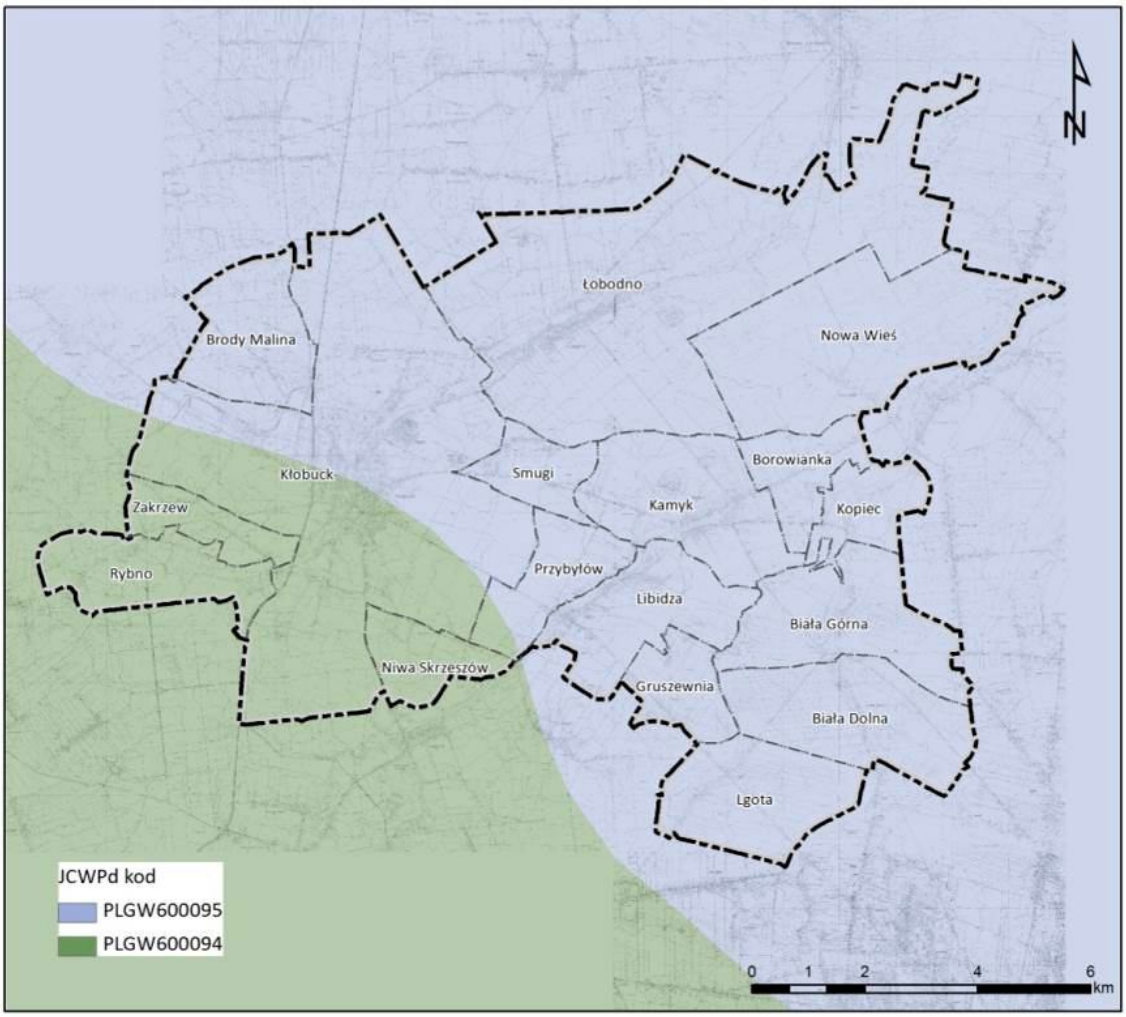

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Stan JCWPd w obrębie gminy został określony jako dobry. Dla spełnienia wymogu niepogorszania stanu wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu. Przewidziane są następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Tabela 39. Ocena Jednolitych Części Wód Podziemnych na obszarze gminy Kłobuck.

Jednolita Część Wód Podziemnych	Ocena stanu ilościowego	Ocena stanu chemicznego	Ocena ryzyka ilościowego	Ocena ryzyka chemicznego
PLGW650095	dobry	dobry	niezagrożona	niezagrożona
PLGW650094	dobry	dobry	niezagrożona	niezagrożona

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (M.P. 2011 r. Nr 40 poz. 451).

V.7. Warunki klimatyczne

Klimat gminy, podobnie jak całej Polski, jest przejściowy, kontynentalno-morski, kształtowany na przemian przez masy powietrza napływające znad Oceanu Atlantyckiego lub wschodniej Europy i Azji. W skali kraju według W. Okołowicza i D. Martyn (1979) gmina Kłobuck wchodzi w skład regionu klimatycznego małopolskiego. Natomiast według A. Wosia (1999) gmina położona jest na pograniczu regionów: Środkowopolskiego i Zachodniomałopolskiego. Niezależnie od podziałów rejon gminy należy do cieplejszych w Polsce i charakteryzuje się: przewagą wpływów oceanicznych, słabym wpływem wyżyn oraz wzniesień na kształtowanie pogody, przeciętnymi w skali kraju amplitudami temperatur, wczesną wiosną, długim ciepłym latem, przeciętnie długą zimą z licznymi dniami z pogodą przymrozkową bardzo chłodną oraz malejącymi opadami w kierunku centrum kraju.

Reprezentatywne dla gminy Kłobuck będą dane charakteryzujące klimatyczny region środkowopolski oraz zachodniomałopolski (w zależności od dostępnych danych). Według pomiarów średnia temperatura roczna z wielolecia 1951–1980 wynosi około 7,0 □C; stycznia (-3,8 □C), a lipca 17,3 □C. W skali roku średnia liczba dni przymrozkowych, to jest takich, w których temperatura powietrza może wynieść 0 □C wynosi 86, dni mroźnych z ujemną temperaturą powietrza w ciągu całej doby jest 45, zaś dni ciepłych z temperaturą minimalną powyżej 0 □C jest 233. Izoamplitudy roczne kształtują się na poziomie 20–21 □C.

Tabela 40. Czas trwania termicznych pór roku oraz daty przejścia średniej dobowej temperatury przez określone progi termiczne dla regionu klimatycznego dolnośląskiego. Wartości średnie za lata 1951 – 1980.

Pora roku	Charakterystyka termiczna	Czas trwania – liczba dni	Data przejścia
Przedwiośnie	0 □C < t ≤ 5 □C	32	27 II
Wiosna	5 □C < t ≤ 15 □C	63	31 III
Lato	t ≥ 15 □C	91	31 V
Jesień	5 □C < t ≤ 15 □C	66	31 VIII
Przedzimie	0 □C < t ≤ 5 □C	36	5 XI
Zima	t ≤ 0 □C	77	11 XII

Źródło: opracowanie własne na podstawie T. Niedźwiedź, D. Limanówka, 1992.

Z powyższej tabeli wynika, że okres, kiedy średnia temperatura dobowa kształtuje się w granicach od 5 □C wzwyż trwa tutaj przez około 220 dni, w tym powyżej 15 □C przez 91 dni, natomiast okres ze średnią temperaturą dobową poniżej 5 □C trwa 145 dni, w tym poniżej 0 □C przez 77 dni w roku.

Tabela 41. Temperatura powietrza dla regionu zachodniomałopolskiego. Wartości średnie za lata 1951 – 1980 (□C).

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Średnie	-3,8	-2,7	1,0	5,0	12,3	16,2	17,3	16,7	12,7	7,7	2,9	-1,2
Najwyższe	1,6	2,2	5,0	10,0	15,5	19,6	20,1	19,7	15,7	11,9	6,6	2,3
Najniższe	-11,5	-13,0	-4,9	4,0	9,0	13,4	14,6	14,4	10,6	5,4	-1,4	-7,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie T. Niedźwiedź, D. Limanówka, 1992.

Tabela 42. Rozkład średnich temperatur powietrza dla regionu zachodniomałopolskiego. Wartości średnie za lata 1951 – 1980.

Temperatura	Wartość w □C
Średnia roczna	7,0
Średnia stycznia	-3,8
Średnia lipca	17,3
Izoamplituda roczna	21,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie T. Niedźwiedź, D. Limanówka, 1992.

Suma rocznego opadu wynosi 600–650 mm, w tym półrocza chłodnego (listopad–kwiecień) około 200–250 mm. Opady półrocza ciepłego (maj–październik) osiągają około 400 mm. Pierwszy śnieg pojawia się około połowy listopada, a ostatni na przełomie marca i kwietnia. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 60–70 dni. Jej grubość waha się w przedziale 10–20 cm. Okres występowania pokrywy śnieżnej przerywany jest częstymi odwilżami. W tym czasie opad zimowy stanowi deszcz.

Tabela 43. Średnie miesięczne wartości opadów dla regionu środkowopolskiego. Dane za lata 1951 – 1980.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
wartość w mm	39	34	33	43	62	71	93	68	48	41	48	42

Źródło: opracowanie własne na podstawie T. Niedźwiedź, D. Limanówka, 1992.

Tabela 44. Sumy opadów dla regionu środkowopolskiego. Dane za lata 1951 – 1980.

Opady	Wartość
Suma roczna	600 – 650 mm
Suma półrocza chłodnego	200 – 250 mm
Suma półrocza ciepłego	350 – 400 mm
Grubość pokrywy śnieżnej	15 – 20 cm

Źródło: opracowanie własne na podstawie T. Niedźwiedź, D. Limanówka, 1992.

Na podstawie danych za lata 1951–1980 średnia liczba dni pogodnych (zachmurzenie ≤ 20%) w roku wynosi 42, a pochmurnych (zachmurzenie ≥ 80%) 127 i jest jedną z najmniejszych w Polsce. Mgła pojawia się średnio przez około 44 dni w roku, zaś mgła całodzienna przez około 4 dni w roku. Usłonecznienie przekracza w roku 1400 godzin. Dni z burzą jest przeciętnie około 20 w roku.

Najczęstsze wiatry wieją z sektorów: północnego, zachodniego i południowego. Stanowią około 80% częstości wiatru. Ich średnia prędkość oscyluje w granicach 3,0 m/s. Średnia roczna liczba dni w okresie 1951–1985 (T. Niedźwiedź, J. Paszyński, D. Czekierda, 1994) z

wiatrem bardzo silnym (prędkość powyżej 15 m/s) wynosi 3, z wiatrem silnym (prędkość od 10 do 15 m/s) wynosi około 20, zaś średnia roczna częstość występowania ciszy i słabego wiatru (prędkość poniżej 2m/s) wynosi około 60% dni w roku.

Tabela 45. Prędkość wiatru w regionie zachodniomałopolskim.
Wartości średnie za lata 1951 – 1965 (m/s).

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
prędkość	3,2	3,4	3,8	3,1	3,0	2,6	2,5	2,3	2,5	2,4	3,0	3,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie T. Niedźwiedź, D. Limanówka, 1992.

Okres wegetacyjny jest jednym z dłuższych w Polsce i trwa średnio przez około 220 dni. Okres gospodarczy trwa 252 dni. Początek robót polnych przypada na trzecią dekadę marca.

Reasumując, warunki klimatyczne panujące na terenie gminy są bardzo korzystne, sprzyjają rozwojowi rolnictwa oraz pozwalają na osiąganie wysokiego komfortu osiedlania.

V.8. Szata roślinna

Regionalizacja geobotaniczna

Według geobotanicznego podziału Polski (W. Szafer, B. Pawłowski, 1959) gmina Kłobuck należy do następujących jednostek:

- Państwo: Holarktyka;
- Obszar: Euro-Syberyjski;
- Prowincja: Niżowo-Wyżynna Środkowoeuropejska;
- Dział: Bałtycki;
- Poddział: Pas Wyżyn Środkowych;
- Kraina: Wyżyna Krakowsko-Wieluńska.

Zbiorowiska nieleśne

Gmina Kłobuck w porównaniu z innymi obszarami województwa śląskiego nie wyróżnia się szczególnymi walorami florystycznymi. Obecny charakter roślinności to efekt przekształceń dokonanych przez człowieka. Większość lasów została zastąpiona przez tereny użytkowane rolniczo i tereny zabudowane, ze sztucznymi powierzchniami i towarzyszącą im roślinnością synatropijną i roślinnością obcą. W związku z tym większość obszaru miasta i gminy to tereny o bardzo niskich walorach przyrodniczych. Niewielkie fragmenty o charakterze zbliżonym do naturalnego zlokalizowane są w południowo-zachodniej części gminy na terenie rezerwatu przyrody „Dębowa Góra”.

Szata roślinna na terenie gminy odzwierciedla wpływ warunków naturalnych na polodowcową historię opisywanego obszaru oraz kilkanaście stuleci działalności gospodarczej człowieka. Współczesny skład flory ustalił się w wyniku zmian klimatycznych i rozprzestrzenianiu się gatunków w okresie polodowcowym. Zbiorowiska roślinne na obszarze gminy, a w szczególności lasy, uległy zubożeniu i wyniszczeniu. Ekspansja i rozwój społeczny spowodowały wyraźne i trwałe zmiany w środowisku naturalnym np.: poprzez karczowanie lasów i rozszerzanie upraw rolnych. Bezpośrednimi przyczynami przemian w środowisku naturalnym są zmiany w składzie gatunkowym drzewostanu, nawożenie

mineralne, nieprawidłowa gospodarka leśna, procesy urbanizacyjne, a także zamiany na użytki zielone, nieuzasadnione wypalanie i wydeptywanie lub zaorywanie tych obszarów. Na obszarze gminy Kłobuck nie występują naturalne zbiorowiska roślinne, a ich miejsce zajmują zbiorowiska wtórne wynikające ze znacznego stopnia przekształcenia przez człowieka naturalnych siedlisk. Tereny w większości pokrywają uproszczone zbiorowiska zastępcze w postaci zbiorowisk łąkowych, ruderalnych i nieurządzonej zieleni niskiej i wysokiej z udziałem zadrzewień głównie jesionów, dębów, akacji rosnących wzdłuż dróg oraz olszy czarnej na brzegach wód.

Szata roślinna rejonu Kłobucka wykazuje silną synatropizację z dominacją zbiorowisk nieleśnych, związanych z gruntami ornymi i łąkami. Dominujące na terenie gminy zbiorowiska segetalne nie przedstawiają większej wartości. Natomiast zbiorowiska seminaturalne i antropogeniczne łąk kośnych charakterystyczne dla użytków zielonych, nie zajmują poza dolinami cieków wodnych większych powierzchni. Łąki świeże użytkowane jako łąki kośne lub kośno-pastwiskowe są najczęściej spotykanym zbiorowiskiem łąkowym. Pod względem florystycznym są to zbiorowiska ubogie. W obrębie terenów produkcji rolnej do najcenniejszych elementów przyrodniczych zaliczyć należy zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne, a także układy zieleni przydrożnej i obudowy biologicznej cieków. Pełnią one istotne funkcje ekologiczne, krajobrazowe i ochronne. Ekosystemy łąkowe wraz z ekosystemami leśnymi i zadrzewionymi tworzą mozaikę o dużym znaczeniu biocenotyczno-środowiskowym, stanowiąc element urozmaicający krajobraz gminy.

Uzupełnieniem powyższych zespołów roślinności naturalnej jest zieleń urządzona reprezentowana przez: zieleń parkową, cmentarną, przykościelną, a także przez szereg alei i szpalerów przydrożnych oraz zadrzewienia śródpolne i przywodne. Na terenie miasta oraz w otwartym krajobrazie pełni ona nie tylko funkcję krajobrazowo-estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływającą na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego. W związku z ograniczoną ilością naturalnej zieleni wysokiej na omawianym terenie duże znaczenie ma także zieleń towarzysząca zabudowie oraz zieleń uprawnych sadów i ogrodów.

Dokładnie pod względem florystycznym zbadany został rezerwat „Dębowa Góra" oraz obszar Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki.

Florę rezerwatu ocenia się na około 100 gatunków roślin naczyniowych, wśród których odnaleziono dotąd 6 gatunków roślin prawnie chronionych (wawrzynek wilczełyko, bluszcz pospolity, paprotka zwyczajna, barwinek pospolity, buławnik wielkokwiatowy i gnieźnik leśny), a także 8 gatunków objętych ochroną częściową. Na uwagę zasługuje obecność rzadkiego gatunku trawy – perłówki jednokwiatowej, osiągającej tutaj wschodnią granicę swego zwartego zasięgu występowania (Hereźniak, 2002).

W granicach obszaru Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki zinwentaryzowano występowanie siedlisk wymienionych w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, są to:

- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) (kod 7110);
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea) (kod 7140);
- bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino) (kod 91D0);

- łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion) (kod 91E0).

W śród roślin wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występują tu: modrzewnica zwyczajna *(Andromeda polifolia),* czermień błotny *(Calla palustris),* rosiczka okrągłolistna *(Drosera rotundifolia)* – tysiące okazów*,* bobrek trójlistkowy *(Menyanthes trifoliata),* grzybień północny *(Nymphaea candida).*

Lasy

Tereny leśne są obszarami cennymi pod względem florystycznym, ekologicznym i krajobrazowym. Skupia się w nich większość chronionych i rzadkich gatunków roślin, występujących na terenie miasta. Gmina Kłobuck charakteryzuje się znacznym zalesieniem. Lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię 3554,7 ha (GUS 2012) i stanowią 26,8% powierzchni gminy. Rozmieszczenie terenów leśnych jest nierównomierne. Można tutaj wydzielić trzy główne kompleksy:

- południowo-zachodnia część gminy (rejon rezerwatu „Dębowa Góra" oraz na południe od wsi Rybno);
- północna część gminy (na północ od Kłobucka – Zagórze);
- północno-wschodnia część gminy (największy zwarty kompleks leśny na wschód od wsi Łobodno i na północ od wsi Kamyk i Nowa Wieś).

Najbardziej rozpowszechnionym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna i dąb. Te dwa gatunki drzew stanowią blisko 93% wszystkich gatunków panujących na terenie gminy. Gatunkami uzupełniającymi są przede wszystkim: modrzew, jodła, świerk, buk, brzoza, olsza. Najcenniejsze kompleksy leśne porastają obszar rezerwatu przyrody „Dębowa Góra". Drzewostan rezerwatu składa się głównie z dębu szypułkowego, który osiąga wiek 150–200 lat i znaczne rozmiary. Podczas sporządzania planu urządzenia lasu w 1972 roku stwierdzono około 380 dorodnych okazów tego gatunku, z których 2 osiągnęły średnicę pnia w pierśnicy 120 cm i wysokość 35 m. Większość pozostałych okazów miała średnicę pnia w przedziale 55–63 cm. W drzewostanie spotykane są również przestoje pojedynczych buków, świerków i jodły pospolitej. Występuje tu także grupa 3 gatunków górskich, w skład których wchodzą jodła pospolita, a także klon jawor i starzec Fuscha. W niższych piętrach drzewostanu występuje dość licznie grab oraz sporadycznie modrzew polski, topola osika i olsza czarna (Hereźniak, 2002).

Lasy i grunty leśne znajdują się pod zarządem Nadleśnictwa Kłobuck oraz Starostwa Powiatowego, Urzędu Miasta i Gminy, a także w rękach prywatnych.

Tabela 46. Typy siedliskowe lasów na terenie nadleśnictwa Kłobuck.

Siedliskowy typ lasu	Symbol	Udział w (%)
Bór świeży	Bśw	1,6
Bór mieszany świeży	BMśw	37,4
Bór mieszany wilgotny	BMw	1,2
Las mieszany świeży	LMśw	46
Las mieszany wilgotny	LMw	3,1
Las świeży	Lśw	9,3
Las wilgotny	Lw	1,2
Ols	Ol	0,2
Ols jesionowy	Olj	0,0001

Las łęgowy	Ł	0,0001

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Nadleśnictwa Kłobuck.

Tabela 47. Gatunki drzew występujące na terenie nadleśnictwa Kłobuck.

Gatunek drzewa	Symbol	Udział w (%)
Sosna	So	86,9
Modrzew	Md	2,3
Świerk	Św	0,3
Jodła	Jd	1,1
Buk	Bk	1,2
Dąb	Db	4,5
Topola	Tp	0,1
Grab	Gb	0,2
Brzoza	Brz	1,6
Olsza	Ol	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Nadleśnictwa Kłobuck.

Na terenie gminy Kłobuck, jak i w województwie śląskim i całej Polsce nie ma od dawna lasów naturalnych. Ponad 70% powierzchni leśnych stanowią w gminie siedliska borowe (głównie bory świeże i bory mieszane świeże) o bardzo niskiej produkcyjności. Dominującym drzewostanem jest sosna. Bory sosnowe pod względem fitosocjologicznym wykazują dość znaczne zróżnicowanie w warstwie roślin zielnych i mchów. Występuje tu wrzos, borówka, śmiałek pogięty, widłak spłaszczony i goździsty, pomocnik baldaszkowaty, a wśród mchów dominuje rokiet pospolity, gajnik lśniący i widłoząb falistolistny.

Wszystkie lasy państwowe położone na terenie gminy pełnią rolę lasów ochronnych, ze względu na położenie w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców. Znaczna część lasów państwowych, została uznana za lasy wodochronne, czyli lasy które chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów.

V.9. Zwierzęta

Obszar gminy Kłobuck charakteryzuje się silnym przekształceniem ekosystemów i w związku z tym wysokie walory faunistyczne zostały zachowane fragmentarycznie. Skład fauny dostosowany jest do aktualnej struktury siedliskowej. Małe zróżnicowanie siedlisk oraz istniejąca zabudowa powoduje, że na obszarze gminy dominują gatunki pospolite związane z siedliskami ludzkimi oraz towarzyszące ekosystemom rolniczym. Charakteryzują się one umiejętnością dostosowania do silnie przekształconych ekosystemów i często szeroką tolerancją ekologiczną na różne czynniki środowiskowe.

Fauna omawianego obszaru jest typowa dla regionów rolniczych środkowej Polski z pewnymi wpływami gatunków charakterystycznych dla wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej. Różnorodność gatunkowa zwierząt nie jest tu zbyt duża. Faunę reprezentują zarówno gatunki bezkręgowe, głównie owady, a także kręgowce, przede wszystkim gryzonie. Dominują charakterystyczne dla obszarów pól i łąk drobne ssaki, takie jak: ryjówki, myszy polne, chomiki, jeże europejskie, zające, a rzadziej kuny domowe, łasice czy popielice. Z większymi kompleksami lasów związane są niezbyt liczne sarny, dziki i dość częste lisy. Można tu również spotkać około 30 gatunków ptaków. W skład tej awifauny wchodzą: myszołów, jastrząb gołębiarz, krogulec, pustułka, gołąb siniak i grzywacz, kukułka, puszczyk,

dudek, dzięcioł duży i średni, skowronek polny i borowy, świergotek drzewny, wilga szpak, sójka, pokląskwa, kos, drozd śpiewak, kwiczoł, sikora modra i bogatka, kowalik, pełzacz leśny, zięba, dzwoniec, potrzeszcz, ortolan i trznadel. Wymienione gatunki ptaków spotyka się głównie na terenie rezerwatu „Dębowa Góra" i w jego sąsiedztwie. Na pozostały teren gminy zlatują typowe dla krajobrazu rolniczego ptaki takie jak wróblowate, krukowate, drozdy, przepiórki, kuropatwy czy myszołowy. Spośród płazów występują tu (zwłaszcza na terenie rezerwatu) dość licznie i pospolicie: traszka zwyczajna, ropucha szara i żaba trawna, rzadziej: traszka grzebieniasta i rzekotka drzewna, zaś na skraju lasu – ropucha zielona, grzebiuszka ziemna i żaba moczarowa. Natomiast gady reprezentowane są przez 5 gatunków: jaszczurkę zwinkę i żyworodną, padalca zwyczajnego, zaskrońca zwyczajnego i żmiję zygzakowatą. Występują tu również chrząszcze drapieżne, znajdujące się pod ochroną oraz chrząszcze żerujące na dębach np. koziorog dębosz, a także co najmniej 7 gatunków ślimaków (Hereźniak, 2002).

V.10. Ochrona przyrody i krajobrazu

Spośród form ochrony przyrody wyszczególnionych w art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku na terenie gminy Kłobuck występują: rezerwat przyrody, obszar Natura 2000, użytek ekologiczny, pomniki przyrody oraz gatunkowa ochrona roślin i zwierząt.

Rysunek 22. Formy ochrony przyrody w granicach gminy Kłobuck.

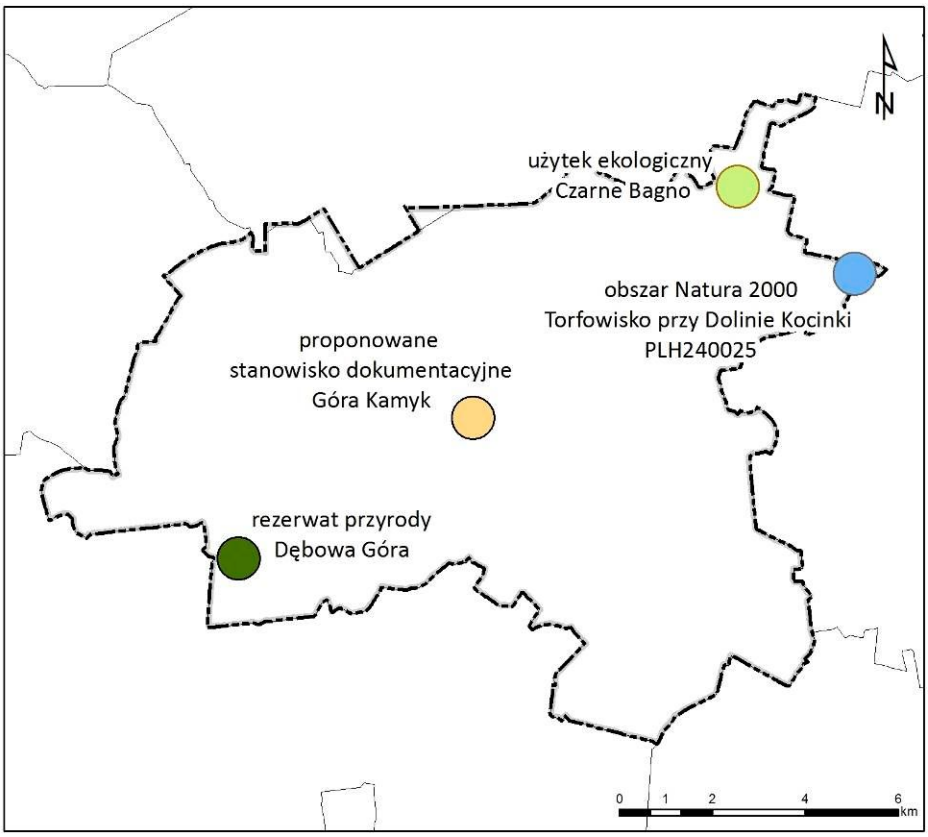

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Katowice.

Dodatkowo w pobliżu granic gminy zlokalizowane są istotne dla tego regionu wielkopowierzchniowe formy ochrony przyrody. Są to w strefie do 20 km od granic gminy:

parki krajobrazowe:

- na północnym-zachodzie: Załęczański Park Krajobrazowy;
- na wschodzie: Park Krajobrazowy Orlich Gniazd;
- na południowym-zachodzie: Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą;

obszary Natura 2000:

- na północnym-zachodzie: PLH100007 Załęczański Łuk Warty, PLH240004 Szachownica, PLH240024 Stawiska;
- na północnym-wschodzie: PLH240045 Lemańskie Jodły;
- na południowym-wschodzie: PLH240026 Przełom Warty koło Mstowa, PLH240015 Ostoja Olsztyńsko-Mirowska;
- na południu: PLH240028 Walaszczyki w Częstochowie, PLH240029 Bagno w Korzonku, PLH240030 Poczesna koło Częstochowy;
- na południowym-zachodzie: PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą.

Rysunek 23. Wielkoobszarowe formy ochrony przyrody w sąsiedztwie gminy Kłobuck.

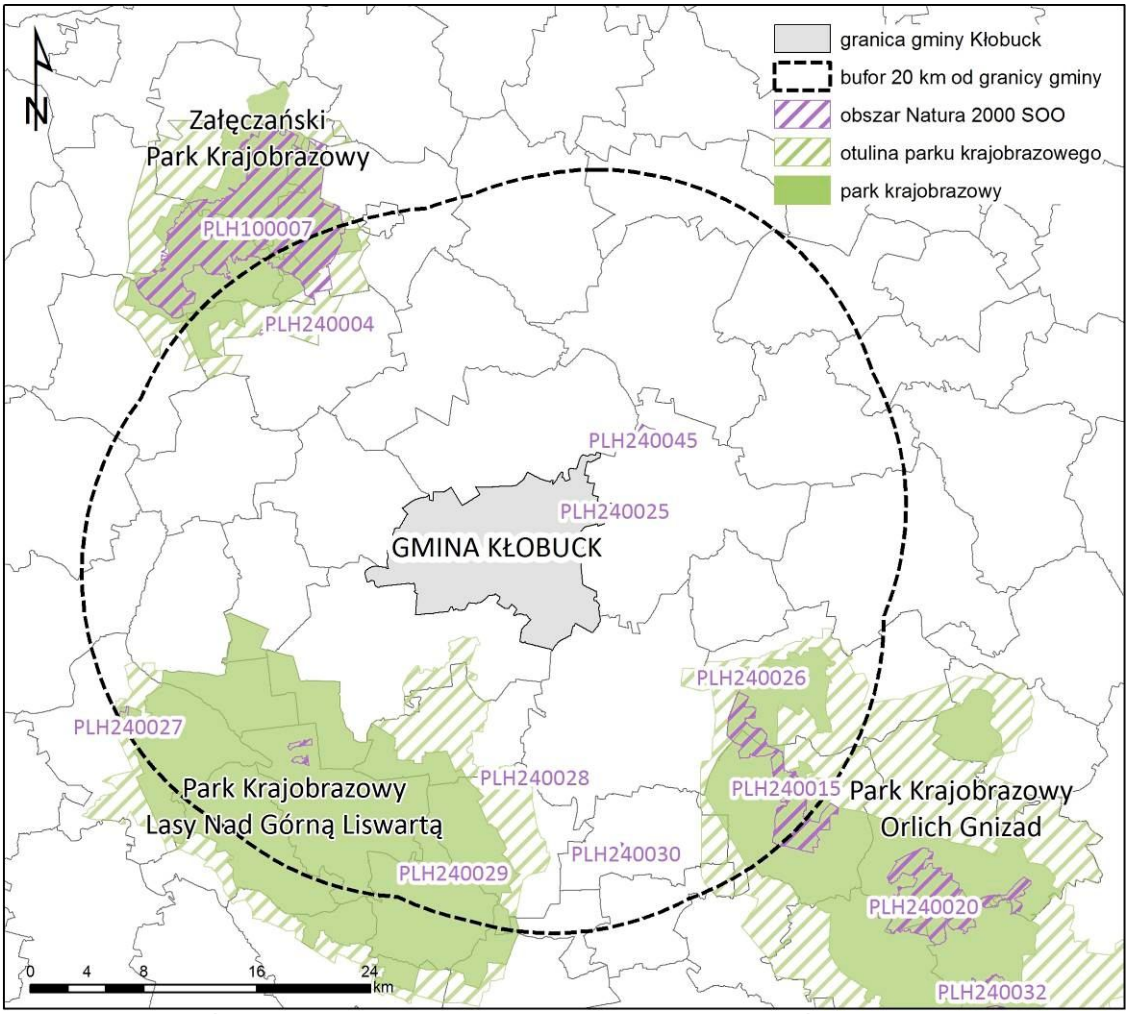

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Katowice.

Rezerwat przyrody

Zgodnie z art. 13 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku *rezerwat przyrody* obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Tworzenie rezerwatów ścisłych jest jedną z podstawowych metod ochrony przyrody w ramach tak zwanej strategii zachowawczej, czyli konserwatorskiej. Celem tej strategii jest utrzymanie w stanie możliwie niezmienionym obiektów o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych lub kulturowych, przy wykluczeniu jakiejkolwiek ingerencji człowieka. Częściowe rezerwaty przyrody są domeną kierunku biocenotycznego w ochronie przyrody. Ich tworzenie uzasadnione jest względami naukowymi, dydaktycznymi i gospodarczymi. Dopuszcza się tutaj stosowanie określonych, w tak zwanych planach ochrony, zabiegów hodowlano-pielęgnacyjnych dla osiągnięcia celu ochrony.

Na terenie gminy Kłobuck zlokalizowany jest rezerwat przyrody Dębowa Góra. Został on utworzony Zarządzeniem nr 347 Ministra Leśnictwa z dnia 18.12.1953 roku na powierzchni 5,43 ha w pododdziale 127d w leśnictwie Skrzeszów, Nadleśnictwo Kłobuck, w celu zachowania fragmentu naturalnego, wielogatunkowego lasu mieszanego ze znacznym udziałem starodrzewu dębowego w wieku około 200 lat. Obszar rezerwatu położony jest na południowym zboczu wzgórza, pomiędzy poziomicą o wysokości 260 m n.p.m., a początkiem wierzchowiny wzniesienia, osiągającego maksymalnie wysokość 284 m n.p.m. Wzgórze zbudowane jest z utworów jury środkowej (doggeru), przede wszystkim z iłów rudonośnych batonu, zaś w części szczytowej z utworów keloweju reprezentowanego przez wapienie piaszczyste z soczewkami iłu glaukonitowego oraz przerostami białoszarego margla. U podnóża wzgórza występuje glina zwałowa, pokryta częściowo piaskami, żwirami i głazami lodowcowymi, pochodzącymi ze stadiału maksymalnego zlodowacenia środkowopolskiego (Haisig i in., 1980). W rezerwacie dominuje wielogatunkowy las dębowo – grabowy, reprezentujący subkontynentalny grad niski w odmianie małopolskiej w wariancie typowym. W płatach tego zespołu występuje 50 gatunków roślin, w tym takie charakterystyczne gatunki roślin zielnych jak: gwiazdnica wielkokwiatowa, przytulia Schultesa i pszeniec gajowy. Lokalnie postać tego zespołu wyróżnia obecność: jarzmianki większej, świerząbka korzennego
i perłówki jednokwiatowej, zaś poza jego granicami czosnku niedźwiedziego. Ogółem florę rezerwatu ocenia się na około 100 gatunków roślin naczyniowych, wśród których odnaleziono dotąd 6 gatunków roślin prawnie chronionych, a także 8 gatunków objętych ochroną częściową. Świat zwierzęcy rezerwatu znany jest tylko fragmentarycznie. Jego zasoby przedstawiono w rozdziale nr V.8. niniejszego opracowania. Rezerwat „Dębowa Góra” ze względu na eksponowane położenie, różnorodność siedlisk (duży kompleks leśny, sąsiedztwo pól uprawnych, cieku wodnego, nieczynnego kamieniołomu z zaroślami i roślinnością ciepłolubną), a także pewną niedostępność, spowodowaną brakiem dróg dojazdowych, stwarza dogodne warunki rozwojowe różnym grupom zwierzęcym. Dzięki temu rezerwat może być uznany za bogatą i różnorodną ostoję zwierząt. Obiekt ten wymaga jednak powiększenia oraz wyznaczenia niezbędnej otuliny. Dopiero na powiększonym obszarze tego obiektu zostaną stworzone dogodne warunki przestrzenne do pełnego rozwoju i skutecznej ochrony wszystkich zasadniczych elementów i niepowtarzalnych wartości przyrodniczych tego rezerwatu.

Obszar Natura 2000

W granicach gminy występuje obszar Natura 2000 PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki. Przedmiotem ochrony są siedliska torfowiskowe położone w rozległym zagłębieniu terenu na Wyżynie Wieluńskiej, w pobliżu wioski Kocin Nowy niedaleko Kłobucka. Zagłębienie to znajduje się około 150 m od koryta rzeki Kocinki. Zbiorowiska na tym terenie są dobrze zachowane, klasycznie wykształcone w postaci zbiorowisk torfowiska wysokiego (powierzchniowo dominującego) i przejściowego, porośnięte fitocenozą typową dla wykształconych zbiorowisk oraz niewielkimi zbiorowiskami turzycowymi. Torfowisko charakteryzuje się dobrze rozwiniętym i narastającym od brzegów dawnego zbiornika płem torfowcowym. W środkowej części torfowiska znajduje się otwarte lustro wody, na powierzchni którego występują grzybienie północne.
Teren zajmowany przez torfowisko jest naturalnie izolowany od rzeki pasmem około 150 m szerokości młodnika sosnowego, nadrzecznymi zaroślami wierzbowymi i kadłubowo wykształconymi fragmentami łęgów, z pozostałych stron w strefie przybrzeżnej, borem bagiennym a dalej – rozległym kompleksem subatlantyckiego boru sosnowego. Za sprawą odizolowania układy przyrodnicze na terenie omawianego torfowiska charakteryzują się dużą trwałością i stabilizacją. Jest to wyjątkowy (klasyczny) przykład zarastania dawnego zbiornika wodnego przez torfowisko wysokie. Do bardzo cennych walorów przyrodniczych tego terenu należy występowanie (w bardzo dużej liczbie okazów) typowych dla nich gatunków, takich jak: chroniona rosiczka okrągłolistna (tysiące okazów), bagno zwyczajne, żurawina błotna, modrzewnica zwyczajna, bobrek trójlistkowy, czermień błotna, siedmiopalecznik błotny, a także rzadko w Polsce występujących grzybieni północnych. Główne zagrożenie dla torfowiska stanowi:

- zanikanie spowodowane naturalnymi procesami sukcesji w kierunku boru bagiennego (widocznymi w jego strefie przybrzeżnej),
- rozdeptywanie wrażliwego pła torfowcowego,
- zaśmiecanie

Pośrednie zagrożenie stanowi wyrąb w przyległych lasach, z którym wiązać może się pogorszenie naturalnej izolacji i warunków siedliskowych (mikroklimatu, stosunków wodnych).

Użytek ekologiczny

Na podstawie art. 42 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku *użytkami ekologicznymi* są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Na terenie gminy Kłobuck zlokalizowany jest użytek ekologiczny „Czarne Bagno".

Użytek ekologiczny Czarne Bagno został utworzony rozporządzeniem nr 33/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 23.12.1996 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Częstochowskiego nr 2 z 20.01.1997 r., poz. 6, poz. 8/18 w zał. nr 2 do rozporządzenia nr 33/96). Aktem obowiązującym jest Rozporządzenie Wojewody Śląskiego Nr 6/02 z 27.02.2002 r. (Dz. Urz. Nr 17/02 z 8.03.2002 r. poz. 526).

Użytek ekologiczny „Czarne Bagno" o powierzchni 2,47 ha leży na terenie Nadleśnictwa Kłobuck, Obręb Kłobuck, leśnictwo Kocin oddział 142d, dz. 142/4289. Jest to torfowisko ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.

Pomniki przyrody

Według art. 40 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku *pomnikami przyrody* są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Pomniki przyrody są ważnym elementem składowym krajobrazu, podnoszą jego piękno, posiadają wysokie walory dydaktyczne i edukacyjne.

Na obszarze gminy Kłobuck znajduje się 5 obiektów objętych ochroną w formie pomników przyrody ożywionej. Przeważają dęby szypułkowe zlokalizowane w Zakrzewie.

Tabela 48. Gmina Kłobuck – wykaz pomników przyrody.

Rodzaj obiektu	Lokalizacja	Podstawa prawna	Numer rejestru
Dąb szypułkowy – grupa – 2 sztuki	Zakrzew Leśnictwo Rybno Oddz. 224d	Decyzja nr 256 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 23.03.1963 r. nr RL/OP-b/7/63 – 2/96 poz. 5	8/31
Dąb szypułkowy	Zakrzew Leśnictwo Rybno Oddz. 218b	Decyzja nr 261 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.05.1963 r. – 2/96 poz. 5	8/32
Dąb szypułkowy	Zakrzew Leśnictwo Skrzeszów Oddz. 249c	Rozporządzenie nr 42/89 Wojewody Częstochowskiego z dnia 12.12.1994 r. – 2/95 zm. 2/96 poz. 5	8/33
9 dębów szypułkowych	Rybno Leśnictwo Rybno Oddz. 256	Rozporządzenie nr 42/89 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30.12.1989 r. – 2/95, zm. 2/96 poz. 5	8/34
Dąb szypułkowy	Zakrzew Leśnictwo Skrzeszów Oddz. 249c	Decyzja nr 261 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.05.1963r. – 2/96 poz. 5	8/35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Katowice.

Ochrona gatunkowa fauny i flory

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku *ochrona gatunkowa* ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Gmina Kłobuck nie posiada opracowanej inwentaryzacji przyrodniczej, która udokumentowałaby występowanie roślin i zwierząt chronionych. Dokładnie zbadany został jedynie obszar rezerwatu „Dębowa Góra" oraz obszar Natura 2000 PLH240025 Torfowisko

przy Dolinie Kocinki. W granicach rezerwatu stwierdzono występowanie 6 gatunków roślin prawnie chronionych. Są to:

- wawrzynek wilczełyko;
- bluszcz pospolity;
- paprotka zwyczajna;
- barwinek pospolity;
- buławnik wielkokwiatowy;
- gnieźnik leśny.

Występuje tu również grupa 8 gatunków objętych ochroną częściową. Wśród gatunków chronionych w granicach obszaru Natura 2000 wymienia się takie gatunki jak: rosiczka okrągłolistna *(Drosera rotundifolia)* i bobrek trójlistkowy *(Menyanthes trifoliata).*

Fauna omawianych terenów, w tym również rezerwatu „Dębowa Góra" nie została nigdy dokładnie zbadana i udokumentowana. Z fragmentarycznych publikacji dowiadujemy się o występowaniu chronionych chrząszczy drapieżnych takich jak: liszkarza tęcznika i biegacza skórzastego i pomarszczonego. Awifauna terenu gminy jest stosunkowo uboga ze względu na podgórski i górski charakter, brak większych mokradeł i zbiorników wodnych oraz głównie monokulturowy charakter lasów. Spośród 98 gatunków ptaków stwierdzonych na terenie gminy – 93 to gatunki lęgowe i prawdopodobnie lęgowe oraz 5 gatunków przelotnych. Wyodrębnionych zostało 11 gatunków ptaków rzadkich i zagrożonych na 39 stanowiskach. Są to: jastrząb *(Accipiter gentils),* cietrzew *(Tetrao tetrix*), słonka (*Scolopax rusticola)*, siniak *(Columba oenas),* turkawka *(Sterptopelia turtur)*, dzięcioł zielonosiwy *(Picus canus),* pliszka górska *(Motocilla cinerea)*, świerszczak *(Locustella neavia)*, muchołówka mała *(Ficedula parva),* orzechówka *(Nucifraga caryocatctes)* i dziwonia *(Carpodactus erythrinus).* Najpilniejsza jest ochrona cietrzewia na tym terenie.

V.11. Powiązania ekologiczne

Procesy biologiczne obejmują zjawiska sukcesji, regeneracji lub degeneracji roślinności i wzajemnego zasilania biologicznego terenów, ujmowane w koncepcji bioróżnorodności, w tym migracje organizmów zwierzęcych. Rozwój gospodarczy w XX wieku przyczynił się do gwałtownego wzrostu ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska i jego całkowitej lub częściowej degradacji. Presja człowieka na przyrodę doprowadziła do zaniku wielu gatunków flory i fauny, postępującej synatropizacji oraz fragmentacji naturalnych ekosystemów. W celu zjednoczenia wysiłków na rzecz zachowania i ochrony środowiska przyrodniczego ustanowiono szereg porozumień i konwencji międzynarodowych, których sygnatariuszem jest również Polska.

Jedną z ważniejszych inicjatyw krajów Wspólnoty Europejskiej, przyczyniającą się do integracji współpracy w dziedzinie ochrony przyrody, jest koncepcja utworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej (EECONET). Sieć EECONET mają stanowić obszary powiązane przestrzennie i funkcjonalnie oraz objęte różnymi, wzajemnie się uzupełniającymi, formami ochrony przyrody. Dla ochrony środowiska oraz poprawy jego funkcjonowania biologicznego i zwiększenia bioróżnorodności powstała krajowa sieć ekologiczna ECONET – PL, która jest częścią Europejskiej Sieci Ekologicznej EECONET, utworzonej w celu zintegrowania obszarów chronionych istniejących w poszczególnych krajach europejskich i potencjalnych obszarów przewidzianych do ochrony w jeden spójny system, zgodnie z przyjętymi

międzynarodowymi kryteriami i standardami (koncepcja Europejskiej Sieci Ekologicznej została przyjęta przez Radę Europy w 1992 roku). Zasadniczymi elementami sieci są:

- obszary węzłowe, w których wyróżniono biocentra i strefy buforowe;
- korytarze ekologiczne.

Obszary węzłowe odznacza duża różnorodność gatunkowa oraz różnorodność form krajobrazowych i siedliskowych. Stanowią ostoję gatunków rodzimych i wędrownych, zwłaszcza rzadkich i zagrożonych wyginięciem. Wyróżnione w obszarach węzłowych biocentra obejmują obszary nagromadzenia największych walorów przyrodniczych otoczone są strefami buforowymi, które mają wyróżniające się walory, ale nie tak wysokie jak walory biocentrów. Uważa się za niezbędne łączenie izolowanych fragmentów naturalnego środowiska oraz, co najważniejsze, utrzymywanie już istniejących połączeń pomiędzy zachowanymi płatami naturalnego środowiska. Zadanie to spełniają korytarze ekologiczne czyli struktury przestrzenne, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami przylegającymi do nich. Najczęściej rolę naturalnych korytarzy ekologicznych spełniają doliny rzek i potoków. Za takie lokalne korytarze ekologiczne na terenie gminy Kłobuck możemy uznać doliny większych cieków wodnych. Oprócz dolin rzecznych dobrymi korytarzami ekologicznymi są fragmenty lasów łączących większe kompleksy leśne. Na mniejszą skalę korytarzami mogą być pasy żywopłotów, pasy zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, łąki i pastwiska.

Według koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET – Polska (Liro, 1998) przez teren gminy Kłobuck przebiega korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym 52k – Częstochowski Warty. Obszar ten jest bezpośrednio i pośrednio powiązany z innymi obszarami węzłowymi oraz korytarzami ekologicznymi występującymi w tym regionie:

- Międzynarodowe obszary węzłowe:
  - 30M – Obszar Jury Krakowsko – Częstochowskiej.
- Krajowe obszary węzłowe:
  - 10K – Obszar Borów Stobrawskich;
  - 15K – Obszar Wyżyny Wieluńskiej.
- Krajowe korytarze ekologiczne:
  - 54k – Koniecpolski.

Na terenie gminy nie ma obszarów proponowanych ostoi przyrody według systemu CORINE/NATURA 2000 (Dyduch – Falniowska, 1999).

Dla województwa śląskiego zostało wykonane opracowanie szczegółowe dotyczące korytarzy ekologicznych. Przestrzeń przyrodnicza województwa, znacznie sfragmentaryzowana zabudową komunalną i przemysłową, jest jednocześnie miejscem występowania endemicznych, rzadkich i zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych. Ich dalsze istnienie i rozwój uzależniony jest od przepływu informacji genetycznej, możliwości swobodnej migracji gatunków. Stąd zachowanie ciągłości ekosystemów stanowi istotne zadanie w procesie planowania przestrzennego. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, na podstawie analizy materiałów źródłowych oraz identyfikacji przestrzeni wykorzystywanych przez wskaźnikowe gatunki zwierząt kręgowych, wyznaczyło:

- korytarze ichtiologiczne – dla rzek będących siedliskiem 32 gatunków ryb wskaźnikowych w czerwonej liście słodkowodne ichtiofauny Polski; ze względu na migrujące gatunki ryb wyznaczono korytarze ichtiologiczne dla ryb diadromicznych oraz potadromicznych. W granicach gminy rzeki Biała Oksza oraz Czarna Oksza (Kocinka) zostały wskazane jako obszary rdzeniowe;
- korytarze herpetologiczne – dla 23 gatunków płazów i gadów występujących w województwie śląskim, które podlegają ochronie ścisłej;
- korytarze ornitologiczne – obejmujące szlaki migracji ptaków oraz przystanki pośrednie dla 17 gatunków lęgowych i 20 gatunków przelotnych, będących gatunkami wskaźnikowymi, figurującymi w Polskiej Czerwonej Księdze; przystankami pośrednimi ustanowiono również obszary, które zaklasyfikowane zostały jako IBA (Important Bird Area). Przez obszar gminy Kłobuck przebiega regionalny korytarz migracji ptaków „Dolina Warty – Lasy Lublinieckie";
- korytarze teriologiczne – analizę przebiegu korytarzy dla ssaków w województwie śląskim wykonano biorąc pod uwagę gatunki wskaźnikowe – wilka, rysia, jelenia, jako gatunki pomocnicze – sarnę, dzika; w niniejszym opracowaniu wykorzystano opracowanie Jędrzejewskiego (2005). Korytarze migracyjne tych ssaków to struktury liniowe, łączące obszary węzłowe, dogodne do bytowania poszczególnych populacji analizowanych gatunków. Przez teren gminy przebiega korytarz migracji ssaków kopytnych – „K/LGL-N", „Lasy Nadwarciańskie" i ssaków drapieżnych „D/LGL-N";
- korytarze spójności obszarów chronionych – przeanalizowano możliwość połączeń 120 obszarów chronionych. W granicach gminy jest to międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Kocinka" – północno-wschodni fragment gminy i krajowe korytarze spójności obszarów chronionych „Wręczyca" i „Modrzewiowa Góra – Dębowa Góra" – południowo-zachodnia część gminy.

Rysunek 24. Przebieg korytarzy ekologicznych – ornitologicznych, teriologicznych oraz spójności obszarów chronionych.

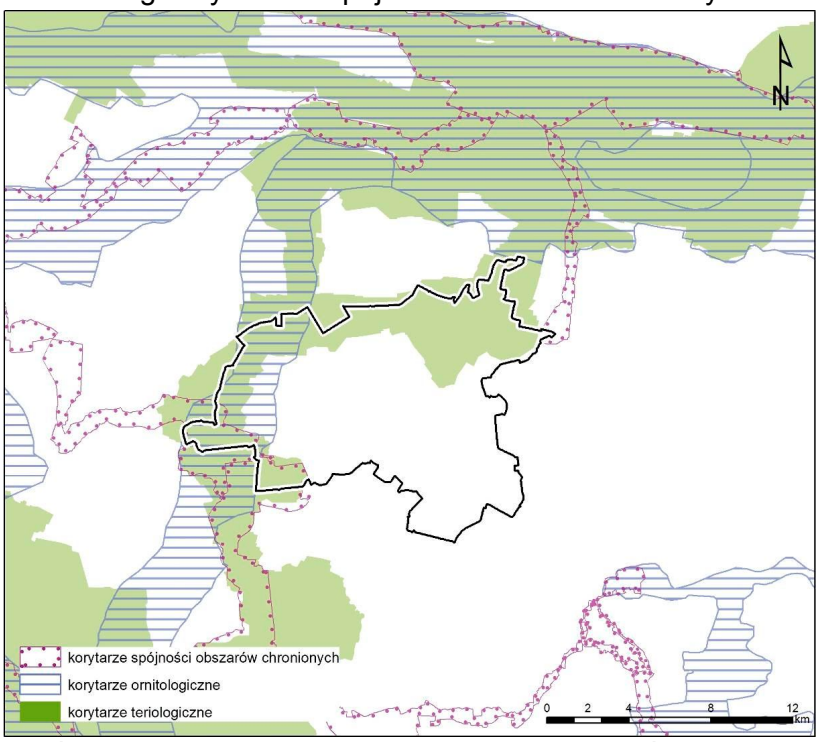

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Katowice.

Gmina Kłobuck położona jest pomiędzy dwoma ważnymi elementami krajobrazu ekologicznego: kompleksem lasów Stobrawsko-Lublinieckich oraz korytarzem ekologicznym dolina Warty, łączącym lasy Przedborskie z Doliną Barczy. Takie położenie determinuje kierunek i charakter powiązań przyrodniczych, który jest jednostronny, głównie z wymienionych kompleksów leśnych.

Gminny system powiązań ekologicznych tworzą przede wszystkim kompleksy leśne – lasy położone w południowej oraz w północno-wschodniej części gminy oraz doliny rzeczne i związane z nimi zbiorowiska łąkowe oraz zaroślowe. Są to obszary charakteryzujące się najniższym stopniem antropogenicznych przekształceń. Obszarami uzupełniającymi system przyrodniczy gminy są: zadrzewienia śródpolne, zieleń wysoka w mieście, obszary łąkowe.

W granicach gminy poza wymienionymi dolinami i kompleksami leśnymi wyróżniają się obszary pełniące funkcje przyrodnicze tj.: zespoły stawów w Kopcu i Libidzy, góra Kamyk, Biała Góra i łąki u jej podnóża, zadrzewienia przy granicy z Częstochową. Lokalne korytarze tworzą potoki, rowy melioracyjne z zielenią towarzyszącą.

V.12. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Stopień zagrożenia powodziowego w dolinach rzecznych determinowany jest zarówno czynnikami naturalnymi, takimi jak: rzeźba terenu, gleba, budowa geologiczna, szata roślinna, natężenie opadów atmosferycznych, powierzchnia i ukształtowanie zlewni oraz jej poszczególnych dopływów, jak również czynnikami antropogenicznymi, takimi jak: regulacja koryt rzecznych, infrastruktura hydrotechniczna, stopień zagospodarowania dolin rzecznych.

Gmina Kłobuck pozbawiona jest większych cieków i naturalnych zbiorników wodnych. Występujące na terenie gminy Kłobuck cieki należą do zlewni Liswarty. Spływ wód z całego terenu koncentruje się na dwóch głównych ciekach: Białej Okszy i Czarnej Okszy (Kocinki). Rzeki te nie są objęte badaniami monitoringowymi. Prowadzone są jedynie obserwacje poziomu wód. Zgodnie z *Mapą znaczących powodzi historycznych w województwie śląskim,* opracowaną przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, obszary znaczących powodzi obejmowały w gminie Kłobuck doliny Białej Okszy i Kocinki. Na rysunku studium, na podstawie ww. opracowania oraz analizy budowy geologicznej, gleb i ukształtowania terenu, wyznaczono obszary zagrożone podtopieniami.

Wskutek działalności człowieka podmokłe tereny zostały zmeliorowane a wody, które w naturalnych warunkach były na tym obszarze retencjonowane są odprowadzane do koryta rzeki. Natężenie spływów podczas gwałtownych odwilży i długotrwałych opadów deszczu generuje również mechanizacja prac polowych, zwłaszcza na glebach z domieszką części ilastych pod uprawami o płytkich systemach korzeniowych. Wynika to z konieczności szybkiego odprowadzania nadmiaru wody wczesną wiosną, tak aby stworzyć odpowiednie warunki do wykonywania koniecznych prac polowych za pomocą urządzeń mechanicznych. W tym okresie wilgotna gleba łatwiej ulega zagęszczeniu pod naciskiem ciągników na powierzchnię. Pod spulchnioną powierzchnią tworzy się zwarta powierzchnia gleby, przez którą wsiąkanie wody opadowej jest ograniczone. W wyniku takich zabiegów woda opadowa z większym nasileniem spływa po powierzchni terenu do otwartych koryt i przyczynia się do wzrostu gwałtowności wezbrań.

Na terenach użytkowanych rolniczo zagrożenia dla środowiska pozostają na zbliżonym poziomie od wielu lat. Do głównych zagrożeń należą przede wszystkim: postępującą mechanizacja rolnictwa, stosowanie nawozów, usuwanie zadrzewień, zakrzywień i drzew

rosnących przy drogach i na miedzach oraz niewłaściwe zabiegi agrotechniczne. Rolnictwo jest jednym ze źródeł zanieczyszczeń powierzchniowych powodujących pogarszanie się stanu środowiska.

Zagrożenie dla środowiska stanowią obiekty przemysłowe zlokalizowane w północnej części gminy, w obrębie strefy ONO GZWP 326 E, stąd wynika konieczność zabezpieczenia przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do gruntu i wód podziemnych. Ze względu na występowanie GZWP 326, charakteryzującego się bardzo dobrą jakością wód i jednocześnie niskim stopniem izolacji warstwy wodonośnej i znacznym zagrożeniem zanieczyszczenia jego wód skażonymi wodami infiltrującymi z powierzchni, należy dążyć do całkowitego skanalizowania północnej części gminy. Wśród głównych źródeł zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego, stanowiących zagrożenie dla obydwu ujęć wody wymienia się.: wprowadzane bezpośrednio do ziemi ścieków komunalnych, nieszczelne zbiorniki na nieczystości płynne, znaczne opóźnienie stopnia procesu kanalizacji w stosunku do stopnia zwodociągowania w obszarze spływu wód podziemnych do ujęcia wód, niekontrolowane wysypiska odpadów komunalnych, rolnictwo (gnojowica, nawozy). Wzrost natężenia azotów stanowi realne zagrożenie dla możliwości wykorzystania ujęcia.

Na obszarze gminy Kłobuck nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych, udokumentowane przez Państwowy Instytut Geologiczny.

Gmina Kłobuck położona jest na terenie pagórkowatym o nachyleniu zboczy sięgającym maksymalnie 10□, a generalnie 5□. Wyjątkiem są niewielkie fragmenty wzgórz wapiennych, gdzie nachylenie może być nieco większe. Zbocza tych wzgórz zbudowane są z utworów piaszczystych, ewentualnie spoistych, ale z dużym udziałem frakcji piaszczystej. Należy również zaznaczyć, że rzeźba terenu została utworzona około 20 tys. lat temu w okresie glacjalnym, a wylesiona około 700 – 800 lat temu. W związku z powyższym na terenie gminy nie występuje zagrożenie powstawania osuwisk.

VI.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

VI.1. Zasoby dziedzictwa kulturowego

Przedmiotem ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego są ukształtowane historycznie, znajdujące się na terenie gminy zachowane układy, elementy struktury przestrzennej, jak również pojedyncze obiekty lub ich zespoły, o wyjątkowych walorach zabytkowych. Na tak cenną w skali lokalnej tożsamość dziedzictwa kulturowego składają się obiekty zarówno wpisane do rejestru zabytków Śląskiego Konserwatora Zabytków, jak i elementy nieobjęte oficjalnie ochroną, które, ze względu na swoją wartość historyczno-kulturową, stanowić powinny przedmiot zainteresowania działań ochronnych.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ochrona zabytków rozumiana jest m.in. jako zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających ich trwałe zachowanie oraz zagospodarowanie, a także utrzymanie w dobrej kondycji technicznej. Do zadań organów administracji publicznej należy również opieka nad zabytkami, zapewniająca warunki do prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich jak również popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytkach, oraz ich znaczeniu dla historii i kultury.

Zabytki architektury i budownictwa występują na terenie całej gminy. Są to: kościoły, budynki mieszkalne i gospodarcze, założenia dworskie i parki, układ urbanistyczny miasta. Obecnie

na terenie gminy występują 42 obiekty objęte ochroną poprzez wpis do gminnej ewidencji zabytków, z czego 10 jest również wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego (9 do rejestru zabytków nieruchomych, 1 do rejestru zabytków ruchomych). Obiekty zabytkowe objęte są rygorami ochrony konserwatorskiej, wynikającymi z przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Odnośnie obiektów zabytkowych obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej. Ponadto należy dążyć do pełnej rewaloryzacji zabytków.

Tabela 49**.** Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Numer rejestru
1.	Kłobuck	układ urbanistyczny miasta Kłobuck – Śródmieście	XII-XIII w. – osada targowa (?) XIV w. – lokacja miasta	A/49/78
2.	Kłobuck	kościół parafialny p.w. św. Marcina i Małgorzaty, ul. 3 Maja 42	XIII w. rozb.: XV-XVII w.	A/42/78
3.	Kłobuck	klasztor /ob. plebania parafii p.w. św. Marcina i Małgorzaty/, ul. 3 Maja 42	II poł. XV w. rozb.: pocz. XVII w.	A/43/78
4.	Kłobuck	wikarówka parafii p.w. św. Marcina i Małgorzaty, ul. 3 Maja 42	poł. XV w.	A/44/78
5.	Kłobuck	spichlerz w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Marcina i Małgorzaty, ul. 3 Maja 42	XV w.	A/45/78
6.	Kłobuck	budynek /d. łaźnia miejska/, ul. Wieluńska 11	XVIII/XIX w.	A/47/78
7.	Kłobuck Zagórze	pałac z parkiem przypałacowym, ul. Zamkowa 8a	1795 r., 1891 r.	A/46/78
8.	Biała Górna	dzwonnica drewniana przy kościele parafialnym p.w. św. Stanisława, ul. Kościelna	1746 r.	A/50/69
9.	Kamyk	dwór, pl. Witosa 2	1840 r.	A/53/76
10.	Łobodno	kaplica przydrożna p. w. św. Anny	1 poł. XIX w.	B/174/10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Tabela 50**.** Wykaz obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Numer karty GEZ
1.	Kłobuck	układ urbanistyczny miasta Kłobuck – Śródmieście	XII-XIII w. – osada targowa (?) XIV w. – lokacja miasta	A/3/13
2.	Kłobuck	kościół parafialny p.w. św. Marcina i Małgorzaty, ul. 3 Maja 42	XIII w. rozb.: XV-XVII w.	A/4/13
3.	Kłobuck	klasztor /ob. plebania parafii p.w. św. Marcina i Małgorzaty/, ul. 3 Maja 42	II poł. XV w. rozb.: pocz. XVII w.	A/5/13

4.	Kłobuck	wikarówka parafii p.w. św. Marcina i Małgorzaty, ul. 3 Maja 42	poł. XV w.	A/6/13
5.	Kłobuck	spichlerz w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Marcina i Małgorzaty, ul. 3 Maja 42	XV w.	A/7/13
6.	Kłobuck	budynek /d. łaźnia miejska/, ul. Wieluńska 11	XVIII/XIX w.	A/8/13
7.	Kłobuck	pałac z parkiem przypałacowym, ul. Zamkowa 8a	1795 r., 1891 r.	A/9/13
8.	Kłobuck	zespół poklasztorny kanoników regularnych /ob. parafia p.w. św. Marcina i Małgorzaty/, ul. 3 Maja 42	XII w., rozb.: XV w., przeb.: XVII, XIX, XX w.	B/11/13
9.	Kłobuck	ogrodzenie i baszta w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Marcina i Małgorzaty, ul. 3 Maja 42	XVII w. (?)	B/12/13
10.	Kłobuck	dwór, ul. Zamkowa 10	XIX/XX w.	B/13/13
11.	Kłobuck	dom, ul. 3 Maja 29-31	pocz. XX w	B/14/13
12.	Kłobuck	oficyny, ul. 3 Maja 38-40	pocz. XX w	B/15/13
13.	Kłobuck	dom, ul. Rynek im. Jana Pawła II 1	XVIII-XIX w.	B/16/13
14.	Kłobuck	dom, ul. Długosza 10/12	lata 20-te XX w.	B/17/13
15.	Kłobuck	willa, ul. Długosza 62	pocz. XX w.	B/18/13
16.	Kłobuck	dom, ul. Długosza 66	pocz. XX w.	B/19/13
17.	Kłobuck	dom, ul. Staszica 34	pocz. XX w..	B/20/13
18.	Kłobuck	dom, ul. Staszica 53	lata 20-te XX w.	B/21/13
19.	Kłobuck	dom, ul. Wieluńska 22	lata 20-te XX w.	B/22/13
20.	Kłobuck	kaplica przydrożna, ul. Długosza	pocz. XIX w.	B/23/13
21.	Kłobuck	kaplica, skrzyżowanie ul. Długosza i Ogrójcowej	pocz. XIX w.	B/24/13
22.	Kłobuck	kaplica, ul. Okólna	poł. XIX w.	B/25/13
23.	Kłobuck	cmentarz rzymsko-katolicki, ul. Częstochowska	XIX w.	B/26/13
24.	Kłobuck	cmentarz żydowski, ul. Sadowa	XIX w.	B/27/13
25.	Biała Górna	dzwonnica drewniana przy kościele parafialnym p.w. św. Stanisława	1746 r.	A/1/13
26.	Biała Górna	budynek /d. sala katechetyczna/, ul. Kościelna 2a	pocz. XX w.	B/1/13
27.	Biała Górna	zagroda: obora, stodoła, ul. Kościelna 2	pocz. XX w.	B/2/13
28.	Biała Górna	dom, ul. Kościelna 7	ok. 1900 r.	B/3/13
29.	Biała Górna	cmentarz katolicki, ul. Częstochowska	XIX w.	B/4/13
30.	Kamyk	dwór	1840 r.	A/2/13
31.	Kamyk	spichlerz, pl. Witosa 1	XIX w.	B/6/13
32.	Kamyk	park dworski	XIX/XX w.	B/7/13

33.	Kamyk	kościół parafialny p.w. MB Wspomożenia Wiernych, ul. Reymonta 1	XX w.	B/5/13
34.	Łobodno	kaplica przydrożna p. w. św. Anny	1 poł. XIX w.	A/10/13
35.	Łobodno	dom, ul. Sienkiewicza 98	pocz. XX w.	B/30/13
36.	Kopiec	papiernia /ob. Nowicjat Towarzystwa Salezjańskiego/, ul. Salezjańska 9	1796 r., XIX w., 1932 r.	B/8/13
37.	Kopiec	kaplica Towarzystwa Salezjańskiego, ul. Salezjańska 9	XIX/XX w.	B/9/13
38.	Kopiec	dwór / ob. Nowicjat Towarzystwa Salezjańskiego/, ul. Salezjańska 9	1905 r.	B/10/13
39.	Libidza	kaplica przydrożna, droga krajowa nr 43 (ul. Główna)	XIX w.	B/29/13
40.	Lgota	kaplica przydrożna, droga krajowa nr 43 (ul. Częstochowska)	XIX w.	B/28/13
41.	Nowa Wieś	czworak, ul. Lipowa 62	pocz. XIX w., 1912 r.	B/31/13
42.	Nowa Wieś	zabudowa gospodarcza: obora, stodoły, ul. Lipowa 62	XIX w.	B/32/13

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków.

Środowisko kulturowe jest istotnym uwarunkowaniem przy kształtowaniu kierunków rozwoju przestrzennego gminy, jednocześnie stanowi niezaprzeczalny walor w promocji atrakcyjności turystycznej gminy Kłobuck. Niepokojący jest fakt złego stanu technicznego części obiektów zabytkowych, co prowadzi do degradacji pojedynczych obiektów o wartościach historycznych oraz zatarcia całych zespołów zabytkowych.

VI.1.1. Zespoły dworsko-parkowe

Na terenie gminy Kłobuck zlokalizowane są następujące zabytkowe parki:

- Kłobuck-Zagórze: pałac wraz z parkiem;
- Kamyk: dwór oraz pozostałość parku z połowy XIX wieku;
- Kopiec: założenie parkowe datowane na początek XX wieku przy zespole dworskim;
- Nowa Wieś: park przy zespole dworskim.

Pałac wraz z parkiem w Kłobucku-Zagórze

Pałac wraz z otaczającym go obszernym parkiem objęte są ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków nieruchomych województwa śląskiego. Rezydencja zlokalizowana jest w kłobuckiej dzielnicy Zagórze, została wzniesiona w latach 1795-1800 dla ministra pruskiego Chrystiana von Haugwitza w stylu neogotyckim. Pod koniec XIX w. pałac został gruntownie przebudowany. Po zakończeniu I wojny światowej rezydencja przeszła na własność Skarbu Państwa. W okresie międzywojennym w budynku pałacu mieściła się Szkoła Leśników. Natomiast w latach 1952-1972 pałac pełnił funkcję Prezydium Powiatowej Rady Narodowej. Po 1972 r. miał tu swoją siedzibę zakład odzieżowy "Dom Mody Elegancja". Od 1980 r. pałac był opuszczony i stopniowo zaczął ulegać dewastacji. Około 1995 r. obiekt przeszedł na własność miasta Kłobucka. W 2004 r. znalazł się prywatny inwestor, który rozpoczął remont generalny obiektu, w którym planuje się otwarcie ośrodka konferencyjnego.

Zdjęcia 16, 17. Pałac wraz z parkiem w Kłobucku – Zagórzu.

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013).

Dwór wraz z parkiem w Kamyku

Dwór zlokalizowany w centrum miejscowości Kamyk objęty jest ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków, natomiast park dworski został wpisany do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Murowany dworek w Kamyku reprezentuje klasyczną architekturę dworu polskiego, został zbudowany w 1840 r. przez rodzinę Kołaczkowskich. Dwór jest parterową budowlą na planie prostokąta. W elewacji frontowej ma okazały, toskański portyk kolumnowy zwieńczony trójkątnym przyczółkiem. Oś elewacji ogrodowej zaakcentowana jest toskańskimi pilastrami. Dłuższe elewacje są dziewięcioosiowe, krótsze trójosiowe. Układ wnętrza jest dwutraktowy z sienią na osi i salonem w głębi. Dwór w Kamyku jest przykładem ostatnich najbardziej typowych dworów pochodzących z epoki oświecenia i romantyzmu.

Zdjęcia 18,19. Dwór wraz z parkiem zlokalizowany w Kamyku.

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013)

Zespół dworsko-parkowy w miejscowości Kopiec

Dwór wraz z otoczeniem został przekazany na potrzeby Nowicjatu Towarzystwa Selezjańskiego. Kopiec jest jedną z niewielkich miejscowości leżących w południowej części Wyżyny Częstochowsko-Wieluńskiej. Na przełomie XIX i XX wieku, dobra kopieckie stały się własnością Babickich. Ci zaś, jako małżeństwo bezdzietne, w 1925 r. oddali je na wieczystą własność salezjanów. Ich pragnieniem było, by Zgromadzenie księdza Bosko kształciło tu polską młodzież ku pożytkowi i chlubie naszej Ojczyzny.

Obecnie dom kopiecki stanowi pewne centrum życia duchowego tego zakątka parafii. Okoliczni mieszkańcy chętnie nawiedzają kaplicę przy okazji niedzielnych Eucharystii, czy też innych Świąt. Dla dzieci mieszkających w pobliżu otwarte jest w niedziele oratorium. Nowicjackie boiska piłkarskie służą okolicznej młodzieży, zaś mecze na nich rozgrywane są okazją do oddziaływań wychowawczych w duchu księdza Bosko.

Zdjęcia 20, 21. Zespół dworsko-parkowy w Kopcu.

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013)

VI.1.2. Obiekty sakralne

Na terenie gminy zlokalizowane są jedynie dwa zabytkowe kościoły:

- kościół pw. św. Marcina w Kłobucku,
- kościół pw. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Kamyku.

Ponadto na terenie gminy, w miejscowości Biała Górna, przy kościele św. Stanisława zlokalizowana jest zabytkowa drewniana dzwonnica, a w miejscowości Łobodno kapliczka przydrożna.

Kościół pw. św. Marcina w Kłobucku

Kościół objęty jest ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków. Parafia p.w. św. Marcina w Kłobucku historycznie istnieje już 870 rok. Powstała w latach 1134-35 u schyłku panowania króla Bolesława Krzywoustego. Kościół jest najważniejszym zabytkiem Kłobucka, umiejscowionym jest w sąsiedztwie kłobuckiego rynku. Obecnie utrzymany jest w stylu gotyckim z elementami baroku. Dokładna data budowy kościoła nie jest znana z powodu zagubienia lub zniszczenia dokumentów źródłowych kłobuckiej parafii. Według Jana Długosza, pierwsza murowana świątynia, wybudowana w stylu romańskim powstała w tym miejscu w 1144 r., a jej fundatorem miał być Piotr Dunin Włostowic ze Skrzynna.

Zdjęcia 22,23. Kościół w Kłobucku.

Źródło: http://www.wczestochowie.pl/kategoria/z-sakiewki-podroznika/1344,szlakiem-dlugosza

Kościół pw. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Kamyku

Kościół zlokalizowany jest w centrum miejscowości przy drodze wojewódzkiej nr 491. Początki duszpasterstwa w Kamyku sięgają czasu okupacji niemieckiej. W Kamyku istniała mała kapliczka 6 x 9 m, wybudowana przez mieszkańców Kamyka w roku 1936. W roku 1951 z inicjatywy księdza Antoniego Lichoty przystąpiono do budowy kościoła, a właściwie do rozbudowy istniejącej już kaplicy. Budowa trwała 8 miesięcy. Kaplicę pokryto blachą ocynkowaną. W następnym roku otynkowano wnętrze kościoła, a w latach 1964/65 otynkowano zewnętrzne ściany kościoła. Wikariat w tym czasie liczył 960 osób, natomiast Ks. Lichota wyposażył kościół w ołtarze i dzwony.

Zdjęcia 24,25. Kościół w Kamyku.

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013), www.mapofpoland.pl

Drewniana dzwonnica w Białej Górnej

Drewniana dzwonnica pochodzi z XVIII wieku i została objęta ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków. Dzwonnica została wzniesiona na planie czworoboku, konstrukcja wieży słupowo-ryglowa. Kiedyś wraz z osiemnastowiecznym kościołem drewnianym, spalonym w 1962 r., stanowiła całość. W części dolnej dzwonnica jest oszalowana, a w górnej w charakterystyczny sposób otwarta na zewnątrz arkadami. Dach ma namiotowy, kryty blachą. Jej właścicielami byli Helena i Władysław Babiccy, którzy w roku 1925 spisali testament, na

mocy którego po ich śmierci majątek wraz z zabudowaniami przeszedł w posiadanie Towarzystwa Salezjańskiego.

Kapliczka przydrożna w Łobodnie

Kapliczka pochodzi z pocz. XIX wieku i została objęta ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków ruchomych. Znajduje się w kompleksie leśnym należącym do Nadleśnictwa Kłobuck. Została wzniesiona z kamieni i gliny, jest otynkowana, kryta dachem dwuspadowym, z prostokątnymi otworami okiennymi i otworem drzwiowym. Nie zachowało się oryginalne wyposażenie wnętrza. Kapliczka służyła miejscowej ludności jako miejsce modlitwy oraz schronienie dla przygodnych wędrowców. Była wielokrotnie niszczona, ale zawsze stanowiła ważne miejsce kultu dla miejscowej ludności, która ją odnawiała i dbała o bieżące utrzymanie. Kapliczka o prostej formie i szlachetnych proporcjach należy do cennych przykładów małej architektury sakralnej na terenie gminy Kłobuck.

Zdjęcia 26, 27. Dzwonnica w Białej Górnej, kapliczka przydrożna w Łobodnie.

Źródło: zasoby własne (czerwiec 2013)

VI.1.3. Układ urbanistyczny miasta

Układ urbanistyczny miasta został objęty ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków. Układ stanowi nieregularną siatkę ulic z rynkiem zbliżonym do kwadratu, granice obszaru wyznaczono Decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Wydziału Kultury w 1969 r.

Zdjęcia 28, 29. Widok z lotu ptaka na Rynek im. Jana Pawła II w Kłobucku.

Źródło: http://www.zsnr1klobuck.nazwa.pl/klobuck/

VI.2. Zasoby archeologiczne

Gminny zasób wartości kulturowych podlegających ochronie uzupełnia 151 stanowisk archeologicznych, z czego 6 figuruje w rejestrze zabytków.

Tabela 51. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków woj. śląskiego.

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Numer stanowiska na obszarze	Numer stanowiska w miejscowości	Charakter stanowiska	Czas powstania	Numer rejestru /karty GEZ
1.	Kłobuck	84-47	1	1	osada	kultura łużycka	A/279/78 C/47/13
					osada	wczesne średniowiecze	
2.	Kłobuck	85-46	11	18	cmentarzysko	epoka brązu/halsztat	A/280/78 C/63/13
3.	Biała Dolna	85-48	17	11	zamczysko stożkowate	późne średn. lub nowożytność	A/241/78 C/11/13
4.	Biała Górna	85-48	25	6	śl. osadnictwa	ep. kamienia	A/254/78 C/26/13
					śl. osadnictwa	okr. prehist.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
5.	Kamyk	84-47	5	1	osada	kultura łużycka	A/278/78 C/38/13
					osada	okr. wpł. rzyms.?	
6.	Rybno	85-46	5	2	osada	epoka brązu – kultura łużycka	A/333/78 C/151/13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Tabela 52. Wykaz stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na terenie gminy Kłobuck.

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Numer stanowiska na obszarze	Numer stanowiska w miejscowości	Charakter stanowiska	Czas powstania	Numer rejestru /karty GEZ
1.	Kłobuck	84-46	2	4	ślad osadnictwa	nowożytne	C/49/13
2.	Kłobuck	84-46	3	5	ślad osadnictwa	nowożytne	C/50/13
3.	Kłobuck	84-46	4	6	ślad osadnictwa	nowożytne	C/51/13
4.	Kłobuck	84-46	5	7	ślad osadnictwa	nowożytne	C/52/13
5.	Kłobuck	84-46	6	8	ślad osadnictwa	prahistor. lub wczesne średniow.?	C/53/13
					ślad osadnictwa	późne średniowiecze	
					ślad osadnictwa	nowożytne	
6.	Kłobuck	84-46	7	9	ślad osadnictwa	nowożytne	C/54/13
7.	Kłobuck	84-46	8	10	ślad osadnictwa	nowożytne	C/55/13
8.	Kłobuck	84-46	9	11	osada	epoka brązu	C/56/13
					osada	prahistor.	
					ślad osadnictwa	nowożytne	
9.	Kłobuck	84-46	10	12	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	C/57/13
					ślad osadnictwa	nowożytne	
10.	Kłobuck	84-46	11	13	ślad osadnictwa	nowożytne	C/58/13
11.	Kłobuck	84-46	12	14	ślad osadnictwa	nowożytne	C/59/13
12.	Kłobuck	84-46	13	16 (d.15)	ślad osadnictwa	nowożytne	C/61/13
13.	Kłobuck (Brody Malina)	84-46	14	1	ślad osadnictwa	prahistor.	C/64/13
					ślad osadnictwa	nowożytne	

14.	Kłobuck (Zagórze)	84-46	15	6	ślad osadnictwa	epoka kamienia	C/85/13
					ślad osadnictwa	epoka brązu	
					ślad osadnictwa	okr. rzymski lub wcześn.?	
					ślad osadnictwa	nowożytne	
15.	Kłobuck (Zagórze)	84-46	16	7	ślad osadnictwa	nowożytne	C/86/13
16.	Kłobuck (Zagórze)	84-46	17	8	ślad osadnictwa	nowożytne	C/87/13
17.	Kłobuck (Zagórze)	84-46	18	9	ślad osadnictwa	nowożytne	C/88/13
18.	Kłobuck (Zagórze)	84-46	19	10	ślad osadnictwa	nowożytne	C/89/13
19.	Kłobuck (Zakrzew)	84-46	20	2	obozowisko	schyłkowy paleolit	C/97/13
					cmentarzysko	okres rzymski	
20.	Kłobuck (Zakrzew)	84-46	21	3	osada	epoka brązu	C/98/13
					ślad osadnictwa	prahistorycz.	
21.	Kłobuck (Zakrzew)	84-46	22	4	ślad osadnictwa	okres rzymski	C/99/13
22.	Kłobuck (Zakrzew)	84-46	23	5	ślad osadnictwa	nowożytne	C/100/13
23.	Kłobuck (Zakrzew)	84-46	24	6	ślad osadnictwa	nowożytne	C/101/13
24.	Kłobuck	84-47	1	1	osada	kultura łużycka	A/279/78 C/47/13
					osada	wczesne średniowiecze	
25.	Kłobuck	84-47	2	2	ślad	nie określono (kultura łużycka)	C/48/13
					ślad	nie określono (kultura wczesno średniowieczna?)	
26.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	3	3	ślad	nie określono (kultura łużycka)	C/82/13
					ślad	epoka kamienia	
27.	Łobodno	84-47	4	6	skarb	ep. br./wcz. ep. żelaza	C/127/13
28.	Kamyk	84-47	5	1	osada	kultura łużycka	A/278/78 C/38/13
					osada	okr. wpł. rzyms.?	
29.	Kamyk	84-47	6	3	ślad	nie określono (kultura łużycka)	C/39/13
					ślad	okr. wpł. rzyms.?	
30.	Kamyk	84-47	7	6	wapiennik	XIX-XX w.	C/42/13
31.	Kłobuck (Smugi)	84-47	8	4	wapiennik	XIX-XX w.	C/79/13
32.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	9	11	śl. osadnictwa	nie określono (kultura późnośredn. /nowożytna)	C/90/13
					osada	okr. nowożytny	
33.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	10	12	śl. osadnictwa	okr. pradziej.	C/91/13
					osada	okr. nowożyt.	

34.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	11	4	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/83/13
					osada	okr. pradziej.	
					śl. osadnictwa	wcz. średniow.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
35.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	12	5 (d.6)	osada	okr. średniow.	C/84/13
36.	Łobodno	84-47	13	7	osada	ep. brązu	C/128/13
37.	Łobodno	84-47	14	4	osada	ep. brązu	C/125/13
					osada	okr. średn.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
38.	Łobodno	84-47	15	8	śl. osadnictwa	okr. średn.	C/129/13
					osada	okr. nowożyt.	
39.	Łobodno	84-47	16	9	śl. osadnictwa	okr. wpł. rzyms.	C/130/13
					osada	okr. pradziej.	
					osada	okr. nowożyt.	
40.	Łobodno	84-47	17	10	śl. osadnictwa	ep. kamien.	C/131/13
					śl. osadnictwa	okr. pradziej.	
					śl. osadnictwa	nie określono (kultura późnośredn. /nowożytna)	
					osada	okr. nowożyt.	
41.	Łobodno	84-47	18	11	śl. osadnictwa	okr. późnośredn.	C/132/13
					osada	okr. nowożytny	
42.	Łobodno	84-47	19	12	osada	okr. późnośredn.?	C/133/13
					osada	okr. nowożytny	
43.	Łobodno	84-47	20	13	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/134/13
					śl. osadnictwa	okr. pradziej.	
					osada	okr. nowożyt.	
44.	Łobodno	84-47	21	14	osada	okr. nowożyt.	C/135/13
45.	Łobodno	84-47	22	15	śl. osadnictwa	okr. pradziej.	C/136/13
					osada	okr. nowożyt.	
46.	Łobodno	84-47	23	16	osada	ep. brązu	C/137/13
					osada	okr. pradziej.	
					osada	okr. nowożyt.	
47.	Łobodno	84-47	24	17	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/138/13
					śl. osadnictwa	okr. nowożytny	
48.	Łobodno	84-47	25	18	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/139/13
					osada	okr. pradziej.	
					osada	okr. nowożyt.	
49.	Łobodno	84-47	26	19	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/140/13
					osada	okr. pradziej.	
					osada	okr. nowożytny	
50.	Łobodno	84-47	27	3	osada	ep. brązu	C/124/13
51.	Łobodno	84-47	28	5	osada	ep. brązu	C/126/13
					osada	okr. pradziej.	
					osada	okr. nowożytny	
52.	Łobodno	84-47	29	20	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/141/13
					osada	okr. pradziej.	
					osada	okr. nowożytny	
53.	Łobodno	84-47	30	2	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/123/13
					śl. osadnictwa	okr. pradziej.	

54.	Łobodno	84-47	31	21	śl. osadnictwa	okr. pradziej.	C/142/13
					osada	okr. nowożytny	
55.	Łobodno	84-47	32	22	wapiennik	XX w.	C/143/13
56.	Łobodno	84-47	33	23	śl. osadnictwa	okr. pradziej.	C/144/13
					osada	nie określono (kultura późnośredn. /nowożytna)	
					osada	okr. nowożyt.	
57.	Łobodno	84-47	34	24	osada	okr. wpł. rzyms.?	C/145/13
					śl. osadnictwa	okr. średniow.	
					osada	okr. nowożytn.	
58.	Łobodno	84-47	35	25	śl. osadnictwa	okr. wpł. rzyms.?	C/146/13
					śl. osadnictwa	okr. średniow.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożytn.	
59.	Łobodno	84-47	36	26	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/147/13
					śl. osadnictwa	okr. wpł.rzyms.?	
					osada	okr. nowożyt.	
60.	Łobodno	84-47	37	27	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/148/13
					osada	okr. wpł.rzyms.?	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
61.	Łobodno	84-47	38	1	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/122/13
					osada	okr. wpł.rzyms.?	
					osada	okr. nowożyt.	
62.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	39	2	osada	ep. brązu	C/81/13
					osada	okr. wpł.rzyms.?	
					osada	okr. średn.?	
					osada	okr. nowożyt.	
63.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	40	13	osada	ep. brązu	C/92/13
					śl. osadnictwa	okr. pradziej.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
64.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	41	14	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/93/13
					śl. osadnictwa	okr. pradziej.	
					osada	okr. nowożyt.	
65.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	42	1	śl. osadnictwa	okr. pradziej.	C/80/13
					osada	okr. średniow.	
					osada	okr. nowożyt.	
66.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	43	15	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/94/13
					osada	okr. średniow.	
					osada	okr. nowożyt.	
67.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	44	16	śl. osadnictwa	okr. pradziej.	C/95/13
					śl. osadnictwa	nie określono (kultura późnośredn. /nowożytna)	
					osada	okr. nowożyt.	
68.	Kłobuck (Zagórze)	84-47	45	17	osada	okr. nowożyt.	C/96/13
69.	Kłobuck (Smugi)	84-47	46	1	śl. osadnictwa	okr. pradziej.	C/76/13
					śl. osadnictwa	okr. średniow.	
70.	Kłobuck (Smugi)	84-47	47	2	śl. osadnictwa	ep. brązu	C/77/13
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	

71.	Kłobuck (Smugi)	84-47	48	3	śl. osadnictwa	epoka kamienia	C/78/13
72.	Łobodno	84-47	49	28	osada	środk. okr. mł. ep. kam.	C/149/13
					śl. osadnictwa	wcz. f. k. łużyc.	
					osada	epoka brązu	
					osada	okr. wpł. rzyms.?	
73.	Kamyk	84-47	50	4	śl. osadnictwa	epoka brązu	C/40/13
					osada	okr. nowożytny	
74.	Kamyk	84-47	51	5	wapiennik	XX w.	C/41/13
75.	Kłobuck	84-47	52	15	miasto	ON	C/60/13
					cmentarz	k. XVI w.	
76.	Borowianka	84-48	1	2	osada	okr. wpł. rzyms.	C/30/13
77.	Borowianka	84-48	2	1	osada	okr. wpł. rzyms.	C/29/13
					śl. osadnictwa	okr. średn.?	
78.	Borowianka	84-48	3	4	śl. osadnictwa	okr. wpł. rzyms.	C/32/13
79.	Borowianka	84-48	4	3	śl. osadnictwa	okr. wpł. rzyms.	C/31/13
					śl. osadnictwa	okr. nowożytny	
80.	Nowa Wieś	84-48	6	1	osada	okr. nowożyt.	C/150/13
81.	Kopiec	84-48	51	5	osada	okr. nowożyt.	C/106/13
82.	Kopiec	84-48	52	4	śl. osadnictwa	okr. wpł. rzyms.	C/105/13
					śl. osadnictwa	okr. prahist.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
83.	Kopiec	84-48	53	3	śl. osadnictwa	epoka kam.	C/104/13
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
84.	Kopiec	84-48	54	2	śl. osadnictwa	okr. wpł. rzyms.	C/103/13
					osada	okr. późnośredn.	
					osada	okr. nowożyt.	
85.	Kopiec Podpapiernia	84-48	55	4	śl. osadnictwa	okr. wpł. rzyms.	C/108/13
					osada	okr. nowożyt.	
86.	Kopiec Podpapiernia	84-48	56	3	śl. osadnictwa	epoka kamienia	C/107/13
					śl. osadnictwa	okr. wpł. rzyms.	
					osada	okr. nowożyt.	
87.	Kamyk Podpapiernia	84-48	57	1	śl. osadnictwa	epoka brązu	C/45/13
					osada	okr. wpł. rzyms.	
					śl. osadnictwa	okr. średniow.	
					osada	okr. nowożyt.	
88.	Kamyk Podpapiernia	84-48	58	2	nie określono	nie określono	C/46/13
89.	Kłobuck (Niwa Skrzeszów)	85-47	11	1	nie określono	nie określono	C/65/13
90.	Kłobuck (Niwa Skrzeszów)	85-47	12	2	nie określono	ep. kamienia	C/66/13
					osada	nie określono	
					nie określono	okr. wpł. rzyms.	
91.	Kłobuck (Przybyłów)	85-47	13	4	osada	epoka brązu	C/72/13
					osada	okr. prahist.	
92.	Kłobuck (Przybyłów)	85-47	14	5	śl. osadnictwa	okr. prahist.	C/73/13
93.	Kłobuck (Przybyłów)	85-47	15	6	osada	epoka brązu	C/74/13
					śl. osadnictwa	okr. średn.	

94.	Kłobuck (Przybyłów)	85-47	16	7	śl. osadnictwa	ep. kamienia	C/75/13
					osada	ep. brązu?	
					śl. osadnictwa	okr. średn.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
95.	Kłobuck (Przybyłów)	85-47	17	2	osada	epoka brązu?	C/70/13
					osada	okr. średn.?	
96.	Kłobuck (Przybyłów)	85-47	18	3	śl. osadnictwa	ep. kamienia	C/71/13
					osada	ep. brązu?	
					śl. osadnictwa	okr. wpł. rzym.	
					śl. osadnictwa	okr. średn.?	
97.	Kłobuck (Przybyłów)	85-47	19	1	osada	okr. średn.	C/69/13
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
98.	Kamyk	85-47	20	7	śl. osadnictwa	ep. kamienia	C/43/13
					osada	ep. brązu?	
					osada	nie określono	
					osada	okr. nowożyt.	
99.	Kamyk	85-47	21	8	osada	okr. wpł. rzym.? lub wcz. średn.	C/44/13
100.	Libidza	85-47	22	1	śl. osadnictwa	ep. kamienia	C/112/13
101.	Libidza	85-47	23	2	śl. osadnictwa	okr. prahist.	C/113/13
					osada	okr. średn.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
102.	Libidza	85-47	24	3	śl. osadnictwa	okr. prahist.	C/114/13
					osada	okr. średn. /nowożytny	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
103.	Libidza	85-47	25	4	osada	okr. średn. /nowożytny	C/115/13
					osada	okr. nowożyt.	
104.	Libidza	85-47	26	5	śl. osadnictwa	okr. średn.	C/116/13
105.	Libidza	85-47	27	6	osada	okr. średn.	C/117/13
					osada	okr. nowożyt.	
106.	Gruszewnia	85-47	39	3	śl. osadnictwa	okr. średn.?	C/36/13
107.	Gruszewnia	85-47	40	2	osada	okr. wpł. rzym.	C/35/13
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
108.	Gruszewnia	85-47	41	1	osada	okr. wpł. rzym.	C/34/13
					osada	okr. nowożyt.	
109.	Kłobuck	85-47	42	17 (d.16)	śl. osadnictwa	okr. prahist.	C/62/13
					osada	okr. średn.	
110.	Kłobuck (Niwa Skrzeszów)	85-47	43	3	śl. osadnictwa	epoka brązu?	C/67/13
					osada	okr. średn.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
111.	Kłobuck (Niwa Skrzeszów)	85-47	44	4	śl. osadnictwa	okr. średn.	C/68/13
112.	Libidza	85-47	46	7	wapiennik	XIX-XX w.	C/118/13
113.	Libidza	85-47	47	8	wapiennik	XIX-XX w.	C/119/13
114.	Lgota	85-47	48	1	śl. osadnictwa	okr. średn	C/109/13
115.	Lgota	85-47	49	2	śl. osadnictwa	okr. średn	C/110/13
116.	Lgota	85-47	50	3	śl. osadnictwa	okr. prahist.	C/111/13
					śl. osadnictwa	okr. średn.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
117.	Libidza	85-47	51	9	wapiennik	XIX-XX w.	C/120/13

118.	Libidza	85-47	52	10	wapiennik	XIX-XX w.	C/121/13
119.	Gruszewnia	85-47	53	4	wapiennik	XIX-XX w.	C/37/13
120.	Biała Dolna	85-48	7	1	nie określono	nie określono	C/1/13
121.	Biała Dolna	85-48	8	2	nie określono	okr. wpł. rzym.	C/2/13
122.	Biała Dolna	85-48	9	3	nie określono	schyłkowy paleolit?	C/3/13
123.	Biała Dolna	85-48	10	4	osada	okr. wpł. rzym.?	C/4/13
124.	Biała Dolna	85-48	11	5	osada	okr. wpł. rzym.?	C/5/13
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
125.	Biała Dolna	85-48	12	6	śl. osadnictwa	okr. wpł. rzym.	C/6/13
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
126.	Biała Dolna	85-48	13	7	osada	okr. prehist.	C/7/13
127.	Biała Dolna	85-48	14	8	śl. osadnictwa	okr. prehist.	C/8/13
128.	Biała Dolna	85-48	15	9	osada	okr. średn.	C/9/13
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
129.	Biała Dolna	85-48	16	10	nie określono	nie określono	C/10/13
130.	Biała Dolna	85-48	17	11	zamczysko stożkowate	późne średn. lub nowożytność	A/241/78 C/11/13
131.	Biała Dolna	85-48	18	12	śl. osadnictwa	okr. prehist.	C/12/13
					osada	okr. nowożyt.	
132.	Biała Dolna	85-48	19	13	osada	okr. średn.	C/13/13
					osada	okr. nowożyt.	
133.	Biała Górna	85-48	20	1	śl. osadnictwa	mł. ep. kam.	C/21/13
					śl. osadnictwa	okr. prehist.	
134.	Biała Górna	85-48	21	2	śl. osadnictwa	okr. średn.	C/22/13
					osada	okr. nowożyt.	
135.	Biała Górna	85-48	22	3	przemysłowa	XIX-XX w.	C/23/13
136.	Biała Górna	85-48	23	4	nie określono	nie określono	C/24/13
137.	Biała Górna	85-48	24	5	osada	okr. wpł. rzym.	C/25/13
					śl. osadnictwa	okr. średn.	
138.	Biała Górna	85-48	25	6	śl. osadnictwa	ep. kamienia	A/254/78 C/26/13
					śl. osadnictwa	okr. prehist.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
139.	Kopiec	85-48	26	1	zamczysko	okr. średn.	C/102/13
140.	Borowianka	85-48	27	1	śl. osadnictwa	okr. wpł. rzym.	C/33/13
141.	Biała Górna	85-48	28	7	śl. osadnictwa	mł. ep. kam.?	C/27/13
					śl. osadnictwa	okr. prehist.	
					śl. osadnictwa	okr. nowożyt.	
142.	Biała Górna	85-48	29	8	śl. osadnictwa	okr. prehist.	C/28/13
					śl. osadnictwa	okr. średn.	
143.	Biała Dolna	85-48	30	14	przemysłowa	XIX-XX w.	C/14/13
144.	Biała Dolna	85-48	31	15	przemysłowa	XIX-XX w.	C/15/13
145.	Biała Dolna	85-48	32	16	przemysłowa	XIX-XX w.	C/16/13
146.	Biała Dolna	85-48	33	17	przemysłowa	XIX-XX w.	C/17/13
147.	Biała Dolna	85-48	34	18	przemysłowa	XIX-XX w.	C/18/13
148.	Biała Dolna	85-48	35	19	przemysłowa	XIX-XX w.	C/19/13
149.	Biała Dolna	85-48	36	20	przemysłowa	XIX-XX w.	C/20/13
150.	Rybno	85-46	5	2	osada	epoka brązu – kultura łużycka	A/333/78 C/151/13
151.	Kłobuck	85-46	11	18	cmentarzysko	epoka brązu/halsztat	A/280/78 C/63/13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

VII.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SYSTEMU KOMUNIKACJI

VII.1. Układ drogowo-uliczny oraz kolejowy

Z punktu widzenia połączeń regionalnych i międzynarodowych położenie komunikacyjne gminy jest bardzo korzystne. Już od średniowiecza przebiegał przez Kłobuck szlak handlowy, łączący Wielkopolskę z Małopolską. Natomiast z punktu widzenia połączeń lokalnych położenie komunikacyjne gminy jest również korzystne, ponieważ posiada ona dogodne połączenia drogowe z: Częstochową, Krzepicami, Blachownią czy Działoszynem.

Fakt istnienia różnorodnej i dogodnej sieci komunikacyjnej (przede wszystkim magistrala kolejowa oraz planowana autostrada A1) podnosi prestiż gminy oraz stanowi istotny argument, pozwalający stymulować jej dalszy, gospodarczy rozwój. System głównych dróg i ulic miasta tworzą poniżej opisane trasy.

Drogi krajowe

Droga krajowa nr 43 Wieluń – Rudniki – Krzepice – Kłobuck – Częstochowa jest ważną osią komunikacyjną na styku 3 województw: opolskiego, łódzkiego i śląskiego. Umożliwia rozprowadzenie ruchu z północno – zachodniej części województwa śląskiego w kierunku: Kępna, Sieradza i Kalisza. Długość odcinka drogi nr 43 na terenie gminy Kłobuck wynosi 14, 075 km (km 42+716 do km 56+891). Na terenie gminy przebiega przez miejscowości: Kłobuck (ulice: Górnicza, Wieluńska, Częstochowska), Libidza, Gruszewnia i Lgota. Posiada ona klasę G w liniach rozgraniczających o szerokości 25 m. Trasa nr 43 znajduje się w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), Oddział w Katowicach. Według danych GDDKiA w 2005 r. przez kłobucki odcinek drogi nr 43 przejeżdżało średnio 11500 pojazdów na dobę.

Drogi wojewódzkie

Droga nr 491 Działoszyn – Miedźno – Łobodno – Częstochowa jest jedną z ważniejszych tras regionalnych na terenie powiatu kłobuckiego oraz w północno-zachodniej części województwa śląskiego. Umożliwia ona bezpośrednie połączenie z Częstochowy do Działoszyna, bez konieczności przejazdu drogą nr 43 przez Kłobuck. Na terenie gminy Kłobuck droga nr 491 prowadzi przez miejscowości: Biała, Kamyk i Łobodno. Trasa znajduje się w administracji Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach.

Droga nr 492 Blachownia – Wręczyca Wielka – Kłobuck – Ostrowy – Gojść jest jedną z ważniejszych tras regionalnych o charakterze południkowym w rejonie powiatu kłobuckiego. Umożliwia ona między innymi połączenie z Blachowni w kierunku drogi nr 43 bez konieczności przejazdu przez Częstochowę. Na terenie gminy Kłobuck droga nr 492 prowadzi przez miejscowości: Kłobuck (ulice: Staszica, 3 Maja, 11 Listopada) i Łobodno. Trasa znajduje się w administracji Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach.

Drogi powiatowe

Całkowita długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 38,6 km, w tym 15,6 km na terenie miasta Kłobuck. Wszystkie drogi posiadają nawierzchnię bitumiczną. Powyższe trasy znajdują się pod nadzorem Powiatowego Zarządu Dróg w Kłobucku. W najbliższym okresie nie planuje się zamierzeń inwestycyjnych na drogach powiatowych, poza bieżącymi naprawami.

Tabela 53. Gmina Kłobuck – wykaz dróg powiatowych.

Nr drogi	Przebieg	Długość w km		Rodzaj nawierzchni	Klasa drogi
		miasto	poza miastem		
S 1025	Kamyk – Kuźnica	-	2,7	bitumiczna	Z
S 1026	Ostrowy – Nowa Wieś	-	5,1	bitumiczna	Z
S 2020	Wilkowiecko – Kłobuck	4,3	-	bitumiczna	Z
S 2023	Zawady – Mokra – Kłobuck	4,1	-	bitumiczna	Z
S 2041	Praszczyki – Kałmuki – Hutka – Kłobuck	3,5	2,2	bitumiczna	Z
S 2043	Kłobuck – Kamyk	3,7	2,7	bitumiczna	Z
S 2045	Libidza – Kamyk	-	3,5	bitumiczna	Z
S 2046	Biała Górna – Lgota	-	2,6	bitumiczna	Z
S 2047	Grodzisko – Libidza	-	0,6	bitumiczna	Z
S 2049	Lgota – Szarlejka	-	1,5	bitumiczna	Z
S 2068	Biała Górna – Częstochowa	-	2,1	bitumiczna	Z

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Tabela 54. Gmina Kłobuck – wykaz dróg powiatowych na terenie miasta.

Nr drogi	Przebieg drogi (ulice)	Typ nawierzchni	Klasa drogi
S 2020	Pogodna; Długosza (od ul. Pogodnej do ul. Zamkowej); Zamkowa	bitumiczna	Z
S 2023	Wojska Polskiego	bitumiczna	Z
S 2041	Słowackiego (od granicy miasta do ul. Sienkiewicza); Sienkiewicza (od ul. Słowackiego do ul. Wieluńskiej)	bitumiczna	Z
S 2043	Szkolna	bitumiczna	Z

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Drogi gminne

Zgodnie z ewidencją dróg gminnych, w gminie Kłobuck znajduje się 198 dróg gminnych o łącznej długości 124,726 km (dane za 2013 r.). W związku ze skalą opracowania i ogólnością mapy topograficznej, a także znaczną liczbą i gęstością dróg gminnych, na rysunku studium wskazano tylko wybrane drogi będące własnością gminy(pogrubione w poniższej tabeli z wykazem dróg gminnych), ważne ze względu na zapewniane przez nie połączenia między poszczególnymi osiedlami czy miejscowościami, obsługę terenów zainwestowanych i połączenie ich z drogami powiatowymi, wojewódzkimi czy krajową.

Tabela 55. Gmina Kłobuck – wykaz dróg gminnych.

Lp.	Nr ewidencyjny drogi	Sołectwo	Nazwa drogi (ulicy)
1	G000001	Kłobuck	Kłobuck, Rynek Jana Pawła II
2	G000002	Kłobuck	Kłobuck, ul. Długosza
3	G000003	Kłobuck	Kłobuck, ul. Jasna
4	G000004	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wały
5	G000004.1	Kłobuck	Kłobuck, łącznik 1 drogi 470004S
6	G000004.2	Kłobuck	Kłobuck, łącznik 2 drogi 470004S
7	G000005	Kłobuck	Kłobuck, ul. Okólna
8	G000006	Kłobuck	Kłobuck, ul. Armii Krajowej
9	G000007	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kolejowa
10	G000008	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kościuszki
11	G000009	Kłobuck	Kłobuck, ul. Ogrójcowa
12	G000009.1	Kłobuck	Kłobuck, łącznik drogi 470009S
13	G000010	Kłobuck	Kłobuck, ul. Sportowa
14	G000011	Kłobuck	Kłobuck, ul. Parkowa
15	G000012	Kłobuck	Kłobuck, ul. Nadrzeczna
16	G000013	Kłobuck	Kłobuck, ul. Spokojna
17	G000014	Kłobuck	Kłobuck, ul. Śląska
18	G000015	Kłobuck	Kłobuck, ul. Słowackiego
19	G000016	Kłobuck	Kłobuck, ul. Sienkiewicza
20	G000017	Kłobuck	Kłobuck, ul. Przemysłowa
21	G000018	Kłobuck	Kłobuck, ul. Hallera
22	G000019	Kłobuck	Kłobuck, ul. Ciasna
23	G000020	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wąska
24	G000021	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kopernika
25	G000022	Kłobuck	Kłobuck, ul. Topolowa
26	G000023	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wyszyńskiego
27	G000024	Kłobuck	Kłobuck, ul. Baczyńskiego
28	G000025	Kłobuck	Kłobuck, ul. Osiedlowa
29	G000026	Kłobuck	Kłobuck, ul. Spacerowa
30	G000027	Kłobuck	Kłobuck, ul. Zielona
31	G000028	Kłobuck	Kłobuck, ul. Przedszkolna
32	G000029	Kłobuck	Kłobuck, ul. Targowa
33	G000030	Kłobuck	Kłobuck, ul. Boh. Bitwy pod Mokrą
34	G000031	Kłobuck	Kłobuck, ul. Harcerska
35	G000032	Kłobuck	Kłobuck, ul. 9 Maja
36	G000033	Kłobuck	Kłobuck, ul. Przechodnia
37	G000034	Kłobuck	Kłobuck, ul. hm. Sobisia
38	G000035	Kłobuck	Kłobuck, ul. Różana
39	G000036	Kłobuck	Kłobuck, ul. Konwaliowa
40	G000037	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kochanowskiego
41	G000038	Kłobuck	Kłobuck, ul. Żytnia
42	G000039	Kłobuck	Kłobuck, ul. Słoneczna
43	G000040	Kłobuck	Kłobuck, ul. Orzeszkowej
44	G000041	Kłobuck	Kłobuck, ul. Poprzeczna

45	G000042	Kłobuck	Kłobuck, ul. Teligi
46	G000043	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wiśniowa
47	G000044	Kłobuck	Kłobuck, ul. Prosta
48	G000045	Kłobuck	Kłobuck, ul. Ustronna
49	G000046	Kłobuck	Kłobuck, ul. Miła
50	G000047	Kłobuck	Kłobuck, ul. Boczna
51	G000048	Kłobuck	Kłobuck, ul. Ładna
52	G000049	Kłobuck	Kłobuck, ul. Radosna
53	G000050	Kłobuck	Kłobuck, ul. Konopnickiej
54	G000051	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wesoła
55	G000052	Kłobuck	Kłobuck, ul. Niemczyka
56	G000053	Kłobuck	Kłobuck, ul. Tuwima
57	G000054	Kłobuck	Kłobuck, ul. Reymonta
58	G000055	Kłobuck	Kłobuck, ul. Leśmiana
59	G000056	Kłobuck	Kłobuck, ul. Poświatowskiej
60	G000057	Kłobuck	Kłobuck, ul. Nałkowskiej
61	G000058	Kłobuck	Kłobuck, ul. Prusa
62	G000059	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wyspiańskiego
63	G000060	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kasprowicza
64	G000061	Kłobuck	Kłobuck, droga bez nazwy od ul. Kochanowskiego do ul. Prusa
65	G000062	Kłobuck	Kłobuck, ul. Żółkiewskiego
66	G000063	Kłobuck	Kłobuck, ul. Czarnieckiego
67	G000064	Kłobuck	Kłobuck, ul. Krótka
68	G000065	Kłobuck	Kłobuck, ul. Sebyły
69	G000066	Kłobuck	Kłobuck, ul. Andersa
70	G000067	Kłobuck	Kłobuck, ul. Mała
71	G000068	Kłobuck	Kłobuck, ul. Dąbrowskiego
72	G000069	Kłobuck	Kłobuck, ul. Głowackiego
73	G000070	Kłobuck	Kłobuck, ul. Bema
74	G000071	Kłobuck	Kłobuck, ul. Beniowskiego
75	G000072	Kłobuck	Kłobuck, ul. Żwirki i Wigury
76	G000073	Kłobuck	Kłobuck, ul. Dywizjonu 303
77	G000074	Kłobuck	Kłobuck, ul. Hubala
78	G000075	Kłobuck	Kłobuck, ul. Maczka
79	G000076	Kłobuck	Kłobuck, ul. Powstańców Śląskich
80	G000077	Kłobuck	Kłobuck, ul. Krzywa
81	G000078	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kamienna
82	G000079	Kłobuck	Kłobuck, ul. Skorupki
83	G000080	Kłobuck	Kłobuck, ul. Spadkowa
84	G000081	Kłobuck	Kłobuck, ul. Cmentarna
85	G000082	Kłobuck	Kłobuck, ul. Gwiezdna
86	G000083	Kłobuck	Kłobuck, ul. Gajowa
87	G000084	Kłobuck	Kłobuck, ul. Sadowa
88	G000085	Kłobuck	Kłobuck, ul. Mickiewicza
89	G000086	Kłobuck	Kłobuck, ul. Ogrodowa
90	G000087	Kłobuck	Kłobuck, ul. Gagarina

91	G000088	Kłobuck	Kłobuck, ul. Korczaka
92	G000089	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kołłątaja
93	G000090	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kordeckiego
94	G000091	Kłobuck	Kłobuck, ul. Reja
95	G000092	Kłobuck	Kłobuck, ul. Dębowa
96	G000093	Kłobuck	Kłobuck, ul. Asnyka
97	G000094	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kasztanowa
98	G000095	Kłobuck	Kłobuck, ul. Jesionowa
99	G000096	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wierzbowa
100	G000097	Kłobuck	Kłobuck, ul. Klonowa
101	G000098	Kłobuck	Kłobuck, ul. Akacjowa
102	G000099.1	Kłobuck	Kłobuck, ul. Zakrzewska
103	G000099.2	Kłobuck	Kłobuck, ul. Stawowa
104	G000099.3	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kręta
105	G000100	Kłobuck	Kłobuck, ul. Żabia
106	G000101	Kłobuck	Kłobuck, ul. Błotna
107	G000101.1	Rybno	Rybno, łącznik 1 drogi 470101S
108	G000101.2	Rybno	Rybno, łącznik 2 drogi 470101S
109	G000102	Kłobuck	Kłobuck, ul. Cicha
110	G000103.1	Kłobuck	Kłobuck, ul. Równoległa
111	G000103.2	Kłobuck	Kłobuck, ul. Rolnicza
112	G000103.3	Kłobuck	Kłobuck, ul. Podleśna
113	G000103.4	Kłobuck	Kłobuck, ul. Łąkowa
114	G000103.5	Kłobuck	Kłobuck, ul. Spokojna
115	G000103.6	Kłobuck	Kłobuck, ul. Nadrzeczna
116	G000103.7	Kłobuck	Kłobuck, łącznik ul. Łąkowej
117	G000104.1	Kłobuck	Kłobuck, ul. Witosa
118	G000104.2	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wspólna
119	G000105	Kłobuck	Kłobuck, ul. Chodkiewicza
120	G000106	Kłobuck	Kłobuck, ul. Piaskowa
121	G000107	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wschodnia
122	G000108	Kłobuck	Kłobuck, ul. Nowa
123	G000109	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wiejska
124	G000110	Kłobuck	Kłobuck, ul. Księżycowa
125	G000111	Kłobuck	Kłobuck, ul. Długa
126	G000112	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wodna
127	G000113	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wrzosowa
128	G000114	Kłobuck	Kłobuck, ul. Sosnowa
129	G000115	Kłobuck	Kłobuck, ul. Świerkowa
130	G000116	Kłobuck	Kłobuck, ul. Leśna
131	G000117	Kłobuck	Kłobuck, ul. Źródlana
132	G000118.1	Kłobuck	Kłobuck, ul. Podmiejska
133	G000118.2	Kłobuck	Kłobuck, ul. Graniczna
134	G000118.3	Kłobuck	Kłobuck, Libidza, ul. Młyńska
135	G000118.4	Kamyk	Kamyk, ul. Przybyłowska
136	G000119	Łobodno	Łobodno, ul. Topolowa
137	G000120	Łobodno	Łobodno, ul. Strażacka

138	G000121	Kamyk	Kamyk, ul. Polna
139	G000122	Kamyk	Kamyk, ul. Prusa
140	G000123	Kamyk	Kamyk, ul. Rutkiewicz
141	G000124	Kamyk	Kamyk, ul. Komara
142	G000125	Kamyk	Kamyk, ul. Kusocińskiego
143	G000126	Kamyk	Kamyk, ul. Malinowskiego
144	G000127	Kamyk	Kamyk, ul. Brzechwy
145	G000128	Kamyk, Borowianka, Kopiec, Biała	Kamyk, Borowianka, Kopiec, Biała ul. Tuwima, ul. Kopiecka, ul. Salezjańska, ul. Strażacka
146	G000129	Borowianka	Borowianka, ul. Gościniec
147	G000130	Borowianka	Borowianka, ul. Olszowiec
148	G000131	Nowa Wieś	Nowa Wieś, ul. Spadkowa
149	G000132	Nowa Wieś	Nowa Wieś, ul. Podleśna
150	G000133	Kopiec	Kopiec, ul. Parkowa
151	G000134	Kopiec	Kopiec, ul. Spacerowa
152	G000135	Biała	Biała, ul. Polna
153	G000136	Biała	Biała, ul. Zagórska
154	G000137	Biała	Biała, ul. Parkowa
155	G000138	Biała	Biała, ul. Słoneczna
156	G000139	Biała	Biała, ul. Studzienna
157	G000140	Biała	Biała, ul. Mała
158	G000141	Biała	Biała, ul. Nadrzeczna
159	G000142.1	Gruszewnia	Gruszewnia, ul. Zagłoby
160	G000142.2	Gruszewnia	Gruszewnia, ul. Górna
161	G000143	Gruszewnia	Gruszewnia, ul. Kmicica
162	G000144.1	Libidza	Libidza, ul. Biała
163	G000144.2	Libidza	Libidza, ul. Polna
164	G000144.3	Libidza	Libidza, ul. Zamiany
165	G000145	Libidza	Libidza, ul. Moniuszki
166	G000146	Libidza	Libidza, ul. Chopina
167	G000147	Libidza	Libidza, ul. Paderewskiego
168	G000148	Libidza	Libidza, ul. Skalna
169	G000149	Libidza	Libidza, ul. Spadkowa
170	G000150	Kamyk	Kamyk, Plac Witosa
171	G000151	Kłobuck	Kłobuck, ul. Przejazdowa
172	G000152	Kłobuck	Kłobuck, ul. Polna
173	G000153	Kłobuck	Kłobuck, ul. Ściegiennego
174	G000154	Kłobuck	Kłobuck, ul. Rommla
175	G000155	Kłobuck	Kłobuck, ul. Strażacka
176	G000156	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kwiatowa
177	G000157	Kłobuck	Kłobuck, ul. Kpr. Cielebana
178	G000158	Kłobuck	Kłobuck, ul. Złota
179	G000159	Kłobuck	Kłobuck, ul. Topazowa
180	G000160	Kłobuck	Kłobuck, ul. Srebrna
181	G000161	Kłobuck	Kłobuck, ul. Diamentowa
182	G000162	Kłobuck	Kłobuck, ul. Szafirowa
183	G000163	Kłobuck	Kłobuck, droga bez nazwy od ul. Żytniej do granicy działki nr 1085/4

184	G000164	Kłobuck	Kłobuck, ul. Wodociągowa
185	G000165	Kopiec	Kopiec, ul. Lipowa
186	G000166	Kopiec	Kopiec, ul. Topolowa
187	G000167	Biała	Biała, ul. Kościelna
188	G000168	Biała	Biała, ul. Sosnowa
189	G000169	Łobodno	Łobodno, ul. Sportowa
190	G000170	Łobodno	Łobodno, ul. Parkowa
191	G000171	Łobodno	Łobodno, ul. Prusa
192	G000172	Łobodno	Łobodno, ul. Witosa
193	G000173	Łobodno	Łobodno, ul. Polna
194	G000173.1	Łobodno	Łobodno, łącznik drogi 470173S
195	G000174	Łobodno	Łobodno, ul. Podleśna
196	G000175	Łobodno	Łobodno, ul. Woźniaka
197	G000176	Łobodno	Łobodno, ul. Krótka
198	G000177	Łobodno	Łobodno, ul. Słoneczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Prawie połowa dróg gminnych (ponad 60 km) posiada nawierzchnię bitumiczną, 36% (ok. 45 km) gruntową wzmocnioną żwirem, żużlem itp. Jedynie ok. 9% dróg to drogi gruntowe naturalne. Łączna powierzchnia dróg gminnych wynosi ponad 600 tys. m^2, z czego ponad 43 tys. m^2 to powierzchnie chodników i ścieżek rowerowych. W związku z dużą liczbą cieków wodnych w gminie, w ciągu dróg gminnych zlokalizowano aż 78 obiektów mostowych o łącznej długości 866,1 m. Drogi gminne wyposażone są w ponad 1080 sztuk słupów oświetleniowych oraz ponad 760 znaków pionowych.

Tabela 56. Gmina Kłobuck – rodzaje nawierzchni dróg gminnych.

Rodzaj nawierzchni	Długość w km
twarda ulepszona kostka	2,377
twarda ulepszona bitumiczna	61,566
twarda nieulepszona tłuczniowa	3,767
gruntowa wzmocniona żwirem, żużlem itp.	45,253
gruntowa naturalna (z gruntu rodzimego)	11,656

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Generalnie stan dróg na terenie miasta i gminy jest zadowalający zarówno pod względem jakości nawierzchni, jak i możliwości obsługiwania przez nie poszczególnych obszarów zabudowy. Sieć ta wymaga jednak bieżących napraw i rozbudowy. Brak kanalizacji deszczowej oraz rowów odwadniających w części dróg uniemożliwia odprowadzenie wód opadowych lub prawidłowe odwodnienie korpusu drogi. Na terenach zabudowanych część dróg nie posiada chodników, ruch pieszy odbywa się na poboczu lub jezdni.

Linie kolejowe

Przebiegająca przez gminę Kłobuck linia kolejowa nr 131 to część bardzo ważnej w skali kraju, dwutorowej, zelektryfikowanej magistrali kolejowej, łączącej Górny Śląsk z Pomorzem. Jest to tak zwana „magistrala węglowa” relacji: Katowice – Gdynia, wybudowana w okresie międzywojennym. Linia ta służy przede wszystkim do przewozu towarów. Kursowanie pociągów osobowych na odcinku Herby Nowe – Kłobuck – Działoszyn – Zduńska Wola zostało zawieszone w 2006 r. Ruch był wznawiany w 2009 i 2012 r. Obecnie kursowanie pociągów osobowych przez Kłobuck ponownie zawieszono.

Infrastruktura kolejowa pozostaje w zarządzie Polskich Kolei Państwowych. Infrastrukturę kolejową w mieście uzupełnia bocznica kolejowa prowadząca do miejscowych zakładów przemysłowych zlokalizowanych w zachodniej części miasta.

VII.2. Analiza ruchu

W gminie najbardziej obciążona ruchem jest droga krajowa nr 43 Wieluń – Częstochowa. Z uwagi na wzmożony ruch samochodowy (w tym ciężarowy), dużą liczbę skrzyżowań i ich ograniczoną przepustowość, w mieście tworzą się korki, szczególnie w rejonie skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 492 (rondo u zbiegu ulic Wieluńskiej, 3 Maja, Częstochowskiej i Staszica). W tym rejonie droga przebiega przez tereny zabudowy mieszkaniowej. W związku zagrożeniem dla mieszkańców i niszczeniem tkanki miejskiej przez wzmożony ruch, wskazana jest budowa drogi tranzytowej po nowym śladzie, jako obwodnicy Kłobucka, która poprawi warunki zamieszkania i bezpieczeństwo w tym rejonie miasta.

Droga krajowa oraz dwie drogi wojewódzkie stanowią podstawowe połączenia komunikacyjne gminy Kłobuck. Służą głównie ruchowi regionalnemu oraz międzyregionalnemu (połączeniom z sąsiadującymi gminami i większymi miastami), stanowią również ważne połączenia w ruchu lokalnym – połączenie miasta Kłobuck z Łobodnem zapewnia droga wojewódzka nr 492 (ul. 11 Listopada), południowo-wschodnie miejscowości gminy z miastem łączy droga krajowa nr 43. Oprócz ww. dróg ważne w gminie połączenie lokalne stanowi droga powiatowa nr S 2043 (ul. Szkolna, ul. Reymonta) – łącząca miasto Kłobuck z Kamykiem i drogą wojewódzką nr 491. W gminie brak jest wyznaczonych i oznakowanych ścieżek rowerowych.

Aktualny wewnętrzny układ komunikacyjny gminy Kłobuck nie wykazuje braków w zakresie gęstości sieci dróg. Jednakże stan techniczny dróg gminnych nie jest zadowalający, wpływ na ich jakość ma przede wszystkim zła nawierzchnia. Drogi w części przypadków wymagają modernizacji oraz miejscami przebudowy (utwardzenia nawierzchni i budowy chodników). W zachodniej i północnej części miasta, gdzie zlokalizowana jest większość zakładów przemysłowych w gminie, konieczne jest dostosowanie parametrów dróg do ruchu ciężarowego.

Droga krajowa nr 43 (dla miasta Kłobuck oraz zachodniej i południowej części gminy) oraz droga wojewódzka nr 491 (dla wschodniej części gminy) zapewniają dogodne połączenia gminy Kłobuck z Częstochową, która posiada połączenia drogowe oraz kolejowe z największymi miastami Polski. Przecina ją droga krajowa nr 1 relacji Gdańsk – Toruń – Łódź – Częstochowa – Dąbrowa Górnicza – Bielsko-Biała – granica państwa, będąca fragmentem europejskiej trasy E75. Planowana jest budowa autostrady A1, która ma utworzyć zachodnią autostradową obwodnicę Częstochowy. Jej fragment zlokalizowany będzie we wschodniej części gminy Kłobuck, w sołectwach Biała i Lgota. Projektowany węzeł drogowy „Lgota" na skrzyżowaniu z drogą krajową nr 43 umożliwi dogodne połączenie gminy Kłobuck ze wszystkimi miastami leżącymi przy autostradzie A1, w tym ze stolicą województwa. Jest również kolejnym argumentem przemawiającym za koniecznością powstania obwodnicy Kłobucka, gdyż po wybudowaniu autostrady A1 droga krajowa nr 43 stanie się ważnym dojazdem do węzła „Lgota".

Przeprowadzona analiza prowadzi do wniosków potwierdzających, że najważniejszymi problemami w zakresie komunikacji w gminie Kłobuck jest brak segregacji ruchu tranzytowego i lokalnego na przebiegającej przez teren gminy drodze krajowej oraz brak

segregacji ruchu pieszego i rowerowego. Należy dążyć do poprawy nawierzchni dróg publicznych, szczególnie gminnych.

VII.3. Układ komunikacji zbiorowej

Dobrze rozwinięta jest sieć komunikacji autobusowej, obsługiwanej głównie przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej (PKS) oraz prywatnych przewoźników (busy). Dzięki niej można bezpośrednio dotrzeć do każdej miejscowości w gminie oraz do miejscowości sąsiednich, takich jak między innymi: Częstochowa, Krzepice, Blachownia, Działoszyn, a także dalej w kierunku: Wielunia czy Kluczborka. Dworzec autobusowy zlokalizowany jest przy ul. Wieluńskiej 25.

Gmina ma dość dogodny układ połączeń autobusowych zewnętrznych i wewnętrznych. Głównym problemem sieci relacji obsługujących powiązania wewnątrzgminne są niskie częstotliwości kursowania. Komunikacja kolejowa nie odgrywa dużej roli w obsłudze ruchu pasażerskiego – linia kolejowa przebiegająca przez miasto jest linią towarową, kursowanie pociągów osobowych zostało zawieszone.

VIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

VIII.1. Zaopatrzenie w wodę

Zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania nowoczesnej gminy ma dobry system zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków. Obecnie gmina Kłobuck jest zaopatrywana w wodę przez rozdzielczą sieć wodociągową o długości 141,3 km z 4743 połączeniami prowadzącymi do budynków mieszkalnych (w tym w mieście odpowiednio: 68,2 km i 2835). Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego z sieci wodociągowej w 2011 r. korzystało 19202 osób, czyli 92,7% mieszkańców gminy. Dostęp do sieci wodociągowej w mieście Kłobuck miało 95,2% jego mieszkańców, a na obszarze wiejskim gminy 88,2% mieszkańców. Pozostałe osoby zaopatrywały się w wodę z indywidualnych studni przydomowych. W 2011 r. zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych wyniosło 613,3 dam³, w tym w mieście 385,2 dam³.

Przewody sieci wodociągowej magistralnej stanowią przede wszystkim rury o średnicy większej od Ø 250 mm wykonane z żeliwa, natomiast przewody sieci wodociągowej rozdzielczej wykonane są z żeliwa szarego, PVC, stali, PE, żeliwa sferoidalnego. Przyłącza wodociągowe wykonane są z rur stalowych i z PE.

System zaopatrzenia w wodę gminy Kłobuck oparty jest na dwóch stacjach ujmowania i uzdatniania wody podziemnej. Do obiektów zaopatrujących gminę w wodę należą ujęcia:

- SUW Kłobuck. Na podstawie decyzji nr ROŚ.IV.6223/2/07 z 27 sierpnia 2007 roku Starosta Kłobucki udzielił pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód dla ujęcia w Kłobucku. Pozwolenie zostało udzielone na czas oznaczony do 31 grudnia 2027 r.
- SUW Łobodno. Na podstawie decyzji nr ŚR-I-6811/149/05 z dnia 17.01.2006 roku Wojewoda Śląski udzielił pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód podziemnych z ujęcia Łobodno. Pozwolenie zostało udzielone na czas oznaczony do 17 stycznia 2026 r.

Tabela 57. Gmina Kłobuck – charakterystyka poszczególnych ujęć wodnych według pozwoleń wodnoprawnych.

Lokalizacja ujęcia	Wydajność:	
	Qmaxh m³/h	Qmaxd m³/d
Kłobuck	110	2640
Łobodno	820	19680

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie.

Łączna wydajność gminnych SUW wynosi 22320 m³/dobę i w pełni zaspokaja aktualne zapotrzebowanie gminy.

Tabela 58. Gmina Kłobuck – zaopatrzenie w wodę.

Miejscowość	Źródło zaopatrzenie w wodę
Kłobuck	SUW Kłobuck
Biała	SUW Łobodno
Borowianka	SUW Łobodno
Gruszewnia	SUW Łobodno
Kamyk	SUW Łobodno
Kopiec	SUW Łobodno
Lgota	SUW Łobodno
Libidza	SUW Łobodno
Łobodno	SUW Łobodno
Nowa Wieś	SUW Łobodno
Przybyłów	SUW Łobodno

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie.

Tabela 59. Gmina Kłobuck – gęstość sieci wodociągowej w 2011 r.

Wyszczególnienie	Gmina Kłobuck	Powiat Kłobucki	Województwo Śląskie
Gęstość sieci wodociągowej w km/100km²	108,7	101,9	162,9
Zużycie wody na 1 mieszkańca w m³	29,6	26,6	29,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Nasycenie siecią wodociągową w gminie Kłobuck jest porównywalne z danymi charakteryzującymi powiat kłobucki. Znacznie wyższy współczynnik gęstości sieci w województwie śląskim jest uwarunkowany tym, że uwzględnia on również kilkanaście dużych gmin miejskich o stosunkowo niedużej powierzchni i znacznym nasyceniu siecią wodociągową. Średnie jednostkowe zużycie wody w gospodarstwach domowych jest zbliżone do średniej powiatowej i wojewódzkiej.

Na terenie gminy Kłobuck zostały wyznaczone bezpośrednie i pośrednie strefy ochronne od następujących ujęć wód podziemnych:

1) **Ujęcie Łobodno** – rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 10 września 2008 r. w sprawie ustanowienia strefy ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej Łobodno (Dz. U. Nr 177 poz. 3247 z dnia 26 września 2008 r.) wraz z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 18 marca 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody w Łobodnie oraz w sprawie zniesienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych Łobodno, położonego na terenie gminy Kłobuck i Miedźno złożonego ze studni 2, 3 ,7 ,8, 10 ustanowionej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 15 grudnia 1997 r. (Dz. U. Woj. Śląskiego Nr 93 poz. 1504 z dnia 25 maja 2010 r.).

Strefę ochronną dzieli się na obszary:

a) ochrony bezpośredniej o wymiarach:

- studnia nr 2 – działki nr 853/1 i 852/1 o powierzchni 1321,0 m^2 (gmina Kłobuck);
- studnia nr 3 – działka nr 734, o powierzchni 2000 m^2 (gmina Kłobuck);
- studnia nr 7 – działka nr 322/1, o powierzchni 1787,0 m^2 (gmina Miedźno);
- studnia nr 8 – działka nr 741, o powierzchni 1900,0 m^2 (gmina Kłobuck);
- studnia nr 10 – działka nr 472/1, o powierzchni 784,0 m^2 (gmina Kłobuck).

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a na ogrodzeniu umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Na terenie ochrony bezpośredniej należy:

- odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
- zagospodarować teren zielenią,
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

b) ochrony pośredniej, składający się z dwóch obszarów:

- Obszar A, o powierzchni 18,13 km^2;
- Obszar B, o powierzchni 16,98 km^2.

Na obszarze A terenu ochrony pośredniej ujęcia wody zabronione jest:

- przechowywanie i składowanie odpadów promieniotwórczych.

Na obszarze B terenu ochrony pośredniej ujęcia wody zabronione jest:

- lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych,
- lokalizowanie instalacji w rozumieniu Prawa Ochrony Środowiska, których funkcjonowanie ze względu na rodzaj i skalę prowadzonej w nich działalności, może powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości,
- lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych,
- przechowywanie i składowanie odpadów promieniotwórczych,
- składowanie środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach,
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz rurociągów do ich transportu,
- lokalizowanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na obszarze B terenu ochrony pośredniej wprowadza się ograniczenia:

- budowy i rozbudowy dróg publicznych z wyjątkiem dróg posiadających system odprowadzania ścieków i wód opadowych,
- budowy nowych ujęć wody innych użytkowników, poza służącymi zwykłemu korzystaniu z wód.

Granice terenu ochrony pośredniej ujęcia wód należy oznaczyć poprzez umieszczenie, w punktach przecięcia się granic ze szlakami komunikacyjnymi oraz innych charakterystycznych punktach terenu, tablic zawierających informację o ustanowieniu strefy.

2) **Ujęcie Wierzchowisko** – rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 3 grudnia 2009 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej Wierzchowisko położonego na terenie gminy Kłobuck i gminy Mykanów, złożonego ze studni nr 1, 2, 3, 4, 28 (Dz. U. Woj. Śląskiego Nr 227 poz.4585 z dnia 18 grudnia 2009 r.) wraz z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 4 czerwca 2013 r. zmieniającym rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej Wierzchowisko (Dz. U. Woj. Śląskiego z dnia 7 czerwca 2012 r. poz. 4172).

Strefę ochronną dzieli się na tereny:

a) ochrony bezpośredniej o wymiarach:
   - studnia nr 1 – działki nr 9, 8/2, 10/3, 10/4, o powierzchni 795 m^2 (gmina Mykanów);
   - studnia nr 2 – działki nr 126, 125/2, 127/2, o powierzchni 682,0 m^2 (gmina Mykanów);
   - studnia nr 3 – działki nr 494/1, 495/1, 496/1, 497/1, o powierzchni 1047,0 m^2 (gmina Kłobuck);
   - studnia nr 4 – działki nr 81/1, 82/1, 82/2, 83/1, 84/1, o powierzchni 1540,0 m^2 (gmina Mykanów);
   - studnia nr 28 – działka nr 855, o powierzchni 1540,0 m^2 (gmina Kłobuck);
   - źródło – działka nr 855, o powierzchni 1838,0 m^2 (gmina Mykanów).

   Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a na ogrodzeniu umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

   Na terenie ochrony bezpośredniej należy:
   - odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
   - zagospodarować teren zielenią,
   - odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
   - ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

b) ochrony pośredniej, składający się z dwóch obszarów, zgodnie z granicami przedstawionymi na rysunku Studium.
   - Obszar A, o powierzchni 23,55 km^2;
   - Obszar B, o powierzchni 13,62 km^2.

Na obszarze A terenu ochrony pośredniej ujęcia wody zabronione jest:

- przechowywanie i składowanie odpadów promieniotwórczych,
- lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych,
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.

Na obszarze B terenu ochrony pośredniej ujęcia wody zabronione jest:

- lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych,
- lokalizowanie instalacji w rozumieniu Prawa Ochrony Środowiska, których funkcjonowanie ze względu na rodzaj i skalę prowadzonej w nich działalności, może powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości,
- lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych,
- przechowywanie i składowanie odpadów promieniotwórczych,
- składowanie środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach,
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi z wyjątkiem oczyszczonych ścieków opadowych,
- lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz rurociągów do ich transportu,
- wprowadzanie wód opadowych i roztopowych z projektowanej autostrady A1 w obrębie obszaru zasilania ujęcia Wierzchowisko lub wprost do cieku o nazwie Tylinka, na odcinku powyżej ujętego źródła Wierzchowisko,
- lokalizowanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na obszarze B terenu ochrony pośredniej wprowadza się ograniczenia

- budowy i rozbudowy dróg publicznych z wyjątkiem dróg posiadających system odprowadzania ścieków i wód opadowych,
- budowy nowych ujęć wody innych użytkowników, poza służącymi zwykłemu korzystaniu z wód.

Granice terenu ochrony pośredniej ujęcia wód należy oznaczyć poprzez umieszczenie, w punktach przecięcia się granic ze szlakami komunikacyjnymi oraz innych charakterystycznych punktach terenu, tablic zawierających informację o ustanowieniu strefy.

VIII.2. Odprowadzanie ścieków i wód opadowych

Sieć kanalizacyjna w gminie Kłobuck obejmuje częściowo miejscowości Kłobuck i Łobodno. Kanalizacja funkcjonuje w systemie grawitacyjno-tłocznym.

W celu dalszego wyposażenia gminy Kłobuck w kanalizację sanitarną realizowany jest projekt pod nazwą *Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Kłobuck poprzez budowę kanalizacji sanitarnej nr POIS.01.01.00-00-034/08 w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013,* który zakłada realizację Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, w którym w przypadku aglomeracji Kłobuck

(aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 15 000) nałożono obowiązek rozwiązania gospodarki ściekowej na jej terenie do 2015 r. Ponadto, realizacja projektu zapewni: ochronę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, ochronę i poprawę czystości wody rzeki Białej Okszy i Kocinki, ochronę ujęć wód podziemnych w Łobodnie i Wierzchowisku, ochronę wód podziemnych Zbiornika GZWP nr 326 – Zbiornik Częstochowa (E), dalszy rozwój gminy, poprawę warunków bytowania mieszkańców oraz poprawę stanu środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przedsięwzięcie zagwarantuje aglomeracji Kłobuck skuteczny i efektywny system zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych.

Przedmiotem projektu jest kompleksowa rozbudowa systemu zbiorowego odbioru ścieków w aglomeracji Kłobuck, na terenach dotychczas nieobjętych systemem kanalizacji sanitarnej. W ramach projektu będą wykonane prace z zakresu budowy 40 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz budowa urządzeń podczyszczających wody opadowe z kanalizacji deszczowej. Projekt obejmuje cztery zadania inwestycyjne:

- Zadanie 1: budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Kłobuck obręb Smugi, Kamyk, Borowianka, Łobodno, część Kopca – zakres inwestycji obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej i tłocznej o łącznej długości ponad 20 km sieci oraz cztery przepompownie ścieków.
- Zadanie 2: budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Kopiec i Biała – łączna długość kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej – ok. 13 km oraz cztery przepompownie ścieków,
- Zadanie 3: budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Kłobuck obręb Przybyłów i Libidza – łączna długość kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej – ok. 7 km oraz cztery przepompownie ścieków,
- Zadanie 4: budowa separatorów dla sieci kanalizacji deszczowej dla zabezpieczenia wód rzeki Biała Oksza – 11 obiektów separatorów.

Po zakończeniu realizacji wszystkich zadań w ramach projektu łączna długość kanałów wyniesie około 94 km.

Mieszkańcy Kłobucka i Łobodna korzystają z sieci kanalizacyjnej typu rozdzielczego, co oznacza, że ścieki sanitarne powstałe w wyniku działalności człowieka (w tym działalności przemysłowej) odprowadzane są i oczyszczane oddzielnie od ścieków opadowych. Wody opadowe z terenu miasta Kłobuck, po uprzednim podczyszczeniu przy wykorzystaniu separatorów, odprowadzane są kanalizacją deszczową do rzeki Biała Oksza oraz do pozostałych lokalnych cieków powierzchniowych.

Wszystkie ścieki z sieci kanalizacyjnej odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Kłobucku. Oczyszczalnia wyposażona jest w niezbędne do jej funkcjonowania media oraz ciąg do odwadniania osadów ściekowych i odpadów powstających w procesie oczyszczania, wykorzystuje technologię osadu czynnego dostosowaną do podwyższonego usuwania węgla organicznego oraz związków azotu i fosforu (biogenów). Instalacja jest wyposażona w punkt zlewny ścieków pochodzących ze zbiorników bezodpływowych na terenach nieskanalizowanych. Obecna przepustowość obiektu wynosi 3200 m³/dobę. Zaspokaja to w pełni obecne i perspektywiczne potrzeby gminy Kłobuck do 2015 roku.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Biała Oksza. Gmina Kłobuck posiada pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków wydane decyzją Starosty kłobuckiego

Nr ROŚ.III.6223/33/06 z dnia 13.10.2006r., wraz ze zmianą czasu obowiązywania pozwolenia do dnia 1 lipca 2019 roku, określoną decyzją Nr ROŚ.III.6223/23/07.

Na terenach nieobjętych siecią kanalizacyjną, do których należą między innymi miejscowości: Gruszewnia, Lgota, Nowa Wieś ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. Według danych Głównego Urzędu statystycznego w 2011 r. na terenie gminy Kłobuck funkcjonowało 21 przydomowych oczyszczalni ścieków.

VIII.3. Gospodarka odpadami

Od 1 lipca 2013 r. w gminie Kłobuck, podobnie jak w całym kraju, obowiązują nowe zasady gospodarowania odpadami komunalnymi, związane z wejściem w życie nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

"Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014" uchwalony przez Sejmik Województwa Śląskiego określa regiony gospodarki odpadami komunalnymi i regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w poszczególnych regionach gospodarki odpadami komunalnymi oraz instalacje zastępcze do obsługi tych regionów. Gmina Kłobuck należy do Regionu I, w którym funkcjonuje instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP) należąca do Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o. o. zlokalizowana w gminie Sobuczyna, w miejscowości Wrzosowa. Instalacja MBP oraz zlokalizowane przy niej składowisko spełniają ustawowe wymagania (na dzień 31 grudnia 2011 r.) dla regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) . Wydajność instalacji MBP wynosi 90 tys. Mg/rok dla zmieszanych odpadów komunalnych.

Odebrane od właścicieli nieruchomości zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania będą przekazywane przez podmioty odbierające odpady komunalne do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych – Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Sobuczynie.

W gminie prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości odbierane są selektywnie zebrane:

- szkło, papier i tektura,
- tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe,
- odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji.

Na terenie oczyszczalni ścieków w Kłobucku uruchomiono Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), w którym odbierane są:

- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki i chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory,
- odpady budowlano-remontowe,
- zużyte opony,
- odpady zielone,

- tekstylia.

Mając na uwadze dbałość o stan środowiska naturalnego należy dążyć do osiągnięcia 100% wartości wskaźnika gospodarstw domowych objętych selektywną zbiórką odpadów.

Niepokojącym zjawiskiem jest pojawianie się dzikich wysypisk śmieci. Powstają one przede wszystkim na obrzeżach poszczególnych miejscowości i są sukcesywnie likwidowane. W 2011 r. 45,5 tony odpadów komunalnych zebrano podczas likwidacji dzikich wysypisk. W przypadku pojawienia się kolejnych dzikich składowisk, działania samorządu powinny skupić się na ich skutecznej eliminacji, począwszy od gorliwiej stosowanych kar administracyjnych, poprzez likwidację obiektów, a skończywszy na biologicznej rekultywacji zanieczyszczonych przez składowiska terenów.

VIII.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Obszar gminy Kłobuck przecina, będąca w eksploatacji Polskich Sieci Elektroenergetycznych – Południe S.A., linia elektroenergetyczna 400 kV relacji Joachimów – Trębaczew. W najbliższych latach nie planuje się budowy nowych obiektów elektroenergetycznych, to jest stacji i linii o napięciu 400 kV i 220 kV, krajowej sieci przesyłowej, których właścicielem są Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA.

Ponadto przez teren miasta i gminy Kłobuck przebiegają następujące linie 110 KV:

- SE 110/15 kV Zagórze – SE 110/15 kV Kiedrzyn;
- SE 110/15 kV Zagórze – RS 110 kV Kłobuck;
- SE 110/30/15/6 kV Kawodrza – SE 110/30/15 kV Kłobuck Południe – RS 110 kV Kłobuck;
- RS 110 kV Kłobuck – SE 110/15 kV Działoszyn (ZE Łódź Teren);
- RS 110 kV Kłobuck (dwutorowa): 1 tor do SE 110/15 kV Janinów, drugi tor do SE 110/15 kV Panki.

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące stacje elektroenergetyczne WN/SN (Główne Punkty Zasilania – GPZ):

- SE 110/30/15 kV Kłobuck Południe – położony w Kłobucku przy ul. Częstochowskiej;
- SE 110/15 kV Zagórze – położony w Kłobucku Zagórze.

Ponadto na terenie miasta przy ul. Górniczej zlokalizowana jest rozdzielnia sieciowa 110 kV – RS Kłobuck, stanowiąca węzeł rozdzielczy dla sieci 110 kV zlokalizowanej na tym terenie. Dodatkowo na terenie gminy zlokalizowane jest 12 stacji transformatorowych 15/04 kV typu napowietrznego oraz 31 stacji transformatorowych 15/04 kV typu wnętrzowego.

Rozdziały energii elektrycznej na terenie miasta i gminy realizowane są za pośrednictwem linii kablowych średniego napięcia SN 15 kV i SN 30 kV. Dostawa energii do odbiorców indywidualnych prowadzona jest liniami 0,4 kV napowietrznymi i kablowymi. Energię elektryczną pobierają mieszkańcy wszystkich miejscowości. Obecny system elektroenergetyczny zaspokaja we właściwym zakresie potrzeby mieszkańców i nie występują problemy związane z brakami energii elektrycznej. Za gospodarkę energetyczną na terenie gminy Kłobuck odpowiada TAURON Dystrybucja S.A., Oddział w Częstochowie, Zakład Energetyczny Częstochowa.

Tabela 60. Miasto Kłobuck – odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2011 r.

Wyszczególnienie	Miasto Kłobuck	Powiat kłobucki	Województwo Śląskie
Odbiorcy energii elektrycznej na 1000 mieszkańców	392,1	351,1	399
Zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w kWh	2131,3	1933,5	1868,8
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w kWh	835,9	402,0	704,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Dane dotyczące przeciętnego zużycia energii elektrycznej na 1 odbiorcę wykazują, iż jest ono nieznacznie wyższe na terenie miasta Kłobuck oraz powiatu kłobuckiego, ale nie wynika to wyłącznie z mniejszej oszczędności energii elektrycznej przez społeczność regionu kłobuckiego, lecz z faktu, że większość potrzeb energetycznych pokrywa w powiecie kłobuckim energia elektryczna.

W pasie technologicznym linii elektroenergetycznej 400 kV należy przestrzegać ograniczeń w użytkowaniu terenu w odległości 50 m od osi linii (mierząc poziomo i prostopadle do osi). Dla terenów znajdujących się w granicach podanych wielkości zabrania się lokalizować budynki mieszkalne i inne (zwłaszcza szpitale, internaty, żłobki, przedszkola, itp.) przeznaczone na stały pobyt ludzi. Ponadto zabrania się sadzenia roślinności pod linią i w odległości do 10 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu.

Dla napowietrznych linii elektrycznych i elektroenergetycznych 110 kV strefa ochronna znajduje się w pasie o szerokości 29 m (w odległości 14,5 m od osi przewodu). Wszelkie zmiany zagospodarowania w pasie technologicznym należy projektować w oparciu o normę PN-E-05100-1, ustawę Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27.04.2001 r. (Dz. U. Nr 62 poz. 627 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11.08.1998 r. (Dz. U. Nr 107 poz. 676) i uzgodnić z właściwym zakładem energetycznym. Natomiast wzdłuż linii 30 kV i 15 kV proponuje się pozostawienie pasów wolnych od zagospodarowania i zadrzewienia o szerokości 16 m (po 8 m od osi linii) wzdłuż urządzeń. Są to tak zwane strefy techniczne, umożliwiające eksploatację sieci napowietrznych z uwzględnieniem dojazdu do stanowisk słupowych.

Strefą ochronną obejmuje się również maszty telefonii cyfrowej (GSM) oraz inne instalacje radiotelekomunikacyjne. Określony areał jest ogrodzony i obejmuje obszar zależny od wysokości masztu – od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów od osi masztu.

VIII.5. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy Kłobuck Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA (PGNiG S.A.) nie posiada utworzonych obszarów i terenów górniczych oraz przesyłowych, wysokoprężnych sieci gazowych.

Gmina Kłobuck nie jest aktualnie w pełni zgazyfikowana. Gaz sieciowy doprowadzony jest jedynie do leżących na południowym wschodzie gminy wsi Kopiec, Biała Górna i Biała Dolna. Miejscowości te posiadają sieć gazową średnioprężną obsługiwaną przez Górnośląską Spółkę Gazownictwa sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrzu. Gaz ziemny wysokometanowy GZ-50 jest dostarczany z miasta Częstochowa gazociągiem średnioprężnym, stalowym o średnicy 100 mm i długości sieci rozdzielczej 21 km. W 2011 r. na terenie gminy Kłobuck było łącznie 194 odbiorców gazu sieciowego. Łączne zużycie gazu w gospodarstwach domowych wyniosło 183700 m³, co daje 8,87 m³ na 1 mieszkańca gminy.

Głównymi odbiorcami gazu sieciowego są więc odbiorcy domowi, drugie miejsce zajmują handel i usługi , a najmniej gazu zużywają obiekty użyteczności publicznej.

Tabela 61. Gmina Kłobuck – sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycia gazu z sieci w gospodarstwach domowych w 2011 r.

Wyszczególnienie	Gmina Kłobuck	Powiat kłobucki	Województwo Śląskie
Sieć gazowa w km	21,0	21,0	16211,6
Gęstość sieci gazowej w km / 10 km²	1,61	0,24	13,1
Liczba odbiorców w stosunku do liczby ludności ogółem w (%)	3,1	0,9	61,3
Zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca w m³	8,9	2,1	94,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Nasycenie dystrybucyjną siecią gazowniczą w gminie Kłobuck jest zdecydowanie wyższe od średniej w powiecie oraz zdecydowanie niższe od wskaźników charakteryzujących województwo śląskie. Decydujący wpływ ma na to fakt, że tylko kilka miejscowości w gminie Kłobuck ma dostęp do sieci gazowej.

W związku z występowaniem na terenie gminy sieci gazowej, dla przedmiotowej sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi, należy określić strefę ochronną wyznaczoną przez odległości podstawowe.

Aktualnie przewiduje się rozbudowę sieci gazowej w gminie. Planowana jest budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 250, MOP 4,0 MPa relacji Blachownia – Kłobuck oraz stacji redukcyjno-pomiarowej I° ze śluzą odbiorczą „Pierzchno" w obrębie Niwa Skrzeszów. W związku z powyższym projektowana jest również gazyfikacja miasta Kłobuck: budowa sieci rozdzielczej gazociągu średniego ciśnienia w obrębach Kłobuck, Niwa Skrzeszów, Zakrzew, Zagórze (cztery zadania). Na postawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego sukcesywnie powiększana jest także sieć rozdzielcza w miejscowościach Kopiec, Biała Górna i Biała Dolna, która po rozbudowie obejmie również miejscowość Kamyk.

VIII.6. Ciepłownictwo

Scentralizowany system ciepłowniczy obejmuje obszar miasta Kłobuck. Źródłem ciepła jest kotłownia miejska zlokalizowana w Kłobucku przy ul. Harcerskiej 4, która obsługiwana jest przez firmę U&R Calor sp. z o.o. W kotłowni tej zainstalowanych jest siedem kotłów wodnych WCO-80 opalanych miałem węglowym. Każdy z kotłów posiada urządzenia zapewniające dwustopniowe odpylanie spalin, o sprawności 80%. Dzięki modernizacji, jakiej została poddana kotłownia w ostatnich latach, zwiększyła swoją moc grzewczą o 40%. Łączna długość rurociągów ciepłowniczych na koniec 2008 r. wyniosła około 6,4 km, natomiast zasięg systemu ciepłowniczego obejmuje tylko miasto Kłobuck. Funkcjonujący w mieście system ciepłowniczy zaopatruje 86 obiektów. Dominującą grupą odbiorców jest mieszkalnictwo, w tym budynki Administracji Budynków Komunalnych, Spółdzielni Mieszkaniowej i Wspólnot Mieszkaniowych. Drugą grupą odbiorców o istotnym zużyciu ciepła są budynki użyteczności publicznej, w tym głównie szkoły i przedszkola.

Tabela 62. Gmina Kłobuck – infrastruktura ciepłownicza w 2008 r.

Wyszczególnienie	Gmina Kłobuck
Zainstalowana moc kotłów	7,73 MW
Moc zamówiona przez odbiorców	8,55 MW
Ilość budynków zasilanych z sieci ciepłowniczej	86
Ilość wyprodukowanej energii cieplnej	49770 GJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Według Banku Danych Regionalnych, w 2011 r. w gminie Kłobuck, na potrzeby ogrzewania mieszkań, z gazu korzystało 134 odbiorców (gospodarstw domowych), a zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań wyniosło 183,7 tys. m^3.

Potrzeby grzewcze mieszkańców terenów wiejskich pokrywane są z wykorzystaniem indywidualnych rozwiązań ciepłowniczych. Ciepło jest w tych przypadkach wytwarzane w przydomowych kotłowniach, opalanych przede wszystkim przez paliwa stałe: węgiel, koks i drewno. Te same paliwa wykorzystywane są w piecach kaflowych oraz w piecach innej konstrukcji. Pozostałe nośniki takie jak: gaz, energia elektryczna, olej opałowy mają drugorzędne znaczenie i są wykorzystywane w niewielkim stopniu. W najbliższym okresie nie przewiduje się realizacji centralnych urządzeń ciepłowniczych, umożliwiających dostawę ciepła dla odbiorców indywidualnych na terenach wiejskich.

Wymogi ochrony powietrza atmosferycznego wymuszają potrzebę podjęcia inicjatyw związanych ze zmianą obecnego rodzaju paliw używanych do celów grzewczych, szczególnie węgla i drewna, w kierunku szerszego wykorzystania paliw uznawanych za ekologiczne. Takim nośnikiem energii może stać się np. gaz.

VIII.7. Telekomunikacja

Gmina Kłobuck wyposażona jest w nowoczesne systemy telekomunikacyjne. Dzieje się tak dzięki funkcjonowaniu central obsługujących przepływ automatyczny. Zwiększa się liczba numerów telefonicznych. W każdej części miasta oraz w każdym sołectwie zainstalowani są abonenci telefonii przewodowej. Funkcjonujący na terenie gminy operatorzy telekomunikacyjni zapewniają szeroką gamę usług. Są wśród nich usługi powszechne: telefoniczne, telegraficzne, teleksowe i telefaksowe oraz specjalistyczne w dziedzinie transmisji danych, radiokomunikacji i dostępu do Internetu. Ponadto cały obszar miasta znajduje się w zasięgu działania telefonii komórkowej systemu GSM. Przez teren gminy Kłobuck planowana jest budowa sieci szerokopasmowej.

W 2006 roku na terenie gminy Kłobuck funkcjonowały 2 placówki pocztowe, w tym 1 w mieście. Daje to 1 placówkę pocztową na 10207 mieszkańców oraz 0,15 placówki na 10 km^2. Współczynniki te są zdecydowanie mniej korzystne od średniej wojewódzkiej.

Trudności z pozyskaniem szerokiej gamy najświeższych informacji dotyczących telekomunikacji i łączności, z powodu zastrzeżenia danych ze względu na konkurencję spowodowały, że nie przedstawiono danych statystycznych dotyczących zagadnień związanych z telekomunikacją i łącznością.

VIII.8. Melioracje i urządzenia wodne

Urządzenia melioracji wodnych służą regulacji stosunków wodnych w celu poprawienia zdolności produkcyjnej gleby oraz ułatwienia jej uprawy. Ponadto chronią użytki rolne przed powodziami. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 Prawo wodne (Dz. U. 115, poz. 1229 z dnia 11.10.2001 ze zm.) dzieli urządzenia melioracji wodnych na podstawowe i szczegółowe.

Do urządzeń melioracji wodnych podstawowych należą:

- budowle piętrzące, upustowe oraz obiekty służące do ujmowania wód;
- stopnie i zbiorniki wodne;
- kanały wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie;
- rurociągi o średnicy co najmniej 0,6 m;
- budowle regulacyjne oraz przeciwpowodziowe;
- stacje pomp.

Natomiast urządzenia melioracji wodnych szczegółowych obejmują:

- rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie;
- deszczownie z pompami przenośnymi;
- rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m;
- stacje pomp do nawodnień ciśnieniowych;
- ziemne stawy rybne oraz groble na obszarach nawadnianych;
- systemy nawodnień grawitacyjnych.

Tabela 63. Gmina Kłobuck – rzeki na terenie gminy Kłobuck.

Nazwa rzeki	Długość w km	Hektometry
Biała Oksza	15,06	11+540 – 26+600
Czarna Oksza (Kocinka)	7,97	22+000 – 29+970

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Tabela 64. Gmina Kłobuck – grunty zmeliorowane w 2006 r.

Nazwa obiektu	Obszar zdrenowany w ha	Długość rowów w km
Niwa Skrzeszów – Osoki Pustkowie	237	6,8
Biała Górna – Biała Dolna	89	6,6
Gruszewnia	49	3,0
Kopiec	42	3,5
Libidza	196	2,4
Zagórze – Brody Malina	55	8,1
Brody Malina	261	2,5
Kamyk – Łobodno	111	1,8
Kłobuck	110	-
Kamyk Borowianka – Nowa Wieś	394	15,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Ogółem powierzchnia obszaru zdrenowanego wynosi 1544 ha, co stanowi 20% powierzchni użytków rolnych. Natomiast całkowita długość rowów melioracyjnych wynosi 50 km, z czego 11,78 km to cieki naturalne.

Istotny wpływ na prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej mają rozmiary i techniczna sprawność urządzeń wodnych. Ponieważ nadmiar wód w glebie, podobnie jak ich niedobór negatywnie wpływają na jej wydajność, to tworzenie optymalnych warunków wilgotnościowych i powietrznych poprzez melioracje, dzięki którym można regulować poziom wód gruntowych oraz odpływ nadmiaru wód opadowych, staje się koniecznością. Prawidłowe funkcjonowanie systemów melioracyjnych jest uzależnione od ich właściwej eksploatacji i

konserwacji. Odpowiedzialność za właściwe utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych spoczywa na zainteresowanych właścicielach gruntów.

Stan urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na terenie gminy jest niezadowalający. Według analiz wykonanych na potrzeby sporządzenia gminnego Programu Ochrony Środowiska większość urządzeń melioracyjnych wymaga odbudowy lub modernizacji. Za melioracje i urządzenia wodne na terenie gminy odpowiada Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach, Oddział w Częstochowie.

IX. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW

Politykę przestrzenną gminy oraz kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzeni określa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Natomiast przeznaczenie poszczególnych terenów określają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego z zachowaniem wymogu nie naruszalności przez radę gminy polityki przestrzennej przyjętej w studium.

IX.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Uchwałą Nr 129/XV/2008 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 12 lutego 2008 r. przyjęta została zmiana studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck. W zmianie studium nastąpiło między innymi uzupełnienie tekstu studium o treści zgodne z aktualnymi przepisami prawa, uaktualnienie danych dotyczących gminy oraz wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych. Rada Miejska w Kłobucku Uchwałą Nr 317/XXXIII/2013 z dnia 20 sierpnia 2013 r. zmieniła obowiązujące studium w trzech obszarach, wyznaczając nowe tereny przemysłowe i tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w miejscowości Łobodno oraz tereny usługowe w miejscowości Kamyk.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określono dla gminy Kłobuck wielofunkcyjny charakter z uzupełniającymi się rolami sektorów: przemysłowego, rolniczego i usługowego. W oparciu o analizy przeprowadzone na podstawie zebranych materiałów inwentaryzacyjnych oraz na podstawie występujących powiązań komunikacyjnych i funkcjonalnych, przyjęto następujący system obsługi ludności miasta i gminy:

- ***ośrodek gminny 2 poziomu obsługi***, o zasięgu lokalnym obsługujący w zakresie usług ponadpodstawowych teren całej gminy – miasto Kłobuck. Pełni ono funkcję administracyjną (gminną i powiatową), stanowi ośrodek koncentracji usług dla ludności oraz obsługi rolnictwa. W mieście znajdują się największe na terenie gminy zakłady przemysłowe. Tym samym miasto Kłobuck pełni funkcję lokalnego centrum rozwoju, które jest istotnym czynnikiem wzrostu i kumuluje usługi oraz inne działalności gospodarcze w skali umożliwiającej społeczny i ekonomiczny rozwój sąsiadujących z nimi miejscowości.
- ***ośrodki 1 poziomu obsługi z poszerzonym programem usługowym***, współpracujące z ośrodkiem gminnym – wsie: Łobodno i Kamyk. Są to ośrodki stanowiące etap pośredni w kompleksowym systemie obsługi ludności, szczególnie w zakresie usług oświaty i opieki zdrowotnej, o odpowiednio dużej liczbie ludności w rejonie obsługi.
- ***ośrodki 1 poziomu obsługi, bliższego zasięgu***; zaliczono do nich wsie: Libidza i Biała.

- ***wsie elementarne***, o funkcjach typowo rolniczych, obsługujące ludność w podstawowym zakresie usług (niektóre nawet ich pozbawione). Zaliczono do nich wsie: Borowianka, Gruszewnia, Kopiec, Lgota, Nowa Wieś i Rybno.

Wyróżniono główne kierunki rozwoju w zakresie funkcji rolniczej i leśnej, produkcyjnej, usługowej, mieszkaniowej, turystycznej. Zawarto wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów o różnym przeznaczeniu, kierunki rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, kierunki rozwoju z zakresu ochrony środowiska i jego zasobów, kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej. Na terenie gminy Kłobuck dopuszczono przeznaczenie terenu zgodnie z rysunkiem studium oraz poniższą tabelą:

Symbol wg rysunku studium	Przeznaczenie terenu Kierunki zagospodarowania
MN	Tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub bliźniaczej, o niskiej intensywności. Dopuszcza się na tych terenach: rozbudowę, zabudowę zagrodową, nieuciążliwe usługi, turystykę.
MNp	Tereny nowoprojektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub bliźniaczej, o niskiej intensywności. Dopuszcza się na tych terenach: zabudowę zagrodową, nieuciążliwe usługi, turystykę.
RMN	Tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, związanej z produkcją rolną z dopuszczeniem usług wbudowanych lub wolnostojących, niestwarzających uciążliwości dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego, agroturystyki.
RMNp	Tereny nowoprojektowanej zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, związanej z produkcją rolną z dopuszczeniem usług wbudowanych lub wolnostojących niestwarzających uciążliwości dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego, agroturystyki.
MN/R	Tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy rekreacyjnej, w celu stworzenia oferty turystycznej oraz usługi wbudowane lub wolnostojące, niestwarzające uciążliwości dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego.
MN/Rp	Tereny, gdzie oprócz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagrodowej dopuszcza się zabudowę rekreacyjną, w celu stworzenia oferty turystycznej oraz usługi wbudowane lub wolnostojące, niestwarzające uciążliwości dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego.
MNU	Tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług wbudowanych lub wolnostojących, niestwarzających uciążliwości dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego, agroturystyki. Na wydzielonych działkach dopuszcza się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży od 400 do 2000m^2.
MNUp	Tereny nowoprojektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług wbudowanych lub wolnostojących, niestwarzających uciążliwości dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego, agroturystyki. Na wydzielonych działkach dopuszcza się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży od 400 do 2000m^2.
MW	Tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Przeznaczenie uzupełniające: usługi komercyjne i publiczne, zieleń parkowa.

MWU	Tereny istniejącej wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej i usług publicznych z dopuszczeniem budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych oraz usługowych. Na wydzielonych działkach dopuszcza się lokalizację usług oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży od 400 do 2000m^2. Ustala się zakaz działalności hodowlanych oraz lokalizacji obiektów i urządzeń stwarzających uciążliwości dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego.
MWUp	Tereny nowoprojektowanej wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej i usług publicznych z dopuszczeniem budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych oraz usługowych. Na wydzielonych działkach dopuszcza się lokalizację usług oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży od 400 do 2000m^2. Ustala się zakaz działalności hodowlanych oraz lokalizacji obiektów i urządzeń stwarzających uciążliwości dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego.
UKS	Tereny obiektów sakralnych.
U	Tereny istniejących usług z dopuszczeniem towarzyszącej zabudowy mieszkaniowej właścicieli lub zarządców obiektów usługowych. Na wydzielonych działkach dopuszcza się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży od 400 do 2000m^2.
Up	Tereny nowoprojektowanych usług z dopuszczeniem towarzyszącej zabudowy mieszkaniowej właścicieli lub zarządców obiektów usługowych. Na wydzielonych działkach dopuszcza się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży od 400 do 2000m^2.
UTp	Teren projektowanych usług turystyki, przeznaczony na małe hotele, pensjonaty, ośrodki wypoczynkowe, pola biwakowe, campingi itp. Przeznaczenie uzupełniające: usługi handlu, gastronomii, obiekty sportowe, zabudowa mieszkaniowa, zieleń parkowa.
1UCp	Teren projektowanych wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 do 2000m^2 z dopuszczeniem lokalizacji usług innego rodzaju, produkcji oraz towarzyszącej zabudowy mieszkaniowej. Tereny usług ze względu na uciążliwość powinny zostać oddzielone od zabudowy mieszkaniowej pasem zieleni.
2UCp	Teren projektowanych wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m^2 z dopuszczeniem lokalizacji usług innego rodzaju, produkcji oraz towarzyszącej zabudowy mieszkaniowej. Dopuszcza się wielkopowierzchniowe obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m^2. Tereny usług ze względu na uciążliwość powinny zostać oddzielone od zabudowy mieszkaniowej pasem zieleni.
P	Tereny istniejącej zabudowy produkcyjnej z dopuszczeniem towarzyszącej zabudowy mieszkaniowej właścicieli lub zarządców obiektów usługowych. Tereny należy odizolować od zabudowy odpowiedniej szerokości pasem zieleni.
Pp	Tereny nowoprojektowanej zabudowy produkcyjnej z dopuszczeniem towarzyszącej zabudowy mieszkaniowej właścicieli lub zarządców obiektów usługowych. Tereny należy odizolować od zabudowy odpowiedniej szerokości pasem zieleni.
P/U	Tereny istniejącej zabudowy produkcyjnej z dopuszczeniem usług i towarzyszącej zabudowy mieszkaniowej właścicieli lub zarządców obiektów usługowych. Teren należy odizolować od zabudowy odpowiedniej szerokości pasem zieleni
P/Up	Tereny nowoprojektowanej zabudowy produkcyjnej z dopuszczeniem usług i towarzyszącej zabudowy mieszkaniowej właścicieli lub zarządców obiektów usługowych. Teren należy odizolować od zabudowy odpowiedniej szerokości pasem zieleni

RU	Istniejące tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych. Dopuszcza się lokalizację funkcji mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej.
US	Tereny istniejących usług sportu i rekreacji obejmujące: obiekty sportowe, boiska, pola biwakowe, campingi oraz obiekty związane z obsługą ruchu turystycznego, ustala się zakaz zabudowy terenu obiektami kubaturowymi niezwiązanymi z prowadzoną działalnością sportowo-rekreacyjną.
ZD	Tereny istniejących ogródków działkowo-rekreacyjnych z zakazem lokalizacji budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi.
ZC	Tereny istniejących cmentarzy z dopuszczeniem lokalizacji miejsc postojowych. Dopuszcza się poszerzenie terenu cmentarza na przyległe tereny rolnicze w zależności od potrzeb.
ZCp	Tereny poszerzenia istniejących cmentarzy z dopuszczeniem lokalizacji miejsc postojowych.
ZL	Tereny istniejących lasów i zadrzewień
ZLp	Tereny planowanych lasów i zadrzewień
ZP	Tereny istniejącej zieleni parkowej.
ZN	Tereny zieleni nieurządzonej
R	Tereny użytków rolnych
KS	Tereny istniejącej obsługi komunikacji samochodowej z usługami towarzyszącymi.
WS	Tereny wód otwartych i płynących.
K	Tereny obiektów i urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków
E	Tereny obiektów i urządzeń zaopatrzenia w energię elektryczną.
KD(G)	Droga główna (krajowa i wojewódzka)
KD(Z)	Droga zbiorcza (wojewódzka i powiatowe)
KD(L)	Droga lokalna (powiatowa i gminna)
KD(D)	Droga dojazdowa (gminna)
KK	Tereny kolejowe – tereny zamknięte

IX.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Kłobuck funkcjonuje 30 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących niewielkie fragmenty gminy, wprowadzonych następującymi uchwałami Rady Miejskiej w Kłobucku:

Lp.	Numer i data podjęcia uchwały, obszar objęty uchwałą	Numer i data Dziennika Urzędowego Województwa Śląskiego
1.	Nr 47/VIII/95 z dnia 05.10.1995 r. Zmiana fragmentów planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego	Nr 30 poz. 118 z dnia 11.12.1995 r.
2.	Nr 14/II/97 z dnia 21.03.1997 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck, dot. Biała Górna	Nr 20 poz. 76 z dnia 29.08.1997 r.
3.	Nr 37/IV/98 z dnia 27.05.1998 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wyodrębnionych terenów	Nr 13 poz. 89 z dnia 30.07.1998 r.

4.	Nr 19/II/2000 z dnia 30.03.2000 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kłobuck	Nr 22 poz. 353 z dnia 15.07.2000 r.
5.	Nr 12/II/2001 z dnia 29.03.2001 r. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Kłobuck	Nr 33 poz. 840 z dnia 18.06.2001 r.
6.	Nr 4/I/2002 z dnia 28.02.2002 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej w Kłobucku przy ul. Długosza	Nr 34 poz. 1222 z dnia 23.05.2002 r.
7.	Nr 5/I/2002 z dnia 28.02.2002 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu części działki Nr 533/5 położonej w Kłobucku przy ul. Sportowej	Nr 34 poz. 1223 z dnia 23.05.2002 r.
8.	Nr 6/I/2002 z dnia 28.02.2002 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej w Kłobucku, obręb Zagórze	Nr 34 poz. 1224 z dnia 23.05.2002 r.
9.	Nr 25/III/2002 z dnia 05.12.2002 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Kłobucku, obręb Zagórze	Nr 47 poz. 1369 z dnia 23.05.2002 r.
10.	Nr 57/V/2002 z dnia 12.09.2002 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Kłobucku w rejonie ulic Słowackiego, Sienkiewicza i Hallera oraz przedłużenia ul. Sienkiewicza do ul. Zakrzewskiej	Nr 95 poz. 4007 z dnia 31.12.2002 r.
11.	Nr 16/II/2002 z dnia 25.04.2002 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck w obrębie sołectw: Lgota, Biała, Kopiec	Nr 44 poz. 1512 z dnia 20.06.2002 r.
12.	Nr 253/XX/2004 z dnia 28.10.2004 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w gminie Kłobuck w obrębach: Kłobuck, Smugi, Zgórze, Zakrzew, Niwa Skrzeszów, Brody Malina, Przybyłów, Łobodno, Kamyk, Biała Górna, Lgota, Libidza, Osoki Pustkowie, Rybno.	Nr 45 poz. 1239 z dnia 19.04.2005 r.
13.	Nr 84/VI/2003 z dnia 29.04.2003 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w gminie Kłobuck w miejscowości Kłobuck obręb Zagórze przy ul. Zamkowej	Nr 71 poz. 2037 z dnia 30.07.2003 r.
14.	Nr 115/IX/2003 z dnia 11.09.2003 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w miejscowości Kłobuck przy ul. Kochanowskiego	Nr 33 poz. 1071 z dnia 21.04.2004 r.
15.	Nr 150/XII/2003 z dnia 29.12.2003 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kłobuck dla obszaru położonego w rejonie ul. Sportowej i ul. Długosza	Nr 54 poz. 1680 z dnia 29.06.2004 r.
16.	Nr 87/VII/2003 z dnia 26.06.2003 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w miejscowości Kłobuck przy ul. Kochanowskiego i Żytniej	Nr 13 poz. 516 z dnia 05.03.2004 r.

17.	Nr 123/X/2003 z dnia 30.10.2003 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Kłobucku obręb Zagórze	Nr 54 poz. 1679 z dnia 29.06.2004 r.
18.	Nr 221/XVIII/2004 z dnia 05.08.2004 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla Śródmieścia Kłobucka	Nr 102 poz. 2860 z dnia 29.10.2004 r.
19.	Nr 362/XXXIII/2005 z dnia 27.12.2005 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Gminie Kłobuck w sołectwach: Borowianka i Kamyk	Nr 37 poz. 1059 z dnia 27.03.2006 r.
20.	Nr 404/XXXVII/2006 z dnia 06.06.2006 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Kłobucku, obręb Kłobuck, obręb Smugi, między ulicami: Szkolną a Częstochowską	Nr 80 poz. 2279 z dnia 13.07.2006 r.
21.	Nr 182/XXI/2008 z dnia 04.08.2008 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Kłobucku obręb Przybyłów, przy drodze krajowej DK 43	Nr 182 poz. 3323 z dnia 03.10.2008 r.
22.	Nr 358/XXXIX/2009 z dnia 29.12.2009 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Kłobucku obręb Zagórze	Nr 26 poz. 377 z dnia 16.02.2010 r.
23.	Nr 28/III/2010 z dnia 28.12.2010 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Kłobucku, obrębie Libidza, przy drodze krajowej DK 43	Nr 44 poz. 772 z dnia 25.02.2011 r.
24.	Nr 340/XXXV/2013 z dnia 21.10.2013 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Gminie Kłobuck, obręb Łobodno, przy ul. Brzeźnickiej	poz. 6273 z dnia 30.10.2013 r.
25.	Nr 341/XXXV/2013 z dnia 21.10.2013 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Gminie Kłobuck, obręb Łobodno, przy ul. Nadrzecznej	poz. 6274 z dnia 30.10.2013 r.
26.	Nr 342/XXXV/2013 z dnia 21.10.2013 r. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Gminie Kłobuck, obręb Kamyk, przy ul. Szkolnej	poz. 6725 z dnia 30.10.2013 r.
27.	Nr 360/XXXVI/2013 z dnia 25.11.2013 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Gminie Kłobuck, obręb Kłobuck, przy drodze krajowej nr 43	poz. 7131 z dnia 04.12.2013 r.
28.	Nr 380/XXXVIII/2013 z dnia 27.12.2013 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w Kłobucku	poz. 219 z dnia 13.01.2014 r.
29.	Nr 446/XLVI/2014 z dnia 30.09.2014 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w mieście Kłobuck w rejonie ulic: Częstochowskiej, Staszica i Kasztanowej	poz. 5178 z dnia 14.10.2014 r.
30.	Nr 447/XLVI/2014 z dnia 30.09.2014 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w Kłobucku pomiędzy ulicami Wieluńską i Nadrzeczną	poz. 5201 z dnia 15.10.2014 r.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zostały określone szczegółowo zasady w zakresie kształtowania zabudowy, kształtowania ładu przestrzennego, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, terenów leśnych i rolnych, ochrony przyrody i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz ochrony wartości kulturowych zgodnie z regulacjami zawartymi w przepisach odrębnych.

Przeprowadzona analiza uwarunkowań wynikających z dotychczasowego przeznaczenia terenów oraz złożone wnioski do projektu Studium wskazują, że przeznaczenie terenów w obowiązującym studium oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jest zgodne z polityką gminy, a także z zapotrzebowaniem mieszkańców, a generalne kierunki mają swoje uzasadnienie i powinny być podtrzymane.

IX.3. Decyzje o warunkach zabudowy

Obowiązujące w gminie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują swoim zasięgiem jedynie jej niewielki fragment. Na pozostałym obszarze gminy inwestycje są realizowane w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W latach 2008–2012 wydano 594 decyzje o warunkach zabudowy, natomiast w latach 2011–2012 wydano 38 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Decyzje o warunkach zabudowy dotyczyły głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy produkcyjno-usługowej oraz gospodarczo-garażowej. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dotyczyły głównie energetyki, wodociągów i gazownictwa.

Tabela 65. Decyzje o warunkach zabudowy wydane w latach 2008-2012.

Rok	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	Zabudowa produkcyjno-usługowa	Zabudowa gospodarczo-garażowa	Inne	suma
2008	48	0	11	14	3	76
2009	66	0	7	10	3	86
2010	50	0	14	19	5	88
2011	109	0	32	13	12	166
2012	120	1	29	18	10	178
suma	393	1	93	74	33	594

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

Tabela 66. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wydane w latach 2011-2012.

Rok	Wodociągi	Kanalizacja	Gazownictwo	Elektroenergetyka	Inne	suma
2011	2	1	1	7	1	12
2012	8	0	9	7	2	26
suma	10	1	10	14	3	38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kłobucku.

X.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w planie miejscowym „określa się obowiązkowo zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego". W związku z tym, że plan miejscowy nie może naruszać ustaleń studium, również w studium należy uwzględnić uwarunkowania wynikające ze „... stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony".

Mały Słownik Języka Polskiego podaje, że ład to „... harmonijny porządek, uregulowany układ ..." Natomiast ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym definiuje ład przestrzenny jako „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne".

Cytowana ustawa nawiązując do przedmiotu swoich ustaleń uznaje, że „ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego powinny zawierać „... określenie cech elementów zagospodarowania przestrzennego, które wymagają ukształtowania lub rewaloryzacji, oraz określenie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu terenów".

Poprawa ładu przestrzennego jest jednym z priorytetów zagospodarowania przestrzennego gminy. W planowaniu miejscowym należy przestrzegać określonych zasad, gwarantujących poprawę ładu przestrzennego, wśród których jest:

- ograniczanie rozproszenia budownictwa, poprzez intensyfikację wykorzystania terenów mieszkaniowych w ramach istniejącego zainwestowania,
- rozszerzanie terenów mieszkaniowych poza obszar zwartej zabudowy miejscowości w pierwszej kolejności na tereny już silnie obciążone zabudową rozproszoną oraz rezygnacja z wprowadzania nowej i utrwalania istniejącej zabudowy w terenach otwartych,
- ograniczanie rozwoju terenów budowlanych liniowo wzdłuż ciągów komunikacyjnych, głównie dróg wyższych rangą w celu umożliwienia ich rozbudowy i modernizacji,
- ochrona dziedzictwa kulturowego, kształtowanie harmonijnego krajobrazu poprzez wykorzystanie walorów środowiska kulturowego i podniesienie atrakcyjności obszarów poprzez uwzględnienie ustaleń konserwatorskich i dostosowanie nowej architektury do tradycji i charakteru substancji zabytkowej,
- ochrona walorów środowiska przyrodniczego, polegająca na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów i składników przyrody, szczególną opieką powinny zostać objęte obszary objęte formami ochrony przyrody,
- nawiązywanie w nowej architekturze do lokalnych wzorów i materiałów, zachowywanie regionalnego krajobrazu kulturowego.

W celu widocznego podniesienia poziomu ładu przestrzennego i estetyki realizowane zespoły zabudowy jednorodzinnej wymagają przestrzegania:

- ustaleń dotyczących parametrów technicznych ulic,
- linii zabudowy,

- określanych we wskazaniach warunków zabudowy parametrów technicznych obiektów i działek budowlanych, tzn. wysokości obiektów, kształtu dachu, intensywności zabudowy, formy ogrodzeń, frontu działek, dopuszczalnych form zabudowy działek, uzbrojenia komunalnego.

Ogólne wytyczne dla kształtowania ładu przestrzennego zawarte zostały również w poszczególnych rozdziałach dotyczących kształtowania środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego, układu komunikacyjnego, infrastruktury technicznej oraz w ustaleniach dla poszczególnych terenów wskazanych na rysunku studium (Kierunki zagospodarowania przestrzennego).

XI.ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Z punktu widzenia zdrowia ludzi oraz zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia najistotniejsze znaczenie mają uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego. Do elementów najbardziej zagrażających można zaliczyć zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenie powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem. Zagrożenia związane z zanieczyszczeniem środowiska omówione zostały w rozdziale dotyczącym diagnozy stanu środowiska przyrodniczego. Ponadto zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia stanowić mogą poniżej opisane elementy.

Zakłady stwarzające ryzyko poważnej awarii

Na terenie gminy Kłobuck zlokalizowany jest zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii – Zakład Przeładunku i Dystrybucji Gazu Płynnego LPG w Kłobucku przy ul. Pogodnej. W związku z powyższym zakład zobligowany jest to opracowania Programu zapobiegania awariom oraz Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego. Zagrożenie dla ludności ze strony zakładu może wystąpić w przypadku wybuchu standardowej cysterny kolejowej (ok. 40 Mg LPG). Określony szacunkowo zasięg negatywnego oddziaływania promieniowania cieplnego w takim przypadku wynosi 500 m. Strefa ta zamyka się po zachodniej stronie linii kolejowej nr 131, w rejonie lokalizacji zabudowy produkcyjnej i usługowej, z nieliczną zabudową mieszkaniową.

Zagrożenie hałasem

Zagrożenie hałasem w gminie Kłobuck wynika w głównej mierze z jego emisji pochodzącej z ciągów komunikacyjnych – hałas drogowy, związany z obsługą gminy na głównych arteriach z ruchem tranzytowym (droga krajowa nr 43 oraz wojewódzkie nr 491 oraz 492), hałas kolejowy generowany przez towarowa linię kolejową nr 131. Hałas przemysłowy, związany z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych, występuje na terenie gminy przede wszystkim w zachodniej i północnej części miasta Kłobuck.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego, mogącymi stanowić zagrożenie bądź też ograniczenie w zagospodarowaniu terenu są urządzenia

elektroenergetyczne (linie wysokiego i średniego napięcia oraz niektóre stacje transformatorowe), nadajniki radiowe oraz stacje bazowe telefonii komórkowej.

Zagrożenie powodziowe

Na obszarze gminy nie istnieje zagrożenie powodzią obejmującą swym zasięgiem wielkie tereny, nie występują wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu przepisów odrębnych w zakresie prawa wodnego. Istnieje natomiast zagrożenie podtopieniami, szczególnie w obrębie tarasów zalewowych rzek. Przez obszar gminy przepływają cieki wodne Kocinka, Biała oraz Biała Oksza, dla których Dyrektor RZGW w Poznaniu nie sporządził Studium ochrony przeciwpowodziowej.

Zagrożenia osuwaniem mas ziemnych

Biorąc pod uwagę budowę geologiczną oraz ukształtowanie terenu na obszarze gminy Kłobuck brak jest zagrożenia ze strony osuwania się mas ziemnych.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

XII.POLITYKA PRZESTRZENNA JAKO ELEMENT POLITYKI ROZWOJU GMINY KŁOBUCK

Uznaje się, że generalnym celem polityki rozwojowej gminy jest: **„maksymalizacja poziomu rozwoju gospodarczego z jednoczesnym podnoszeniem standardu warunków życia mieszkańców gminy przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju”.**

Powyższy cel zbieżny jest z ogólną wizją rozwoju województwa śląskiego, określoną zarówno w cytowanym uprzednio Planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego oraz aktualnymi poglądami na kierunki rozwoju gminy zawartymi w Planie rozwoju lokalnego gminy Kłobuck. W ten sposób respektowana jest generalna zasada kontynuacji i rozwijania zasadniczych kierunków rozwoju gminy i stałej oceny uwarunkowań tego rozwoju.

Analiza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck i przyjęty nadrzędny cel rozwoju stanowią podstawę do sformułowania kierunków kształtowania struktury przestrzennej gminy, w ramach których opracowano podział obszaru gminy na tereny o różnych funkcjach, ze wskazaniem głównych kierunków i wskaźników ich zagospodarowania. Uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych jest przede wszystkim zależne od realizacji infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Określony nadrzędny cel rozwoju gminy Kłobuck powinien być realizowany poprzez następujące działania w zakresie polityki przestrzennej:

- w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego:
  - planowanie i realizowanie zabudowy na terenie gminy z zachowaniem obowiązujących standardów jakości środowiska (m.in.: w zakresie odprowadzania ścieków i wód deszczowych, emisji pyłów i gazów do powietrza, gospodarki odpadami, ochrony przed hałasem) oraz z uwzględnieniem form ochrony przyrody występujących w granicach administracyjnych gminy,
  - utrzymanie naturalnych ciągów ekologicznych wzdłuż cieków i rowów melioracyjnych oraz uzupełnianie ciągów komunikacyjnych zielenią uliczną,
  - ochrona połączeń pomiędzy obszarami o znaczącej funkcji środowiskowej,
  - nie dopuszczanie do lokalizowania w najbliższym otoczeniu terenów i obiektów o największych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych wszelkich form użytkowania terenu zagrażających równowadze środowiska;
- w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego:
  - ochrona cennych obiektów i obszarów objętych ochroną poprzez strefy konserwatorskie, wpis do rejestru zabytków, gminnej ewidencji zabytków,
  - wykorzystanie walorów kulturowych gminy w celu rozwoju turystyki,
  - ochrona ekspozycji obiektów i zespołów zabytkowych oraz zachowanie historycznych relacji przestrzennych,
  - zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu – eksponowanie walorów kulturowych gminy w połączeniu z walorami krajobrazowymi;

- <u>w zakresie rozwoju komunikacji:</u>
  - reorganizacja układu komunikacyjnego polegająca na wyprowadzeniu ruchu tranzytowego i transportu ciężkiego z terenów mieszkaniowych w mieście projektowaną obwodnicą Kłobucka w ciągu drogi krajowej nr 43, co pozwoli na zmniejszenie uciążliwości komunikacyjnych dla mieszkańców miasta,
  - projektowany przebieg autostrady A1 wraz z węzłem „Lgota”,
  - modernizacja sieci dróg lokalnych;
- <u>w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej:</u>
  - pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną w terenach istniejącej zabudowy, przygotowanie terenów pod nowe inwestycje poprzez kompleksowe uzbrojenie terenu,
  - zasada równoległej realizacji zabudowy z wyposażeniem terenów w infrastrukturę techniczną,
  - poprawa stanu istniejących obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej oraz ich rozbudowa, z zachowaniem niezawodności dostępu do poszczególnych sieci infrastruktury technicznej,
  - zapewnienie dostępu do mediów, w celu poprawy warunków życia mieszkańców,
  - budowa projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia z zachowaniem strefy kontrolowanej, zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - budowa projektowanego rurociągu paliwowego z zachowaniem strefy bezpieczeństwa, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- <u>w zakresie zmian w strukturze przestrzennej gminy:</u>
  - wykorzystanie położenia i funkcji gminy w strukturze osadniczej województwa, różnorodnych związków zewnętrznych oraz terytorialnych warunków rozwoju dla podnoszenia jej atrakcyjności jako obszaru korzystnego do inwestowania,
  - uzyskanie przestrzennej ciągłości terenów zurbanizowanych i terenów otwartych przy uwzględnieniu zasady eliminacji rozpraszania zabudowy, wykorzystanie terenów już zainwestowanych i uzbrojonych oraz maksymalnego zachowania terenów otwartych spełniających funkcję ekologiczną, przestrzenno-kompozycyjną i funkcjonalną,
  - uzyskiwanie coraz wyższej sprawności funkcjonowania struktur przestrzennych poprzez korektę układu komunikacyjnego oraz podnoszenie stopnia wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
  - dążenie do przeniesienia funkcji uciążliwych poza zespoły zabudowy mieszkaniowej, w tym m.in. rozdzielenie funkcji produkcyjnej i mieszkaniowej,
  - realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w gabarycie i formie oraz układzie zgodnym z istniejącą zabudową,
  - przygotowanie terenów pod inwestycje mieszkaniowe – wyposażenie ich w infrastrukturę techniczną (wodociąg, kanalizacja), modernizację dróg i dostosowanie

ich do parametrów zgodnych z przepisami odrębnymi,

- wykorzystanie położenia gminy w stosunku do układu dróg międzyregionalnych i regionalnych (droga krajowa nr 43, projektowana autostrada A1) dla dalszej aktywizacji gospodarczej terenów gminy,
- stworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju działalności gospodarczej, przygotowanie bazy terenowej pod inwestycje związane z działalnością gospodarczą,
- wspieranie modernizacja i remontów istniejących zasobów mieszkaniowych,
- tworzenie warunków dla rozwoju handlu, gastronomii i rzemiosła, poprzez dopuszczenie lokalizacji usług niekolidujących z zabudową mieszkaniową w terenach o dominującej funkcji mieszkaniowej.

Funkcja mieszkaniowa

W zakresie osadnictwa i budownictwa mieszkaniowego określa się następujące kierunki rozwoju:

- adaptacja, uzupełnienia i modernizacja istniejącej zabudowy;
- dopuszczenie przekształceń funkcji pierwotnych (zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej) do funkcji usług lokalnych;
- dopuszczenie realizacji plombowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej wśród istniejącej zabudowy zagrodowej wsi;
- ograniczenie możliwości wyznaczania nowych terenów zabudowy na obszarach systemu terenów otwartych, w ekosystemie cieków wodnych (o niekorzystnych warunkach fizjograficznych);
- kształtowanie nowej zabudowy w ramach strefy dopuszczalnego zainwestowania – tworzenie zabudowy zwartej (realizacja zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych wzdłuż istniejących dróg);
- preferowanie regionalnych cech architektonicznych w budownictwie;
- realizację zabudowy usługowej i gospodarczej z dostosowaniem formy architektonicznej do otaczającej zabudowy i krajobrazu;
- uzupełnienie niezbędnego zakresu usług podstawowych.

Dla miasta Kłobuck przewiduje się nowe tereny zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej, w kierunku południowym i wschodnim oraz rozwój zabudowy w Zagórzu i Brody-Malina. Planuje się nowe tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej wielorodzinnej, jednak przeważającą formą zabudowy będzie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Dla terenów wiejskich planuje się dalszy rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej z dopuszczeniem usług oraz zabudowy rekreacyjnej.

Funkcja usługowa

Miasto Kłobuck jest ośrodkiem usługowym o zasięgu lokalnym obsługującym, w zakresie usług ponadpodstawowych, teren całej gminy. Pełni funkcję administracyjną (gminną i powiatową), stanowi ośrodek koncentracji usług dla ludności oraz obsługi rolnictwa. Wsie

Łobodno i Kamyk, obok Kłobucka, obsługują gminę w zakresie usług oświaty i opieki zdrowotnej.

Funkcja usługowa na opracowywanym terenie powinna się rozwijać w celu poprawy jakości życia mieszkańców. W każdej miejscowości powinien być zapewniony dostęp do usług handlu. Oprócz wydzielonych terenów pod usługi komercyjne i publiczne dopuszcza się lokalizowanie usług nieuciążliwych wśród zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

Ważny wpływ na rozwój gminy stanowić będzie kompleks usług przy węźle autostradowym „Lgota". Na terenach tych dopuszcza się lokalizację wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, a przy samym węźle przewiduje się usługi powiązane z obsługą komunikacji.

Funkcja produkcyjna

Funkcja przemysłowa powinna być ukierunkowana na przemysł nieuciążliwy, nie powodujący strat w środowisku przyrodniczym.

Planuje się rozwój terenów przemysłowych i przemysłowo-usługowych zawartych pomiędzy aktualnym przebiegiem drogi krajowej nr 43, projektowaną zmianą przebiegu drogi nr 43 a terenami kolejowymi oraz dalszy rozwój terenów przemysłowych i przemysłowo-usługowych na północ od drogi nr 43. Przewiduje się także mniejsze tereny produkcyjne wzdłuż drogi krajowej. Pomiędzy Łobodnem a Kamykiem, a także w Łobodnie planuje się rozwój terenów produkcyjnych, przy drodze wojewódzkiej nr 491.

Docelowo powinny powstać liczne zakłady produkcyjne i usługowe w liczbie i wyborze dostosowanym do chłonności lokalnego rynku usług. Dopuszcza się funkcjonowanie zakładów rzemieślniczych i drobnej wytwórczości wśród istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Dopuszczenie lokalizowania zakładów rzemieślniczych wśród istniejącej zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej nie może jednak prowadzić do pogarszania warunków zamieszkiwania okolicznych mieszkańców.

Ponadto wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności produkcyjnych powinno być poprzedzone między innymi analizą: powiązań komunikacyjnych, zaopatrzenia w energię elektryczną, wodę, gaz oraz usuwania i unieszkodliwiania odpadów, jak również skutków oddziaływania obiektów na środowisko naturalne.

Funkcja rolnicza

Ze względu na istniejące warunki, funkcja rolnicza powinna się rozwijać z preferencją dla rolnictwa ekologicznego, rozwijanego w obrębie wartościowych areałów rolnych wsi. Powinno zwrócić się w kierunku specjalizacji produkcji rolnej dla konkretnych upraw oraz przetwórstwa płodów rolnych. Jako alternatywę dla gospodarstw indywidualnych proponuje się rozwój agroturystyki. Zakazuje się lokalizowania:

- zabudowy na terenach rolniczych za wyjątkiem obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, a także budynków mieszkalnych oraz innych budynków i urządzeń wchodzących w skład gospodarstw rolnych i służących wyłącznie produkcji rolniczej,
- elektrowni wiatrowych poza wyznaczonymi obszarami, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Gospodarka leśna

Gospodarka leśna powinna być prowadzona w zakresie ochrony kompleksów leśnych oraz zwiększenia areału leśnego poprzez program zalesień areałów rolnych nieprzydatnych rolnictwu, zwłaszcza kompleksów na północ od Brody-Malina oraz przy rezerwacie „Dębowa Góra".

XIII. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA WYODRĘBNIONYCH TERENÓW

W części graficznej studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego), stanowiącej załącznik nr 3, wskazane zostały główne kategorie terenów, które zostały rozróżnione ze względu na funkcję, zasady zagospodarowania oraz możliwości ich przekształceń. Granice terenów przedstawione na załączniku nr 3 oraz wskaźniki podane w części tekstowej, należy traktować jako wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ostateczny przebieg granic terenów i wielkość wskaźników zostaną ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Wskazana w studium funkcja i zasady zagospodarowania poszczególnych terenów określają podstawowy kierunek przeznaczenia terenu. Przypisanemu kierunkowi należy przyporządkować inne sposoby użytkowania, określone jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia, o ile wzbogacają lub uzupełniają przeznaczenie podstawowe i mogą z nimi harmonijnie współistnieć.

W celu tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju oraz uczytelnienia struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy wyznaczone zostają następujące tereny:

MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;

MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

MNR – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej;

MNU – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej;

ML – tereny zabudowy rekreacyjnej;

U – tereny zabudowy usługowej;

UC – tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem wielkopowierzchniowych obiektów handlowych;

UP – tereny usług społecznych;

US – tereny usług sportu i rekreacji;

RU – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich;

PU – tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług;

PEW – tereny produkcyjne – elektrownie wiatrowe;

PEF - tereny produkcyjne – elektrownie fotowoltaiczne;

IT – tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej;

KP – tereny placów;

KS – tereny obsługi komunikacji;

KK – tereny kolejowe;

ZC – tereny cmentarzy;

ZCz – tereny cmentarzy zamkniętych;

ZP – tereny zieleni urządzonej;

ZD – tereny zieleni ogrodów działkowych;

ZR – tereny zieleni rekreacyjnej;

Zn – tereny zieleni nieurządzonej;

R – tereny rolnicze;

ZL – tereny lasów;

ZLZ – tereny zalesień;

WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych.

Dla powyższych terenów określa się podstawowe i dopuszczalne kierunki przeznaczenia, standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu. Uzupełnieniem dla tych ustaleń są treści kierunków ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, kierunków i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, kierunków rozwoju systemu komunikacji i systemów infrastruktury technicznej oraz wskazania wynikające z ogólnych zasad polityki przestrzennej.

MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa usługowa, w tym m.in. handel, rzemiosło, usługi nieuciążliwe,
  - zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw itp.,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy,
  - zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych,
  - tereny zaplecza technicznego obiektów handlowych, usługowych należy odizolować wizualnie od terenów przestrzeni publicznej oraz od zabudowy mieszkaniowej,
  - dostosowanie formy architektonicznej nowo realizowanych bądź przebudowywanych budynków do charakteru zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie,
  - maksymalna wysokość zabudowy do 16 m,
  - dachy płaskie i wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do 45° w nawiązaniu odpowiednio do gabarytów dachów zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie,

- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 40% działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej, 30% działki budowlanej dla zabudowy usługowej,
- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa usługowa, w tym m.in. handel, rzemiosło, usługi nieuciążliwe,
  - zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw itp.,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy,
  - zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych,
  - tereny zaplecza technicznego obiektów handlowych, usługowych należy odizolować wizualnie od terenów przestrzeni publicznej oraz od zabudowy mieszkaniowej,
  - dopuszcza się funkcjonowanie zakładów rzemieślniczych i drobnej wytwórczości, jeżeli nie pogarszają warunków zamieszkiwania i nie stanowią uciążliwości dla sąsiednich terenów,
  - dostosowanie formy architektonicznej nowo realizowanych bądź przebudowywanych budynków do charakteru zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie,
  - maksymalna wysokość zabudowy do 10 m,
  - dachy płaskie i wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do 45° w nawiązaniu odpowiednio do gabarytów dachów zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 50% działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej, 40% działki budowlanej dla zabudowy usługowej,
  - postulowana minimalna powierzchnia nowowydzielonej działki budowlanej 1000 m², dopuszcza się wydzielenie mniejszych działek w uzasadnionych przypadkach lub jeżeli wynika to z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

MNR – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
  - zabudowa zagrodowa.

- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa usługowa, w tym m.in. handel, rzemiosło, usługi nieuciążliwe,
  - zabudowa związana z produkcją w gospodarstwach rolnych, hodowlanych wraz z zapleczem administracyjnym i socjalnym,
  - zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw itp., zieleń izolacyjna,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy,
  - zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych,
  - tereny zaplecza technicznego obiektów handlowych, usługowych należy odizolować wizualnie od terenów przestrzeni publicznej oraz od zabudowy mieszkaniowej,
  - dopuszcza się funkcjonowanie zakładów rzemieślniczych i drobnej wytwórczości, jeżeli nie pogarszają warunków zamieszkiwania i nie stanowią uciążliwości dla sąsiednich terenów,
  - dostosowanie formy architektonicznej nowo realizowanych bądź przebudowywanych budynków do charakteru zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie,
  - maksymalna wysokość zabudowy do 10 m dla zabudowy mieszkaniowej, do 12 m dla zabudowy zagrodowej, do 16 m dla zabudowy związanej z produkcją w gospodarstwach rolnych, hodowlanych,
  - dachy płaskie i wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do 45° w nawiązaniu odpowiednio do gabarytów dachów zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 50% działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, 40% działki budowlanej dla zabudowy usługowej,
  - postulowana minimalna powierzchnia nowowydzielonej działki budowlanej 1000 m² dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, 1500 m² dla zabudowy zagrodowej, dopuszcza się wydzielenie mniejszych działek w uzasadnionych przypadkach lub jeżeli wynika to z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

MNU – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
  - zabudowa usługowa, w tym m.in. handel, rzemiosło, usługi nieuciążliwe,
  - usługi społeczne, m.in. w zakresie usług oświaty, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia, kultu religijnego, kultury, pomocy społecznej, administracji.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych,

placów zabaw itp., zieleń izolacyjna,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy,
  - zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych,
  - tereny zaplecza technicznego obiektów handlowych, usługowych należy odizolować wizualnie od terenów przestrzeni publicznej oraz od zabudowy mieszkaniowej,
  - dopuszcza się funkcjonowanie zakładów rzemieślniczych i drobnej wytwórczości, jeżeli nie pogarszają warunków zamieszkiwania i nie stanowią uciążliwości dla sąsiednich terenów,
  - dostosowanie formy architektonicznej nowo realizowanych bądź przebudowywanych budynków do charakteru zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie,
  - maksymalna wysokość zabudowy do 10 m dla zabudowy mieszkaniowej, do 12 m dla zabudowy usługowej,
  - dachy płaskie i wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do 45° w nawiązaniu odpowiednio do gabarytów dachów zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 50% działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej, 30% działki budowlanej dla zabudowy usługowej,
  - postulowana minimalna powierzchnia nowowydzielonej działki budowlanej 1200 m², dopuszcza się wydzielenie mniejszych działek w uzasadnionych przypadkach lub jeżeli wynika to z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

ML – tereny zabudowy rekreacyjnej

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa rekreacji indywidualnej,
  - zabudowa usługowa, w tym m.in. usługi turystyki, rekreacji, kultury, handel detaliczny, gastronomia.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw itp.,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
  - Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy,
  - ogrodzenie działek rekreacji indywidualnej powinno być sprowadzone jedynie do symbolicznego oznaczenia granic własności; zakaz stosowania ogrodzeń pełnych;

preferuje się jako ogrodzenia stosowania żywopłotów;
- tereny zaplecza technicznego obiektów handlowych, usługowych należy odizolować wizualnie od terenów przestrzeni publicznej oraz od zabudowy mieszkaniowej,
- dostosowanie formy architektonicznej nowo realizowanych bądź przebudowywanych budynków do charakteru zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie,
- maksymalna wysokość zabudowy do 8 m,
- dachy wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do 45° w nawiązaniu odpowiednio do gabarytów dachów zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 60% działki budowlanej dla zabudowy rekreacji indywidualnej, 40% działki budowlanej dla zabudowy usługowej,
- postulowana minimalna powierzchnia nowowydzielonej działki budowlanej 1000 m², dopuszcza się wydzielenie mniejszych działek w uzasadnionych przypadkach lub jeżeli wynika to z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

U – tereny zabudowy usługowej

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa usługowa,
  - usługi społeczne, m.in. w zakresie usług oświaty, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia, kultu religijnego, kultury, pomocy społecznej, administracji.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw itp., zieleń izolacyjna,
  - obiekty małej architektury,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy,
  - zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych,
  - dopuszcza się funkcjonowanie zakładów rzemieślniczych i drobnej wytwórczości, jeżeli nie stanowią uciążliwości dla sąsiednich terenów,
  - dostosowanie formy architektonicznej nowo realizowanych bądź przebudowywanych budynków do charakteru zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie,
  - maksymalna wysokość zabudowy do 15 m,
  - dowolne formy dachów,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30% działki budowlanej,
  - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

UC – tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem wielkopowierzchniowych obiektów handlowych

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa usługowa,
  - obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² (uzupełnione wielofunkcyjnym programem, tj. gastronomia, usługi kultury, sportu i rekreacji, salony kosmetyczne, fryzjerskie, usługi finansowe, biura i in.).
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - obiekty produkcyjne, składy, magazyny wraz z zapleczem administracyjnym i socjalnym,
  - parkingi, stacje paliw,
  - zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw itp., zieleń izolacyjna,
  - obiekty małej architektury,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych,
  - kształtowanie wielkopowierzchniowych obiektów handlowych jako centrów, w formie wnętrz urbanistycznych o bogatym programie, wysokiej jakości architektury i kompozycji przestrzennej, uzupełnionych zielenią urządzoną,
  - maksymalna wysokość zabudowy do 20 m,
  - dowolne formy dachów,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20% działki budowlanej,
  - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
  - przy granicy z terenami zabudowy mieszkaniowej należy wyznaczyć strefy zieleni izolacyjnej, zabezpieczającej zabudowę mieszkaniową przed potencjalnymi uciążliwościami zagospodarowania w obszarach UC.

UP – tereny usług społecznych

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - usługi społeczne, m.in. w zakresie usług oświaty, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia, kultu religijnego, kultury, pomocy społecznej, administracji.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa usługowa,
  - urządzenia sportowo – rekreacyjne, place zabaw itp.,
  - obiekty małej architektury,
  - zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw itp., zieleń izolacyjna,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi.

- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy,
  - zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych,
  - maksymalna wysokość zabudowy do 16 m, dopuszcza się budowę wyższych obiektów w uzasadnionych przypadkach lub jeżeli wynika to z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - dowolne formy dachów,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30% działki budowlanej,
  - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

US – tereny usług sportu i rekreacji

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - budowle i urządzenia sportowo-rekreacyjne (boiska do sportowych gier zespołowych, korty tenisowe, bieżnie, skocznie, trasy rowerowe, strzelnice sportowe, skałki i ścianki wspinaczkowe, skate-parki, pola golfowe, pola do mini golfa, itp.),
  - budynki i obiekty do uprawiania sportu i rekreacji.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa usługowa, jako towarzysząca usługom sportu i rekreacji, w tym m.in. handel detaliczny, gastronomia, usługi kultury,
  - obiekty małej architektury,
  - zieleń urządzona i izolacyjna,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne, ciągi piesze, ciągi rowerowe,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy,
  - zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych,
  - dowolne formy dachów,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 40% działki budowlanej,
  - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

RU – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa związana z produkcją w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich wraz z zapleczem administracyjnym i socjalnym,
  - zabudowa usługowa.

- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa zagrodowa,
  - zieleń urządzona i izolacyjna,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy,
  - zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych,
  - maksymalna wysokość zabudowy do 16 m, za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymogów technicznych i konstrukcyjnych,
  - dowolne formy dachów,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20% działki budowlanej,
  - przy granicy z terenami zabudowy mieszkaniowej należy wyznaczyć strefy zieleni izolacyjnej, zabezpieczającej zabudowę mieszkaniową przed potencjalnymi uciążliwościami zagospodarowania w obszarach RU.

PU – tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - obiekty produkcyjne, składy, magazyny wraz z zapleczem administracyjnym i socjalnym,
  - zabudowa usługowa.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zieleń urządzona i izolacyjna,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy,
  - zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych,
  - maksymalna wysokość zabudowy do 18 m, za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymogów technicznych i konstrukcyjnych,
  - dowolne formy dachów,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20% działki budowlanej,
  - w granicach udokumentowanych złóż kopalin dopuszcza się powierzchniową eksploatację kopalin zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie prawa geologicznego i górniczego,
  - przy granicy z terenami zabudowy mieszkaniowej należy wyznaczyć strefy zieleni izolacyjnej, zabezpieczającej zabudowę mieszkaniową przed potencjalnymi uciążliwościami zagospodarowania w obszarach PU.

PEW – tereny produkcyjne – elektrownie wiatrowe

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:

  - obiekty i urządzenia produkcyjne – elektrownie wiatrowe.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - drogi, place manewrowe oraz montażowe,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 5% działki budowlanej.

PEF – tereny produkcyjne – elektrownie fotowoltaiczne
- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - obiekty i urządzenia produkcyjne – elektrownie fotowoltaiczne.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - drogi, place manewrowe oraz montażowe,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10% działki budowlanej.

IT – tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej
- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z elektroenergetyką, zaopatrzeniem w wodę, odprowadzaniem ścieków, gospodarką odpadami, ciepłownictwem.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - obiekty administracyjne związane z przeznaczeniem podstawowym,
  - zieleń urządzona i izolacyjna,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - możliwość rozbudowy obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

KP – tereny placów
- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - place,
  - drogi, ciągi pieszo-jezdne,
  - obiekty małej architektury.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zieleń urządzona i izolacyjna,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10% działki budowlanej.

KS – tereny obsługi komunikacji
- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - parkingi, stacje paliw.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - usługi,
  - zieleń urządzona i izolacyjna,

  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10% działki budowlanej.

KK – tereny kolejowe
- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - obiekty i urządzenia infrastruktury kolejowej.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zabudowa usługowa ,
  - parkingi ,
  - zieleń urządzona i izolacyjna ,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

ZC – tereny cmentarzy
- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - cmentarz wraz z usługami kultu religijnego.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - usługi związane z przeznaczeniem podstawowym – zakłady kamieniarskie, pogrzebowe, drobny handel (kwiaty, znicze),
  - kaplica,
  - obiekty małej architektury,
  - parkingi,
  - zieleń urządzona,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - dla obszarów i obiektów objętych ochroną prawną ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
  - odległość cmentarza od zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

ZCz – tereny cmentarzy zamkniętych
- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - cmentarz zamknięty.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - obiekty małej architektury,
  - zieleń urządzona,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - dla obszarów i obiektów objętych ochroną prawną ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

ZP – tereny zieleni urządzonej
- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zieleń parkowa, skwery, ogrody,
  - zieleń izolacyjna,
  - wody płynące i zbiorniki wodne.

- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - obiekty małej architektury,
  - zabudowa usługowa, jako towarzysząca terenom zieleni urządzonej, w tym gastronomia itp.,
  - urządzenia sportowo-rekreacyjne, place zabaw itp.,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne, ciągi piesze, ciągi rowerowe,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 70% terenu,
  - dopuszcza się utrzymanie istniejącej zieleni jako nieurządzonej,
  - zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń reklamowych.

ZD – tereny zieleni ogrodów działkowych

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - ogrody działkowe.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - obiekty małej architektury,
  - zieleń nieurządzona i urządzona,
  - drogi, place, ciągi pieszo-jezdne, ciągi piesze, ciągi rowerowe,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie dominacji terenów otwartych,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 60% terenu,
  - ochrona gleb, wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem,
  - zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń reklamowych.

ZR – tereny zieleni rekreacyjnej

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - budowle i urządzenia sportowo-rekreacyjne (boiska do sportowych gier zespołowych, korty tenisowe, bieżnie, skocznie, trasy rowerowe, trasy dla quadów i samochodów terenowych, strzelnice sportowe, skałki i ścianki wspinaczkowe, skate-parki, pola golfowe, pola do mini golfa, itp.),
  - zieleń urządzona i izolacyjna, zadrzewienia.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - obiekty małej architektury,
  - ciągi pieszo-jezdne, ciągi piesze, ciągi rowerowe,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - wykonanie rekultywacji terenu po powierzchniowej eksploatacji kopalin w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji,
  - utrzymanie dominacji terenów otwartych,
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 80% terenu,

- dopuszcza się utrzymanie istniejącej zieleni jako nieurządzonej.

Zn – tereny zieleni nieurządzonej

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zieleń łęgowa, przywodna, łąki, zadrzewienia.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - obiekty małej architektury,
  - wody powierzchniowe,
  - ciągi piesze, ciągi rowerowe,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej (za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych).
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy, z możliwością rozbudowy, nadbudowy i przebudowy na zasadach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
  - utrzymanie dominacji terenów otwartych z ochroną ciągłości ekosystemów w skali lokalnej i ponadlokalnej,
  - ochrona gleb, wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem,
  - utrzymanie naturalnej otuliny rzek i cieków wodnych, z zachowaniem zasad ochrony przeciwpowodziowej,
  - utrzymanie terenów rolniczych,
  - zakaz lokalizacji nowej zabudowy,
  - zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń reklamowych,
  - zakaz lokalizowania elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych.

R – tereny rolnicze

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - użytki rolne, w tym grunty orne, łąki, pastwiska, sady, zadrzewienia.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - obiekty małej architektury,
  - budynki mieszkalne oraz inne budynki i urządzenia wchodzące w skład gospodarstw rolnych i służące wyłącznie produkcji rolniczej,
  - wody powierzchniowe,
  - zieleń urządzona,
  - drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, ciągi piesze, ciągi rowerowe,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej (za wyjątkiem elektrowni wiatrowych).
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie istniejącej zabudowy, z możliwością rozbudowy, nadbudowy i przebudowy na zasadach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
  - możliwość lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej oraz budowli rolniczych, zgodnie z przepisami odrębnymi i na zasadach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
  - regulacja granicy polno-leśnej poprzez zalesianie gruntów rolnych nieprzydatnych i mało przydatnych do produkcji rolniczej,
  - poprawa wartości użytkowej gruntów m.in. poprzez zwiększanie retencji, działania

melioracyjne, właściwe zabiegi agrotechniczne (dostosowanie roślin do możliwości kompleksów glebowo-rolniczych, wapnowanie, nawożenie, itp.),
- zakaz lokalizowania elektrowni wiatrowych.

ZL – tereny lasów

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - lasy.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zieleń nieurządzona i urządzona,
  - ciągi piesze, ciągi rowerowe,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej (za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych),
  - urządzenia turystyczne – miejsca wypoczynkowe, polany, zadaszenia, punkty widokowe.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - zachowanie przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych walorów terenów leśnych, stanowiących element systemu przyrodniczego miasta oraz istotny walor dla rozwoju rekreacji;
  - gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o specjalistyczne operaty urządzeniowo – leśne sporządzane przez właściwe służby,
  - dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej, obiektów małej architektury i urządzeń turystycznych w rozumieniu przepisów odrębnych, infrastruktury technicznej oraz ciągów pieszych i rowerowych wiążących tereny leśne z zespołami zabudowy mieszkaniowej,
  - zakaz lokalizacji nowej zabudowy,
  - zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń reklamowych,
  - zakaz lokalizowania elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych.

ZLZ – tereny zalesień

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zalesienia.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zieleń nieurządzona i urządzona,
  - ciągi piesze, ciągi rowerowe,
  - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej (za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych),
  - urządzenia turystyczne – miejsca wypoczynkowe, polany, zadaszenia, punkty widokowe.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - zachowanie przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych walorów terenów leśnych, stanowiących element systemu przyrodniczego miasta oraz istotny walor dla rozwoju rekreacji;
  - gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o specjalistyczne operaty urządzeniowo – leśne sporządzane przez właściwe służby,
  - dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki

leśnej, obiektów małej architektury i urządzeń turystycznych w rozumieniu przepisów odrębnych, infrastruktury technicznej oraz ciągów pieszych i rowerowych wiążących tereny leśne z zespołami zabudowy mieszkaniowej,
- zakaz lokalizacji nowej zabudowy,
- zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń reklamowych,
- zakaz lokalizowania elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych.

WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych

- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - wody powierzchniowe śródlądowe – rzeki i zbiorniki wodne.
- Dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
  - zieleń nieurządzona.
- Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:
  - utrzymanie dominacji terenów otwartych z ochroną ciągłości ekosystemów w skali lokalnej i ponadlokalnej,
  - ochrona gleb, wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem,
  - utrzymanie naturalnej otuliny rzek i cieków wodnych, z zachowaniem zasad ochrony przeciwpowodziowej.

XIV.TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Do terenów, które powinny być wyłączone spod zabudowy należy zaliczyć:

– tereny lasów, oznaczone na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) symbolem ZL,

– tereny zalesień, oznaczone na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) symbolem ZLZ,

– tereny zieleni nieurządzonej, oznaczone na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) symbolem Zn,

– tereny wód powierzchniowych śródlądowych, oznaczone na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) symbolem WS,

Zakaz zabudowy na wskazanych powyżej terenach nie dotyczy obiektów drogowych, elementów infrastruktury technicznej (za wyjątkiem elektrowni wiatrowych), obiektów hydrotechnicznych lub służących ochronie środowiska bądź zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, zgodnie z ustaleniami w zakresie podstawowych i dopuszczalnych kierunków przeznaczenia oraz przepisami odrębnymi.

Poza terenami wyłączonymi spod zabudowy, ograniczeniom w lokalizowaniu zabudowy podlegają ponadto tereny rolnicze, oznaczone na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) symbolem R, w tym tereny występowania gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych (I-III), zgodnie z ustaleniami w zakresie podstawowych i dopuszczalnych kierunków przeznaczenia oraz przepisami odrębnymi.

Ograniczenia w lokalizowaniu zabudowy mogą wynikać także z ustanowienia na podstawie przepisów odrębnych stref ograniczonego użytkowania wzdłuż ciągów komunikacyjnych,

stref technicznych wokół linii elektroenergetycznych, gazociągów wysokiego ciśnienia, rurociągów paliwowych, stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wokół elektrowni wiatrowych, stref sanitarnych wokół cmentarzy.

XV.KIERUNKI OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

XV.1. Polityka ochrony przyrody i krajobrazu

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uznaje naczelną zasadę, że podstawą działań w zakresie przeznaczenia terenów na określone cele i ustalania zasad ich zagospodarowania jest ład przestrzenny oraz zrównoważony rozwój, czyli gospodarowanie w harmonii z przyrodą, tj. z zachowaniem zasad i wymogów ochrony środowiska przyrodniczego.

Aby osiągnąć postawiony cel nadrzędny należy dążyć do poprawy jakości środowiska przyrodniczego w terenach o najwyższym stopniu rozwoju procesów urbanizacyjnych oraz terenach o zdegradowanych walorach przyrodniczych. Natomiast w terenach, gdzie wysokie walory środowiska zostały zachowane należy maksymalnie ograniczyć wszelkie zagrożenia oraz zapewnić ochronę wszystkich cennych obiektów i struktur przyrodniczych. W tym celu przyjmuje się główne kierunki ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy:

- w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy chronić przed zabudową i antropopresją system przyrodniczy gminy, obejmujący obszary o charakterze naturalnym pełniące funkcje korytarzy ekologicznych oraz węzłów ekologicznych, w szczególności kompleksy leśne oraz zbiorowiska łąkowe towarzyszące dolinom rzecznym, w tym dolinom Białej Okszy i Czarnej Okszy (Kocinki);
- ochrona dolin rzek Biała Oksza ora Czarna Oksza (Kocinka) wraz z ich dopływami oraz kompleksów leśnych, w szczególności lasów Skarbu Państwa pełniących funkcje lasów ochronnych, w tym wodochronnych, zapewniających łączność z zewnętrznymi przyrodniczymi obszarami zasilającymi;
- utrzymanie różnorodności biologicznej;
- zachowanie drożności powiązań ekologicznych, w tym zachowanie luk w zabudowie, umożliwiających migrację gatunków;
- kształtowanie struktury rolniczej przestrzeni produkcyjnej, umożliwiające zachowanie istniejących zasobów biocenoz o charakterze naturalnym i wykształcenie się nowych, w tym śródpolnych oczek, zadrzewień;
- ochrona zabytkowych parków poprzez zakaz dokonywania zmian naruszających układ przestrzenny parku, zakaz wykonywania robót szkodliwych dla parku, realizację niezbędnej pielęgnacji roślinności parkowej;
- ochrona lasów jako istotnych elementów w systemie powiązań ekologicznych,

- ochrona powietrza, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich jakości,
- zmniejszenie antropopresji poprzez rozbudowę zbiorczego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, zapewnienie dostępu do paliw niskoemisyjnych, modernizację dróg (oczyszczanie wód opadowych z koron dróg), zmniejszenie wodochłonności, energochłonności, materiałochłonności gospodarki oraz sektora komunalnego,
- dążenie do racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych.

Krajobraz przyrodniczy i przyrodniczo-kulturowy podlega ochronie na podstawie przepisów odrębnych w zakresie ochrony przyrody. Z dziesięciu możliwych form ochrony przyrody na terenie gminy Kłobuck występują: obszar Natura 2000, rezerwat przyrody, użytek ekologiczny oraz pomniki przyrody. Dodatkowo do utworzenia proponowane jest stanowisko dokumentacyjne „Góra Kamyk".

Obszar Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków oraz specjalne obszary ochrony siedlisk, a dla zachowania ich spójności ważne jest także utrzymywanie korytarzy ekologicznych łączących te obszary. Są one chronione na zasadach określonych w przepisach odrębnych w zakresie ochrony przyrody. W granicach gminy Kłobuck zlokalizowany jest jeden obszar ochrony siedlisk – PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki, dla którego celem ochrony są siedliska torfowiskowe, dobrze wykształcone i zachowane. W stosunku do obszarów Natura 2000, zgodnie z art. 33 ustawy o ochronie przyrody, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunku, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

Największe zagrożenie dla obszaru stanowią naturalne procesy sukcesji w kierunku boru bagiennego, rozdeptywanie powierzchni torfowiska, zaśmiecanie oraz potencjalny wyrąb w przyległych lasach, co może pogorszyć warunki siedliskowe i naturalną izolację.

Celem ochrony na obszarach Natura 2000 jest utrzymanie w przynajmniej dotychczasowym stanie zachowania chronionych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt. Obszar położony jest w kompleksie leśnym, stąd w celu ochrony niniejszego obszaru ustala się ochronę kompleksów leśnych, stanowiących naturalna izolację obszaru i warunkujące zachowanie istniejących warunków siedliskowych. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowywanych na podstawie niniejszego studium należy uwzględnić zasady zagospodarowania oraz zakazy (ograniczenia) wynikające z obowiązujących dla obszarów Natura 2000 przepisów odrębnych.

Rezerwat przyrody Dębowa Góra

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Są one chronione na zasadach określonych w przepisach odrębnych w zakresie ochrony przyrody.

Rezerwat przyrody „Dębowa Góra" został utworzony Zarządzeniem nr 347 Ministra Leśnictwa z dnia 18.12.1953 roku na powierzchni 5,43 ha w pododdziale 127d w leśnictwie Krzeszów.

Dopuszcza się możliwość powiększenia rezerwatu oraz wyznaczenia niezbędnej otuliny. Dopiero na powiększonym obszarze tego obiektu mogą zostać stworzone dogodne warunki przestrzenne do pełnego rozwoju i skutecznej ochrony wszystkich zasadniczych elementów i niepowtarzalnych wartości przyrodniczych tego rezerwatu. Z uwagi jednak na brak wyznaczonych granic takiego poszerzenia zarówno w Opracowaniu ekofizjograficznym dla Gminy Kłobuck oraz Programie ochrony środowiska, studium dopuszcza taką możliwość bez wyznaczenia dokładnych granic.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowywanych na podstawie niniejszego studium należy uwzględnić zasady zagospodarowania oraz zakazy (ograniczenia) wynikające z obowiązujących dla rezerwatu „Dębowa Góra" przepisów odrębnych.

Użytek ekologiczny Czarne Bagno

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Użytek ekologiczny „Czarne Bagno" został utworzony rozporządzeniem nr 33/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 23.12.1996 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Częstochowskiego nr 2 z 20.01.1997 r., poz. 6, poz. 8/18 w zał. nr 2 do rozporządzenia nr 33/96). Aktem obowiązującym jest Rozporządzenie Wojewody Śląskiego Nr 6/02 z 27.02.2002 r. (Dz. Urz. Nr 17/02 z 8.03.2002 r. poz. 526).

Użytki ekologiczne są chronione na zasadach określonych w przepisach odrębnych w zakresie ochrony przyrody. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowywanych na podstawie niniejszego studium należy uwzględnić zasady zagospodarowania oraz zakazy (ograniczenia) wynikające z obowiązujących dla użytku ekologicznego „Czarne Bagno" przepisów odrębnych.

Proponowane stanowisko dokumentacyjne Góra Kamyk

Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania

formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków lub zwierząt.

Proponowane utworzenie stanowiska dokumentacyjnego „Góra Kamyk", objęłoby swoim zasięgiem Górę Kamyk. Istniejące w tym miejscu odsłonięcia geologiczne oraz murawy posiadają specyficzny zestaw gatunków związany z tego typu siedliskiem. Ze względu na zmianę użytkowania tych terenów postępuje obecnie zanikanie muraw (ich zarastanie), co będzie wiązało się ze zniknięciem z terenu gminy niektórych zbiorowisk oraz poszczególnych gatunków związanych z tymi zbiorowiskami.

Stanowiska dokumentacyjne są chronione na zasadach określonych w przepisach odrębnych w zakresie ochrony przyrody. Ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego następuje w drodze uchwały Rady Miasta, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony i w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowywanych na podstawie niniejszego Studium należy uwzględnić zakazy (ograniczenia) wynikające z ww. uchwały, jeżeli zostanie ona do tego czasu podjęta.

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Są one chronione na zasadach określonych w przepisach odrębnych w zakresie ochrony przyrody.

Pomniki przyrody na terenie gminy Kłobuck powołane zostały w latach 1963–1994. Obowiązują one do czasu podjęcia przez Radę Miasta uchwał dostosowujących reżim prawny pomników przyrody do obecnego stanu prawnego. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowywanych na podstawie niniejszego Studium należy uwzględnić zakazy (ograniczenia) wynikające z ww. uchwał, jeżeli zostaną one do tego czasu podjęte lub obowiązujących dokumentów ustanawiających pomniki przyrody. W stosunku do pomników przyrody mogą być ustanowione zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

XV.2. Polityka eksploatacji surowców i rekultywacji

W granicach administracyjnych gminy Kłobuck występują udokumentowane złoża kopalin. Eksploatacja złóż kopalin może być realizowana przez inwestora, który posiada koncesję na ich wydobycie, zgodnie z warunkami i w terminie określonym w tej koncesji. Udokumentowane złoża surowców występujące na terenie gminy Kłobuck to „Lgota", „Lgota 2", „Łobodno", „Rybno", „Wręczyca-Grodzisko". W gminie obecnie nie funkcjonuje żaden teren i obszar górniczy. Dopuszcza się eksploatację surowców mineralnych na terenach udokumentowanych złóż kopalin zgodnie z przepisami odrębnymi.

Odkrywkowy system wydobycia powoduje trwałe przekształcenia terenu i szereg zmian w środowisku naturalnym tj.: powstanie wyrobisk, hałd, odpadów przeróbczych i złożowych,

czasami osuszanie gruntów lub zanieczyszczenie wód. Efektem tego typu działań może być również nasilenie erozji oraz osuwanie się fragmentów stoków, osłabionych w wyniku „podbierania" materiału skalnego u podstawy. W celu pełnego wykorzystania złóż konieczne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki wydobycia, która ograniczy bezkarne, dogłębne wybieranie złóż surowców naturalnych, nie uwzględniające dobra środowiska naturalnego. Efektem agresywnej eksploatacji kopalin jest spustoszenie w krajobrazie oraz dewastacja powierzchni ziemi.

Ze względu na ochronę walorów krajobrazowych i przyrodniczych terenów zdegradowanych konieczne jest zapewnienie właściwej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych. Rekultywacja danych obszarów jest przedsięwzięciem długotrwałym i trudnym. Przywrócenie obszarów poeksploatacyjnych w system przyrodniczy gminy jest wskazane ze względu na możliwość wykorzystywania przez mieszkańców terenów po wyrobiskach jako nielegalnych składowisk odpadów.

XV.3. Polityka ochrony gleb

Ochronie podlegają grunty rolne, grunty leśne oraz oczka wodne, stale lub okresowo podmokłe. Jakość gleb jest wiodącym elementem w analizie warunków przyrodniczych rolniczej przestrzeni produkcyjnej danego obszaru. Największe zagrożenie dla zasobów glebowych gminy stanowi zmiana przeznaczenia na cele budowlane oraz degradacja gleb związana z ich zanieczyszczeniem przez ścieki komunalne oraz niewłaściwe stosowanie środków chemicznych oraz nawozów naturalnych (gnojowica) w rolnictwie. Ponadto gleby gminy charakteryzują się znacznym zakwaszeniem, dominują gleby bardzo kwaśne i kwaśne, ze względu na przewagę gleb lekkich, w których następuje proces wymywania w głąb profilu gleby kationów zasadowych oraz z natury kwaśnymi skałami macierzystymi. Do wzrostu zakwaszenia gleb przyczyniają się także czynniki antropogeniczne tj.: zanieczyszczenie powietrza, czy nieodpowiednie nawożenie. Na terenie gminy występują gleby o naturalnej i podwyższonej zawartości metali śladowych oraz lokalnie gleby słabo zanieczyszczone (tzw. stopień II), na których dozwolona jest uprawa roślin zbożowych, okopowych i pastewnych a niedozwolone jest prowadzenie upraw ogrodniczych. Wykazano tu nadmierne stężenia kadmu.

Rozpatrując ogólny stan gleb bardzo ważny jest ogólny stan degradacji gleb wywołany takimi czynnikami jak: nadmierna chemizacja, nadmierna mechanizacja rolnictwa, zanieczyszczenie Na omawianym terenie poza obszarami zabudowanymi nie obserwuje się gleb zdegradowanych. Ponadto gleby te na podstawie badań można uznać za wolne od zanieczyszczeń metalami ciężkimi. W większości znajdują się one w obrębie stężeń naturalnych pierwiastków metali ciężkich. Jednym z czynników degradujących środowisko przyrodnicze, a w szczególności rolniczą przestrzeń produkcyjną jest erozja gleby. Gmina Kłobuck charakteryzuje się dużą erozją uprawową (źródło: Program ochrony środowiska gminy Kłobuck)

Produkcja rolnicza stanowi istotny element rozwoju gospodarczego gminy. Przyjmuje się następujące zasady polityki przestrzennej w zakresie ochrony gleb:

- stosowanie kompleksowej gospodarki związanej z oczyszczaniem ścieków bytowych i przechowywaniem nawozów naturalnych,
- likwidacja „dzikich" składowisk odpadów,

- racjonalne stosowanie wapna, nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych,
- promowanie i stosowanie nowoczesnych, bezpiecznych dla środowiska technologii rolniczych,
- przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych,
- zalesienie obszarów zagrożonych erozją wodną oraz gruntów marginalnych dla rolnictwa,
- zachowanie oraz zakładanie pasów zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, na liniach spływu wód,
- projektowanie ewentualnych scaleń z uwzględnieniem zjawisk erozyjnych oraz potrzeb ochrony przyrody,
- użytkowanie gleb w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej, przeznaczanie pod zabudowę nieużytków i gruntów najniższych klas bonitacyjnych,
- ograniczenie przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- ochrona gruntów organicznych występujących w bezpośrednim sąsiedztwie rzek, na których wykształciły się zbiorowiska łąkowe,
- zachowanie śródpolnych torfowisk, oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
- rekultywacja nieużytków,
- renaturyzacja gleb poprzez nawożenie i odpowiednie procesy agrotechniczne.

XV.4. Polityka ochrony wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe należy chronić przed zanieczyszczeniem w sposób kompleksowy zgodnie z najnowszymi technologiami i obowiązującymi przepisami z wykorzystaniem istniejących obiektów infrastruktury technicznej. Ochrona wód (w tym szczególnie wód głównych zbiorników wód podziemnych) musi być realizowana przez maksymalne ograniczenie zrzutów zanieczyszczeń (przede wszystkim substancji biogennych, organicznych i toksycznych) do gruntu i wód powierzchniowych.

W celu utrzymania dobrego stanu wód oraz ograniczenia zagrożeń dla wód otwartych i podziemnych, przyjmuje się następujące zasady polityki przestrzennej w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych:

- uregulowanie gospodarki ściekowej obszaru poprzez modernizację i rozwój systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków, eliminując w maksymalny sposób indywidualne sposoby utylizacji ścieków sanitarnych i deszczowych,
- objęcie wszystkich możliwych obszarów zbiorczą kanalizacja sanitarną z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni,
- dopuszczenie na obszarach przewidzianych do objęcia sanitarną kanalizacja zbiorczą, do czasu jej wybudowania, odprowadzania ścieków do szczelnych szamb tylko jako

rozwiązania tymczasowego,

- dopuszczenie docelowego indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzania ich do szamb, tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacja sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych musi być ograniczone do miejsc, na których odprowadzenie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych),
- kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczanie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zakaz rolniczego wykorzystywania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,
- ograniczenie rolniczego użytkowanie gruntów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych;
- wykluczenie składowania soli, nawozów i innych środków chemicznych bezpośrednio na powierzchni ziemi,
- dostosowanie, ze względu na ochronę wód podziemnych, lokalizacji nowych obiektów, szczególnie tych uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych,
- zachowanie koryt rzek i ich brzegów bez zmian, zaś w przypadku koniecznej regulacji brzegów zastosowanie materiałów i form obudowy zharmonizowanych z otoczeniem,
- zachowanie ciągów zieleni łęgowej oraz w miarę możliwości zbiorowisk łąkowych, stanowiących obszary samooczyszczania się wód oraz chroniące przed bezpośrednim spływem zanieczyszczeń do wód powierzchniowych,
- rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększenie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody,
- racjonalizacja zużycia wody, zmniejszenie wodochłonności sektora komunalnego, edukacja ekologiczna w zakresie oszczędzania wody.

Na obszarze gminy Kłobuck wyodrębniono, zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną A.S. Kleczkowskiego (1990), Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP). Jest to GZWP nr 326 „Częstochowa E". Zbiornik podlega na tym obszarze najwyższej ochronie (ONO). Na obszarze ONO wskazana jest likwidacja lub ograniczenie oddziaływania na wody podziemne i powierzchniowe (obszar zasilania) już istniejących ognisk zanieczyszczeń. Ze względu na ochronę wód podziemnych na terenie gminy zakazuje się:

- lokalizacji obiektów potencjalnie uciążliwych dla wód podziemnych,
- rolniczego wykorzystywania ścieków,
- nielegalnego składowania odpadów i wylewania ścieków komunalnych i przemysłowych,
- lokalizowania mogilników środków ochrony roślin i mogilników zwierząt,
- składowania substancji chemicznych.

Na terenie gminy Kłobuck zostały wyznaczone bezpośrednie i pośrednie strefy ochronne od ujęć wód podziemnych Łobodno i Wierzchowisko. W granicach ww. stref obowiązują zakazy i ograniczenia zgodnie z przepisami odrębnymi. W granicach strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych, który stanowi obszar ogrodzony, zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Strefy ochrony pośredniej wód stanowią obszar zasilania ujęć wyznaczony 25 letnim czasem wymiany wody w warstwie wodonośnej.

XV.5. Polityka ochrony powietrza atmosferycznego i ochrony przed hałasem

Stan powietrza atmosferycznego zależy głównie od dwóch źródeł zanieczyszczeń:

- emisji z zakładów przemysłowych i energetycznych, w tym zlokalizowanych głównie poza terenami gminy,
- niskiej emisji, czyli emisji lokalnej z palenisk domowych, małych kotłowni oraz pochodzących z transportu samochodowego.

Zanieczyszczenia z emisji wysokiej dotyczą: Częstochowy, Bełchatowa, Cementowni Działoszyn, jak również takich odległych obszarów jak: Górnośląski Okręg Przemysłowy (GOP), Legnicko – Głogowski Okręg Miedziowy (LGOM). Istotne znaczenie mają tu południowo – zachodnie wiatry przy suchej pogodzie, przenoszące zanieczyszczenia na duże odległości. W ostatnim dziesięcioleciu nastąpił natomiast znaczny spadek emisji przemysłowych i energetycznych. Obecnie głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest niska emisja.

Przyjmuje się następujące zasady polityki przestrzennej w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

- ograniczenie emisji ze spalania węgla w piecach domowych – zmiana sytemu ogrzewania z użyciem tradycyjnego paliwa na ekologiczne (energia elektryczna, gaz, oleje opałowe), wycofanie z użytkowania kotłów i pieców węglowych o złym stanie technicznym i niskiej sprawności cieplnej,
- modernizacja systemów grzewczych i docieplenie budynków, w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną,
- popularyzacja energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu instalacji kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych, a także pomp ciepła, kotłowni na biomasę: zrębki wierzby energetycznej, pelet itd.,
- zapewnienie powszechnego dostępu do gazu ziemnego,
- zmniejszanie energochłonności sektora komunalnego, rolniczego i przemysłowo-usługowego,
- stosowanie technik i technologii zapobiegających i ograniczających emisję pyłów,
- utrzymanie luk w zabudowie umożliwiających ruchy mas powietrza ,
- poprawia stanu technicznego dróg, w celu zmniejszenia emisji spalin,
- poprawa struktury biocenotycznej obszaru i zdolności pochłaniania dwutlenku węgla przez zbiorowiska roślinne, szczególnie leśne, zwiększenie udziału terenów biologicznie aktywnych,

- tworzenie pasów zieleni izolacyjnej, w szczególności w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych oraz terenów przemysłowych i eksploatacji kopalin,
- promowanie i zwiększenie atrakcyjność zbiorowych i proekologicznych środków transportu.

Hałas jest czynnikiem w znacznym stopniu wpływającym na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku człowieka. Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, a co najwyżej na poziomie tego hałasu oraz zmniejszenie hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony. Działania te mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska.

Państwowy Zakład Higieny, na podstawie ankiet, opracował także subiektywną skalę uciążliwości hałasu. Wynika z niej, że najbardziej dokuczliwy jest hałas komunikacyjny, znaczny wpływ na utrzymanie klimatu akustycznego ma hałas sąsiedzki, osiedlowy, a także hałas przemysłowy. Hałas drogowy jest głównym źródłem zakłóceń środowiska akustycznego. Poziom hałasu komunikacyjnego zależy zarówno od czynników, takich jak natężenie ruchu, prędkość pojazdów, ich stan techniczny czy rodzaj i stan nawierzchni, po której poruszają się owe pojazdy, jak i od rodzaju otaczającej zabudowy.

Do terenów chronionych przed nadmiernym hałasem należą tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, szpitale i domy opieki społecznej, budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, na cele uzdrowiskowe, cele rekreacyjno-wypoczynkowe, cele mieszkaniowo-usługowe. Zasięg i rodzaj terenów chronionych przed hałasem określa się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Przyjmuje się następujące <u>zasady polityki przestrzennej w zakresie ochrony przed hałasem:</u>

- modernizacja dróg publicznych, poprawa stanu nawierzchni,
- poprawienie organizacji ruchu w celu zwiększenia płynność jazdy,
- budowa ścieżek rowerowych,
- ustalenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego standardów akustycznych terenu oraz minimalnych linii zabudowy dla poszczególnych kategorii dróg, oddzielnie dla obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi (mieszkalne, użyteczności publicznej), jednokondygnacyjnych, wielokondygnacyjnych, wymagających specjalnej ochrony oraz pozostałych obiektów budowlanych,
- właściwe kształtowanie linii zabudowy i brył powstających budynków w celu zminimalizowania wpływu hałasu drogowego,
- zwiększanie izolacyjności akustycznej przegród budowlanych poprzez wymianę stolarki budowlanej, budowę ekranów akustycznych,
- wprowadzanie ciągów zieleni izolacyjnej wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych oraz przeniesienie ruchu tranzytowego poza tereny o zwartej zabudowie (budowa obwodnicy Kłobucka),
- odtworzenie zadrzewień przydrożnych jako naturalnych ekranów ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu, zakładanie zieleni wysokiej ochronnej przy zakładach przemysłowych i usługowych oraz tworzenie enklaw zieleni publicznej w obszarach zabudowanych.

Szczególną ochroną przed hałasem należy również objąć tereny położone wzdłuż drogi krajowej nr 43 oraz dróg wojewódzkich nr 491, 492 i projektowanej autostrady A1 relacji Gdańsk – Toruń – Łódź – Częstochowa – Gliwice – Gorzyczki, zwłaszcza tereny przy projektowanym węźle autostradowym „Lgota".

Ochrona ta powinna polegać przede wszystkim na:

- ograniczeniu lokalizacji zabudowy mieszkaniowej i innych obiektów objętych ochroną w strefach ograniczonego użytkowania wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
- w przypadku istniejącej zabudowy należy zapewnić warunki dla zlokalizowania obiektów ochrony czynnej (zieleń izolacyjna, ekrany akustyczne).

Głównym zadaniem jest ograniczenie wpływu promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców gminy poprzez:

- dotrzymywanie obowiązujących norm w zakresie promieniowania elektromagnetycznego jonizującego i niejonizującego;
- ograniczenie możliwości lokalizacji obiektów potencjalnie uciążliwych, np. nadajników telefonii komórkowej, poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego;
- wykorzystywanie w projektowaniu linii przesyłowych nowych technologii materiałowych i rozwiązań projektowych dla wyeliminowania w otoczeniu linii, a zwłaszcza na powierzchni ziemi natężeń pola powyżej 1kV/m;
- wykluczanie w planach zagospodarowania przestrzennego możliwości zabudowy pod trasami linii przesyłowych i w pobliżu stacji transformatorowych;
- ustanawianie obszarów ograniczonego użytkowania na terenach, gdzie odpowiednie analizy wykazują znaczne przekroczenie dopuszczalnego poziomu promieniowania.

XV.6. Polityka ochrony terenów leśnych

W lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę leśną zapewniającą utrzymanie spełnianych funkcji ochronnych. Istnienie takich form ochronnych na terenie lasów położonych w granicach gminy Kłobuck w zasadniczy sposób wpływa na możliwości ich wykorzystywania dla celów rekreacyjnych. Racjonalna gospodarka leśna zapewnia: ochronę gleb i terenów szczególnie narażonych na zniszczenie lub uszkodzenie oraz ochronę wód powierzchniowych i głębinowych. Właściwa gospodarka leśna pozwala miejscowym lasom na spełnianie różnych funkcji, które można podzielić na dwie podstawowe grupy: funkcja produkcyjna i pozaprodukcyjna. Funkcje produkcyjne (gospodarcze) lasu polegają na zdolności do produkcji biomasy i ciągłego powtarzania tego procesu, co umożliwia trwałe użytkowanie drewna i surowców niedrzewnych pozyskiwanych z lasu, w tym użytków gospodarki łowieckiej. Do funkcji pozaprodukcyjnych zaliczyć należy: funkcje ekologiczne i społeczne. Funkcje ekologiczne wyrażają się między innymi korzystnym wpływem lasów na kształtowanie: klimatu, atmosfery, regulacji obiegu wody w przyrodzie, ochronę gleb przed erozją i krajobrazu przed stepowieniem, zachowanie potencjału biologicznego (różnorodność gatunków i ekosystemów) i różnorodności krajobrazu. Funkcje społeczne lasu kształtują głównie korzystne warunki: zdrowotne, rekreacyjne, turystyczne i edukacyjne dla społeczeństwa.

Ochrona lasów polega na trwałym ich utrzymywaniu i zapewnieniu ciągłości ich użytkowania. Przyjmuje się następujące zasady polityki przestrzennej w zakresie ochrony gruntów leśnych:

- ograniczanie przeznaczania na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi,
- tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową lub drogi nie powinny powodować dalszej fragmentacji i rozdrobnienia kompleksów leśnych,
- zapewnienie możliwości powiększenia powierzchni kompleksów leśnych poprzez przeznaczanie pod zalesienie terenów nie przeznaczonych pod produkcję rolną a graniczących z kompleksami leśnymi,
- wyznaczenie granicy polno-leśnej wokół istniejących kompleksów leśnych, w celu ochrony strefy ekotonowej,
- przywracanie wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej.

XVI.KIERUNKI I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

XVI.1. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego

Celem prowadzonej w studium polityki przestrzennej jest zachowanie wartości dziedzictwa kulturowego, jego walorów historycznych, architektonicznych i ekspozycyjnych. Dobra kultury powinny być wykorzystywane i użytkowane z zapewnieniem opieki konserwatorskiej, rewaloryzacji oraz nadania im odpowiednich funkcji użytkowych.

Ochronę dziedzictwa kulturowego należy prowadzić zgodnie z ustaleniami zawartymi w przepisach odrębnych, w tym ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego będą opierały się na wskazaniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i sformułowaniu nakazów, zakazów, ograniczeń i dopuszczeń w oparciu o przepisy odrębne.

Studium ustala następujące ogólne zasady ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego w gminie:

- ochrona z mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – w odniesieniu do zespołów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- zasada maksymalnej ochrony zachowanych obiektów o wartości historyczno – kulturowej;
- konserwacja, rewaloryzacja i porządkowanie zabytkowych zespołów dworskich, obiektów sakralnych, domów zabytkowych oraz innych terenów publicznych,
- zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych,

- wyeksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- w sąsiedztwie obiektów zabytkowych zakaz wprowadzania funkcji kolidujących, mogących stanowić dla nich uciążliwość tj. działalność produkcyjna i usługowa mogąca pogorszyć stan środowiska i odbiór wizualny otoczenia obiektu zabytkowego, oraz obiektów handlowo-usługowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2,
- dążenie do usunięcia lub przebudowy elementów uznanych za zniekształcające założenia historyczne i rekonstrukcji obiektów zniszczonych,
- realizacja nowoprojektowanych obiektów o formach architektonicznych nawiązujących do lokalnych tradycji kształtowania i sytuowania zabudowy,
- nowopowstające inwestycje nie mogą przyćmiewać obecnej tkanki oraz naruszać trwałych, zabytkowych układów przestrzennych,
- zachowanie i ochrona stanowisk archeologicznych,
- zachowanie funkcji, założenia, historycznych osi kompozycyjnych i powiązań widokowych oraz poprawa estetyki funkcjonujących na terenie gminy cmentarzy,
- zachowanie wartościowych zadrzewień i zakrzewień, alei charakterystycznych dla krajobrazu oraz obowiązek uzupełnienia zasadniczo gatunkami rodzimymi i zgodnymi ze składem gatunkowym,
- zachowanie i ochrona przydrożnych kapliczek i figurek,
- zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu,
- dążenie do upowszechniania, szczególnie wśród społeczności lokalnej, wiedzy w zakresie rozpoznawania walorów obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie gminy.

W gminie występują obiekty i układy zabytkowe objęte ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków oraz wpis do gminnej ewidencji zabytków. Z uwagi na fakt, że wykaz obiektów nimi objętych jest zestawieniem otwartym, studium dopuszcza korekty w ramach wykazu obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W odniesieniu do obiektów objętych ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków, obowiązują następujące zasady ochrony:

- ustala się priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej,
- wykorzystanie obiektu wpisanego do rejestru zabytków na cele użytkowe powinno zapewniać trwałe zachowanie jego wartości,
- w przypadku remontów, przebudowy, zmian sposobu zagospodarowania i użytkowania należy zachować zabytkowy wystrój elewacji i wyposażenia wnętrz,
- trwałe zachowanie historycznej formy urbanistycznej i architektonicznej oraz rewaloryzacja otoczenia zabytków zgodnie z historycznym zagospodarowaniem,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich

zachowania,

- zakaz wprowadzania urządzeń technicznych, masztów itp. na obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków,
- usunięcie w miarę możliwości obiektów, bądź ich części, stanowiących elementy dysharmonijne zlokalizowane w bliskim sąsiedztwie obiektów zabytkowych,
- ochrona zieleni towarzyszącej obiektom zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków.

W odniesieniu do obiektów objętych ochroną poprzez wpis do gminnej ewidencji zabytków, obowiązują następujące zasady ochrony:

- zachowanie obszarów i obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków z możliwością rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, zmiany sposobu użytkowania na zasadach określonych w planie miejscowym i zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego,
- trwałe zachowanie historycznej formy urbanistycznej i architektonicznej oraz rewaloryzacja otoczenia zabytków zgodnie z historycznym zagospodarowaniem,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- usunięcie w miarę możliwości obiektów, bądź ich części, stanowiących elementy dysharmonijne zlokalizowane w bliskim sąsiedztwie obiektów zabytkowych,
- ochrona zieleni towarzyszącej obiektom zabytkowym wpisanym do gminnej ewidencji zabytków.

Ochrona obiektów o wartości kulturowej, nie objętych ochroną prawną, powinna być podporządkowana niżej wymienionym działaniom:

- utrzymaniu istniejącej zabudowy w należytym stanie technicznym, z dopuszczeniem zmiany funkcji obiektu i podniesienie standardu wyposażenia techniczno-użytkowego, z zastrzeżeniami dotyczącymi zachowania w maksymalnym stopniu, a tam gdzie jest to możliwe, odtworzeniu historycznej kompozycji obiektu, zewnętrznego detalu architektonicznego, a także dostosowaniu nowej funkcji i nowego programu użytkowego do specyfiki obiektu,
- zachowaniu, w przypadku remontów i modernizacji, historycznego detalu architektonicznego,
- zachowaniu historycznych relacji przestrzennych i obiektów wspomagających oraz zieleni towarzyszącej w obrębie działek, na których są zlokalizowane.

Ponadto wszystkie cmentarze na terenie gminy podlegają ochronie jako obiekty o wartości historycznej, kulturowej, a także krajobrazowej. Dla zabytkowych cmentarzy ustala się obowiązek zachowania miejsca i konserwacji nagrobków (sprzed 1939 r.), macew, zachowanie układu kwater, alejek, starodrzewu, obowiązek wprowadzania i uzupełniania zieleni rodzimymi gatunkami drzew lub krzewów.

W zakresie ochrony wartości kulturowych, na obszarze gminy zostały wyznaczone strefy

ochrony konserwatorskiej:

- strefa „B” częściowej ochrony konserwatorskiej,
- strefa „E” ochrony ekspozycji,
- strefa „W” ochrony archeologicznej,
- strefa „OW” obserwacji archeologicznej.

Strefa „B" częściowej ochrony konserwatorskiej

Działalność konserwatorska w strefie „B” częściowej ochrony konserwatorskiej (ochrony zasadniczych elementów rozplanowania i wskazanej zabudowy) zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim: zabudowy, układu dróg, podziału i sposobu zagospodarowania działek. Zmierza też do restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów.

Wyznacza się strefę „B” częściowej ochrony konserwatorskiej w następujących miejscowościach:

- Kłobuck – obszar miasta lokacyjnego, przedlokacyjną osadę poniżej miasta, przedmieście Zawadę – wieś z okresu przedlokacyjnego oraz tereny przylegające,
- Kłobuck – pozostałości stawów przy ul. Zamkowej pochodzących ze średniowiecza (po jednym stawie po północnej i południowej stronie ul. Zamkowej);
- Kłobuck – teren obecnego cmentarza,
- Kłobuck – teren dawnego cmentarza żydowskiego,
- Kłobuck Zagórze – zespół pałacowy wraz z parkiem,
- Kamyk – zespół dworski,
- Kopiec – zespół dworski (obecnie klasztor salezjanów),
- Nowa Wieś – zespół dworski z początku XIX wieku.

W granicach strefy „B” częściowej ochrony konserwatorskiej obowiązują następujące ustalenia:

- nakazuje się dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie formy architektonicznej; nową zabudowę nawiązać do lokalnej, historycznej tradycji budowlanej,
- ochronie podlegają zasadnicze elementy historycznego rozplanowania, układ ulic, placów, osi widokowych i kompozycyjnych, historyczne linie zabudowy, obiekty zabytkowe, skala i tradycje kształtowania zabudowy, istniejące szpalery drzew,
- ustala się obowiązek restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów,
- stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych, takich jak: dachówka ceramiczna, drewno, kamień, cegła, szkło, dopuszcza się stosowanie blacho-dachówki,
- zakaz lokalizacji reklam, tablic i napisów wielkogabarytowych oraz ogrodzeń

z prefabrykowanych elementów betonowych,

- zakaz wprowadzania nasadzeń zielenią oraz ogrodzeń przesłaniających widok z tras ruchu kołowego i pieszego w kierunku zabytkowych obiektów oraz zespołów przestrzennych,
- wszelka działalność inwestycyjna powinna być prowadzona z uwzględnieniem istniejących już związków przestrzennych i planistycznych,
- wysokość nowej zabudowy powinna być dostosowana do wysokości budynków sąsiadujących,
- w granicach wyznaczonej strefy „B" dopuszcza się lokalizowanie obiektów budowlanych w zakresie infrastruktury technicznej nieprzewyższających istniejącej zabudowy,
- ustala się wymóg odtwarzania zabytkowych układów zieleni, w tym alei, wykonywanie uzupełnienia nasadzeń gatunkami rodzimymi, charakterystycznymi dla poszczególnych obiektów.

Strefa „E" ochrony ekspozycji

Strefa „E" obejmuje obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych o szczególnych wartościach krajobrazowych.

W gminie Kłobuck wyznacza się następujące strefy ochrony ekspozycji:

1) strefę „E1" w Kłobucku, obejmującą fragmenty niezabudowanego terenu pomiędzy zachowanymi fragmentami historycznego układu urbanistycznego, a terenami nowej zabudowy. Są to tereny między zabudową przy ul. Staszica a ul. Hallera, teren parku zlokalizowanego przy ul. Parkowej w sąsiedztwie rzeki Biała Oksza oraz teren parku nad Białą Okszą, zlokalizowanego przy ul. Zamkowej. W granicach strefy „E1" ochrony ekspozycji obowiązują następujące ustalenia:
   - ograniczenie zabudowy do wysokości jednej kondygnacji,
   - zakaz wznoszenia obiektów inżynieryjnych powodujących zaburzenie ekspozycji (w tym masztów, słupów itp.),
   - zagospodarowanie terenu niezabudowanego w sposób nie powodujący przysłonięcia sylwety starego miasta lub innych obiektów, dla których ustalono obszar strefy,
   - lokalizowane w granicach strefy ekspozycji obiekty budowlane w zakresie infrastruktury technicznej nie mogą naruszać ekspozycji obiektów zabytkowych lub przewyższać istniejącej zabudowy,
   - wykluczenie z zainwestowania i zalesiania.
2) strefę „E2" w Kopcu, obejmującą zespół stawów wraz z terenami przyległymi, łącznie z zespołem dworskim i parkiem, objętymi ochroną w strefie „B" częściowej ochrony konserwatorskiej. W granicach strefy „E2" ochrony ekspozycji obowiązują następujące ustalenia:
   - zakaz zabudowy, poza istniejącymi terenami zainwestowanymi,

- zakaz lokalizacji reklam, tablic i napisów wielkogabarytowych,
- zakaz wznoszenia obiektów inżynieryjnych powodujących zaburzenie ekspozycji (w tym masztów, słupów itp.),
- zagospodarowanie terenu niezabudowanego w sposób nie powodujący przysłonięcia obiektów, dla których ustalono obszar strefy,
- lokalizowane w granicach strefy ekspozycji obiekty budowlane w zakresie infrastruktury technicznej nie mogą naruszać ekspozycji obiektów zabytkowych lub przewyższać istniejącej zabudowy,
- wykluczenie z zainwestowania i zalesiania.

3) strefę „E3” w miejscowościach: Kamyk, Nowa Wieś, związaną jest z ekspozycją zlokalizowanych tam zabytków. W granicach strefy „E3” ochrony ekspozycji obowiązują następujące ustalenia:
   - zakaz lokalizacji reklam, tablic i napisów wielkogabarytowych,
   - zakaz wznoszenia obiektów inżynieryjnych powodujących zaburzenie ekspozycji (w tym masztów, słupów itp.),
   - zagospodarowanie terenu niezabudowanego w sposób nie powodujący przysłonięcia sylwety starego miasta lub innych obiektów, dla których ustalono obszar strefy,
   - lokalizowane w granicach strefy ekspozycji obiekty budowlane w zakresie infrastruktury technicznej nie mogą naruszać ekspozycji obiektów zabytkowych lub przewyższać istniejącej zabudowy,
   - wykluczenie z zainwestowania i zalesiania.

Strefa „W” ochrony archeologicznej

Strefa „W” ochrony archeologicznej obejmuje tereny, na których w przypadku podejmowania działań związanych z naruszeniem gruntu obowiązkowe jest prowadzenie wyprzedzających archeologicznych badań ratowniczych.

Wyznacza się strefę "W” ochrony archeologicznej, obejmującą rejon w Kłobucku w granicach terenu kościelnego (ogród warzywny w części północnej, przestrzeń pomiędzy plebanią i dawnymi budynkami klasztornymi, a murem od strony południowej).

W granicach strefy „W” ochrony archeologicznej obowiązują następujące ustalenia:

- obiekty wyłącza się z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę,
- zakazuje się wszelkiej działalności budowlanej oraz inwestycyjnej niezwiązanej bezpośrednio z konserwacją lub rewaloryzacja tego terenu,
- dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem,
- wszelkie działania należy uzgodnić z wojewódzkim konserwatorem zabytków i

prowadzić po uzyskaniu stosownego pisemnego zezwolenia.

Strefa „OW" obserwacji archeologicznej

Strefa „OW" obserwacji archeologicznej obejmuje obszary o stwierdzonej lub domniemanej zawartości ważnych reliktów archeologicznych. Wyznaczona została wokół stanowisk archeologicznych, a w Kłobucku jej granica jest tożsama ze strefą częściowej ochrony konserwatorskiej „B" dla obszaru miasta lokacyjnego,

W obrębie stref „OW" obserwacji archeologicznej wszelkie działania inwestycyjne powinny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. W strefie obserwacji archeologicznej obowiązuje prowadzenie nadzoru archeologicznego przy wszelkich inwestycjach związanych ze zmianą zagospodarowania terenu, tam gdzie prowadzone będą roboty ziemne. W sytuacji ujawnienia nowego stanowiska archeologicznego obowiązują przepisy odrębne w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, w tym m.in. przeprowadzenie badań archeologicznych.

Na terenie gminy Kłobuck nie występują miejsca pamięci narodowej oraz dobra kultury współczesnej.

XVI.2. Zasady ochrony stanowisk archeologicznych

Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 151 stanowisk archeologicznych, w tym 6 stanowisk wpisanych do rejestru zabytków. Stanowiska te posiadają trudny do określenia rzeczywisty zasięg i wartość poznawczą. Ocena ich wartości poznawczej tylko na podstawie rejestracji powierzchniowej (bez wnikania w struktury nawarstwień) uniemożliwia uznanie któregokolwiek z nich jako bezwartościowe. Należy wobec tego uznać, iż obszary przez nie zajmowane są dostępne do celów inwestycyjnych, pod warunkiem zachowania przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W obrębie zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych wszelkie działania inwestycyjne powinny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Roboty ziemne albo zmiana charakteru dotychczasowej działalności, które mogą doprowadzić do przekształcenia lub zniszczenia stanowiska archeologicznego, wymagają przeprowadzenia poprzedzających badań archeologicznych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Wokół stanowisk archeologicznych wyznacza się strefę „OW" obserwacji archeologicznej.

XVII.KIERUNKI ROZWOJU TURYSTYKI

Działania samorządu powinny koncentrować się wokół rozwoju oraz upowszechniania na terenie miasta różnych form sportu i rekreacji.

Zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju należy promować inwestycje sportowe i turystyczne oparte na koncepcji ekorozwoju, harmonijnie wpisanego w struktury przyrodnicze, gospodarcze oraz społeczne regionu. Ekologiczny rozwój turystyki powinien być nastawiony na budowę małych ośrodków dla turystów poszukujących spokoju i odosobnienie oraz kontaktu z naturą. Ten kierunek, zgodny z ideą ekorozwoju, zakłada

unikanie degradacji walorów przyrodniczych.

Teren gminy predysponowany jest do rozwoju następujących rodzajów aktywizacji ekoturystycznej:

a) agroturystyka – tworzona w oparciu o bazę noclegową i żywieniową indywidualnych gospodarstw rolnych;

b) turystyka wiejska – baza noclegowa i żywieniowa w specjalnie przygotowanych punktach; mogą to być: nowo budowane niewielkie ośrodki, istniejące zabudowania folwarczne, pola biwakowe, campingi;

c) turystyka sezonowa – tworzenie osiedli, gdzie powstawałaby zabudowa rekreacyjna, szczególnie predestynowane wydają się tereny Zakrzewia;

d) turystyka kwalifikowana i poznawcza (piesza, rowerowa).

Biorąc pod uwagę zasoby przyrodniczo – krajobrazowe regionu oczekuje się rozwoju następujących form ekoturystyki:

a) krajoznawcza – polegająca na zwiedzaniu różnych miejsc i obiektów, ta forma dotyczy zarówno turystów wypoczywających kilka godzin, jak i kilkunastu dni;

b) rekreacyjna weekendowa – przyjazdy w wolne dni od pracy z możliwością zakwaterowania, połączona z różnymi formami turystyki specjalistycznej;

c) turystyka specjalistyczna:
   - turystyka rowerowa;
   - obserwacje przyrody;
   - fotografika i malarstwo;
   - hippika;
   - myślistwo;
   - wędkarstwo;
   - grzybobranie;
   - turystyka zdrowotna.

Wycieczki piesze i rowerowe odbywają się po powiecie kłobuckim na bazie istniejących już, wytyczonych i oznakowanych tras turystycznych. Są to : Szlak Kłobucki – koloru zielonego i Szlak Rezerwatów Przyrody – koloru niebieskiego. W ich obrębie wydzielone są atrakcyjne trasy piesze i rowerowe, obejmujące wspomniane wcześniej rezerwaty przyrody oraz miejsca pamięci narodowej. Godne polecenia są :

trasy rowerowe:

- Kłobuck – Mokra – Rezerwat Szachownica – Lipie – Danków – Górnik – Wilkowiecko – Kłobuck/ 55 km/
- Kłobuck – Urwisko – Krężoły – Rybno – Hutka – Truskolasy – Stawy nad Okszą – Kłobuck/ 18 km/

trasy piesze :

- Kłobuck – Mokra – Zawady /17,5 km/
- Kłobuck – Grodzisko – Rezerwat Zamczysko – Kalej/ 11 km/
- Krzepice – Modrzewiowa Góra – Zwierzyniec III – Panki /15 km/.

W celu zapewnienia uczestnikom ruchu turystycznego optymalnych warunków, konieczne jest odpowiednie przygotowanie tras turystycznych. Oprócz właściwego urządzenia nawierzchni niezbędne jest prawidłowe ich oznakowanie, zapewnienie dostępu do osobliwości przyrodniczo-kulturowych położonych wzdłuż tras oraz wyposażenie w bazę usługową (miejsca postojowe, punkty informacyjne, baza handlowa).

Rekreacja powinna zostać połączona z wydarzeniami kulturalnymi, obejmującymi zarówno przedsięwzięcia kulturalne dla mieszkańców jak i turystów. Należy kontynuować możliwość zrzeszania się w klubach i sekcjach sportowych dla miejscowej młodzieży. W najbliższych latach nie planuje się likwidacji obecnych lub budowy nowych obiektów sportowych. Z punktu widzenia najważniejszych potrzeb wymienia się przede wszystkim przedsięwzięcia modernizacyjne.

Coraz większego znaczenia w wypoczynku nabiera turystyka realizowana w dni wolne od pracy. Nazywa się ją często turystyką świąteczną i weekendową. Największy udział w tego rodzaju turystyce mają mieszkańcy większych miast. Gmina Kłobuck jako ośrodek atrakcyjny turystycznie może przyciągać turystów z pobliskich miejscowości. Cele turystyki weekendowej mogą być zarówno bierne, jak i czynne, a w czasie trwania przeważają wyjazdy jednodniowe – silnie uzależnione od pogody. Ponadto ogromną atrakcją dla turystów na terenie gminy są dwa zbiorniki wodne, które pełnią funkcję rekreacyjną oraz turystyczną, są to: zbiornik wodny Zakrzew w Kłobucku oraz Borówka w Kamyku.

Szczególną kategorię „turystów" stanowią pielgrzymi. Należy zainwestować i rozwinąć bazę turystyczną zaspokajającą potrzeby tej grupy zwiedzających.

Aby osiągnąć wyżej wymienione cele należy przede wszystkim:

- przygotować bazę noclegową i gastronomiczną, zwłaszcza w większych wsiach;
- przygotować istniejące zabytki kultury i przyrody na przyjęcie turystów poprzez: urządzenie parkingów, ogrodzenia oraz inne działania zależne od specyfiki miejsca;
- uzgodnić z właścicielami zbiorników wodnych zasady bezkolizyjnego użytkowania turystycznego;
- wyznaczać i oznakować sieć szlaków dla turystyki pieszej, rowerowej, konnej oraz ścieżek przyrodniczo – dydaktycznych.

XVIII.KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACJI

XVIII.1. Układ drogowo-uliczny oraz kolejowy

System komunikacji, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, powinien utrzymywać harmonię z otoczeniem przyrodniczym, kulturowym oraz społeczno-gospodarczym. Powinien dążyć do równoprawności użytkowników ruchu: samochodów, komunikacji zbiorowej,

rowerowej oraz pieszej. Główne cele polityki komunikacyjnej koncentrują się na:

- zapewnieniu mieszkańcom gminy dogodnej dostępności do celów ich podróży i miejsc zamieszkania w akceptowanych standardach podróżowania przy jednoczesnej minimalizacji transportochłonności układu komunikacyjnego,
- eliminacji bądź łagodzeniu uciążliwości funkcjonalnych i środowiskowych powstających w wyniku rozbudowy tego układu,
- wykorzystaniu położenia gminy w stosunku do układu dróg międzyregionalnych i regionalnych (autostrada A1, droga krajowa nr 43) dla aktywizacji gospodarczej terenów gminy,
- rozdzieleniu ruchu tranzytowego od lokalnego.

Ustala się następujące kierunki rozwoju układu komunikacji drogowej i kolejowej:

a) przebieg projektowanej autostrady A1 relacji: Gdańsk – Toruń – Łódź – Częstochowa – Gliwice – Gorzyczki w południowo-wschodniej części gminy,

b) lokalizację węzła autostradowego „Lgota" na przecięciu autostrady A1 z drogą krajową nr 43,

c) projektowaną zmianę przebiegu drogi krajowej nr 43: Wieluń – Częstochowa jako obejście miasta Kłobuck od strony południowej w klasie drogi głównej,

d) po realizacji nowego przebiegu ww. drogi krajowej, wykorzystanie jej obecnego przebiegu dla obsługi ruchu lokalnego w klasie zbiorczej (KDZ),

e) utrzymanie przebiegu istniejących dróg powiatowych i gminnych – usprawnienie powiązań wewnętrznych gminy i obsługi terenów zainwestowanych poprzez poprawę ich nawierzchni,

f) zalecenie sporządzenia harmonogramu budowy odcinków dróg gminnych skoordynowanego z budową urządzeń podziemnej infrastruktury technicznej,

g) podniesienie standardu funkcjonalnego i bezpieczeństwa ruchu na wszystkich drogach, co można osiągnąć przez urządzenie ciągów pieszych i rowerowych poza jezdniami dróg, realizację chodników dla pieszych oraz przebudowę miejsc szczególnie niebezpiecznych,

h) wzmocnienie istniejących konstrukcji drogowych do wymagań współczesnego transportu;

i) podjęcie starań o odpowiednie utrzymanie dróg powiatowych i wojewódzkich,

j) zwiększenie środków finansowych na zimowe utrzymanie przejezdności sieci drogowej, a szczególnie lokalnej,

k) dopuszczenie lokalizacji ścieżek i tras rowerowych na terenie gminy,

l) utrzymanie przebiegu istniejącej linii kolejowej – modernizacja układu kolejowego, powiązanie układu kolejowego z układem drogowym.

Autostrada A1

Perspektywiczny układ drogowy miasta będą tworzyć powiązania komunikacyjne zewnętrzne i wewnętrzne. Autostrada A1 nie będzie obsługiwać bezpośredniego otoczenia, charakteryzuje się więc bezkolizyjnymi jezdniami o ruchu jednokierunkowym, dostępnymi

jedynie w węzłach. Lokalizacja drogi wymusza dla powiązań lokalnych budowę dodatkowych dróg tzw. serwisowych, ograniczających bezpośredni dostęp tzn. wjazd i zjazd z autostrady. Skrzyżowanie drogowe, które jest niezbędne dla powiązań komunikacyjnych, a jednocześnie będzie wjazdem i zjazdem z autostrady, zlokalizowane zostanie w miejscowości Lgota – węzeł „Lgota" (położony najbliżej Częstochowy zjazd z planowanej autostrady).

Obwodnica Kłobucka w ciągu drogi krajowej nr 43

Zmiana przebiegu drogi krajowej nr 43 ma stanowić jeden z elementów projektowanego obejścia drogowego wokół śródmieścia, które ograniczyłoby konieczność przejeżdżania samochodów przez centrum Kłobucka. Projektowana obwodnica przechodzi bezkolizyjnie nad torami kolejowymi (skrzyżowanie dwupoziomowe bezkolizyjne). Odcinek od projektowanego skrzyżowania z torami kolejowymi do istniejącej drogi gminnej klasy lokalnej jest zbyt krótki na zejście z estakady do poziomu terenu, dlatego zaprojektowano przedłużenie estakady nad istniejącą drogą. Jej powiązanie z obwodnicą proponuje się poprzez projektowaną drogę klasy lokalnej, zgodnie z rysunkiem studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego). W dalszym przebiegu projektowanej obwodnicy w kierunku zachodnim na rysunku studium zaproponowano dwa możliwe warianty:

- Wariant I – po południowej stronie projektowanego terenu produkcji, składów, magazynów i usług, z włączeniem w istniejącą drogę krajową (ul. Górnicza) na zachód od rozdzielni sieciowej 110 kV – RS Kłobuck; wariant ten jest zgodny z zaproponowanym w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego;
- Wariant II – po wschodniej stronie projektowanego terenu produkcji, składów, magazynów i usług, równolegle do torów kolejowych, z włączeniem w istniejącą drogę krajową (ul. Górnicza) na zachód od ul. Wojska Polskiego.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, sporządzanych na podstawie niniejszej zmiany studium, proponuje się wybór jednego z powyższych wariantów. W śladzie wariantu odrzuconego, na fragmencie od ul. Górniczej do ul. Słowackiego, dopuszcza się wprowadzenie drogi klasy lokalnej, służącej obsłudze sąsiednich terenów produkcji, składów, magazynów i usług.

Drogi rowerowe

Gmina Kłobuck nie dysponuje systemem dróg rowerowych. W celu stworzenia spójnego systemu należy opracować koncepcję sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy. Przy tworzeniu koncepcji należy zwrócić uwagę na szlaki turystyczne przebiegające przez gminę. Infrastruktura rowerowa powinna opierać się na:

- bezpieczeństwie – ograniczenie niebezpieczeństwa dla rowerzystów i innych uczestników ruchu poprzez minimalizację kolizji drogowych,
- spójności – łatwa orientacja i spójna całość z systemem lokalnych tras rowerowych,
- bezpośredniości – tworzenie tras tak aby uniknąć zbędnych objazdów, wydłużających drogę,
- wygodzie – łatwość korzystania z tras przez wszystkich rowerzystów, tak aby trasa nie

wymagała nadmiernego wysiłku oraz przystosowanie odpowiednio nawierzchni,

- atrakcyjności – trasy powinny przebiegać przez atrakcyjne tereny oraz zapewnić rowerzystom poczucie bezpieczeństwa poprzez m.in. odpowiednie oświetlenie trasy.

XVIII.2. Zasady kształtowania parametrów sieci drogowo-ulicznej

Określa się zasady kształtowania parametrów podstawowej sieci drogowo-ulicznej, przedstawionej na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego).

Autostrada A1

- zakaz bezpośrednich zjazdów, obsługa tylko poprzez węzły drogowe wyznaczone w projekcie technicznym drogi,
- ograniczenie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej i innych obiektów objętych ochroną w strefach ograniczonego użytkowania wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
- w przypadku istniejącej zabudowy należy zapewnić warunki dla zlokalizowania obiektów ochrony czynnej (zieleń izolacyjna, ekrany akustyczne).

Droga klasy głównej: droga krajowa nr 43

- do czasu wybudowania nowego przebiegu utrzymanie obecnego przebiegu drogi w klasie głównej (KDG),
- po realizacji nowego przebiegu, wykorzystanie obecnego przebiegu drogi dla obsługi ruchu lokalnego w klasie zbiorczej (KDZ),
- lokalizacja budynków w terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w bezpośrednim sąsiedztwie planowanej drogi klasy głównej zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie odległości budynków od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu drogi;
- obsługa komunikacyjna terenów przyległych do drogi krajowej nr 43 winna być zaplanowana w następujący sposób – poprzez wykonanie lub wykorzystanie istniejącej drogi niższej klasy technicznej. W przypadku, gdy nie jest uzasadnione lub możliwe wykorzystanie drogi niższej klasy, jak również ustanowienie drogi koniecznej lub służebności przejazdu, obsługę komunikacyjną z drogi krajowej dopuszcza się wyjątkowo w miejscu, które nie powoduje zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz o parametrach dostosowanych do planowanego zagospodarowania; szczegółowe zasady w tym zakresie należy ustalić na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszcza się realizację nowych skrzyżowań zgodnie z warunkami wynikającymi z przepisów odrębnych.

Droga klasy głównej: droga wojewódzka nr 491 oraz 492

- lokalizacja budynków w terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w bezpośrednim sąsiedztwie planowanej drogi klasy głównej zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie odległości budynków od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu drogi;
- w miejscach lokalizacji nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową

w bezpośrednim sąsiedztwie drogi niezbędne jest zapewnienie innego skomunikowania tych terenów z drogą klasy G np. poprzez wyznaczenie dróg serwisowych lub układu komunikacyjnego opartego na istniejących lub projektowanych skrzyżowaniach z tą drogą, szczegółowe zasady w tym zakresie należy ustalić na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;

- dopuszcza się realizację nowych skrzyżowań zgodnie z warunkami wynikającymi z przepisów odrębnych.

Drogi klasy zbiorczej

- lokalizacja budynków w terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w bezpośrednim sąsiedztwie planowanej drogi klasy zbiorczej zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie odległości budynków od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu drogi;
- należy dążyć do ograniczania bezpośrednich zjazdów i bezpośredniej obsługi nowo wyznaczanych działek budowlanych;
- w miejscach lokalizacji nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w bezpośrednim sąsiedztwie drogi niezbędne jest zapewnienie innego skomunikowania tych terenów z drogą klasy Z np. poprzez wyznaczenie dróg serwisowych lub układu komunikacyjnego opartego na istniejących lub projektowanych skrzyżowaniach z tą drogą, szczegółowe zasady w tym zakresie należy ustalić na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszcza się realizację nowych skrzyżowań zgodnie z warunkami wynikającymi z przepisów odrębnych.

Drogi klasy lokalnej

- lokalizacja budynków w terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w bezpośrednim sąsiedztwie planowanej drogi klasy lokalnej zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie odległości budynków od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu drogi;
- możliwość lokalizacji bezpośrednich zjazdów i bezpośredniej obsługi nowo wyznaczanych działek budowlanych;
- dopuszcza się realizację nowych skrzyżowań zgodnie z warunkami wynikającymi z przepisów odrębnych.

Dla wybranych dróg publicznych, tworzących podstawowy układ komunikacyjny w gminie Kłobuck, określa się klasy techniczne, zgodnie z rysunkiem studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego). W uzasadnionych przypadkach na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się zmianę klasy technicznej dróg wskazanych w studium. Dopuszcza się możliwość lokalizacji dróg publicznych niewskazanych w studium, na zasadach zgodnych z przepisami odrębnymi. Dla dróg publicznych niewyznaczonych w studium klasy techniczne do określenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Należy dążyć do zapewnienia, w jak największym zakresie, dostępu do dróg publicznych dla wydzielanych działek budowlanych w istniejących i planowanych terenach budowlanych.

Dla dróg gminnych ustala się następujące zasady kształtowania infrastruktury drogowej:

- ulepszanie nawierzchni dróg gruntowych i żwirowych,
- remont nawierzchni dróg asfaltowych,
- modernizacja dróg pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa pieszym i rowerzystom,
- likwidowanie zaległości w zakresie wyposażenia dróg w urządzenia typu: oznakowanie przejść dla pieszych, oświetlenie, a także parkingi publiczne w rejonie koncentracji potrzeb parkingowych.

Ustala się następujące ogólne zasady kształtowania sieci drogowo-ulicznej:

- w liniach rozgraniczających dróg możliwość lokalizowania:
  - zieleni pod warunkiem nie utrudniania organizacji ruchu,
  - sieci i urządzeń infrastruktury technicznej (w tym telekomunikacyjnej),
  - ścieżek rowerowych,
- obiekty budowlane przy drogach powinny być usytuowane zgodnie z przepisami odrębnymi,
- przy trasowaniu nowych dróg oraz przebudowie istniejących należy uwzględnić wymagania ochrony środowiska,
- dopuszcza się inne niż określone przepisami odrębnymi szerokości dróg w liniach rozgraniczających, w sytuacjach gdy uwarunkowania terenowe uniemożliwiają wprowadzenie określonych szerokości.

Polityka parkingowa

Polityka parkingowa jest jednym z elementów polityki transportowej i przestrzennej gminy. Miejsca do parkowania powinny być lokalizowane w terenie inwestycyjnym. Minimalna ilość miejsc do parkowania powinna być obliczona wg wskaźników w zależności od proponowanego zagospodarowania. Określone wskaźniki parkingowe dotyczą inwestycji nowo powstających, w przypadku przebudowy istniejących obiektów oraz przy zmianie sposobu użytkowania obiektów budowlanych należy zbilansować zarówno istniejące jak i projektowane obiekty na danym terenie.

Zaleca się, aby w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określać minimalne wskaźniki parkingowe zgodnie z poniższą tabelą. Ustalone wskaźniki nie obowiązują dla terenów parkingów niezwiązanych z żadną inwestycją.

Tabela 67. Wskaźniki parkingowe.

Obiekty	Minimalne wskaźniki parkingowe
budynki mieszkalne wielorodzinne	1,2/1 mieszkanie, z czego min. 10 miejsc ogólnodostępnych
budynki mieszkalne jednorodzinne	1/1 wydzielony lokal mieszkalny, 1/1 wydzielony lokal użytkowy
hotele	1/2 pokoje, 1/30 pokoi – miejsce dla autokaru
pensjonaty, domy wypoczynkowe	1/3 pokoje, 1/30 pokoi – miejsce dla autokaru

Obiekty	Minimalne wskaźniki parkingowe
obiekty handlowe o pow. sprzedaży powyżej 2000 m^2	3/100 m^2 powierzchni sprzedaży
obiekty handlowe o pow. sprzedaży poniżej 2000 m^2	2/100 m^2 powierzchni sprzedaży
usługi drobne o pow. użytkowej do 30 m^2	1
hale targowe	2/50m^2 powierzchni terenu bez wliczania powierzchni parkingu
targowiska	3/50 m^2 powierzchni terenu bez wliczania powierzchni parkingu
instytucje finansowe, biura, urzędy	4/100 m^2 powierzchni użytkowej, nie mniej niż 2
banki, poczty	3/100 m^2 powierzchni użytkowej, nie mniej niż 2
warsztaty samochodowe	1/1 stanowisko obsługi
obiekty oświatowe	20 miejsc na 100 zatrudnionych
szpitale	20/100 osób zatrudnionych, 1/10 łóżek
przychodnie lekarskie	1,5/1 gabinet, nie mniej niż 2
gastronomia	1,5/8 miejsc konsumpcyjnych
obiekty sportowe	6/100 widzów, 4/1000 widzów miejsce dla autokarów
obiekty kultu religijnego	3/100 wiernych
hurtownie, magazyny	2/5 zatrudnionych, 1/5 klientów nie mniej niż 2
zakłady produkcyjne	2/5 zatrudnionych, nie mniej niż 2
cmentarze	15/10000 m^2 powierzchni
ogrody działkowe	20/100 działek

Dopuszcza się urządzanie parkingów ogólnodostępnych w obrębie linii rozgraniczających ulic – przy zachowaniu wymaganych parametrów technicznych ulic. Pożądane jest uporządkowanie systemu parkowania w rejonach koncentracji potrzeb parkingowych (dworzec, szkoły, obiekty handlowe, obiekty sportowe, obiekty użyteczności publicznej itp.) oraz zapewnienie urządzeń do parkowania rowerów przy celach podróży. Postuluje się, aby w uzasadnionych przypadkach w celu ograniczenia ruchu kołowego, określać maksymalną ilość miejsc postojowych, szczególnie w obszarach o walorach krajobrazowych.

XIX.KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

XIX.1. Zaopatrzenie w wodę

Dostęp do sieci wodociągowej jest jednym z elementów decydujących o dobrych warunkach życia mieszkańców. Realizacja pełnego zakresu usług powinna być zapewniona przez: budowę nowej i modernizację istniejącej sieci wodociągowej, prawidłową eksploatację sieci i urządzeń wodociągowych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz racjonalne zarządzanie systemem wodociągowym. Modernizacja sieci wodociągowej a także jej okresowa kontrola pozwoli na zapobieganie przesiąkom wód z sieci wodociągowych do gruntów oraz zmniejszy awaryjność sieci.

Na terenie gminy Kłobuck przewiduje się zaopatrzenie w wodę w oparciu o istniejące ujęcia

i stacje uzdatniania wody Łobodno oraz Kłobuck. Planowany rozwój gminy nie będzie wymagał budowy nowych ujęć wody, ze względu na występujące rezerwy. Konieczna będzie jedynie ich rozbudowa oraz modernizacja, w celu ciągłej poprawy jakości wody, a także modernizacja sieci wodociągowej w celu zmniejszenia awaryjności sieci.

Wraz z rozwojem zabudowy i zagospodarowywaniem nowych terenów inwestycyjnych planuje się rozbudowę sieci wodociągowej o brakujące odcinki na terenach dotychczas nieuzbrojonych. W uzasadnionych przypadkach, przy braku technicznej możliwości oraz ekonomicznej zasadności realizacji przyłącza wodociągowego, dopuszcza się stosowanie rozwiązań indywidualnych, do czasu objęcia terenu siecią wodociągową.

Przy analizie zapotrzebowania na wodę należy rozgraniczyć zużycie wody w różnych sektorach. Występuje różne zapotrzebowanie wody dla mieszkalnictwa jednorodzinnego, wielorodzinnego, przemysłu, usług, a także zużycie wody na utrzymanie zieleni, mycie ulic. Należy również brać pod uwagę zużycie wody na potrzeby własne wodociągu oraz jej utratę w wyniku nieszczelności sieci. Wraz z rozwojem zabudowy, zagospodarowaniem nowych terenów inwestycyjnych i rozwojem sieci wodociągowej, równolegle należy rozbudowywać sieć kanalizacyjną.

Na terenie gminy Kłobuck zostały wyznaczone bezpośrednie i pośrednie strefy ochronne od ujęć wód podziemnych Łobodno i Wierzchowisko. W granicach ww. stref obowiązują zakazy i ograniczenia zgodnie z przepisami odrębnymi.

XIX.2. Odprowadzanie ścieków i wód opadowych

Oczyszczanie ścieków jest wymogiem koniecznym dla ochrony środowiska, w szczególności wód głębinowych, powierzchniowych i gleb. Sieć kanalizacyjna podobnie jak wodociągowa wymaga stałej rozbudowy i modernizacji. Poprawa sytuacji w zakresie jakości wód powierzchniowych i podziemnych wymaga wyposażenia w kanalizację sanitarną wszystkich zespołów zabudowy wyposażonych w wodociągi. Brak systemowego rozwiązania gospodarki ściekowej na terenach wiejskich przy jednoczesnym pełnym zwodociągowaniu powoduje powstawanie większej ilości nieodprowadzonych siecią ścieków. Miejscowa społeczność zmuszona jest gromadzić płynne nieczystości w zbiornikach zlokalizowanych na terenie własnych posesji. To z kolei wpływa na zwiększone zanieczyszczenie gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych (zwłaszcza stosunkowo płytko zalegających wód piętra czwartorzędowego).

Po zakończeniu realizacji wszystkich zadań z zakresu Projektu pod nazwą *Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Kłobuck poprzez budowę kanalizacji sanitarnej* siecią kanalizacyjną zostanie objęta znaczna część gminy. Należy dążyć do skanalizowania wszystkich miejscowości w gminie. Działanie sieci kanalizacyjnej będzie związane z odprowadzeniem ścieków do istniejącej oczyszczalni w Kłobucku. Rozwój sieci kanalizacyjnej powinien być prowadzony wraz z zagospodarowywaniem nowych terenów.

Dla pojedynczych domów, oddalonych od głównych terenów zainwestowania, dla których podłączenie do sieci kanalizacyjnej jest nieekonomiczne, dopuszcza się docelowo indywidualne oczyszczanie ścieków w przydomowych oczyszczalniach, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych musi być ograniczone do miejsc, na których odprowadzenie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód

powierzchniowych i podziemnych).

Przy braku możliwości zastosowania powyższych rozwiązań możliwe jest gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych, a następnie ich wywóz wozami asenizacyjnymi do punktu zlewnego w oczyszczalni ścieków. W takim przypadku należy sprawować kontrolę nad stanem technicznym zbiornika, jego szczelnością oraz prawidłowym wywozem ścieków, aby zapobiec zanieczyszczeniu gleb oraz wód powierzchniowych, zwłaszcza płytko zalegających wód piętra czwartego. Zakazuje się wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód lub ziemi.

Należy również dążyć do rozbudowy sieci kanalizacji deszczowej. Ścieki opadowe powinny być podczyszczane przy użyciu separatorów ropopochodnych i piaskowników. Należy opracować koncepcję odprowadzania wód opadowych z ciągów komunikacyjnych i wykonać kanalizację deszczową co wpłynie korzystnie na poprawę jakości wód i zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska. Wody deszczowe obecne w sieci kanalizacji sanitarnej utrudniają oraz zmniejszają efektywność oczyszczania ścieków sanitarnych, dlatego też nie powinno się odprowadzać wód deszczowych do sieci kanalizacyjnej.

XIX.3. Gospodarka odpadami

Ze względu na fakt, że na terenie gminy Kłobuck istnieje sprawnie funkcjonujący system gospodarki odpadami, planowane przedsięwzięcia dotyczą głównie doskonalenia form zbiórki i działań informacyjno-edukacyjnych. Planowane działania obejmują m. in. działania edukacyjne skierowane do mieszkańców gminy, w szczególności promocji technik zapobiegania powstawaniu odpadów, poprzez ponowne wykorzystanie i naprawę, informację o właściwym postępowaniu z odpadami niebezpiecznymi, promocję ekologicznych rozwiązań w gospodarce odpadami. Konieczny jest rozwój i doskonalenie prawidłowej selektywnej zbiórki odpadów. Należy dążyć do wykrywania i likwidacji „dzikich wysypisk", a także kontrolować utylizację azbestu, która wg przyjętego programu usuwania wyrobów azbestowych z terenu gminy Kłobuck, ma się zakończyć do 2032 r. Niezbędny jest nadzór funkcjonujących podmiotów gospodarczych pod kątem właściwego postępowania z odpadami.

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014" gminy są obowiązane osiągnąć do dnia 31 grudnia 2020 r.:

- poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo,
- poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo oraz ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami określa regiony gospodarki odpadami wraz z wykazem regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Dla Regionu I, do którego należy gmina Kłobuck, gospodarowanie odpadami odbywa się w oparciu o

regionalną instalację przetwarzania odpadów, którą jest instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP) należąca do Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o. o. zlokalizowana w gminie Sobuczyna, w miejscowości Wrzosowa. Na terenie oczyszczalni ścieków w Kłobucku uruchomiono Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

XIX.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przewiduje się dalsze zaopatrzenie mieszkańców gminy w energię elektryczną poprzez układ sieci średniego napięcia powiązany ze stacjami elektroenergetycznymi 110/30/15kV w Kłobucku przy ul. Górniczej i ul. Częstochowskiej oraz w Kłobucku Zagórze. Ten układ zasilania pozostaje nadal w eksploatacji, z możliwością remontu, modernizacji i rozbudowy. Dla linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia obowiązują pasy technologiczne, które wynoszą:

- dla linii 400 kV – 100 m (po 50 m w obie strony od osi linii),
- dla linii 110 kV – 29 m (po 14,5 m w obie strony od osi linii).

Tereny pod liniami elektroenergetycznymi i w ich pasach technologicznych należy zagospodarować zgodnie z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się przebudowę, rozbudowę, nadbudowę i odbudowę istniejących linii elektroenergetycznych zgodnie z przepisami odrębnymi. W planach rozwojowych krajowej sieci przesyłowej planuje się modernizację linii 400 kV Joachimów – Trębaczew w części istniejącej trasy linii w gminie Kłobuck.

Wzdłuż linii 30 kV i 15 kV proponuje się pozostawienie pasów wolnych od zagospodarowania i zadrzewienia o szerokości 16 m (po 8 m od osi linii) wzdłuż urządzeń. Są to tak zwane pasy technologiczne, umożliwiające eksploatację sieci napowietrznych z uwzględnieniem dojazdu do stanowisk słupowych.

Niezależnie od powyższych inwestycji sukcesywnie podejmowane będą działania zmierzające do poprawy istniejącego stanu zaopatrzenia w energię elektryczną odbiorców na terenie miasta. Zakłada się następujące kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- zapewnienie niezawodności dostawy energii elektrycznej,
- zapewnienie właściwych parametrów jakościowych dostarczanej energii,
- rozbudowa i modernizacja istniejących linii średniego i niskiego napięcia oraz urządzeń elektroenergetycznych,
- budowa nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV,
- wskazane zastępowanie linii napowietrznych liniami kablowymi.

XIX.5. Zaopatrzenie w gaz

Mając na uwadze wysokie walory gazu ziemnego jako czynnika energetycznego umożliwiającego realizację polityki proekologicznej i podnoszenia standardu życia ludności, należy dążyć do dalszej gazyfikacji przewodowej gminy Kłobuck. Przewiduje się rozbudowę sieci gazowej wysokiego i średniego ciśnienia na terenie całej gminy Kłobuck jako rozwiązania docelowego. Parametry sieci gazowej oraz jej rodzaj oszacowany powinien być przez operatora na podstawie zapotrzebowania odbiorców lub przewidywań szacunkowych. Istnieje możliwość budowy i rozbudowy sieci gazociągów tranzytowych przez teren gminy.

Istniejące warunki techniczne i stan techniczny gazociągów pozwalają na rozbudowę sieci dystrybucyjnej dla potrzeb wszystkich zainteresowanych, którzy spełnią warunek opłacalności. Opłacalność przedsięwzięcia uzależniona jest między innymi od zawarcia odpowiedniej ilości umów o przyłączenie do sieci gazowej oraz długości projektowanych gazociągów i przyłączy odpowiednich dla umożliwienia zaistnienia warunków technicznych przyłączenia. Stacje redukcyjno-pomiarowe oraz gazociągi stanowią układy hermetycznie zamknięte i wyłączając stany awaryjne nie zagrażają środowisku naturalnemu. Wprowadzenie gazyfikacji sprzyja ochronie środowiska poprzez eliminację lokalnej emisji pyłów i toksycznych składników spalin.

Na terenie gminy planowana jest budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 250 MOP 4,0 MPa na trasie Blachownia – Kłobuck oraz stacji redukcyjno-pomiarowej I° ze śluzą odbiorczą „Pierzchno". Dla planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia ustanowiono strefę kontrolowaną o szerokości 6 m (po 3 m od osi przewodu), w której operator sieci gazowej powinien kontrolować wszelkie działania, które mogłyby spowodować uszkodzenie gazociągu. Strefy kontrolowanych należy zagospodarować zgodnie z przepisami odrębnymi. Na okres budowy gazociągu wysokiego ciśnienia konieczne jest zajęcie gruntów w pasie montażowym inwestycji.

Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno-pomiarowej pozwoli na kolejne inwestycje związane z gazyfikacją gminy Kłobuck. Planowana jest budowa sieci rozdzielczej gazociągu średniego ciśnienia w mieście Kłobuck, miejscowościach Niwa Skrzeszów, Zakrzew, Smugi, Zagórze, Brody Malina. Ponadto, planuje się budowę gazociągu średniego ciśnienia w miejscowości Borowianka, która będzie zaopatrywana z istniejącej już sieci gazowej w gminie Mykanów.

W liniach rozgraniczających gminnych dróg publicznych oraz dróg niepublicznych należy zarezerwować trasy dla projektowanej sieci gazowej.

XIX.6. Ciepłownictwo

Ze względu na słabo rozwiniętą sieć zbiorowego zaopatrzenia w ciepło oraz brak rezerw mocy istniejącej kotłowni, przewiduje się dalszy rozwój indywidualnych źródeł ogrzewania gospodarstw domowych. Postuluje się stopniową rezygnację z ogrzewania paliwem stałym na rzecz ekologicznych paliw ciekłych i gazowych, będzie to możliwe w związku z planowaną gazyfikacją gminy Kłobuck. Źródła ciepła na terenie gminy powinny być systematycznie modernizowane, co pozwoliłoby na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń. Zaleca się działania edukacyjne zachęcające mieszkańców do termomodernizacji budynków, w celu eliminacji strat ciepła. Należy także uświadamiać mieszkańców o zakazie spalania odpadów komunalnych w przydomowych kotłowniach.

Postuluje się wprowadzanie alternatywnych, ekologicznych systemów wytwarzania ciepła (kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotłownie na biomasę: zrębki wierzby energetycznej, pelet itd.).

XIX.7. Telekomunikacja

W rozwoju systemu komunikacji niezbędna jest poprawa niezawodności, jakości i prędkości transmisji. Rozwijająca się sieć telekomunikacyjna, poza wykorzystaniem przyłączy do prowadzenia rozmów, musi również umożliwiać korzystanie z nowoczesnych usług

telekomunikacyjnych. Konieczna jest dalsza rozbudowa i modernizacja sieci telekomunikacyjnej oraz zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do szerokopasmowego Internetu. Istniejącą sieć teletechniczną w miejscach kolizji z projektowanym układem komunikacyjnym oraz infrastrukturą techniczną należy przebudować zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Rozwój systemu telekomunikacyjnego powinien odbywać się stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie.

Planowana jest budowa sieci szerokopasmowej dla zadania p.n.: „Śląska Regionalna Sieć Szkieletowa: Relacja Kłobuck – Częstochowa; Łączna długość relacji: 21,5 km". Na terenie gminy Kłobuck w ramach tego zadania planowana sieć szerokopasmowa będzie przebiegała przez Zagórze, Łobodno, Kamyk, Białą Górną oraz Białą Dolną. Ponadto, planowana jest budowa sieci szerokopasmowej dla zadania p.n.: „Śląska Regionalna Sieć Szkieletowa: Relacja Lubliniec – Kłobuck; Łączna długość relacji: 72 km". Na terenie gminy Kłobuck w ramach tego zadania planowana sieć szerokopasmowa będzie przebiegała przez Niwę Skrzeszów, Zakrzew, Kłobuck oraz Zagórze.

Przy planowaniu przebiegu obu inwestycji przyjęto założenie, że będzie ona prowadzona przez tereny będące własnością Skarbu Państwa, w szczególności będą to pasy drogowe różnej kategorii dróg i ulic oraz występujące w tych ciągach obiekty inżynieryjne.

Utrzymuje się istniejące urządzenia i sieci teletechniczne z możliwością ich rozbudowy i przebudowy w zależności od potrzeb oraz przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej, jak i wykorzystując nowe technologie. Postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej, z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych. Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie. Zakłada się następujące kierunki rozwoju w zakresie telekomunikacji:

- wspieranie realizacji nowoczesnych sieci telekomunikacyjnych,
- wspieranie rozwoju infrastruktury społeczeństwa informacyjnego,
- zapewnienie dostępu do Internetu w miejscach publicznych m.in. biblioteki, domy kultury,
- lokalizacja masztów antenowych telefonii komórkowej zgodnie z przepisami odrębnymi.

XX. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Określa się, że inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, służące zaspokojeniu potrzeb przede wszystkim mieszkańców gminy Kłobuck, mogą być lokalizowane na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji lokalizacyjnych, podejmowanych zgodnie z procedurą określoną w aktualnych przepisach prawa, w tym w formie:

- obiektów usług publicznych,

- urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej zgodnie z przyjętym programami budowy tych urządzeń,
- terenów usług sportu i rekreacji,
- cmentarzy,
- innych celów publicznych określonych w przepisach odrębnych.

Określenie docelowej i zamkniętej listy inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym dla nieokreślonego okresu funkcjonowania studium jest niemożliwe. Uznaje się, że lista takich inwestycji powinna być określana na czas kadencji samorządu gminy z uwzględnieniem występujących potrzeb, realnych możliwości finansowych ich wykonania, stopnia przygotowania warunków lokalizacyjnych.

XXI.OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i związane z nimi obszary wynikają z jednej strony z przyjętych programów rządowych, wojewódzkich, a z drugiej propozycji samorządu lokalnego wyrażonych w dokumentach określających i kształtujących politykę rozwoju gminy.

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym należą w gminie Kłobuck:

- projektowana autostrada A1 relacji: Gdańsk – Toruń – Łódź – Częstochowa – Gliwice – Gorzyczki: odcinek o długości 4,6 km, biegnący w południowo – wschodniej części gminy, z węzłem „Lgota” na przecięciu z drogą krajową nr 43.
- projektowana zmiana przebiegu drogi krajowej nr 43: Wieluń – Częstochowa jako obejście miasta Kłobuck od strony południowej.

XXII.OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Do obszarów przestrzeni publicznej zaliczamy powszechnie dostępne miejsca związane z użytkowaniem publicznym, wydarzeniami historycznymi, kulturowymi lub tradycją, wraz z elementami tworzącymi obudowę tych przestrzeni, a także powszechnie dostępne obszary o szczególnych walorach krajobrazowych, kulturowych, przyrodniczych.

Na obszarze gminy do obszarów przestrzeni publicznej zaliczono Rynek im. Jana Pawła II w Kłobucku, oznaczony na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego). Rynek stanowi ogólnodostępną przestrzeń reprezentacyjną, eksponowaną w krajobrazie, położoną w strefie ochrony konserwatorskiej, wymagającą specjalnego opracowania posadzki, urządzenia ciągów pieszych, pieszo-jezdnych i rowerowych, wprowadzenia nasadzeń zieleni urządzonej, wyposażenia w oświetlenie i obiekty małej architektury oraz zmian w architekturze otaczającej zabudowę. Rynek został poddany rewitalizacji, obecnie stanowi zagospodarowany i zadbany plac stanowiący wizytówkę miasta.

XXIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. ustalają obowiązek określenia w studium obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W niniejszym studium są to następujące obszary, wskazane na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego):

- obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2: UC – tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem wielkopowierzchniowych obiektów handlowych,
- obszary przestrzeni publicznej: Rynek im. Jana Pawła II w Kłobucku.

W studium nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

XXIV. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Tereny, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, wskazano na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego). Obejmują one m.in. obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, w tym nowe tereny inwestycyjne przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, usługową, obiekty produkcyjne, tereny projektowane pod rozwój rekreacji w rejonie zbiorników wodnych w Zakrzewie oraz Kamyku.

Powyższe tereny mogą nie wyczerpywać w pełni potrzeb w zakresie konieczności opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy. Stąd, w razie wystąpienia rzeczywistych potrzeb realizacyjnych, musi być przeprowadzona ocena zasadności przystąpienia do opracowania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danego terenu i podjęta odpowiednia uchwała przez Radę Miejską w Kłobucku.

Granice i zasięgi obszarów objętych zmianami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinny zostać opracowane w oparciu o analizę powiązań funkcjonalnych i strukturalnych, infrastrukturalnych i komunikacyjnych oraz uwarunkowań ekofizjograficznych i powiązań przyrodniczych.

Zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony gruntów rolnych i leśnych, przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne wymagającego zgody (grunty rolne I-III klasy bonitacyjnej gleb, grunty leśne), dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Nie dotyczy to gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast, które zgodnie z przepisami odrębnymi nie wymagają zgody na zmianę przeznaczenia. Aby zagospodarować tereny wymagające zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, nie przeznaczone na ten cel w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, będzie należało wykonać plan miejscowy. W pierwszej kolejności, o ile to możliwe, należy zabudowywać grunty niższych klas bonitacyjnych.

Wskazane jest opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w etapach, realizowanych w zależności od bieżących potrzeb. W pierwszej kolejności powinny być opracowane w terenach przylegających do obszarów już zainwestowanych, gdzie istniejąca infrastruktura komunikacyjna i techniczna umożliwia wprowadzenie zagospodarowania zgodnego ze studium oraz zapewnienie właściwej obsługi komunikacyjnej. Elementem kształtowania polityki przestrzennej gminy powinno być w przypadku podjęcia opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przeciwstawienie się tendencjom dalszego rozpraszania zabudowy i oczekiwaniom przeznaczania na cele budowlane dowolnie wskazanych terenów, położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy lub w terenach o silnej ekspozycji krajobrazowej.

XXV. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW

Wyznacza się obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW – elektrownia wiatrowa oraz elektrownia fotowoltaiczna, oznaczone na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) symbolem graficznym. Ponadto na rysunku studium wyznacza się strefy ochronne obszarów elektrowni wiatrowych, związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu – dotyczące zakazu lokalizacji funkcji wymagających ochrony przed hałasem przekraczającym 40 dB i 45 dB w porze nocnej.

Faktyczna dopuszczona w Studium lokalizacja elektrowni wiatrowych zostanie wskazana na etapie procedury sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ustalenie lokalizacji turbin wiatrowych może się odbywać w zakresie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW – elektrownia wiatrowa. Ostateczne określenie lokalizacji turbin wiatrowych nie może powodować poszerzenia zasięgu stref ochronnych związanych z ograniczeniem w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, wyznaczonych w studium. Ewentualne przesunięcia zasięgu stref ochronnych mogą wynikać wyłącznie z uszczegółowienia, związanego z przeniesieniem treści studium na ustalenie planu miejscowego, w skali dla niego odpowiedniej.

Lokalizacja turbin wiatrowych nie może powodować przekroczeń na granicy terenów chronionych akustycznie na podstawie odpowiednich przepisów szczególnych w tym Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007 nr 120 poz. 826 ze zm.)

W granicach wyżej wymienionych obszarów dopuszcza się również lokalizację urządzeń i obiektów towarzyszących elektrowniom, w tym: dróg dojazdowych i placów manewrowych oraz montażowych, stacji i sieci elektroenergetycznych oraz instalacji sterowania i komunikacji.

Przy lokalizacji farm wiatrowych w powyższym obszarze należy zastosować takie parametry pracy elektrowni wiatrowej, aby nie spowodować uciążliwości w zakresie hałasu, promieniowania niejonizującego, emisji zanieczyszczeń oraz wibracji dla terenów wyznaczonych w planie i terenów sąsiednich przeznaczonych pod zabudowę i na pobyt stały ludzi.

W obszarze, na którym rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW – elektrownia wiatrowa oraz w zasięgu stref ochronnych wyżej wymienionego obszaru, związanych z ograniczeniem w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, należy ponadto uwzględnić poniższe ustalenia:

- zakaz lokalizacji nowej zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi w strefie ochronnej związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu – dotyczącej zakazu lokalizacji funkcji wymagających ochrony przed hałasem przekraczającym 45 dB w porze nocnej,
- zakaz lokalizacji nowej zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi w strefie ochronnej związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu – dotyczącej zakazu lokalizacji funkcji wymagających ochrony przed hałasem przekraczającym 40 dB w porze nocnej,
- zakaz zalesień i zadrzewień obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW – elektrownia wiatrowa oraz stref ochronnych wyżej wymienionego obszaru związanych z ograniczeniem w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu,
- zakaz lokalizacji nowych inwestycji celu publicznego takich jak obiekty ochrony zdrowia, opieki zdrowotnej, opieki społecznej w strefie ochronnej związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu – dotyczącej zakazu lokalizacji funkcji wymagających ochrony przed hałasem przekraczającym 40 dB oraz 45 dB w porze nocnej, na podstawie odpowiednich przepisów szczególnych w tym Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (**Dz. U. 2007 nr 120 poz. 826 ze zm.),**
- dopuszcza się lokalizację budowli i urządzeń niezbędnych dla pomiarów parametru wiatru w ramach infrastruktury technicznej towarzyszącej elektrowni wiatrowej,
- dopuszcza się lokalizację innych urządzeń towarzyszącym elektrowni w tym stacji i sieci elektroenergetycznych,
- dopuszcza się przebudowę istniejących dróg oraz budowę nowych dróg, a także placów manewrowych oraz montażowych, mogących służyć do obsługi komunikacyjnej elektrowni wiatrowej.

Celem zmniejszenia negatywnego oddziaływania elektrowni wiatrowych na krajobraz należy:

- zapewnić jednorodność wizualną farmy wiatrowej (jednolita kolorystyka wszystkich elektrowni wiatrowych) niewpływającą negatywnie na krajobraz przyrodniczy,
- unikać ogrodzeń wewnątrz farmy, nie dotyczy ogrodzeń urządzeń elektroenergetycznych takich jak stacje transformatorowe,
- minimalizować ilość dróg między elektrowniami,
- stosować podziemne kable energetyczne,
- ograniczać liczbę budowli pomocniczych.

Na pozostałym terenie gminy Kłobuck, poza wyznaczonymi obszarami, na których

rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, zakazuje się lokalizowania elektrowni wiatrowych.
Faktyczna dopuszczona w Studium lokalizacja elektrowni fotowoltaicznych zostanie wskazana na etapie procedury sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zasięg stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, wyznaczonych od elektrowni fotowoltaicznych, musi zmieścić się w granicach oznaczonego na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) obszaru, na którym rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW – elektrownie fotowoltaiczne. Ostateczne przesądzenie o możliwości lokalizacji instalacji ogniw fotowoltaicznych zostanie dokonane na późniejszym etapie, jednak ich rozmieszczenie nie może powodować poszerzenia zasięgu stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu poza granice wyznaczonego obszaru.
Elektrownie fotowoltaiczne są bezobsługowe, nie wymagają budowy zaplecza socjalnego, ani infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, nie są źródłem hałasu i zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, nie oddziałują negatywnie ludzi i zwierzęta. Lokalizacja instalacji ogniw fotowoltaicznych musi być zgodna z przepisami odrębnymi. W granicach ww. obszarów dopuszcza się również lokalizację urządzeń i obiektów towarzyszących elektrowni fotowoltaicznej.
Na pozostałym terenie gminy Kłobuck, poza wyznaczonymi obszarami, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, zakazuje się lokalizowania elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW.

XXVI. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Ustala się zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej dla terenów użytków rolnych oraz lasów i gruntów leśnych, zgodnie z wytycznymi określonymi w rozdziale XIV Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz zgodnie z poniższymi zasadami.

W zakresie obszarów rolnych wskazuje się następujące zasady:

- ochrona przed zabudową terenów otwartych, mających istotne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe w systemie przyrodniczym gminy oraz terenów o najwyższych klasach bonitacyjnych (klasy I-III), poprzez niedopuszczenie do rozpraszania zabudowy;
- zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, nad ciekami oraz wewnątrz wsi, ze względu na ich znaczenie ekologiczne i krajobrazowe;
- grunty rolne mogą być zalesiane pod warunkiem, iż nie będzie to negatywnie wpływało na stosunki wodne;
- preferowanie rozwoju gospodarstw specjalistycznych i specjalizacji produkcji w kierunku jej intensyfikacji oraz modernizacja gospodarstw rolnych w celu podniesienia jakości i konkurencyjności produktów rolnych;

- dopuszcza się modernizację, przebudowę i rozbudowę istniejących siedlisk, możliwość lokalizacji nowych zgodnie z przepisami odrębnymi oraz budowę obiektów składowych, inwentarskich i innych związanych bezpośrednio z produkcja rolniczą;
- dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz budowę dróg niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania terenów gminy oraz poszerzenie istniejących dróg;
- tworzenie instytucji zajmujących się kompleksową obsługą gospodarstw rolnych, w szczególności specjalistycznych i wielkotowarowych w zakresie zaopatrzenia w środki do produkcji, obsługi finansowej, doradczej, marketingowej i warunków rozwoju ich bazy materialnej;
- rozwój agroturystyki oraz wykorzystanie starych i nieużytkowanych zagród do rozwoju różnych form turystyki.

W celu kształtowania systemu przyrodniczego gminy opartego na najcenniejszych elementach o wartości przyrodniczej, w zakresie obszarów leśnych wskazuje się następujące zasady:

- dążenie do tworzenia ciągłości ekosystemów leśnych;
- wzbogacanie struktury drzewostanów zgodnie z siedliskiem;
- ograniczenie zmiany sposobu użytkowania gruntów leśnych na cele nieleśne;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej związanej z pozyskiwaniem drewna;
- należy dążyć do zwiększenia zalesienia potencjału leśnego poprzez wyrównanie granicy rolno – leśnej oraz zalesienie gruntów rolnych i użytków zielonych najniższych klas bonitacyjnych, a także nieużytków, przy zachowaniu unikalnych walorów krajobrazu tworzonych m.in. przez użytki zielone, enklawy łąk wśród lasów;
- dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz budowę dróg niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania terenów gminy oraz poszerzenie istniejących dróg;
- w przypadku konieczności zmiany przeznaczenia części zwartego kompleksu leśnego na cele nieleśne (dla realizacji dróg lub urządzeń infrastruktury technicznej) postuluje się przyjmowanie rozwiązań projektowych jak najmniej ingerujących w kompleksy leśne i ich najcenniejsze elementy;
- możliwość wykorzystania terenów leśnych na cele rekreacyjne, poprzez wytyczanie ścieżek rowerowych i pieszych, wyznaczanie miejsc piknikowych.

Głównymi dokumentami determinującymi kierunki i politykę przestrzenną w zakresie leśnej przestrzeni produkcyjnej są plany urządzania lasów, zgodnie z którymi należy prowadzić gospodarkę leśną.

XXVII. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

Na obszarze gminy Kłobuck nie występują wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu przepisów odrębnych w zakresie prawa wodnego. Przez obszar gminy przepływają cieki wodne Kocinka, Biała oraz Biała Oksza, dla których Dyrektor RZGW w Poznaniu nie sporządził Studium ochrony przeciwpowodziowej. Rzeka Kocinka (od km 0 do km 35), rzeka Biała (od km 0 do km 10) oraz rzeka Biała Oksza (od km 0 do km 20) zgodnie z wykazem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (tab. 10.2 Raportu z wykonania wstępnej oceny ryzyka powodziowego) zostały zakwalifikowane do opracowania map zagrożenia i ryzyka powodziowego w II cyklu planistycznym (do dnia 22.12.2019 r.). Wyznaczone zostaną wtedy obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których będą obowiązywały zakazy wynikające z przepisów odrębnych w zakresie prawa wodnego. Opracowane przez RZGW mapy będą stanowić materiał wyjściowy w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy nie istnieje zagrożenie powodzią obejmującą swym zasięgiem wielkie tereny. Istnieje natomiast zagrożenie podtopieniami, szczególnie w obrębie tarasów zalewowych rzek. Zgodnie z *Mapą znaczących powodzi historycznych w województwie śląskim,* opracowaną przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, obszary znaczących powodzi obejmowały w gminie Kłobuck doliny Białej Okszy i Kocinki. Na rysunku studium, na podstawie ww. opracowania oraz analizy budowy geologicznej, gleb i ukształtowania terenu, wyznaczono obszary zagrożone podtopieniami. Obszary te zostały w większości wskazane jako tereny zieleni nieurządzonej (Zn), które powinny pełnić rolę naturalnych polderów przeciwpowodziowych, np. w postaci łąk zalewowych. Należy zapewnić możliwość swobodnego przepływu przez nie wód powodziowych poprzez m.in. zakaz lokalizowania na ich terenie obiektów tymczasowych oraz wprowadzania przegród poprzecznych (nasypów). Część wskazanych na rysunku studium obszarów zagrożonych podtopieniami jest zabudowana lub została przeznaczona pod zabudowę w obowiązujących dokumentach planistycznych. Granice ww. obszarów wymagają w tych rejonach bardziej szczegółowego opracowania i weryfikacji w terenie. W celu ochrony ludności oraz mienia w ww. rejonach, w nowo realizowanych budynkach nie należy lokalizować kondygnacji podziemnych.

Na etapie sporządzania planów miejscowych dopuszcza się zmianę przebiegu wyznaczonych na rysunku studium granic obszarów zagrożonych podtopieniami lub ich zastąpienie granicami obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w oparciu o aktualne mapy zagrożenia powodziowego opracowane przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne, jeżeli zostaną one do tego czasu sporządzone.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych

Na obszarze gminy Kłobuck nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych, udokumentowane przez Państwowy Instytut Geologiczny.

XXVIII. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

W granicach administracyjnych gminy Kłobuck występują udokumentowane złoża kopalin. W gminie obecnie nie funkcjonuje żaden teren i obszar górniczy. Dopuszcza się eksploatację surowców mineralnych na terenach udokumentowanych złóż kopalin zgodnie z przepisami odrębnymi. Eksploatacja złóż kopalin może być realizowana przez inwestora, który posiada koncesję na ich wydobycie i zgodnie z warunkami i w terminie określonym w tej koncesji. Nie ustala się filaru ochronnego w złożu kopaliny dla złóż występujących w granicach gminy.

Teren zakładu górniczego należy odpowiednio zabezpieczyć i w widoczny sposób oznaczyć przez umieszczenie tablic informacyjnych i ostrzegawczych. Ruch zakładu górniczego winien być prowadzony zgodnie z przepisami odrębnymi oraz przy zapewnieniu:

- bezpieczeństwa powszechnego,
- bezpieczeństwa pożarowego,
- prawidłowej i racjonalnej gospodarki złożem,
- ochrony środowiska,
- zapobiegania szkodom.

XXIX. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na obszarze gminy Kłobuck nie występują pomniki zagłady.

XXX. OBSZARY WYMAGAJCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Rekultywacją powinny zostań objęte tereny zdegradowane i przekształcone przez działalność człowieka. Do obszarów wymagających rekultywacji w gminie Kłobuck zaliczono tereny po powierzchniowej eksploatacji kopalin. Decyzje administracyjne dotyczące terenów wskazanych do rekultywacji wydawane są na podstawie przepisów odrębnych. Prawidłowo przeprowadzona rekultywacja, polegająca na przywróceniu wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdegradowanym pozwala na wykorzystanie wartości użytkowych terenu. Tereny poeksploatacyjne należy rekultywować zgodnie z kierunkiem i w terminie określonym w decyzjach administracyjnych. Rekultywacja gruntów i zagospodarowanie terenów po działalności górniczej winny być prowadzone zgodnie z ustaleniami przepisów odrębnych. Niezagospodarowane tereny po dawnej eksploatacji, w tym tzw. „dzikie" wyrobiska poeksploatacyjne, należy zlikwidować i usunąć zgromadzone w nich odpady.

Na obszarze gminy nie wyznaczono obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji.

XXXI. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy występują tereny zamknięte – tereny kolejowe w Kłobucku, Zagórzu, Zakrzewie i Rybnie, ustalone Decyzją nr 45 Ministra Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. Ministra Infrastruktury Nr 14, poz. 51 z dnia 30 grudnia 2009 r.), oznaczone na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) symbolem KK jako tereny kolejowe.

XXXII.ZABEZPIECZENIE WARUNKÓW OBRONNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ

W studium uznaje się:

- możliwość wykorzystania istniejących terenów zielonych (boisk sportowych, tereny rolne) w sytuacjach szczególnych na cele obronności;
- maksymalne ograniczenie zabudowy obszarów przyległych do rzek Biała Oksza, Czarna Oksza (Kocinka) i innych cieków z uwzględnieniem dojazdów do ich brzegów pojazdów mechanicznych w sytuacji szczególnej;
- za niezbędne, by w ramach istniejącej i realizowanej sieci wodociągowej zapewnione były hydranty naziemne oraz zabezpieczona niezbędna łączność z możliwością wykorzystania tych elementów w sytuacji szczególnej i dla celów przeciwpożarowych;
- studnie powinny być zabezpieczone przed likwidacją i przystosowane do sprawnego uruchomienia i eksploatacji w sytuacjach kryzysowych;
- odpowiednie przystosowanie systemu alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożeń poprzez syreny alarmowe;
- projektowanie dróg dojazdowych i pożarowych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Tereny wolne od zabudowy, a oznaczone na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) jako tereny rolnicze mogą być wykorzystane na ewakuację mieszkańców i ewentualne doraźne budowle ochronne w przypadkach szczególnych zagrożeń.

XXXIII.INTERPRETACJA ZAPISÓW STUDIUM

Treść tekstu i rysunku studium wyraża kierunki polityki przestrzennej gminy Kłobuck, nie jest jednak ścisłym przesądzeniem o granicach zainwestowania i użytkowania terenów. W stosunku do tekstu i rysunku studium przyjmuje się następującą interpretację:

1) w związku z ogólnością mapy topograficznej (skala 1:10 000), na której sporządzono studium nie jest możliwe precyzyjne wyznaczenie granic terenów, dlatego mogą występować niewielkie przesunięcia w stosunku do granicy działki ewidencyjnej i faktycznej lokalizacji zagospodarowania; ostateczne ustalenie granic terenów powinno być dokonywane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, co umożliwi dokładne zlokalizowanie granicy terenu inwestycyjnego w odniesieniu do granicy działki inwestycyjnej;
2) w studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania każdego z terenów, tzn., że określone na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) przeznaczenie terenu oznacza funkcję dominującą (a nie wyłączną) i może być uzupełnione innymi funkcjami, które jednak nie mogą być przeciwstawne funkcji dominującej i pogarszać warunków jej egzystencji;
3) dopuszcza się, aby dopuszczalny kierunek przeznaczenia w danym terenie wyznaczonym w studium, stanowił przeznaczenie podstawowe terenu wyznaczonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, w szczególności dotyczy to zabudowy usługowej realizowanej w terenach MW, MN, MNR;
4) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w szczególności dopuszcza

się korekty przebiegu linii rozgraniczających dróg publicznych, w zależności od zaistniałych uwarunkowań i potrzeb oraz możliwości technicznych wytyczania i budowy tych dróg;

5) układ komunikacyjny wskazany na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) ma przebieg orientacyjny i nie obejmuje w pełni lokalnego układu komunikacyjnego;

6) wskazane w studium przebiegi sieci infrastruktury technicznej są przebiegami orientacyjnymi i mogą ulec korektom na etapie planów miejscowych lub projektów technicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi;

7) urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej oraz ich strefy ochronne stanowią element informacyjny, dopuszcza się zmiany w uzasadnionych przypadkach, zgodnie z przepisami odrębnymi

8) określenia: tereny zabudowy mieszkaniowej dotyczą dominujących rodzajów zabudowy, na terenach tych mogą być lokalizowane także i inne rodzaje budownictwa mieszkaniowego oraz lokalizacje nie przeciwstawne formie podstawowej, a w tym głównie usługi, zieleń oraz elementy infrastruktury społecznej;

9) określone w standardach kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu parametry i wskaźniki są wskazaniami i w uzasadnionych przypadkach na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mogą ulec zmianie;

10) podane minimalne powierzchnie działek dla zabudowy mieszkaniowej są traktowane jako optymalne, z tym, że w konkretnych warunkach powierzchnie te i usytuowanie budynków muszą spełniać przede wszystkim ustalenia prawa odnoszące się do minimalnych odległości od granic działek sąsiednich, komunikacji, elementów uzbrojenia komunalnego;

11) wybrane ustalenia w zakresie zagospodarowania w obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody określone zostały ogólnie i mogą one ulec zmianie w przypadku zmiany przepisów je ustanawiających;

12) uznaje się za istotne koordynowanie polityki przestrzennej w odniesieniu do graniczących z gminą Kłobuck gmin, celem zapobiegania przeznaczania terenów na cele, które mogłyby wywrzeć negatywny wpływ na zlokalizowane funkcje w gminie Kłobuck.

XXXIV. WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Ustala się następujące wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1) określenie proporcji funkcji terenów, dla których studium wskazuje dwie lub więcej funkcji;

2) określenie granic terenów wyłączonych spod zabudowy;

3) zachowanie istniejącej sieci ulic i dróg wpisujących się w naturalnie ukształtowaną konfigurację terenu;

4) dbałość o realizację wydzielonych terenów zieleni urządzonej w terenach zabudowy mieszkaniowej;
5) zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykowanych elementów betonowych od strony dróg publicznych w terenach zabudowy mieszkaniowej;
6) określenie zasad i zakazów w zakresie umieszczania szyldów i reklam;
7) obowiązek uwzględnienia przy określaniu linii zabudowy zlokalizowanej przy terenach leśnych, odległości zgodnych z przepisami odrębnymi, poprzez pozostawienie pasa wolnego od zabudowy od granicy lasu;
8) dla zachowania swobodnych przejść w korytarzach ekologicznych o randze krajowej, wprowadzenie zakazu grodzenia terenów innych niż budowlane;
9) określenie zasad budowy sieci infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających dróg ze szczególnym uwzględnieniem możliwości równoczesnej budowy sieci infrastrukturalnych;
10) określenie linii rozgraniczających i zasad zagospodarowania terenów dla obiektów infrastruktury technicznej;
11) zasady budowy i przebudowy dróg z uwzględnieniem możliwości równoczesnej budowy i przebudowy infrastruktury technicznej;
12) dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach zmianę klasy technicznej dróg wskazanych w niniejszej zmianie studium;
13) dopuszcza się korektę granic stref ochrony konserwatorskiej ujętych w niniejszej zmianie studium, na podstawie przeprowadzonych analiz i zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
14) dopuszcza się utrzymanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego funkcji innych niż określone w studium, jeżeli wynikają one ze stanu faktycznego, jednak należy dążyć do ograniczania i ostatecznego ich wykluczenia z sąsiedztwa terenów, dla których stanowią uciążliwość;
15) oprócz wydzielonych terenów pod usługi komercyjne i publiczne dopuszcza się lokalizowanie usług nieuciążliwych wśród zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej;
16) dopuszcza się funkcjonowanie zakładów rzemieślniczych i drobnej wytwórczości wśród istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, jeżeli nie pogarszają warunków zamieszkiwania i nie stanowią uciążliwości dla sąsiednich terenów;
17) lokalizowanie obiektów budowlanych o wysokości równej i wyższej niż 100 m nad poziom terenu zgodnie z przepisami odrębnymi.

XXXV. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM

Rada Miejska w Kłobucku, zgodnie z podjętą Uchwałą Nr 172/XVI/2012 z dnia 24 lutego 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck, uznała potrzebę aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck, przyjętego Uchwałą Nr 129/XV/2008 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 12 lutego 2008 r., zmienionego

Uchwałą Nr 317/XXXIII/2013 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 20 sierpnia 2013 r. Zmianą objęty został obszar gminy w jej granicach administracyjnych. Celem opracowania było sporządzenie dokumentu zawierającego uaktualnione dane na temat uwarunkowań i kierunków rozwoju poszczególnych funkcji gminy. W studium uwzględniono wszystkie elementy zagospodarowania przestrzennego obszaru.

Położenie gminy miejsko-wiejskiej Kłobuck w regionie jest bardzo korzystne. Oprócz walorów naturalnych duże znaczenie dla rozwoju mają przebiegające przez gminę szlaki komunikacyjne. Szczególne znaczenie mają trasy:

- drogi krajowej nr 43: Wieluń – Częstochowa;
- drogi wojewódzkiej nr 491: Działoszyn – Częstochowa;
- drogi wojewódzkiej nr 492: Blachownia – Gojść;
- linii kolejowej: Herby Stare – Zduńska Wola (część magistrali węglowej relacji: Katowice – Gdynia);
- planowanej autostrady A1.

Występujący na terenie gminy umiarkowany klimat sprzyja osadnictwu, rolnictwu i rozwojowi aktywności gospodarczych. Obszar Wyżyny Wieluńskiej jest korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym. Środowisko przyrodnicze terenów zainwestowanych jest w znacznym stopniu przekształcone w procesie ich historycznego rozwoju. Niekorzystnym jego elementem jest ponadnormatywne zanieczyszczenie cieków wodnych. Miejscowe rzeki nie są jednak źródłem cyklicznie powtarzających się zagrożeń powodziowych. Problemem dla środowiska jest uciążliwy, tranzytowy ruch pojazdów w centralnych rejonach miasta. Poprawę tego stanu upatruje się w planowanych inwestycjach w infrastrukturę drogową. Wartościowe zasoby środowiska kulturowego, a w szczególności zabytkowy układ przestrzenny Kłobucka jest obecnie częściowo zdegradowany i wymaga kompleksowej rewitalizacji.

Pod względem struktury gospodarczej miasto Kłobuck zaliczane jest do przemysłowo-usługowych. Gospodarka rolna pełni pierwszoplanową rolę na terenach wiejskich. Miasto odgrywa ważną rolę w systemie obsługi mieszkańców sąsiednich gmin, co wynika z pełnionej roli ośrodka powiatowego oraz centrum usługowego o znaczeniu ponadlokalnym. Transformacja systemowa w Polsce wymusiła szereg zmian, które niekorzystnie odbiły się na gminie, a zwłaszcza mieście Kłobuck. Ograniczenie produkcji przez największe zakłady produkcyjne w mieście spowodowały wzrost bezrobocia. Wskutek powyższego realne dochody części mieszkańców gminy obniżyły się w stosunku do lat 70-tych i 80-tych XX wieku. Szansą na poprawę bytu pracowników upadłych przedsiębiorstw są inwestycje zewnętrzne oraz system wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym finansowany przez Europejski Fundusz Społeczny w ramach członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Jednocześnie prężnie rozwija się sektor usług. Struktura i rozmieszczenie usług publicznych i nierynkowych jest wystarczająca z punktu widzenia potrzeb. To właśnie stale rozwijający się sektor usługowy oraz zmodernizowane zakłady produkcyjne, a także nowo powstałe zakłady przemysłowe dają znaczą część miejsc pracy. Pozostała grupa pracujących znajduje zatrudnienie poza granicami gminy, zwłaszcza w zakładach przemysłowych zlokalizowanych na terenie pobliskiej Częstochowy.

Niekorzystnym, nasilającym się zjawiskiem jest emigracja zarobkowa zagranicę, zwłaszcza

przez najmłodszą grupę osób w wieku produkcyjnym. Powyższe decyduje, że gmina nie jest zagrożona bezrobociem strukturalnym. Dla inwestujących przedsiębiorców gmina oferuje ulgi podatkowe, obecne i planowane rezerwy terenowe dla wprowadzenia nowych obiektów produkcyjnych i usługowych. Ponadto gmina posiada nadwyżki energii elektrycznej, cieplnej oraz wody i wolne moce przerobowe oczyszczalni ścieków, co stwarza dobre warunki dla wprowadzenia nowych inwestycji.

Standard zamieszkania w gminie jest zróżnicowany. Występują znaczne dysproporcje w poszczególnych częściach miasta, co dotyczy zwłaszcza obszaru śródmieścia. Gmina dysponuje znacznymi rezerwami terenowymi dla wprowadzenia nowej zabudowy mieszkaniowej. W związku z powyższym oczekuje się dalszego rozwoju infrastruktury technicznej, a szczególnie modernizacji szlaków komunikacyjnych, sieci wodociągowej i budowy sieci kanalizacyjnej. Wskazany jest także rozwój nowoczesnych i estetycznych osi spacerowo-usługowych, a także zintegrowanego systemu terenów zielonych, ze szczególnym uwzględnieniem uporządkowania terenów otwartych w mieście Kłobucku.

W gmina Kłobuck przeważają gleby klas IV i V bonitacyjnych i cechuje ją znaczna lesistość (około 33% powierzchni gminy). Dlatego oprócz rolnictwa należy rozwijać inne gałęzie gospodarki. Atutem może się stać położenie przy ważnym szlaku komunikacyjnym (planowana autostrada A1). Pozwali to na rozwój terenów usługowo-handlowych oraz przemysłowych w okolicach węzła drogowego. Dobra dostępność komunikacyjna, położenie w pobliżu Częstochowy zwiększa atrakcyjność gminy, jako potencjalnego miejsca lokalizacji inwestycji.

Rezerwat „Dębowa Góra" wymaga powiększenia obszaru i wyznaczenia otuliny, obejmuje swym zasięgiem obszary najcenniejsze pod względem przyrodniczym. Proponuje się utworzenie stanowiska dokumentacyjnego „Góra Kamyk". Na terenie gminy występują także użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody. Wszystko to przyczynia się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego, a tym samym do zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy. Rozwój tej funkcji może nastąpić dzięki powstaniu bazy noclegowej i usługowej, między innymi agroturystyki, zabudowy rekreacyjnej, sieci tras rowerowych, szlaków pieszych. Ogromny wpływ ma bliskość Częstochowy – miejsca pielgrzymek.

Do poprawy stanu środowiska, zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy, a przede wszystkim poprawy jakości życia mieszkańców gminy przyczynić się może modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej. Niezbędne jest wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami, a także uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę systemu kanalizacji. Ważnym zadaniem jest poprawa stanu technicznego dróg, a także korekta ich przebiegów w postaci obejść miejscowości.

Dążeniem nadrzędnym przy wyznaczaniu zasad rozwoju gospodarczego gminy jest ciągła poprawa jakości życia społeczności lokalnej. Dlatego tez program studium oprócz usług istniejących zapewnia dostęp usług komercyjnych i publicznych we wszystkich jednostkach osadniczych. Ze względu na zapotrzebowanie na lokale mieszkaniowe wyznaczone zostały rezerwy terenów pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową we wszystkich miejscowościach w gminie.

Przyjęte w studium rozwiązania związane z gospodarowaniem przestrzenią posiadają przede wszystkim zadania wiążące się z:

- podporządkowaniem działalności w sferze aktywizacji i przekształceń społeczno-

gospodarczych na terenie gminy, zachowaniu, wzmocnieniu wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego;

- harmonizowaniem celów ochronnych, ekologicznych, społecznych i gospodarczych na zasadzie ekorozwoju, poprzez:
  - poprawę stanu i odporności środowiska przyrodniczego,
  - poprawę ładu przestrzennego na terenie gminy,
- ochronę obiektów i zespołów zabytkowych,
- kompleksowym kształtowaniem prawnych i programowych podstaw rozwoju w zakresie:
  - gospodarki przestrzennej,
  - zadań długookresowych, dotyczących szczególnie infrastruktury technicznej i układu komunikacyjnego,
- lokalizacją potencjalnych inwestycji gospodarczych w terenach przemysłu i terenach usług,
- budownictwem mieszkaniowym, a szczególnie terenami dla jego realizacji.

Przedstawione w treści studium uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego odnoszą się do wyżej wymienionych zadań między innymi poprzez określenie:

- miejsca gminy w systemie osadniczym kraju oraz jego związków z otoczeniem (poprzez układy przyrodnicze i kulturowe),
- systemu środowiska przyrodniczego i zasad jego ochrony oraz wykorzystania go jako waloru rozwojowego gminy,
- walorów dziedzictwa kulturowego, zasad jego ochrony i wykorzystania go jako waloru rozwojowego gminy,
- kierunków zagospodarowania gminy, uwzględniających potrzeby lokalizacji zespołów działalności gospodarczej, zespołów mieszkaniowych, usługowych,
- zasad rozwiązywania problemów związanych z układem komunikacyjnym i infrastrukturą techniczną poprzez planowanie przestrzenne i zagospodarowanie przestrzeni.

Przyjęte w studium kierunki rozwoju wynikają bezpośrednio z istniejących uwarunkowań osadniczych, przyrodniczych, kulturowych, infrastrukturalnych, komunikacyjnych oraz ze wskazań i rozwiązań przyjętych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego. Obejmują one:

1) z zakresu rozwoju funkcjonalnego:
   a) rozwój funkcji rolniczej, alternatywą może być rozwój agroturystyki,
   b) rozwój terenów przemysłowych w oparciu o węzeł autostradowy, rozwój produkcji spożywczej, przetwarzającej płody rolne oraz branży budowlanej,
   c) zalesienie nieużytków i uporządkowanie areałów leśnych,
   d) zachowanie rezerw pod budownictwo usługowe, rozwój lokalnych ośrodków

usługowych z nastawieniem na obsługę mieszkańców gminy we wszystkich jednostkach osadniczych,

e) zachowanie rezerw terenowych pod rozwój funkcji mieszkaniowej we wszystkich jednostkach osadniczych, uzupełnienie istniejącej zabudowy,

f) rozwój funkcji turystycznej poprzez stworzenie bazy turystycznej, szlaków turystycznych,

2) z zakresu zagospodarowania i użytkowania terenu:

a) infrastruktura komunikacyjna:

- poprawa stanu technicznego dróg poprzez ich modernizację,
- budowa obejścia miasta Kłobuck w ciągu drogi krajowej nr 43,

b) infrastruktura techniczna:

- uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez modernizację i rozbudowę istniejącej sieci wodno-kanalizacyjnej,
- prowadzenie gospodarki odpadami w oparciu o założenia wojewódzkiego programu gospodarki odpadami,
- rozwój sieci elektroenergetycznej,
- preferowanie ekologicznych źródeł energii cieplnej,

3) z zakresu ochrony środowiska i jego zasobów:

a) zwiększenie lesistości gminy poprzez zalesienie gruntów najniższych klas bonitacyjnych oraz nieużytków,

b) stworzenie stanowiska dokumentacyjnego „Góra Kamyk” oraz otuliny wokół rezerwatu „Dębowa Góra”,

4) z zakresu zagrożeń i poprawy stanu środowiska:

a) podjęcie działań prowadzących do poprawy jakości powietrza, wód powierzchniowych, gleb,

b) ochronę przed hałasem poprzez lokalizowanie budynków w odpowiedniej odległości od dróg,

c) ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym poprzez zachowanie stref ochronnych od linii elektroenergetycznych,

d) stosowanie najnowszych technologii w przemyśle i produkcji,

5) z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego:

a) strefę ochrony konserwatorskiej B w miejscowościach: Kłobuck, Kłobuck Zagórze, Kamyk, Kopiec, Nowa Wieś, Biała Górna,

b) strefę „E” ochrony ekspozycji w miejscowościach: Kłobuck, Kopiec,

c) strefę „W” ochrony archeologicznej w miejscowości Kłobuck,

d) strefę „OW” obserwacji archeologicznej,

e) adaptację cennych obiektów na potrzeby turystyki i rekreacji, a także na funkcję mieszkaniową i produkcyjną,

6) z zakresu kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

a) rolnictwo jako jedną z podstawowych funkcji gminy.

b) rozwój rolnictwa ekologicznego,

c) agroturystykę jako alternatywę dla małych gospodarstw indywidualnych,

d) rozwój hodowli zwierząt dostosowanej do uwarunkowań.

Stosunek do przedstawionych uprzednio uwarunkowań rozwoju, w tym odnoszących się bezpośrednio do kształtowania polityki przestrzennej znajduje swoje odzwierciedlenie w przyjętych w studium kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy oraz politykach odnoszących się do problematyki przyrodniczej, dziedzictwa kulturowego, komunikacyjnej, uzbrojenia w infrastrukturę techniczną.

Studium zostało sporządzone w formie wymaganej przez Rozporządzenie w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, z zachowaniem procedury określonej w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

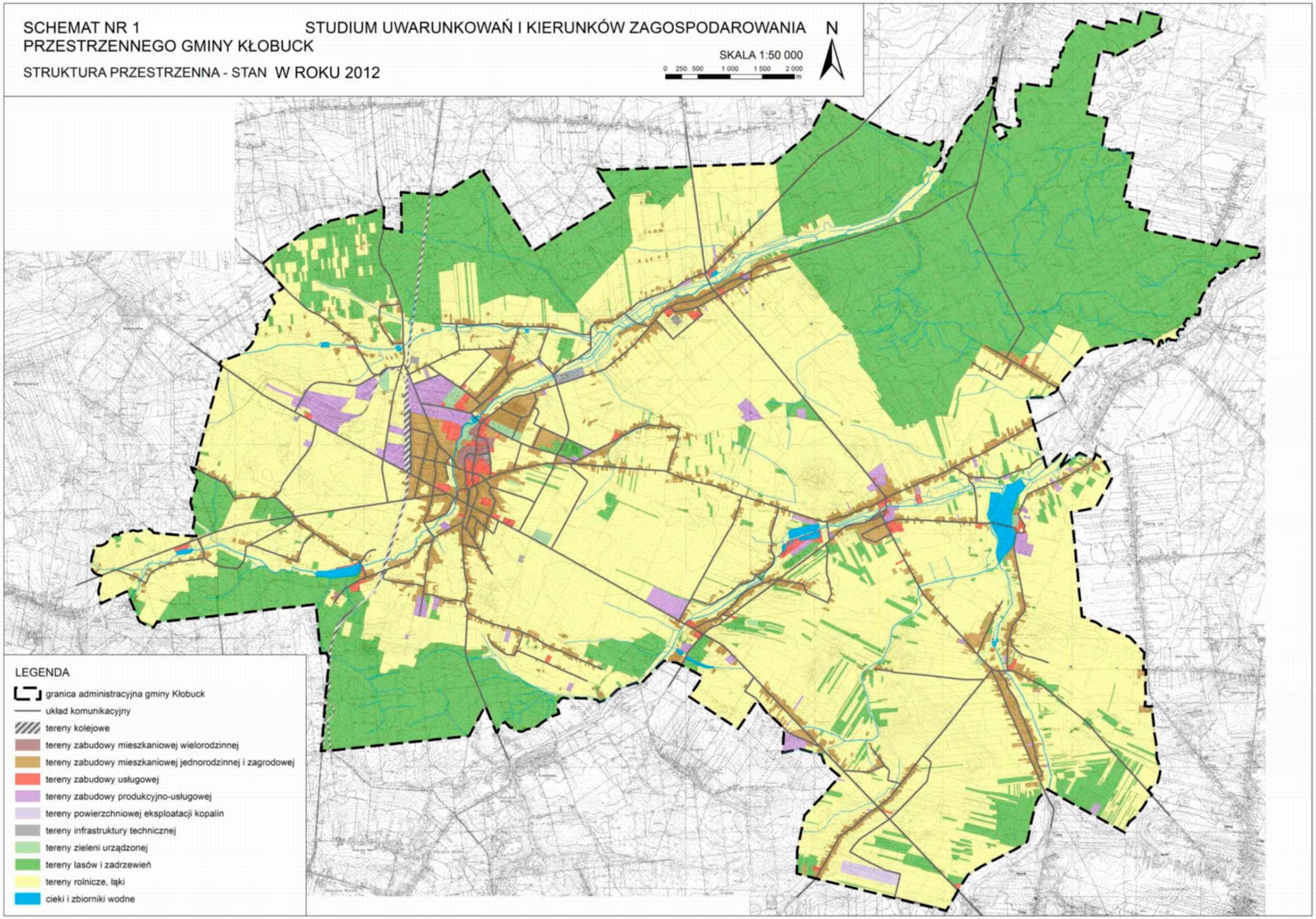
SCHEMAT NR 1
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK
STRUKTURA PRZESTRZENNA - STAN W ROKU 2012
SKALA 1:50 000
0 250 500 1 000 1 500 2 000 m
N
LEGENDA
granica administracyjna gminy Kłobuck
układ komunikacyjny
tereny kolejowe
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej
tereny zabudowy usługowej
tereny zabudowy produkcyjno-usługowej
tereny powierzchniowej eksploatacji kopalin
tereny infrastruktury technicznej
tereny zieleni urządzonej
tereny lasów i zadrzewień
tereny rolnicze, łąki
cieki i zbiorniki wodne

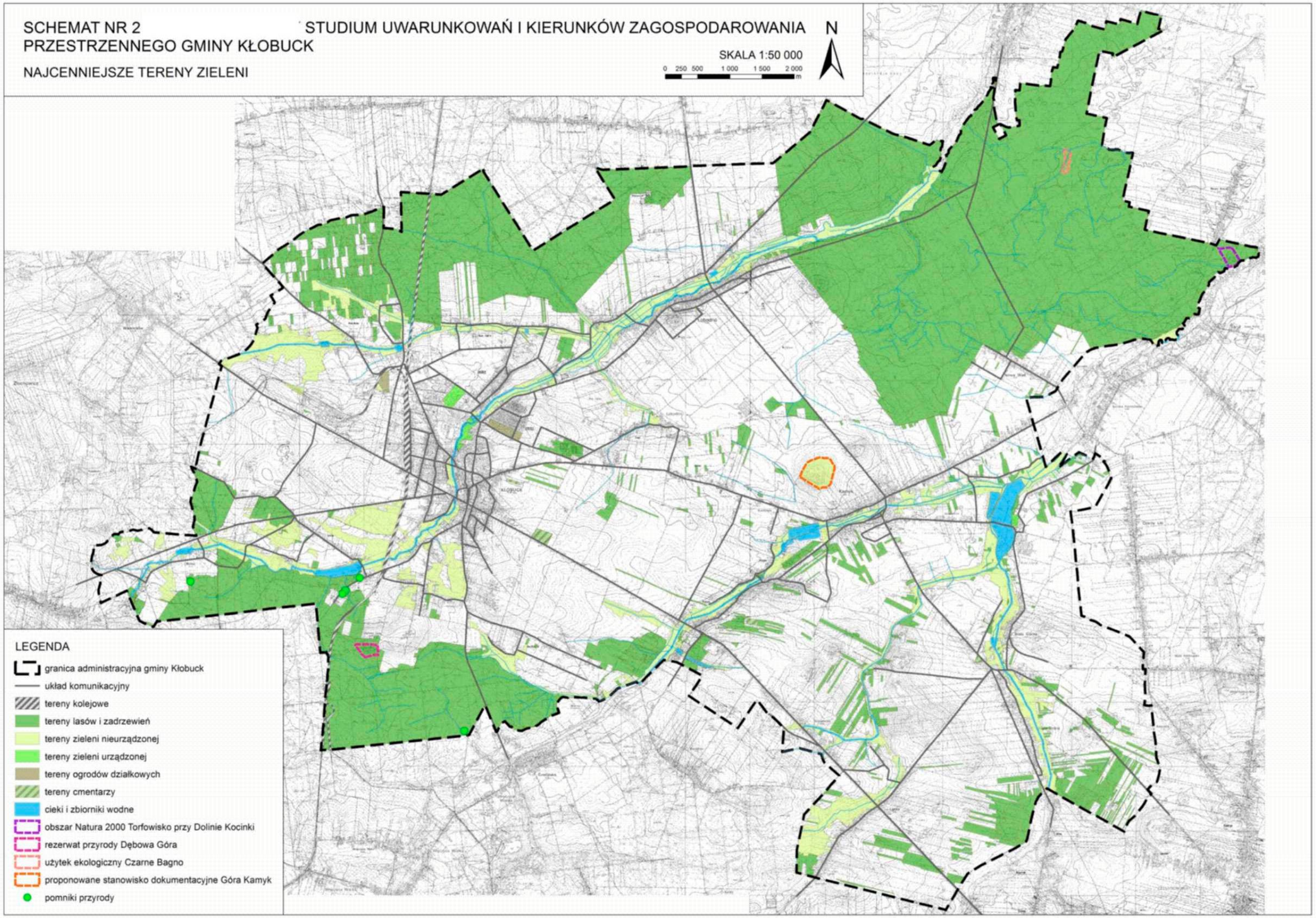
SCHEMAT NR 2
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK
NAJCENNIEJSZE TERENY ZIELENI
SKALA 1:50 000
0 250 500 1 000 1 500 2 000 m
N
LEGENDA
granica administracyjna gminy Kłobuck
układ komunikacyjny
tereny kolejowe
tereny lasów i zadrzewień
tereny zieleni nieurządzonej
tereny zieleni urządzonej
tereny ogrodów działkowych
tereny cmentarzy
cieki i zbiorniki wodne
obszar Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki
rezerwat przyrody Dębowa Góra
użytek ekologiczny Czarne Bagno
proponowane stanowisko dokumentacyjne Góra Kamyk
pomniki przyrody

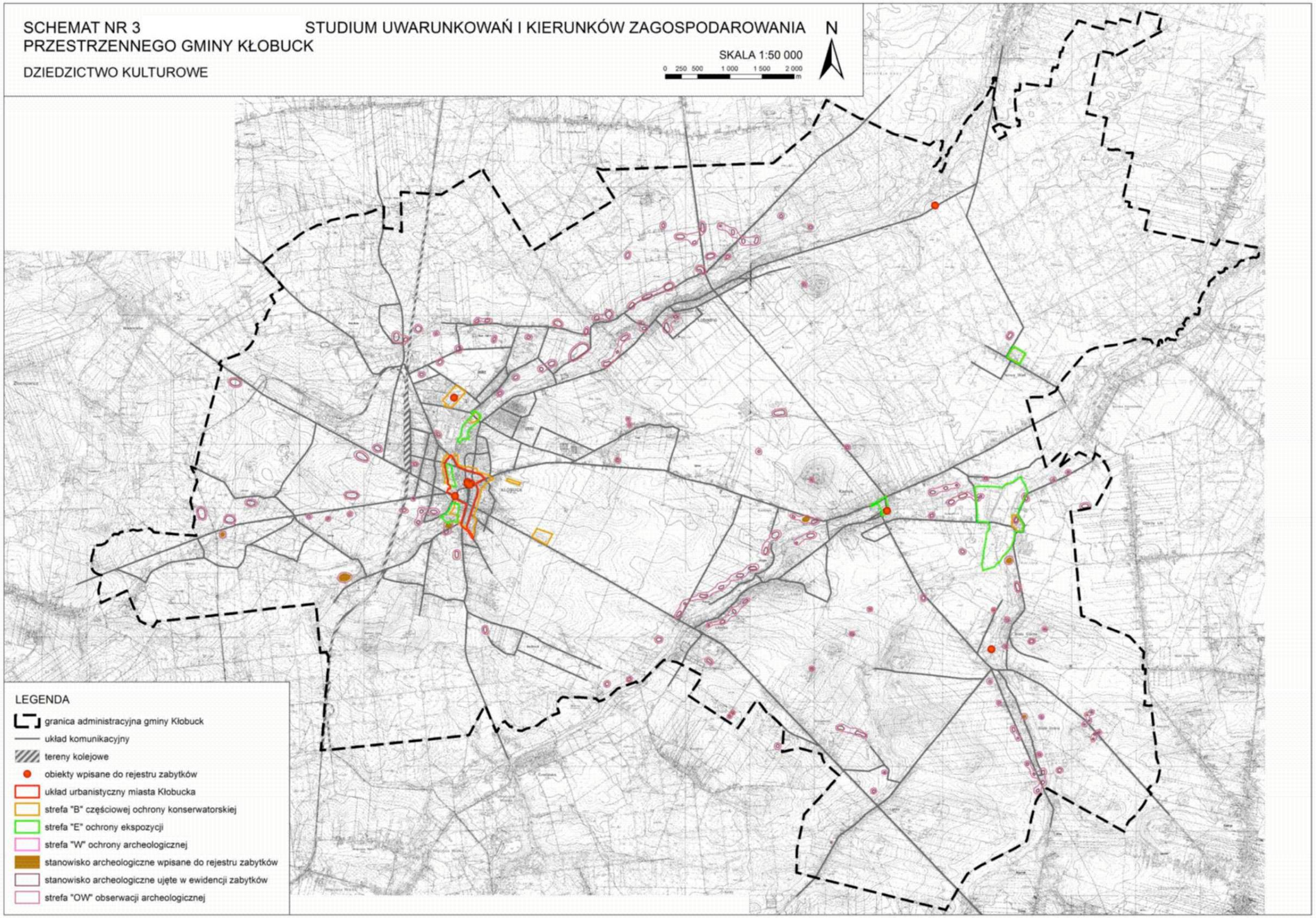
SCHEMAT NR 3
PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
DZIEDZICTWO KULTUROWE
SKALA 1:50 000
0 250 500 1 000 1 500 2 000 m
N
LEGENDA
granica administracyjna gminy Kłobuck
układ komunikacyjny
tereny kolejowe
obiekty wpisane do rejestru zabytków
układ urbanistyczny miasta Kłobucka
strefa "B" częściowej ochrony konserwatorskiej
strefa "E" ochrony ekspozycji
strefa "W" ochrony archeologicznej
stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków
stanowisko archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków
strefa "OW" obserwacji archeologicznej

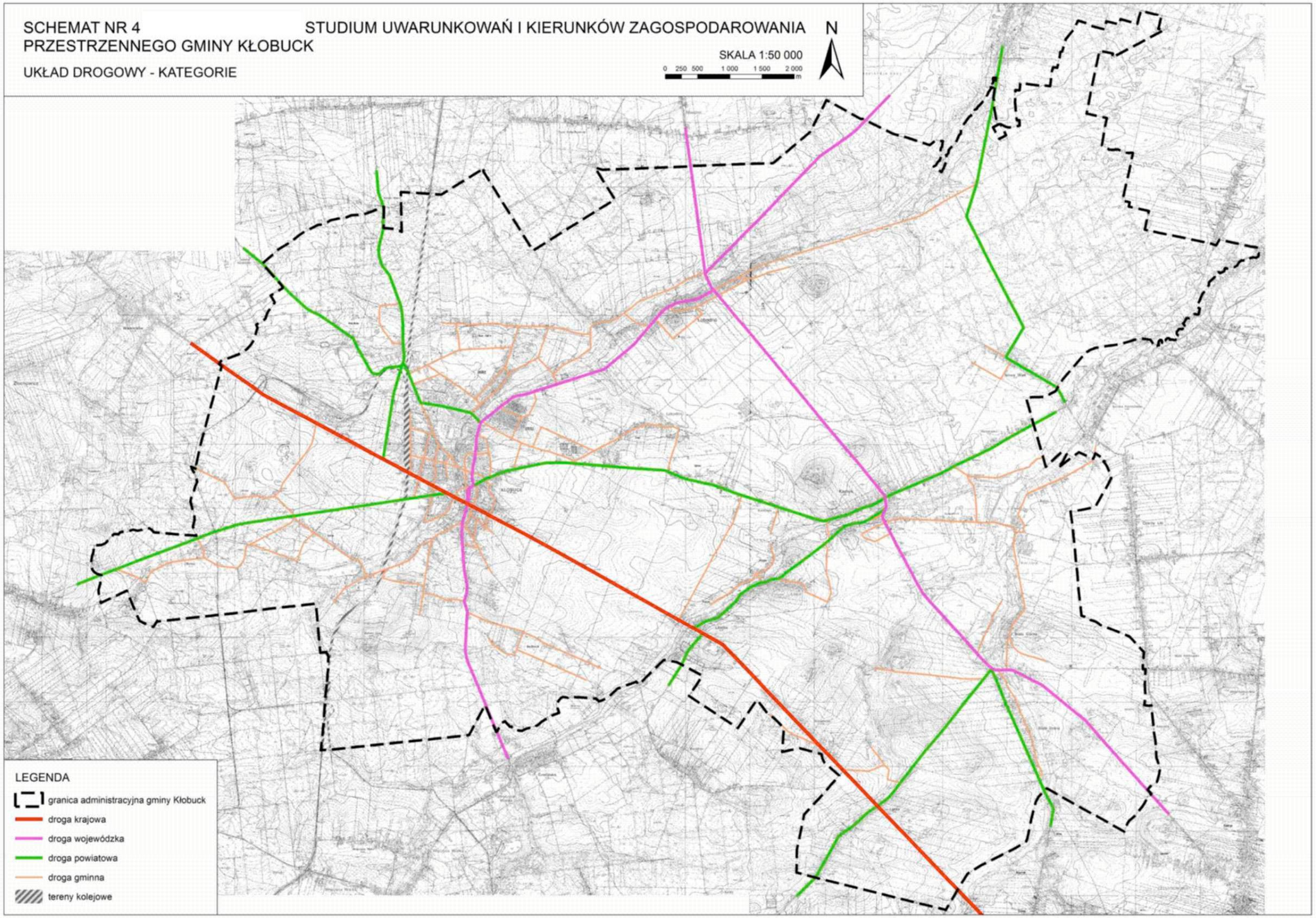
SCHEMAT NR 4
PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
UKŁAD DROGOWY - KATEGORIE
SKALA 1:50 000
0 250 500 1 000 1 500 2 000 m
N
LEGENDA
granica administracyjna gminy Kłobuck
droga krajowa
droga wojewódzka
droga powiatowa
droga gminna
tereny kolejowe

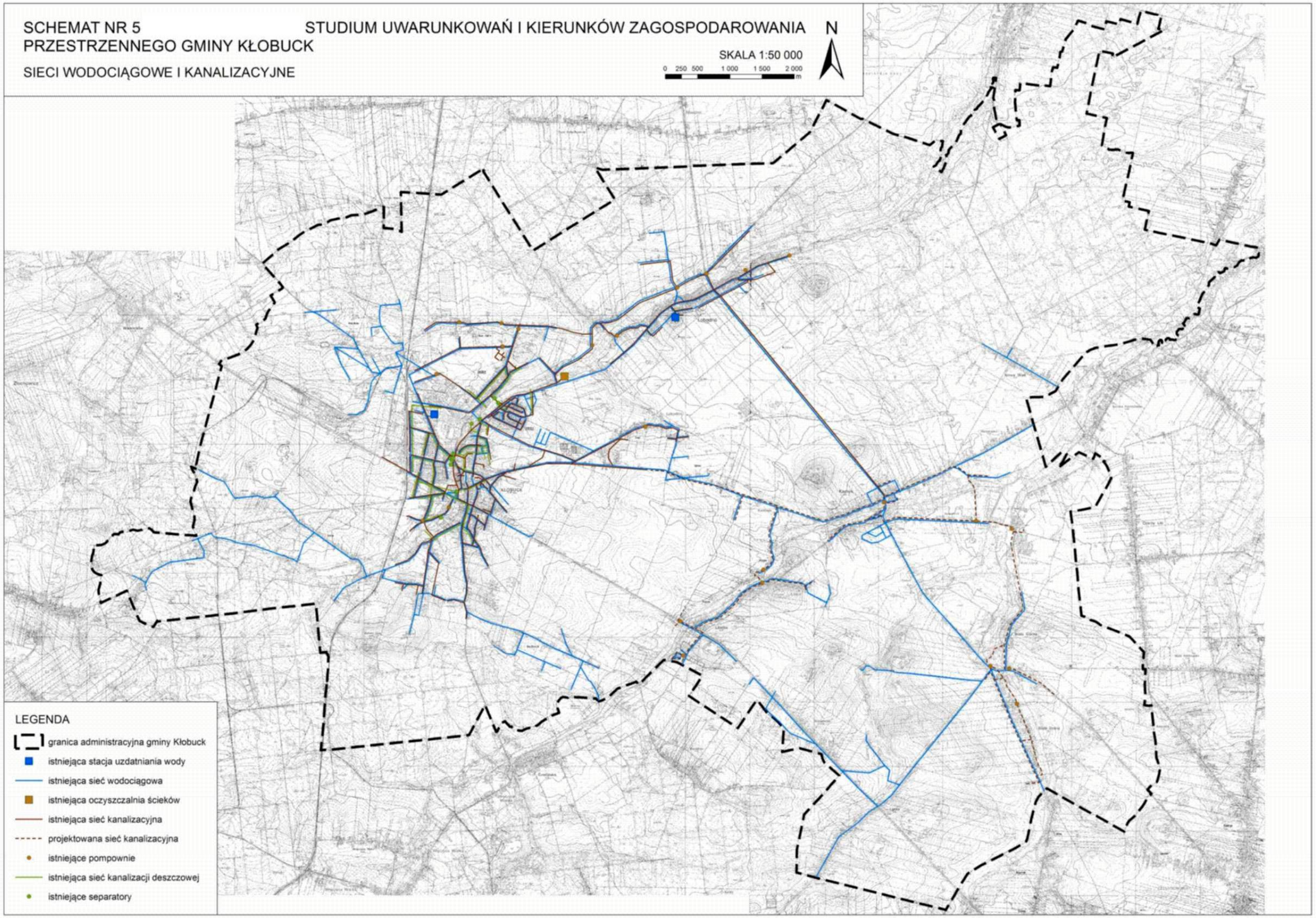
SCHEMAT NR 5
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK
SIECI WODOCIĄGOWE I KANALIZACYJNE
SKALA 1:50 000
0 250 500 1 000 1 500 2 000 m
N
LEGENDA
granica administracyjna gminy Kłobuck
istniejąca stacja uzdatniania wody
istniejąca sieć wodociągowa
istniejąca oczyszczalnia ścieków
istniejąca sieć kanalizacyjna
projektowana sieć kanalizacyjna
istniejące pompownie
istniejąca sieć kanalizacji deszczowej
istniejące separatory

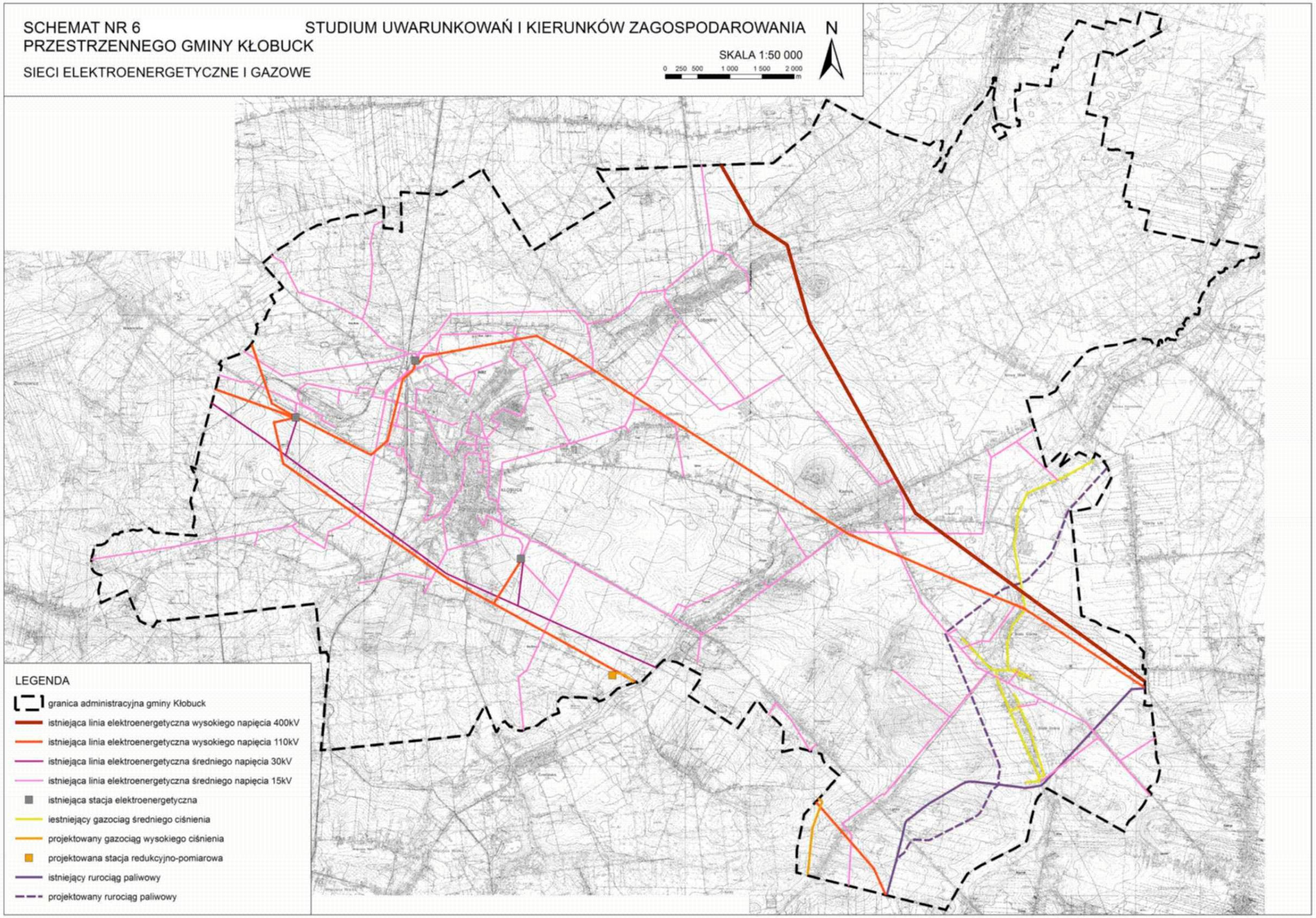
SCHEMAT NR 6
PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
SIECI ELEKTROENERGETYCZNE I GAZOWE
SKALA 1:50 000
0 250 500 1 000 1 500 2 000 m
N
LEGENDA
granica administracyjna gminy Kłobuck
istniejąca linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400kV
istniejąca linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV
istniejąca linia elektroenergetyczna średniego napięcia 30kV
istniejąca linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15kV
istniejąca stacja elektroenergetyczna
iestniejący gazociąg średniego ciśnienia
projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia
projektowana stacja redukcyjno-pomiarowa
istniejący rurociąg paliwowy
projektowany rurociąg paliwowy

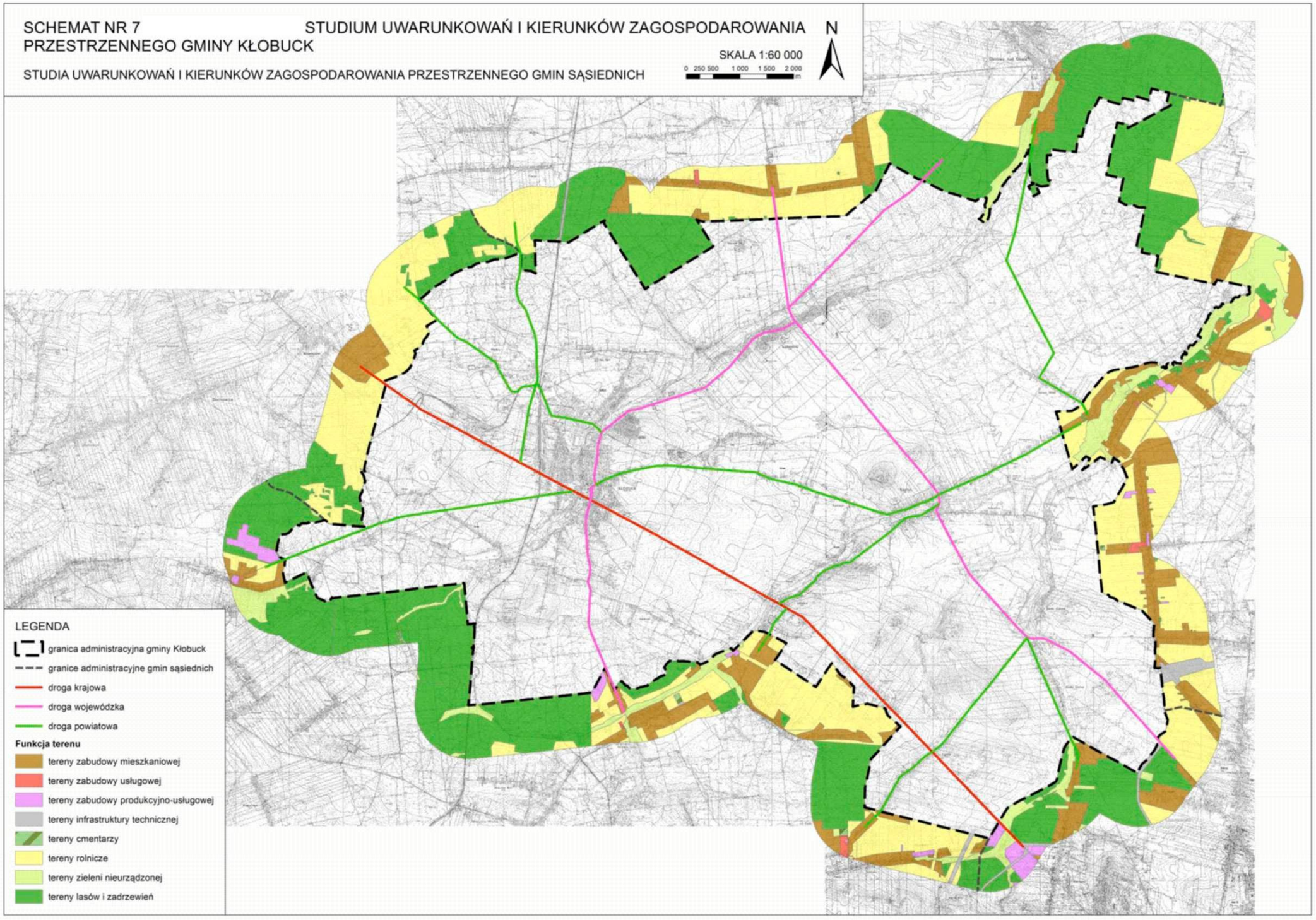
SCHEMAT NR 7
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK
STUDIA UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMIN SĄSIEDNICH
SKALA 1:60 000
0 250 500 1 000 1 500 2 000 m
N
LEGENDA
granica administracyjna gminy Kłobuck
granice administracyjne gmin sąsiednich
droga krajowa
droga wojewódzka
droga powiatowa
Funkcja terenu
tereny zabudowy mieszkaniowej
tereny zabudowy usługowej
tereny zabudowy produkcyjno-usługowej
tereny infrastruktury technicznej
tereny cmentarzy
tereny rolnicze
tereny zieleni nieurządzonej
tereny lasów i zadrzewień

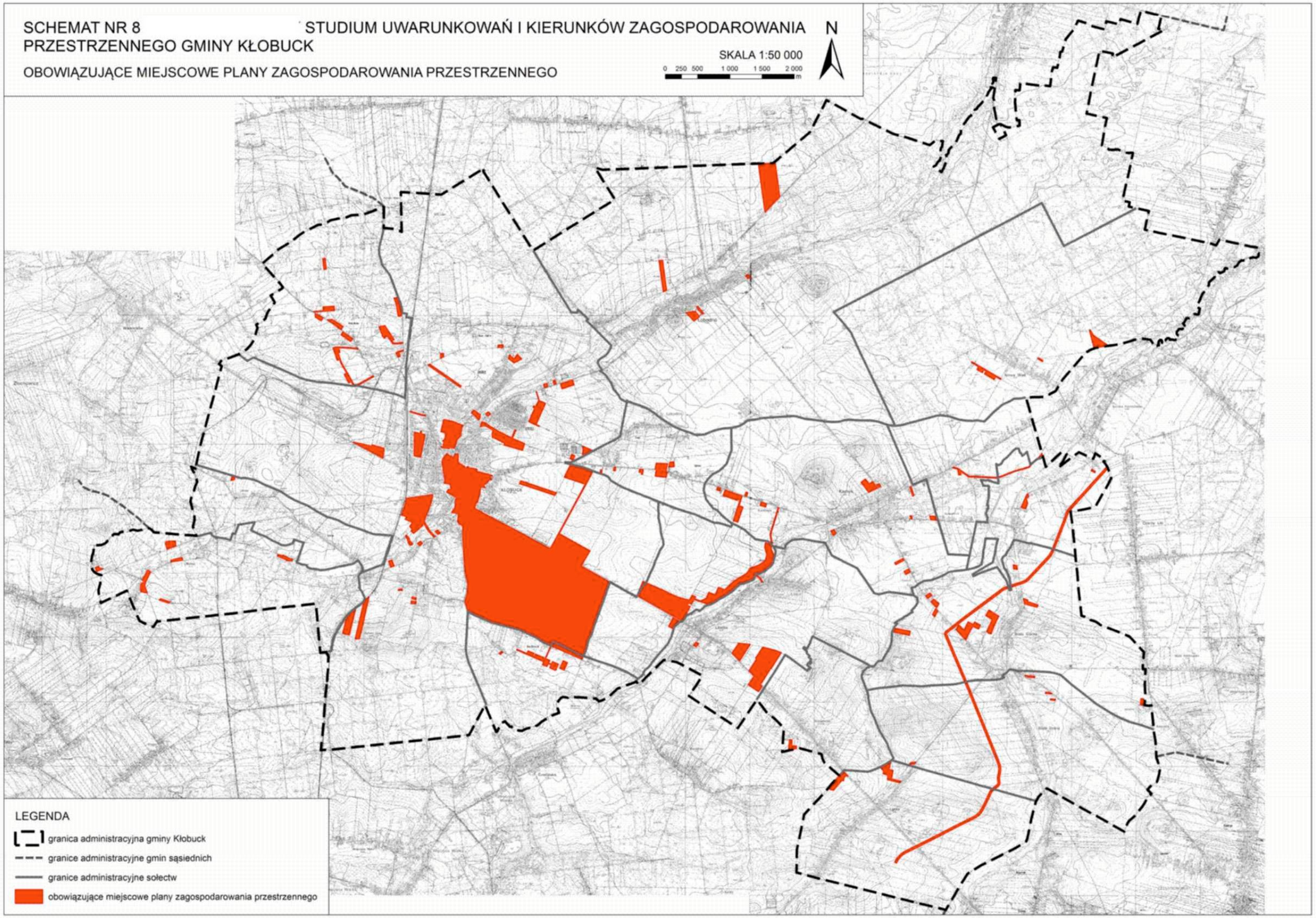
SCHEMAT NR 8
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK
OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
SKALA 1:50 000
0 250 500 1 000 1 500 2 000 m
N
LEGENDA
granica administracyjna gminy Kłobuck
granice administracyjne gmin sąsiednich
granice administracyjne sołectw
obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

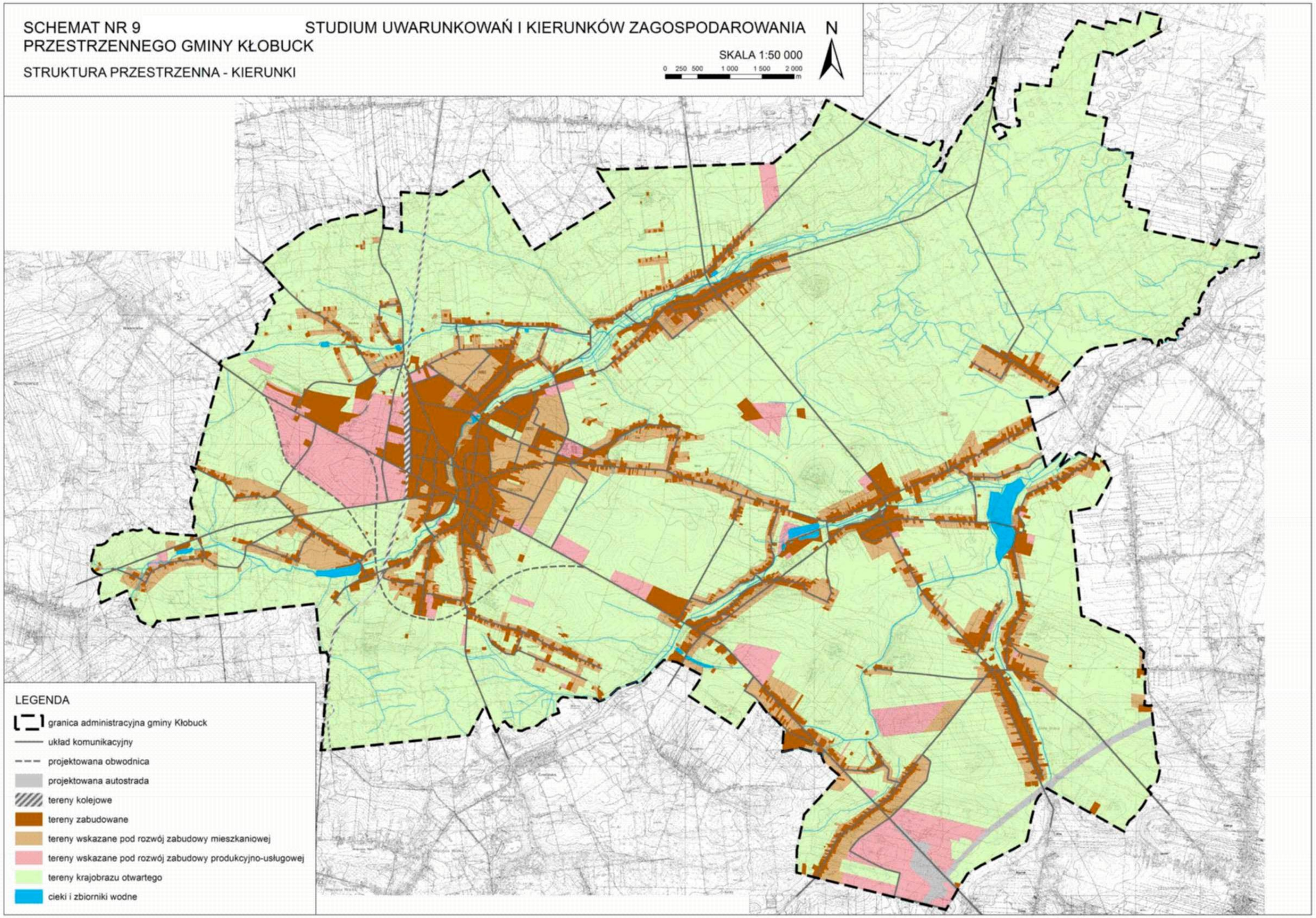
SCHEMAT NR 9
PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
STRUKTURA PRZESTRZENNA - KIERUNKI
SKALA 1:50 000
0 250 500 1 000 1 500 2 000 m
N
LEGENDA
granica administracyjna gminy Kłobuck
układ komunikacyjny
projektowana obwodnica
projektowana autostrada
tereny kolejowe
tereny zabudowane
tereny wskazane pod rozwój zabudowy mieszkaniowej
tereny wskazane pod rozwój zabudowy produkcyjno-usługowej
tereny krajobrazu otwartego
cieki i zbiorniki wodne

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK

UWARUNKOWANIA

ZAŁĄCZNIK NR 2
DO UCHWAŁY NR 393 / XXXVIII / 2018
RADY MIEJSKIEJ w KŁOBUCKU
Z DNIA 20 LUTEGO 2018 r.

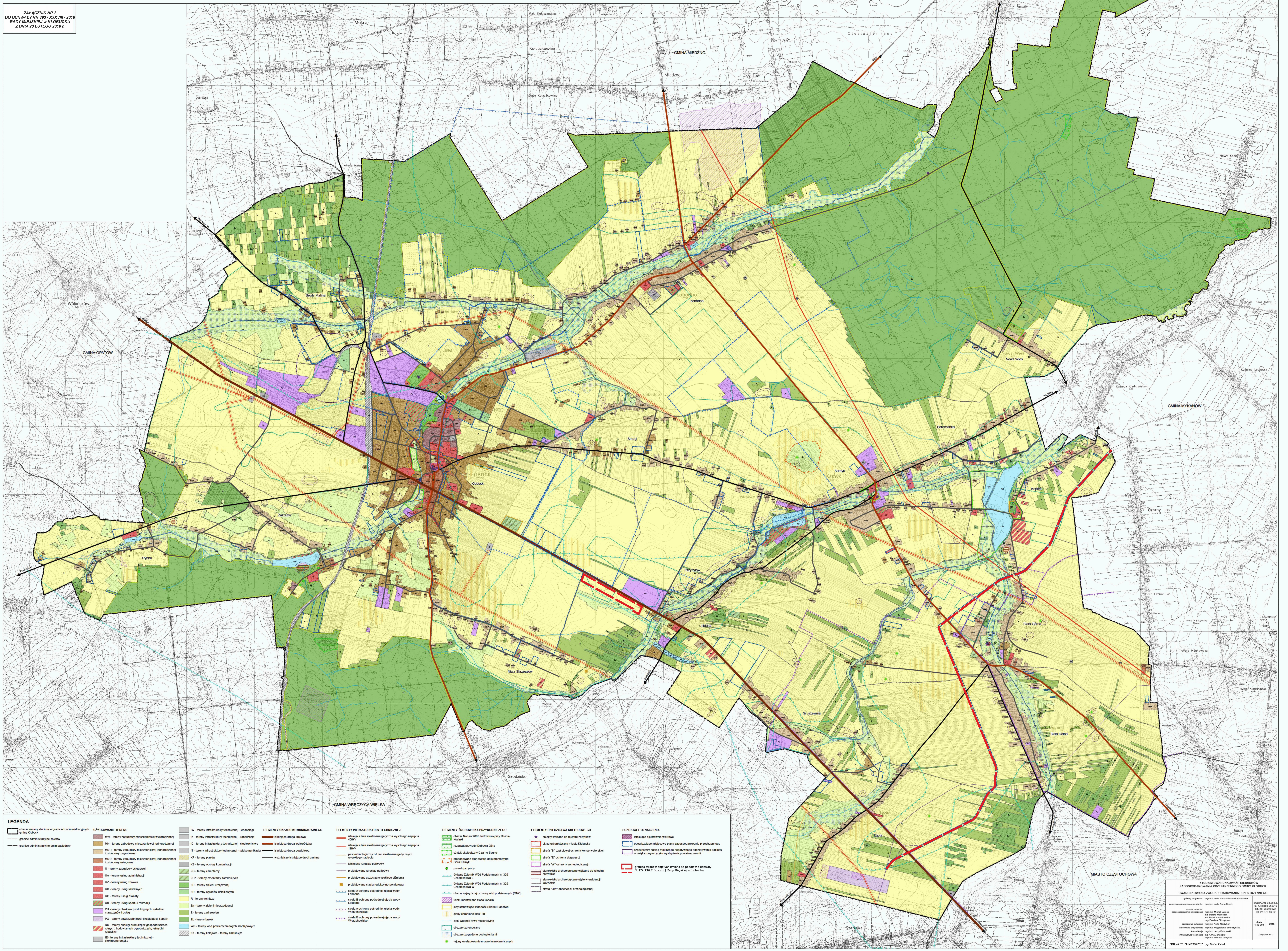

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SKALA 1:10 000

0 125 250 500 750 1 000 m

N

ZAŁĄCZNIK NR 3
DO UCHWAŁY NR 393 / XXXVIII / 2018
RADY MIEJSKIEJ w KŁOBUCKU
Z DNIA 20 LUTEGO 2018 r.

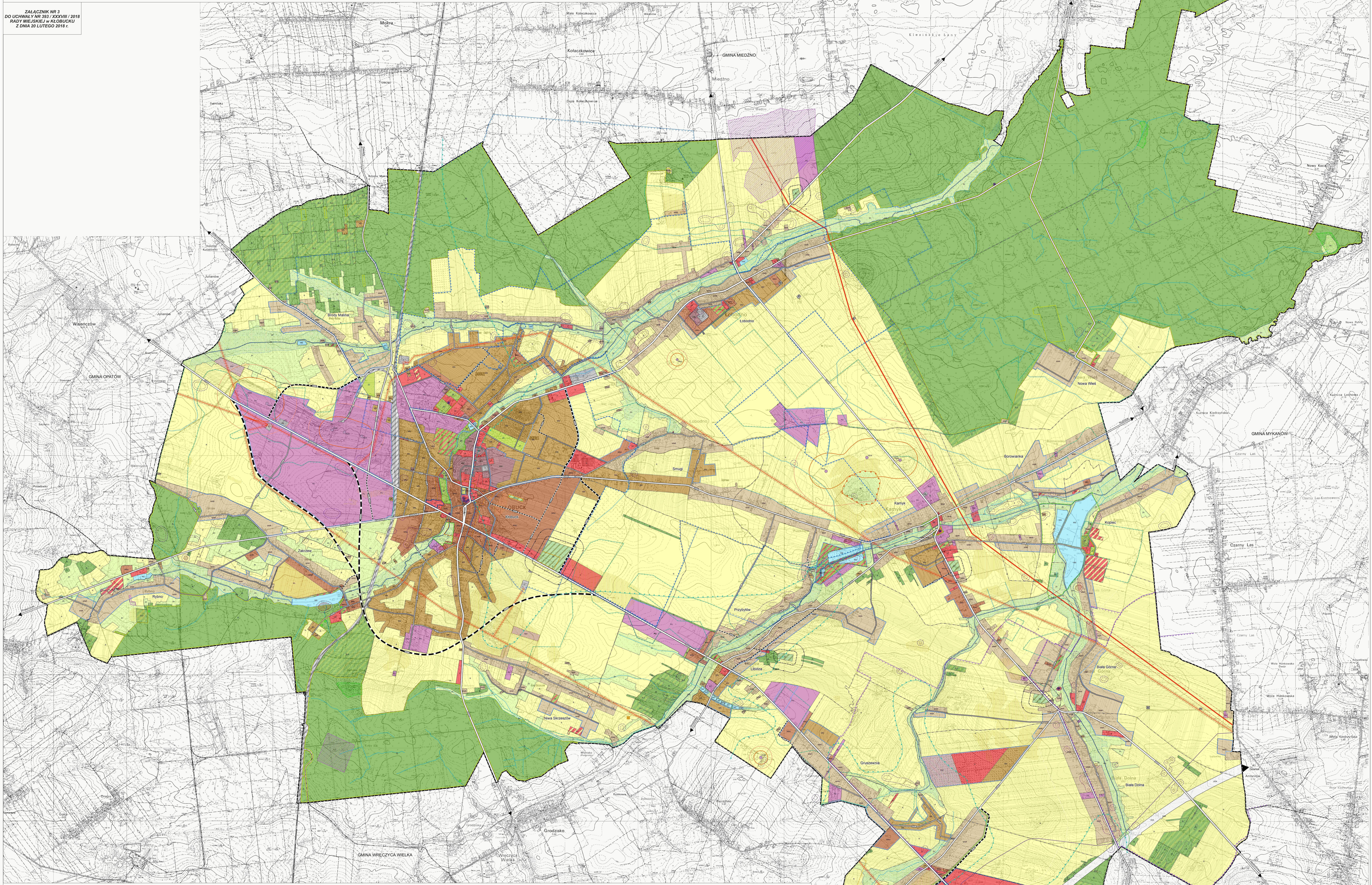

LEGENDA

obszar zmiany studium w granicach administracyjnych gminy Kłobuck

granice administracyjne sołectw

granice administracyjne gmin sąsiednich

UŻYTKOWANIE TERENU

- MW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- MNR - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej
- MNU - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej
- ML - tereny zabudowy rekreacyjnej
- U - tereny zabudowy usługowej
- UC - tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem wielkopowierzchniowych obiektów handlowych
- UP - tereny usług społecznych
- US - tereny usług sportu i rekreacji
- PU - tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług
- PEW - tereny produkcyjne - elektrownie wiatrowe
- PEF - tereny produkcyjne - elektrownie fotowoltaiczne
- RU - tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych ogrodniczych, leśnych
- IT - tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej
- KP - tereny placów
- KS - tereny obsługi komunikacji
- ZC - tereny cmentarzy
- ZCz - tereny cmentarzy zamkniętych
- ZP - tereny zieleni urządzonej
- ZD - tereny zieleni ogrodów działkowych
- ZR - tereny zieleni rekreacyjnej
- Zn - tereny zieleni nieurządzonej
- R - tereny rolnicze
- ZL - tereny lasów
- ZLZ - tereny zalesień
- WS - tereny wód powierzchniowych śródlądowych
- KK - tereny kolejowe - tereny zamknięte

ELEMENTY UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

- KDA - projektowana autostrada
- KDG - istniejąca droga klasy głównej
- KDG - projektowana droga klasy głównej
- KDZ - istniejąca droga klasy zbiorczej
- KDZ - projektowana droga klasy zbiorczej
- KDL - istniejąca droga klasy lokalnej
- KDL - projektowana droga klasy lokalnej
- KDD - projektowana droga klasy dojazdowej
- pozostałe ważniejsze drogi istniejące
- wiadukty

ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

- istniejąca linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400kV
- istniejąca linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV
- pas technologiczny od linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia
- istniejący rurociąg paliwowy
- projektowany rurociąg paliwowy
- projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia
- projektowana stacja redukcyjno-pomiarowa
- strefa A ochrony pośredniej ujęcia wody Łobodno
- strefa B ochrony pośredniej ujęcia wody Łobodno
- strefa A ochrony pośredniej ujęcia wody Wierzchowisko
- strefa B ochrony pośredniej ujęcia wody Wierzchowisko

ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

- obszar Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki
- rezerwat przyrody Dębowa Góra
- użytek ekologiczny Czarne Bagno
- proponowane stanowisko dokumentacyjne Góra Kamyk
- pomnik przyrody
- obszar najwyższej ochrony wód podziemnych (ONO)
- udokumentowane złoża kopalin
- lasy stanowiące własność Skarbu Państwa
- gleby chronione klas I-III
- cieki wodne i rowy melioracyjne
- obszary zdrenowane
- obszary zagrożone podtopieniami
- rejon lokalizacji przejścia dla małych zwierząt planowanego w ciągu autostrady A1 na odcinku przecinającym dolinę Kocinki

ELEMENTY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

- obiekty wpisane do rejestru zabytków
- układ urbanistyczny miasta Kłobucka
- strefa "B" częściowej ochrony konserwatorskiej
- strefa "E" ochrony ekspozycji
- strefa "W" ochrony archeologicznej
- stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków
- stanowisko archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków
- strefa "OW" obserwacji archeologicznej

POZOSTAŁE OZNACZENIA

- obszar przestrzeni publicznej
- strefa sanitarna wokół cmentarzy 50 m
- strefa sanitarna wokół cmentarzy 150 m
- obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW - elektrownia fotowoltaiczna
- obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW - elektrownia wiatrowa
- strefa ochronna związana z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - dotycząca zakazu lokalizacji funkcji wymagających ochrony przed hałasem przekraczającym 45 dB w porze nocnej
- strefa ochronna związana z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - dotycząca zakazu lokalizacji funkcji wymagających ochrony przed hałasem przekraczającym 40 dB w porze nocnej
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

ZMIANA STUDIUM 2016-2017 - mgr Stefan Zaleski
(na podstawie uchwały Nr 177/XX/2016 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 30 marca 2016 r. (ze zm.))

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

główny projektant:	mgr inż. arch. Anna Olbromska-Matusiak	BUDPLAN Sp. z o.o. ul. Kickiego 26B/10 04-390 Warszawa tel. 22 870 46 62
zastępca głównego projektanta:	mgr inż. Anna Bereś	
zespół autorski: zagospodarowanie przestrzenne	mgr inż. Michał Babicki inż. Dorota Mamczak inż. Monika Nasiłowska mgr Ewelina Skirzyńska	skala 1:10 000 / 2015
dziedzictwo kulturowe	mgr inż. Anita Najdyhor	
środowisko przyrodnicze	mgr inż. Magdalena Smoczyńska	
komunikacja	mgr inż. Jerzy Dubowski	Załącznik nr 3
infrastruktura techniczna	inż. Anna Januszko mgr inż. Tomasz Jedynak	

ZMIANY w STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK

na podstawie uchwały nr 177/XX/2016 Rady Miejskiej w Kłobucku, zmienionej uchwałą Nr 263/XXVIII/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r.

ZAŁĄCZNIK NR 4
DO UCHWAŁY NR 393/XXXVIII/2018.
RADY MIEJSKIEJ w KŁOBUCKU
Z DNIA 20 LUTEGO 2018 r.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK - RYSUNEK 2

GRANICA TERENU OBJĘTEGO ZMIANĄ

MNR — **ZMIANA PLANOWANEGO PODSTAWOWEGO PRZEZNACZENIA TERENU Z ROLNYCH NA TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWO-USŁUGOWEJ**

WYKREŚLENIE ALTERNATYWNEGO PRZEBIEGU ROPOCIĄGU KOLUSZKI - BORONÓW

Zmiana wymaga wykreślenia w tekście studium - CZĘŚĆ 2 - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO) akapitu o treści:
„ - budowa projektowanego rurociągu paliwowego z zachowaniem strefy bezpieczeństwa, zgodnie z przepisami odrębnymi „ (Rozdział XII, str. 140)

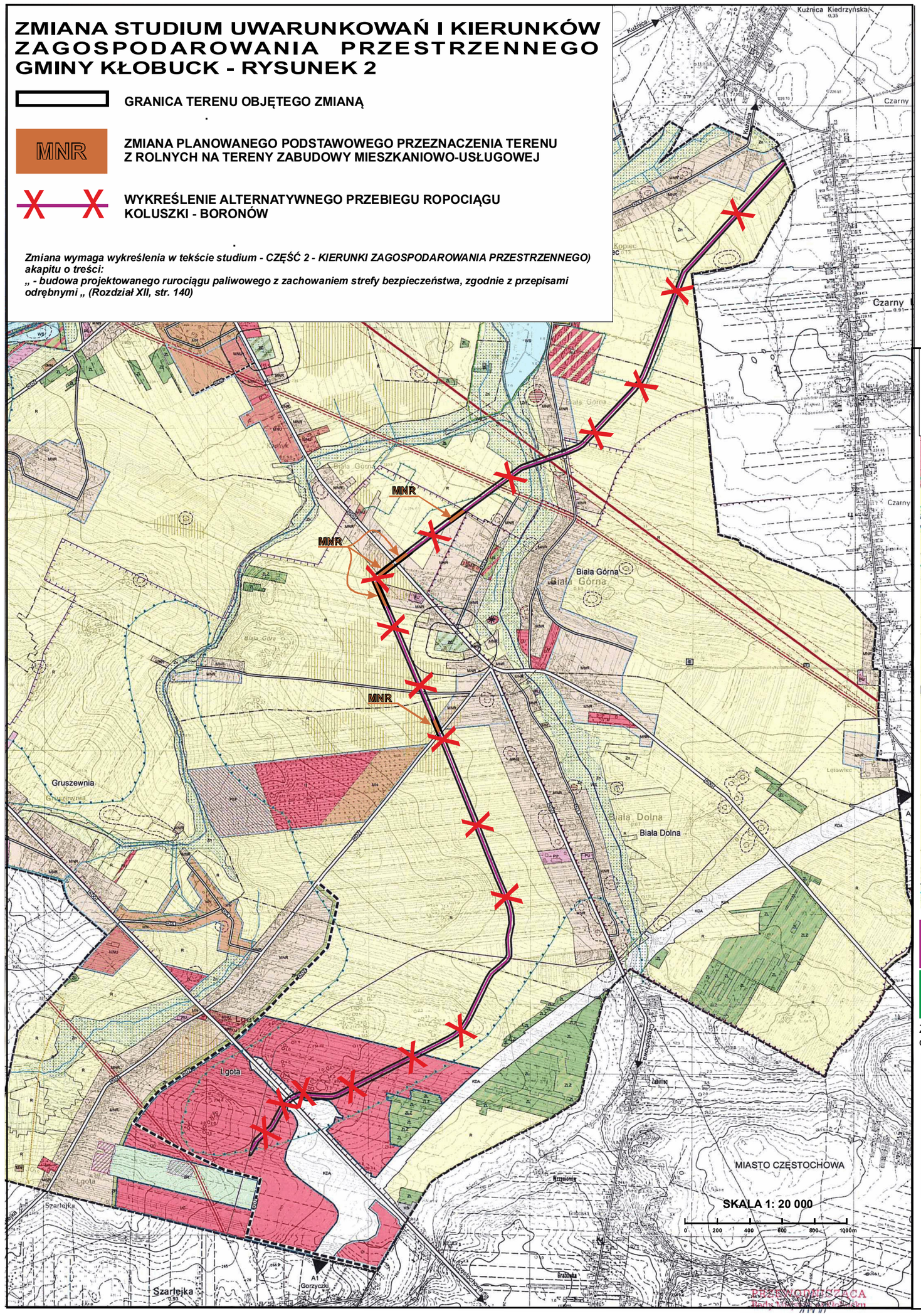

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK - RYSUNEK 1

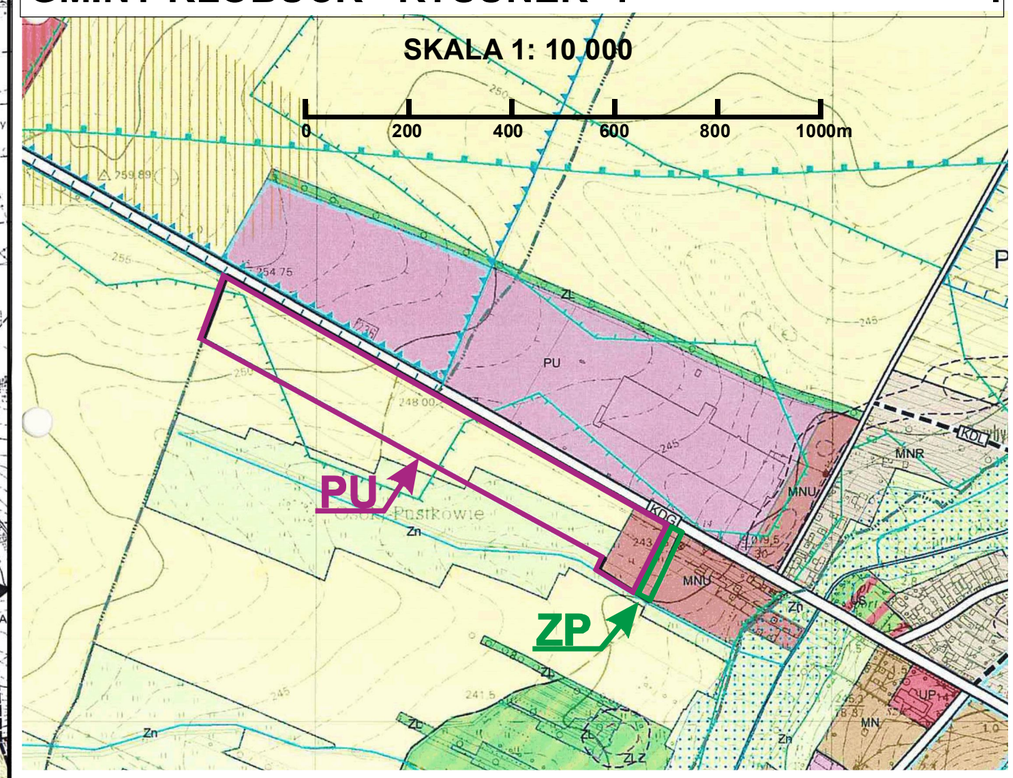

PU — **ZMIANA PLANOWANEGO PODSTAWOWEGO PRZEZNACZENIA TERENU Z ZABUDOWY MIESZKANIOWO-USŁUGOWEJ, ROLI I UŻYTKÓW ZIELONYCH - NA TERENY OBIEKTÓW PRODUKCYJNYCH, SKŁADÓW, MAGAZYNÓW I USŁUG .**

ZP — **ZMIANA PLANOWANEGO PODSTAWOWEGO PRZEZNACZENIA TERENU Z ZABUDOWY MIESZKANIOWO-USŁUGOWEJ- NA TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ - IZOLACYJNEJ .**

Zmiana nie wymaga wprowadzania zmian w tekście studium. Do terenu odnosić się będą ogólne zapisy ustaleń studium obowiązującego w części traktującej o funkcji produkcyjnej i zieleni urządzonej, w brzmieniu:

Funkcja produkcyjna

Funkcja przemysłowa powinna być ukierunkowana na przemysł nieuciążliwy, nie powodujący strat w środowisku przyrodniczym.

Planuje się rozwój terenów przemysłowych i przemysłowo-usługowych zawartych pomiędzy aktualnym przebiegiem drogi krajowej nr 43, projektowaną zmianą przebiegu drogi nr 43 a terenami kolejowymi oraz dalszy rozwój terenów przemysłowych i przemysłowo-usługowych na północ od drogi nr 43. Przewiduje się także mniejsze tereny produkcyjne wzdłuż drogi krajowej. Pomiędzy Łobodnem a Kamykiem, a także w Łobodnie planuje się rozwój terenów produkcyjnych, przy drodze wojewódzkiej nr 491.

ZP - tereny zieleni urządzonej
- Podstawowe kierunki przeznaczenia:
  - zieleń parkowa, skwery, ogrody,
  - zieleń izolacyjna,
  - wody płynące i zbiorniki wodne.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Kłobucku

ZAŁĄCZNIK NR 5
DO UCHWAŁY NR 393/XXXVIII/2018
RADY MIEJSKIEJ W KŁOBUCKU
Z DNIA 20 LUTEGO 2018 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE W SPRAWIE SPOSOBU ROZPATRZENIA NIEUWZGLĘDNIONYCH UWAG WNIESIONYCH DO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KŁOBUCK

L.p	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię Nazwa jednostki (** - nazwisko i adres w dokumentacji studium)	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości	Rozstrzygnięcie Rady Miejskiej
1	2	3	4	5	6	9
1	21.12.2017	**	Przeznaczenie działki pod budownictwo mieszkaniowe w całości	124/1, 124/2 Biała Górna	Strefa rolna	Nie uwzględnić
2	29.12.2017	**	Przeznaczenie działki pod budownictwo mieszkaniowe w całości	3/2, 3/7, 117 (część), 246, 247 Biała Górna	Strefa rolna	Nie uwzględnić
3	4.01.2018	**	Przeznaczenie działki pod budownictwo mieszkaniowe w całości	124 Biała Dolna	Strefa rolna	Nie uwzględnić
4	7.01.2018	**	Przeznaczenie działki pod budownictwo mieszkaniowe w całości	96, 97 Biała Dolna	Strefa rolna	Nie uwzględnić
5	8.01.2018	**	Przeznaczenie działki pod budownictwo mieszkaniowe	99, 101 Biała Dolna	Strefa rolna	Nie uwzględnić
6	8.01.2018	**	Przeznaczenie działki pod budownictwo mieszkaniowe w całości	259/3, 260/2 Biała Górna	Strefa rolna	Nie uwzględnić
7	8.01.2018	**	Przeznaczenie działki pod budownictwo mieszkaniowe w całości	105 Biała Dolna	Strefa rolna	Nie uwzględnić
8	8.01.2018	**	Przeznaczenie działki pod budownictwo mieszkaniowe w całości	256/2, 257/2 Biała Górna	Strefa rolna	Nie uwzględnić
9	9.01.2018	**	Przeznaczenie działki pod budownictwo mieszkaniowe w całości	125 (część) Biała Górna	Strefa rolna	Nie uwzględnić
10	23.01.2018	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Semper Veritas”	Zakaz lokalizacji ferm tuczu przemysłowego powyżej 60DJP, Zakaz lokalizacji urządzeń do produkcji energii pow. 100 kW kubaturowych i wyższych niż 5 m	Cały teren objęty zmianą	Strefa rolna, mieszkaniowa i przemysłowo-usługowa	Nie uwzględnić